

22134. II. C. e. 2.

KERŠANŠKI KATOLJŠKI

N A U K,

od nar

potrebnihh resniz svete vere.

V' natif téh bukev so milostljivi Firšht,
Gospod Gospod

ANTON ALOJS,

Ljubljanski škof, 8. dan velikiga travna 1830,
dovolili.

Zheterti natif.

V' Ljubljani 1851.
Natifnil Joshef Blasnik.

Na prodaj per
Eduardu Honu,
kupzhevavzu f' popirjem in bukvoesu.

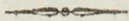
*En Gospod je, ena vera, en kerst. En Bog in Ožha je vsih,
kteri je zhes vse, in po vsim, in v' nas' vsih. Efesh. 4, 5, 6.*

1W=030007426

KASALO.

	Štran
O d keršhanfkiga nauka sploh	5
Od vere	6
Pervi zhlen vere, od Boga stvarnika vsih rezhí	23
Od angelov	29
Od zhloveka	32
Od boshjih lafčnost	37
Drugi zhlen vere	55
Tretji zhlen vere	58
Zheterti zhlen vere	73
Peti zhlen vere	81
Šhefti zhlen vere	87
Šedmi zhlen vere	90
Ofmi zhlen vere	92
Deveti zhlen vere	96
Od gmajne fvetnikov	104
Defeti zhlen vere	106
Enajsti zhlen vere	108
Dvanajsti zhlen vere	114
Od upanja	115
Od molitve	120
Od Ozhenafha	130
Od Angeloviga zhefhenja	135
Od ljubesni	138
Od defet boshjih sapoved	143

	Štran.
Od zerkvenih sapoved	212
Od svetih sakramentov	239
Od kerfhanfke pravize	315
Drugi del kerfhanfke pravize	343
Od dobrih del in njih saflushenja	370
Od fhtirih poslednjih rezhi	385

Od kerfhanfkiga nauka fploh.

Kaj naj uzhi kerfhanfski nauk?

Kerfhanfski nauk naj uzhi Boga sposnati, in mu tako flushiti, de se f' pomozhjo gnade boshje svelizhamo.

Ali nam je slo potrebno vediti kerfhanfski nauk?

Slo nam je potrebno vediti kerfhanfski nauk, ker je Bog sato stvaril zhloveka, de bi ga sposnal, mu flushil, in se svelizhal; kar mu pa ni mogozhe, zhe ne vé Jefusovih naukov.

Kako pa svemo, kaj je Jefus uzhil?

Svemo, zhe v' zerkvi poslufhamo boshje namestnike, ki nam Jefusove nauke osnanujejo, in zhe verno beremo bukve, ki so Jefusovi nauki v' njih spisani. „Vera je is poslufhanja.“ Riml. 10, 17. „Namesti Kristusa smo poslani, kakor bi Bog fkosi naj opominjal.“ 2 Kor. 5, 20.

Koliko poglavitnih delov ima kerfhanfski nauk?

Kerfhanfski nauk ima pet poglavitnih delov: vero, upanje, ljubesen, svete sakramente in kerfhanfska pravizo.

Pervi del.

Od kerfhanfke katolfhke vere.

Kaj je vera katolfkiga kristjana?

Vera katolfkiga kristjana je dar boshji, zhesnatorna luzh, od Boga mu vlita zhednost, fkosi ktero vse sa ref ima in terdi, kar je Bog rasodel, in kar katolfhka zerkev sapove verovati, naj bo v' fvetim pismu sapisano ali ne.

Sakaj pravimo, de vera je dar boshji.

Sato, ker noben zhlovek ni bil vreden daru vere, in bi je f' svojimi deli nikoli ne bil saflushil, ako bi mu je Bog is svoje milosti ne bil dal. To naf uzhi Jesuf rekozh: „Nihzhe ne more k' meni priti, ako ga Ozhe ne vlezhe, kateri me je poslal“. Jan. 6, 44. „Sakaj is milosti ste svelizhani postali fkosi vero, in to ne is febe, sakaj boshji dar je to.“ Efesh. 2, 8.

Sakaj pravimo, de je vera zhesnatorna luzh?

Sato, ker fkosi njo sposnamo k' svelizhaju potrebne refnize, katerih bi f' svojo pame-tjo ne bili nikoli sposnali.

Nafha pamet po svoji natori ni vfigavedozha, to je le fam Bog, in f kosi poverbani greh je tako otemnela, de le nekte refnice, in fhe teh prav ne fposna. Škosi fveto vero fhe le prav fposnamo Boga in njegove popolnamasti, dolshnosti do njega, dolshnosti do febe, do blishnjiga in do drugih ftvari; f kosi njo fposnamo boshjo previdnost, ktera zéli fvet, in pergodbe ljudi vlada, (visha), refnizo od vezhniga svelizhanja pravizhnih v' nebefih, in vezhniga pogubljenja grefnikov v' peclu, neumerjozhnost zhloveshke dufhe, in f kosi njo svemo potrebne perpomozhke k' svelizhanju i. t. d. Teh refniz bi ne bili nikoli fposnali, ako bi jih Bog nam ne bil rasodel, nafhiga uma ne bil rasfvetil, in nafhah ferz f' svojo gnado k' verovanju perpravnih ftoril. Torej pravi prerok Isajija: „Ljudstvo, ktero je v' temi hodilo, je veliko svetlobo vidilo, prebivajozhim v' desheli smertne fenze je luzh safjala“. Isa. 9, 2. To je, ljudem, ki fo bili v' nevednosti, v neveri, fe je Jefus nebeshka luzh perkasal, in jim f kosi osnanovanje fвете vere pamet rasfvetil, de fposnajo, kaj jim je verovati in ftoriti, de vezhno shivljenje dofeshejo.

Sakaj pravimo, de vera je od Boga kristjanu vlito zhednost?

Sato, ker pofvezhujozha gnada boshja, ki jo je kristjan she per f. kerstu sadobil, zhloveshko voljo perpravno ftori, de vse to sa ref ima in terdi, kar je Bog rasodel in obljubil; de veselje do teh refniz sadobi, in s' njeno pomozhjo po refnizah fвете vere shivi, in fe vezhniga shivljenja vredniga ftori.

Kaj je po keršhansko katolshko verovati?

Je vse sa ref imeti in terditi, kar je Bog rasodel, in kar zerkev verovati ukasuje, naj bo v' fvetim pismu sapifano ali ne.

Sakaj moremo vse terdno verovati, kar je Bog rasodel?

Sato, ker je Bog vezhna refniza in mo- droft, ki ne more golufáti, ne golufán biti. Torej ne dajmo se v' veri nizm premotiti, in raji martre in smert terpimo, kakor de bi ka- ko refnizo fвете vere savergli. Š. Pavel pravi: „Nekteri so, kteri vaf motijo, in hozhejo pre- verniti evangelj Kristufov. Ali defiravno bi mi, ali angel is nebes vam kaj osnаноval rasun te- ga, kar smo vam osnаноvali, naj bo preklet“. Galazh. 1, 8. „Naj ne bomo vezh (ko) otrozi omahljivi, de se ne bo gonil sem ter tje vsak veter uka po zhlovefhki hudobii, po svitofiti, f' ktero naf hozhejo v' smoto saplesti.“ Efesh. 4. 14.

Aposteljni in marterniki nam dajo nar lep- fhi sgléde terdnosti v' veri. Sovrashniki vere so jih nar gershi in hujfhi, ko so mogli, mar- trali, jih na kole raspenjali, po shivinsko gaj- shlali, f' fkirami sekali, s' rasbeljenim shelesam shgali, na sherjavzi pekli, s' gorezhimi rezhmi namasali in take sashgali, f' shagami shagali, v' vrelim olju kuhali, s' kamni pobijali, s' kol- mi do smerti tepli, streljali, divjim sverinam sa jed metali i. t. d. pa vender se niso dali v' veri premotiti, veliko bolj so se veselili, in sa slo frezhne fhteli, de so imeli perloshnost sa Je- susa terpeti. Heb. 11.

Sakaj smo dolshni vse verovati, kar nam katolshka zerkev verovati ukasuje?

Sato, ker se ona nikoli ne smoti v' refnizah svete vere, ko je steber in terdnost refnize, in ko je **Jesuf** pred vso smoto varuje. „Pole jest sim s' vami vse dni do konzhanja svetá.“ **Mat. 28, 20.**

Ali je katolshka vera k' svelizhanju potrebna?

Katolshka vera je v'fakimu zhloveku k' svelizhanju potrebna, ker bres vere ne more nobeden Bogu dopasti, toraj tudi ne svelizhan biti. „En Gospod je, ena vera, en kerst.“ **Efesh. 4, 5.** „Kadar se bo pokasal Gospod **Jesuf** od neba s' angeli svoje mozhi, v' plemenu ognja, kateri se mashuje nad njimi, kateri Boga ne posnajo, in kateri niso pokorni evangeliu Gospoda nashiga **Jesufa Kristufa**, ti bodo v' pogubljeni vezhno terpljenje prejeli od oblizhja **Gospodoviga.**“ **II. Tefalonizh. 1, 7—9.**

Je k' svelizhanju sadosti, de katolshki kristjan le v' ferzu veruje, kar je Bog rasodel?

To fhe ni sadosti, on more tudi:

1) Svojo vero v' delih kasati:

„Kaj pomaga moji bratji, ako kdo pravi, de ima vero, zhe pa del nima, ga bo mar samogla vera svelizhati.“ **Jak. 2, 14.** „Kakor je telo bres dushe mertvo, tako je tudi vera bres del mertva.“ **Jak. 2, 26.**

2) Kar v' ferzu veruje, kadar je savoljo zhafti boshje in svelizhanja blishnjiga treba, tudi s' ustmi ozhitno prizhati.

„Kterikoli me bo sposnal pred ljudmi, ga bom tudi jest sposnal pred svojim Ozhetam, kateri je v nebesih.“ Mat. 10, 32. „Ako bošh f' svojimi ustmi skasal vero na Gospoda Jesufa in v' svojim ferzu veroval, de je Bog njega od mertvih obudil, bosh svelizhan. Sakaj f' ferzam fe veruje k' pravizhnosti, s' ustmi pa fe vera kashe k' svelizhanju.“ Rim. 10, 9, 10.

Ko je Š. Pavl v' jezhi sapert bil, fe mu je po nozhi Gospod perkasal, in mu je rekel: Štanoviten bodi, kakor si od mene v' Jerusalemu prizheval, tako morash tudi v' Rimu prizhevati.“ Apoft. djan. 23, 11.

Kdaj more kristjan od vere s' ustmi spri-zhevati?

1) Kadar je od oblastnikov savoljo vere vprafhan. 2) Kadar flifhi soper vero govoriti, in fhe sofebno takrat, zhe previdi, de bo kdo s' njegovim molzhanjem v' smoti poterjen.

Šmemo kterikrat vero satajiti?

Nobenkrat je ne smemo satajiti, temuzh raji moremo umreti, kakor pa vero satajiti.

Jesuf pravi: „Kdor me bo pred ljudmi satajil, tega bom tudi jest satajil pred Ozhetam, kateri je v' nebesih.“ Mat. 10, 33. „Kdor se bo mene in mojih besedi framoval, tega fe bo Šin zhlovekov framoval, kadar bo prifhel v' svoji, Ozhetovi in svetih angelov zhafti.“ Luk. 9, 26.

Je dolshnost v' veri rasti, in jo v' sebi uterjevati?

Dolshnost je, sakaj vera je velik dar boshji,

in njo sgrabiti, ali v' nji oflabeti je velik greh. Zhe si pa zhlovek ne persadeva svoje vere smirej bolj sposnovati, se vedno v' nji uterjevati, bo v' njem oflabela, in izhafama jo bo zlo sgrabil, in vezhno svelizhanje sapravit.

Kaj more kristjan storiti, de bo v' veri mozhnejshi perhajal?

1) More svoje ferze od grehov ozhistiti, in se Bogu in refnizi is ferza vdati: „Moj uk ni moj, ampak tega, kateri me je poslal. Kdor bo hotel njegovo voljo storiti, bo uk sposnal, zhe je is Boga.“ Jan. 7, 17. „Evangelj je boshja mozh v' svelizhanje vfakimu, kateri veruje.“ Riml. 1, 16.

2) Škerbno in verno boshjo besedo poslušhati in brati.

3) Nagnjenja, ki so verovanju nasprotne lastno ljubesen in samoglavnost ukrotiti, in pognishen biti.

4) Jesufovim naukam pokoren biti, in svoje misli, shelje, besede in dela po njih ravnati in obrazhati.

Kako grefhi kristjan soper vero?

Grefhi: 1) Zhe se refniz svete vere ne uzhi, in boshje besede ne premishljuje. 2) Zhe kake refnize ne veruje, ko je sanikern v' poslušhanji boshje besede. 3) Kadar ne mara ali je v' pravi veri, ali pa ne. 4) Kadar vsega ne veruje, kar katolfhka zerkev verovati ukasuje. 5) Ako se vere framuje. 6) S' nevero. 7) Zhe v' tako drushino hodi, kjer njegova vera flabi. 8) S' molzhanjem, kader flifhi druge veri ali

postavam f. evangelja nasproti govorti, in previdi, de bi njegovo svarjenje pomagalo; ali pa de bi jim dopadel, zlo s' njimi potegne in refnizo sanizhuje.

Kaj je kristjanu storiti, kader ga skufhnjave soper vero nadleshvajo?

1) Ši more persadevati takih fkufhnjav, prej ko more, fe snebiti. 2) Vero v' to refnizo obuditi, savoljo ktere je fkufhan. 3) Še pred Bogam ponishati, in ga sa gnado profiti, de bi ga v' tej refnizi poterdil, in ne prevezh nepokojin savoljo tega biti; temuzh v' Boga saupati.

Ali samoremo po katolshki veri shiveti?

Is svoje lastne mozhi ne samoremo, ker je nafha natora popazhena, f' pomozhjo gnade boshje pa samoremo shiveti po veri; tode moremo Boga sa njo profiti.

Od kod vemo she dan danashni, kar je Bog rasodel?

Kar je Bog rasodel, vemo is *sapifane* in *nesapifane* boshje besede.

Kaj je sapifana boshja beseda.

Sapifana boshja beseda, ktero tudi sveto pismo imenujemo, so vse tiste bukve stariga in noviga testamenta, ktere so sveti moshje od svetiga Duha navdihnjeni spifali, in jih je katolshka zerkev sa take sposnala in poterdila.

Kaj sapopadejo sploh v' sebi bukve stariga testamenta?

Vse, kar je Bog od stvarjenja svetá do Jesufoviga prihoda na svet ljudem rasodel, in storil, de bi svelizhani bili. Is teh bukvah se uzhimmo, de so vse rezhí od Boga vstvarjene, de zhlovek je pervo pravizhnost in svetost s' nepokorfhino do svojiga stvarnika sgrabil, de sam od sebe je popazhen in hudoben, de nemore v' nebefa priti; de usmiljeni Bog je popazhenimu zhloveku odrefhenika obljubil, v' kteriga so she pravizhni stariga testamenta verovali in upali i. t. d.

Kaj sploh v' sebi sapopadejo bukve noviga testamenta?

Kar je Jesuf sa nafhe svelizhanje storil in uzhil. Popisujejo njegovo rojstvo, njegovo shivljenje, prezhudno spozhetje in zhudeshe, prerokovanje, sglede, ki nam jih je dajal, terpljenje in smert, od smerti vstajenje, vnebohod, rasfhirjenje katolfhke zerkve po aposteljnih.

Is kterih bukev je s. pismo stariga testamenta?

Je is bukev, ki so sгодbe, nauki in prerokovanje v' njih. Ki so sгодbe v' njih, so petere bukve Mojsefove, perve povedo od stvarjenja sveta, od rastenja in rasfhirjenja zhloveshkiga rodu po svetu, v' drugih je odhod Israhelskiga ljudstva is Egipta popisan; v' tretjih, kako morejo Israhelzi ozhitno in unajno flushbo boshjo opravljati; v' zhetertih je popisano Israhelko ljudstvo in njegovo rasdeljenje; v' petih so vse sapovedi, ktere je jim Bog dal. Potim

fo Josuetove bukve, bukve fodnikov, zhetvere bukve kraljev, dvoje bukve kronike, Esdrove bukve, Nehemijeve bukve, dvoje bukve Mabejev, Jobove bukve, Rutine bukve, Juditine bukve, Elsterne bukve, Tobijeve bukve.

Ki so nauki v' njih, so: psalmi, pripovedi, pridgar, visoka pesem, modrostne bukve, Jesus Sirahov.

Ki je prerokovanje v' njih, so: Isaija, Jeremija, Ezehiel in Daniel. Potlej Jona, Hagej, Osej, Joel, Amos, Abdija, Mihej, Nahum, Habab, Sofanija, Zaharija in Malahija. Pervim shtirim se pravi veliki, dvanajstim poslednjim mali preroki, ker so nam prvi vezh, ti pa manj sapifaniga prerokovanja sapustili.

Is kterih bukev je f. pismo noviga testamenta?

Je is shtirih evangeljev: is evangelja f. Matvsha, f. Marka, f. Lukesha in f. Janesa, is apostoljskiga djanja, is shtirnajst listov f. Pavla; eden do Rimljanov, dva do Korinzhanov, eden do Galazhanov, eden do Efeshanov, eden do Filipljanov, eden do Kolosanov, dva do Tefalonizhanov, dva do Timoteja, eden do Tita, eden do Filemena, eden do Hebrejev; list f. Jakoba, dva lista f. Petra, trije listi f. Janesa aposteljna, en list f. Juda, in fkrivno rasodenje f. Janesa.

S zhim so bogabojezhi moshje, ki so pisali sveto pismo sploh sprizhali, de jih je Bog poslal?

1) S' zhudeshi, ki so jih delali, ki jih nobeden drug delati ne more, kakor le Bog sam, ali komur Bog mozh da.

2) Š' prerokovanjem, ker so take prihodne rezhi napovedali, kakor so se potlej godile, ki jih le Bog sam vé, ali komur jih Bog rasodene.

3) S' refnizami, ktere so uzhili, kterih pa is svoje lastne pameti niso mogli vediti, ampak le is rasodenja boshjiga.

Kako se sprizha, de je sgoli refniza, kar je v' f. pismu noviga testamenta?

Še sprizha, ko so aposteljni vse pisali, ki so bili sveti bogabojezhi moshje, svesti tovarshhi Jesufovi, od njega v' vsmim poduzheni, prizhe vsih njegovih del, so vse dobro vedili, kar je uzhil, torej so lahko refnizo povedali. Sato se smemo terdno sanesti, de je vse ref, kar je v' svetim pismu.

Jesuf sam, ki jih je nar bolj posnal, jim pravi, de bodo od njega prizhali, ker so od sazhetka per njem bili. Jan. 15, 27.

Š. Janes sam od sebe in od tega, kar pifhe pravi: „In ta, ki je vidil, prizhuje, in njegovo prizhevanje je refnizhno, in on vé, de refnizo govori, de tudi vi verujete“. Jan. 19, 35. In f. Lukesh pove od sebe in svetiga evangelja tako: „Kakor so nam isrozhili ti, kteri so od sazhetka sami vidili, in so bili flushabniki Gospodove besede, se je tudi meni prav sdelo, kteri sim vse sferbno od sazhetka isprafhal, po versti tebi popisati, preljudi Teofil“. Luki 1, 2, 3.

De je vse ref, kar so aposteljni pisali in uzhili, in tako uzhili, kakor so is Jesufovih ust flifhali, se s'he bolj terdno preprizhamo, ker vemo, de so f' pomozhjo in navdihovanjem f.

Duhu pifali, in torej se smotiti niso mogli. Jesus pravi: „Jest bom Ozheta profil, in vam bo dal drusiga Trofhtarja, de per vas ostane na vekomaj, Duha refnize, kteriga svet ne more prejeti, ker ga ne vidi, in tudi ne posna, vi pa ga boste posnali, ker bo per vas ostal, in bo v' vas“. Jan. 14, 16. 17.

„Kadar vas bodo pa isdali, ne fkerbite, kako ali kaj imate govoriti, sakaj tisto uro vam bo dano, kaj imate govoriti. Sakaj vi niste tisti, kteri bote govorili, ampak Duh vashiga Ozheta je, kteri bo fkosi vas govoril.“ Mat. 10, 19, 20.

„Trofhtar pa sveti Duh, kteriga bo Ozha v' mojim imenu poslal, tisti vas bo vse uzhil, in vam bo vse povedal, karkoli vam poprej rezhem.“ Jan. 15, 26.

Š. Pavel ni s' Jesufam shivel, in sam od sebe tako govori: „Evangeli, kteriga sim jest osnanil, ni od zhloveka; jest namrezh ga nisim od zhloveka prejel, ali se nauzhil, ampak fkosi rasodenje Jesufa Kristufa“. Galazh. 1, 11. 12.

Ker Jesus do konzhanja svetá per svojih ostane, in je aposteljnám svetiga Duha k' pomozi poslal, in ozhitno njih nauk sa svojiga sposna rekozh: („Kdor vas poslussha mene poslussha“. Luk. 10, 16.) tako bi bila pregreshna ofhabnost nad refnizami svetiga pisma zviblati, Jesufu in f. Duhu, kteri v' svetim pismu govori, ne verovati.

Sakaj se smemo tudi na sveto pismo stariga testamenta ravno tako terdno sanesti, kakor na tega noviga testamenta?

Sato, ko ga Jesus sam in njegovi aposteljni poterdijo.

Jesuf in njegovi apofteljni per vsaki perloshnosti kashejo na sgodbe, prerokovanja, sapovedi in nauke svetiga pisma stariga testameta, in poterdujejo svoje nauke s' tistimi refnizami, kar bi ne bili storili, zhe bi ne bilo od Boga rasodeto. Tako pravi Jesuf: „Vsi preroki in postava noter do Janesa so prerokovali.“ Mat. 11, 13. „Kakor je bil Jonas v' trebuhu morfkiga soma tri dni in tri nozhi, ravno tako bo sin zhlovekovi v' ferzu semlje tri dni in tri nozhi.“ Mat. 12, 40. „Preishite pisma, ker vi menite, de imate v' njih vezhno shivljenje, in tiste so, ktere od mene prizhujejo.“ Jan. 5, 39.

„Vse more dopolnjeno biti, kar je pisano v' postavi Mojsefa in prerokih, in v' psalmih od mene. Tako je pisano, in moglo je biti, de je Kristuf tako terpel in na tretji dan od mertvih vstal.“ Luk. 25, 54. 44.

Ali smejo kristjani s. pismo brati?

Smejo ga brati. S. pismo je Bog ljudem dal, de bi se is njega uzhili, kar jim je verovati, in storiti, de v' nebefa pridejo. Bog pa hozhe ljudi svelizhati, tako tudi hozhe, de s. pismo berejo, v' kterim so besede vezhniga shivljenja.

To poterdijo tudi besede s. pisma. „Ne pusti bukev postave od svojih ust priti, ampak nozh in dan jih premishluj, de dersish in storish vse, kar je v' njih sapisano, takrat bofh prav in sastopno ravnal.“ Josue 1, 8. „Karkoli je pisano, (*pravi s. Pavel*) je k' nashimu poduzhenju pisano, de ikosi poterpeshljivost in poveseljenje pisem upanje imamo.“ Riml. 15, 14.

Tudi v' djanji aposteljnov je sapifano, de prvi kristjani so besedo prav sheljno poslušali, in vsak dan pisma pregledovali, ako bi tém tako bilo. 17, 11.

Aposteljni so sapovedovali kristjanam, de naj liste bero, in tudi drugim zerkvam (*gmajnam kristjanov*) brati dajo. Š. Pavel ukashe Koloſhanam rekozh: „Kader bo per vas prebran ta list, storite, de bo tudi v' Lavdizejski zerkvi bran; in tega, kateri je na Lavdizejze, vi berite.“ Kolofh. 1, 16. Aposteljni niso listov le fhkofam in duhovnam, ampak gmajnam kristjanov pifali. Š. Pavl je pifal Rimljanam, Korinzhanam, Galazhanam, Efeshanam, Filiplanam i. t. d. kar fkashe, de je hotel, de bi jih brali, in se is njih uzhili, kako naj shivé; kar je bilo pa tém perpuſheno, je tudi sedanjim kristjanam.

Kako se more f. pismo brati?

1) Š. Duha sa gnado profiti, de bi, kar beremo, v ferzu ohranili, in po tem storili.

2) S' ponishnim in zhistim ferzam, in f' posebno zhaſtjo, kakor de bi flifhali famiga Boga s' nami govoriti, ker nauki f. pisma so zhista boshja beseda.

3) S' gorezhimi sheljami se vernih refniz od Boga, od Jesufa in sa nafhe sadershanje nauzhiti, in jih potlej v' djanji spolnovati.

4) Ne lohka saſtopnih refniz po svoji glavi slagati, ampak duhovne vpraſhati.

5) Šosebno le take bukve brati, ki so bolj saſtopne in potrebne: kakor pſalme, bukve mo-

drofti, Širahove, pridgarjeve, pregovore, Tobijeve, Jobove, f. evangelj, i. t. d.

Ali je v' svetim pismu noviga testamenta vse sapifano, kar je Jesus uzhil?

Ni. Veliko refniz fo apofteljni Jesusovi le s' befedo uzhili, pa ne sapifali, kar fami povedo. Š. Pavl Tefalonizhane opominja rekozh: „Bratje, bodite ftanovitni, in dershte isrozhenje, kteriga ste se nauzhili ali fkosi govorjenje, ali fkosi nash list.“ Tefal. 1, 14.

Š. Janes pove, de je Jesus fizer fhe veliko drugih zhudeshev ftoril vprizho uzhenzov, kteri niso v' teh bukvah sapifani, ti pa fo sapifani, sato de verujete, de Jesus je Kristuf, Šin boshji, in de vi, ker verujete, shivljenje v' njegovim imenu imate. Jan. 20, 30. 31. In fhe vezh pove: De je Jesus fhe veliko drusih rezhi ftoril, od kterih, ako bi fleherne posebej popifane bile, menim, de bi zel fvet sadofti proftoren ne bil sa te bukve, ktere bi se popifale, Jan. 21, 25. „Kar si od mene flifhal (*govori sveti Pavel*) pred ozhmi veliko prizh, to perporozhi fvetim ljudem, kteri bodo samogli tudi druge uzhati.“ 2. Tim. 2, 2.

Od kod vemo, kar fo apofteljni le s' befedo uzhili, pa ne sapifali?

To vemo is uftniga isrozhila. — Naftopniki apofteljnov fo refnize, ki fo jih od apofteljnov flifhali, druge uzhili, tako, de fo jih fpet eden od drusiga svedili do danashniga dneva. Postavim verne refnize, de je f. kerft tudi otrokam k' svelizhanju potreben, de nedeljo na me-

sti sabote povvezhujemo, kako naj se ofer svete mafhe opravlja, kako naj se sveti sakramenti dele, de svetnike zhaštiti je dobro in koriftno i. t. d. fo nam le is uftniga isrozhila snane.

Kako se preprizhamo, de to uftno isrozhilo, ki ga imamo, je refnizhno Jefusovo in njegovih apofteljnov?

Se preprizhamo is tega, ker ga je katolfhka zerkev ob vſih zhaſih ſa Jefusov in njegovih apofteljnov nauk verovala in osnanovala.

Kaj je tedaj nesapifana boſhja beſeda ali uftno isrozhilo?

So tiſti nauki vere, ki nam gre jih verovati, in po njih ſhiveti, ktere fo apofteljni ali is uft ſamiga Jefuſa Kriſtuſa flifhali, ali pa rafvetljeni od ſ. Duha le osnanovali, pa ne ſapifali.

Kje je uftno isrozhilo hranjeno?

Šamo v' kerſhanſki, katolfhki Rimſki zerkevi je ſtanovitno, ſveſto in nepopazhenno hranjeno. Ona fama je od Jefusovih in apoftoljſkih zhaſov, in bo do konzhanja ſvetá; ona je vſelej po redu papeshe in fhkofe iméla, kteri fo pravi naſtopniki apofteljnov, torej ji more kriſtjan vſe verovati, kar mu ſa boſhjo beſedo osnani, zhe tudi ni v' ſvetim piſmu, ker jo ſ. Duh vodi. „Troſhtar pa ſ. Duh, kteriga bo Ozha v' mojim imeni poſlal, tiſti vaſ bo vſe uzhil, in vam bo vſe povedal, karkoli vam poprej rezhem.“ Jan. 14, 26.

Poslušajmo našho mater katolsko zerkev, kakor pokorni otrozi, ona je prejela od Jesufa in njegovih aposteljnov svete isrozhila, ona jih hrani bres popazhenja, in hvalimo Jesufa, ki sa našhe svelizhanje vedno fkerbí.

Is koga tedaj vse svemo, kar nam je verovati?

Is f. pisma in uftniga isrozhila.

Kaj more vsak zhlovek, kadar se pameti save, potrebno vediti in verovati, de bo svelizhan?

1) De je en Bog.

2) De je Bog pravizhni fodnik, kateri vse dobro plazhuje, in vse hudo fhtrafuje.

„Kdor hozhe k' Bogu priti, more verovati, de je tem, kateri ga ishejo, plazhevavez.“ Heb. 11, 6.

3) De so tri boshje perfhone eniga bitja, in ene nature: Ozhe, Šin, in Šveti Duh.

„Trije so, kateri v' nebi prizhujejo, Ozhe, Beseda in Šveti Duh, in ti trije so eno.“ 1. Jan. 5, 7.

4) De je druga boshja perfhona zhlovek, postala, naf f' svojo smertjo na krishu odreshiti in vezhno svelizhati.

5) De je zhloveshka dusha neumerjozha. „Ne bojte se tistih, kateri telo umore, dusha pa ne morejo umoriti, temuzh bojte se veliko bolj tistiga, kateri samore dusho in telo pogubiti v' pekel.“ Math. 10, 26. „Prah pride spet v'

semljo, is ktere je bil vset, duh pa se k' Bogu poverne, kateri ga je dal." Pridg. 12, 7.

6) De je gnada boshja k' svelizhanju potrebna, in de bres gnade boshje zhlovek nizh sa vezhno shivljenje saflushenja vredniga storiti ne more. „Bres mene ne morete nizh storiti.“ Jan. 15, 5. „Ne kakor de bi premogli is febe kaj mifliti, kakor is febe, ampak nasha pre-moshnost je is Boga.“ II. Korin. 3, 5.

Kaj je vsakimu katolshkimu kristjanu snati sapovedano.

Vsakimu katolshkimu kristjanu je snati sapovedano:

- 1) Apostoljko vero.
- 2) Gospodovo molitev ali ozhenash.
- 3) Defet sapoved boshjih, in pet zerkvenih sapoved.
- 4) Sedem svetih sakramentov.
- 5) Kerfhanfko pravizo.

Kje je fosebno sapopadeno, kar katolshki kristjan verovati more?

Kar katolshki kristjan verovati more, je fosebno v' apostoljski veri sapopadeno, ktera se tako glaf:

Verujem v' Boga Ozheta, vfigamozhniga stvarnika nebes in semlje. In v Jesufa Kristufa. Šina njegoviga ediniga, Gospoda nashiga. Kteri je spozhet od svetiga Duha, rojen is Marije device. Terpel pod Ponzjam Pilatusham, krishan bil, umerl in v grob poloshen. Šhel je pred pekel, tretji dan od smerti vstal. Šhel je v'

nebesa, fedi na desnizi Boga Ozheta vsigamogozhniga. Od ondod bo prishel sodit shive in mertve. Verujem v' fvetiga Duha. Eno sveto, katolsko zerkev, gmajno svetnikov. Odpusthanje grehov. Vstajenje mesa. In vezhno shivljenje. Amen.

Sakaj pravimo, apostoljska vera?

Sato, ko so jo aposteljni sloshili.

Ali je nam kristjanam dobro in koristno apostoljsko vero vediti?

Dobro jo je vediti: 1) ker se ob kratkim na vse poglavitne resnize f. vere spomnimo, kadar jo molimo.

2) Šmo v' nashi veri možno poterjeni, ker vemo, de ravno té resnize verujemo, ki so jih aposteljni verovali in uzhili.

Koliko delov ali zhlenov ima apostoljska vera?

Apostoljska vera ima dvanajst delov ali zhlenov.

Od 12 delov ali zhlenov apostoljske vere.

Pervi zhlen vere.

Verujem v' Boga Ozheta, vsigamogozhniga stvarnika nebes in semlje.

Bog stvarnik vseh stvari.

Kdo je vse stvaril?

Bog je nebo in semljo in vse kar je, stvaril. „V' sazhetku je Bog stvaril nebo in semljo.“ I. Mojs. 1, 1.

Kaj pomeni beseda stvariti?

Beseda stvariti pomeni, is nizeh kaj storiti.

Is koga je Bog vse stvaril?

Is nizeh je Bog vse stvaril, ker je pred, dokler Bog vsiga ni stvaril, le Bog sam bil.

Kako je Bog is nizeh vse stvaril?

Š' svojo vsigamogozhno voljo; kar hotel je, pa je bilo. „Bog je rekel: Naj bo, in bilo je.“ I. Mojs. 1.

Kaj nam pove sveto pismo od stvarjenja sveta?

De je v' sazhetku Bog stvaril, nebo in semljo; semlja je bila pa pušta in prasna, in tema je bila zhes fhirjavo bresnov, in Duh boshji je bil sproftert zhes vodé, in potlej je v' fhestih dneih vse stvaril. Pervi dan svetlobo. Drugi dan je Bog rekel: Bodi firmament med vodami, in raslozhi vodé od voda. Tretji dan je Bog rekel: Naj se sbero vodé, ktere so pod nebam, na en kraj fkupej, in fuho se pokashi, In je rekel: Posheni semlja seljshe in rodovitne drevesa. Zheterti dan je Bog rekel: Naj postanejo luzhi na nebu, in naj lozhijo dan in

nozh, in naj bodo sa snamnja in zhafe, in dneve in leta; in je stvaril fonze, lune in svesde. Peti dan je Bog rekel: Rodite vodé lasijozho shival, in kar leta nad semljo pod firmamentam nebéf. In stvaril je ribe, vse shive in gibljive stvari v' vodi, ptize in vse, kar léta po svojim rodu. Šhesti dan je Bog rekel: Rodi semlja shivali po svojim rodu, shivino in lasijozhe shivali in sverine semlje po svojim rodu. In poslednjizh je zhloveka stvaril. I. Mojs. 1.

Kaj je Bog sedmi dan stvaril?

Bog sedmi dan ni nizh stvaril, ampak je pozhival (to je, je nehal od stvarjenja) in ga je posvetil, de bi tudi mi fhest dni v' tednu delali, sedmi dan pa pozhivali, ga s' dobrim delmi posvezhevali, in se vezhniga pozhitka v' nebesih vredne delali.

Ali Bog sdaj nizh ne dela, kar je svet stvaril?

Bog she vedno dela; f' svojo vfigamogozhnostjo, modrostjo in dobroto svet in vse stvari ohranjuje, obdershi in jim ostanik daje; on stori, de se na svetu vse na svojim mestu, vse v' svojim zhafu godi; vse obrazha in vlada ali visha.

„Moj Ozha do sdaj dela, in jest delam.“
Jan. 5, 17.

„Kako bi kaj ostanik imelo, ko bi Bog ne hotel! Vse je njegovo djanje od konza do konza.“ Modr. 7, 8. „Bog vse po fklepu svoje volje ravna.“ Efesh. 1, 11. „Gospod, kako velike in zhastitljive so tvoja dela; vse si modro storil, semlja je polna tvoje lastine. -- Vse stvari zha-

kajo, de jim dafh jed v' pravim zhafu. Ako svojo roko odprefh, fo vse f' tvojim blagam nasitene. Ak pa svoje oblizhje fkrijefh, fe pre-
 ftrafhijo, zhe jim fapo vsamefh, poginjejo, in
 fpét prah postanejo.“ Pfalm. 103.

Sa koga Bog fhe fofebno fkerbi.

Sa zhloveka, ker on sam je po boshji po-
 dobi vftvarjen, sam samore Boga prav zhafiti,
 hvaliti, moliti in f' sveftim spolnjenjem boshjih
 sapoved v' nebefa priti, in k' temu mu Bog
 gnado daje; Bog obrazha, kje, kdaj, in v' ka-
 kim zhafu naj kdo shivi, in kako naj se mu
 godi. „Bog je, kteri v' vas daja, de hozhete
 in ftorite, kar je njegova sveta volja.“ Filiplan.
 2, 13.

Sgodbe, ki fo v' svetim pismu sapifane naf
 od té refnize terdno preprizhajo. Adama je Bog
 v' lep vert (paradish) postavil, v' njim je bil
 s' vfm potrebnim preskerbljen. Ko je grefhil,
 fe Bogu samiril, in gnado boshjo sgubil, ga
 fizer Bog po pravizi fhtrafa, is raja ifshene, pa
 ga vender fhe f' potrebnim shiveshem presker-
 bí, in mu fhe odrefhenika poflati obljudi,
 kteri je tudi v' svojim zhafu na fvet prifhel.
 Noeta s' njegovo drushino je ohranil, ko je vef
 fvet v' vodi potopil. Abrahamu je ukasal iti is
 deshele malikvavzov v' deshelo, ktero mu je
 odkasal. Kako zhudno je vodil Joshefa, de je
 v' Egipt prifhel, in ga tam k' veliki zhafsti po-
 vsdignil. Mojsefa v' pletenizi na vodi Nilu
 ohrani, in ftori, de kraljeva hzhi k' vodi pride,
 de ji ga is vode dajo, in preskerbela ga je bolj,
 ko bi ga bila mati samogla. Israelfko ljudftvo

nam kashe, de tako Bog sa zelo ljudstvo fkerbi, kakor ljudi po famim, spelje ga is Egiptovfke fushnosti, in ohrani ga prezhudno fhtirdefet let v' pusti puhavi. Davida pastirja isvoli sa kralja namésti Savla. Elija po orlu f' kruham in mefam vsak dan prefkerbi. Zhisto Šusano pred nezhistimi sodniki obvaruje, in krive sodbe soper njo sklenjene po mladenzhu Danielu overshe, Daniela v' jami med levi ohrani i. t. d.

Ali nam je sa svoje ohranjenje fkerbeti, ker Bog sa nas fkerbi?

Vse si moremo persadevati, febe ohraniti; sato nam je Bog um, pamet in telefno mozh dal; pa nesmerno ne smemo fkerbeti, ker Bog po ozhetovo sa nas fkerbi. „Ne fkerbite tedaj rekozh: Kaj bomo jedli ali pili, ali f' zhém fe bomo oblekli? faj vash nebesfki Ozhe vé, de vsiga tega potrebujete.“ Mat. 6, 32.

Ker Bog po ozhetovo sa nas fkerbi, sakaj je pa tolikanj hudiga na svetu?

Sato, ker Bog hozhe, de bi vsi ljudje svelizhani bili, nadloge jim pa veliko k' svelizhanju pomagajo, ker

1) vést zhloveka obudi, de svoje grehe sposna, ki bi jih ne bil sposnal, zhe bi mu smiraj dobro bilo.

Šgubljeniga fina je lakota k' ozhetu gnala, fizer bi fhe le pregresfno shivel.

2) Štifke in sopernosti uzhé zhloveka Boga sposnovati. V' obilnosti dobriga zhlovek Boga posabi, mu ni mar moliti, v' zerkev hoditi in svete rezhi premifhljevati.

Kralj Manafe ne bil pokore storil, zhe bi ga Bog ne bil dal sovrashnikam v' roké, kateri so ga v' Babilon odpeljali in v' jezho vergli, kjer se je spokoril.

3) Nadloge zhloveka ponishajo, in upanje v' Boga v' njegovim ferzu budé, ker zhlovek sposna, de mu Bog pomagati samore.

4) S' nadlogami in britkostmi Bog pravi-zhne zhifti in grefnike pokori.

5) Štoré, de radi molimo.

6) Štoré zhloveka ufmljeniga, ker is last-ne fkufhnje vé, kaj de je terpljenje, in ga ifhe tudi drugim manjshati.

Kako se more zhlovek sadershati, ko vé de Bog vse po svoji previdnosti obrazha?

1) More v' Boga saupati, in s' v'fim sado-voljin biti, kar mu Bog da, ko vé, de mu bo vse v' dobro saleglo, desiravno sdaj vé, sa-kaj se mu tako godí.

2) Verno moliti, Boga gnade profiti, in se ne dati motiti, ko vidi, de se tolikanj narobe godí; temuzh misliti, enkrat bo vse srav-nano.

3) Vse dobro in flabo, kar mu Bog da Bogu isrozhiti, v' bolshanje svojiga shivljenja in v' svelizhanje svoje dushe oberniti, in sa vse Boga sahvaliti.

Sakaj je Bog nebo in semljo stvaril?

Bog je nebo in semljo k' svoji zhafti stvaril, de je svojo vfigamogozhnošt in dobrot rasodel, de bi ga ljudje sa svojiga vfigamogozh-

niga Boga sposnali in molili. „Vse je Gospod savolj famiga sebe storil.“ Pripr. 16, 4.

Kako samorejo stvarjene rezhi k' vezhni frezhi flushiti?

1) Zhe po dolshnosti vse stvarjene rezhi k' boshjimo sposnanju in zhafti obrazhamo.

2) Zhe rezhi, ktere je Bog stvaril, smer-no vshivamo.

3) Zhe smo dobrotljivimu stvarniku resni-zhno hvaleshni, in ga ljubimu, ker nam je toliko dober.

Ktere so nar imenitshi stvari boshje?

Nar imenitnishi stvari boshje so angeli in ljudje.

Od angeli.

Kaj so angeli?

Angeli so sgoli duhovi, ki imajo um in vo-ljo, pa ne telefa. „Ti storish svoje angele hitre ko vetrove, in svoje flushabnike mozhne, ko ognjen plemen. Psalm. 103, 4.

Kakshne je Bog angele stvaril?

Bog je angele v' svoji gnadi in s' velikimi popolnamastmi stvaril.

Zhimu je Bog angele stvaril?

Bog je angele stvaril, de ga zhafté, molijo, ljubijo; mu flushijo, svelizhanje vshivajo in

ljudi varujejo. „Hvalite Gospoda vi vsi njegovi angeli, vi, kateri ste tako mozhni, kateri njegovo povelje izpolnite, kakor hitro glas njegove besede slišite.“ Pfalm. 102, 20.

Od kod vemo, de imamo angele varhe?

Is boshjiga rasodenja to vemo, kar fo pravoverni tudi vselej verovali. „Savolj tebe je svojim angelam sapovedal, de te na vsih tvojih potih varujejo.“ Pfalm. 90, 11.

„Kaj ne (*pravi f. Pavel*) vsi angeli fo flushabni duhovi sa streshbo poslani savoljo njih, kateri bodo delesh svelizhanja prejeli.“ Heb. 1, 14. In Jesuf pravi: „Glejte, de ne sanizhujete eniga tih majhnih, sakaj vam povem, de njih angeli v' nebesih vselej gledajo oblizhje mojiga Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 18, 10.

Kader je angel f. Petra is jezhe ispeljal, je prishel f. Peter k' hifhi, kjer fo bili verni fkupej, je na duri terkal, in verni niso verjeli, de bi on bil, rekli fo: Petrov angel je. To prizha véro vernih v' angele varhe. — Lota fo angeli otéli is Šodome, de ni sgorel. — Angel je rekel Filipu, de naj gre na zesto, po kateri se od Jerusalema v' Gazo gre, tam bo Etjopza mogozhniga kraljize Kandaze kerstil i. t. d.

Kaj dobriga nam angeli varhi storé?

1) Sa naf Boga prosijo, in nafhe molitve Bogu srozhujejo. „Kadar si; (*pravi angel Tobiju*) f' folsami molil, sim tvoje molitve Bogu srozheval.“ Tob. 12, 12.

2) Na boshje povelje vezhkrat ljudém boshjo voljo osnanujejo.

Kadar je Agari v' puhavi vode smanjka-lo, je bilo otroku (*Ismaelu*) od shéje umreti. Agar ga poloshi pod drevo, gre en strelaj de-lezh od otroka, sakaj djala je: Ne morem gle-dati otroka umirati, in je milo jokala. Bog pa je uflifhal jok otrokov, in angel boshji je Agaro is nebes klizal rekozh: Kaj delafh Agar? ne boj se, Bog je uflifhal glaf otrokov. I. Mojs. 21, 15—17.

Angel je Marii osnanil uzhlovezhenje Šinu boshjiga. Joshefu se je v' spanji perkasal. Angel je pastirjem osnanil rojstvo Jesufa Kristufa i. t. d.

3) Varujejo naf mnogih fkuhnjav in ne-varnoft.

4) Obudujejo v' naf dobre misli in fklepe, in naf teh spomnujejo.

5) Odvrazhujejo naf od fhkodljivih savés, ktere bi naf lahko pogubile, in naf k' pokori nagibljejo.

Kakfhne dolshnosti imamo do angelov?

Ker angeli sa nafhe svelizhanje fkerbé, smo dolshni,

1) jih zhaftiti, ljubiti, in jim hvaleshni biti.

2) Njih svarjenje poslušhati, in nizh ne storiti, kar bi jih shalilo, ker so vselej prizhe nafhah del.

3) Jih profiti, posebno sjutrej in svezher de naj Boga sa naf profijo, de bi naf pred greham varovali.

Ali so vsi angeli v' gnadi boshji ostali?

Veliko angelov je gnado boshjo s' greham prevsetnosti sgubilo.

Kako je Bog prevsetne angele fhtrafal?

Bog je prevsetne angele, ktere hudizhe imenujemo, vezhno savergel, in v' pekel pahnil. „Bog tudi angelam, kateri so greshili, ni sanesil, ampak jih je s' peklenfkimi ketnami v' pekel potegnil, in v' terpljenje isdal, de bojo k' sodbi perhranjeni.“ 2. Pet. 2, 4.

Kashni so hudobni angeli do ljudi?

Ljudi is nevosfhlivosti fkufhajo, de bi jih v' greh sapeljali in pogubili.

Ali samorejo hudobni angeli nam fhkodovati?

Ne samorejo, zhe v' Boga terdno saupamo, se f' pomozhjo gnade boshje fkufhnjavam vstavimo, in v' greh ne dovolimo. „Ako je Bog sa nas (pravi f. Pavel) kdo bo soper nas?“

Od zhloveka.

Ktere so sa angeli nar imenitnifhi stvari boshje?

Sa angeli so ljudje nar imenitnifhi stvari boshje.

Is koga je zhlovek?

Zhlovek je is telefa in neumerjozhe dufhe ktera je po boshji podobi stvarjena.

Po zhigavi podobi je dusha zhlovekova vstvarjena?

Dusha zhlovekova je po boshji podobi vstvarjena.

V zhim je dusha zhloveshka Bogu podobna?

Dusha zhloveshka je Bogu podobna v' tim: ona je duh, je neumerjozha, ima um, prosto voljo, spomin in samore sveto shiveti in svelizhana biti.

Zhimu je Bog ljudi stvaril?

Bog je ljudi stvaril, de bi ga sposnali, zhaftili, ljubili, molili, mu flushili, mu pokorni in svelizhani bili.

Ktera sta bila perva zhloveka na svetu?

Perva zhloveka na svetu sta bila Adam in Eva.

Kdaj je Bog perviga ozheta, Adama stvaril?

Bog je perviga ozheta, Adama stvaril fhefti dan. Bog je nebo, semljo, shivali in vse stvaril; kadar je bilo to lepo stanovanje dodelano, je zhloveka stvaril, de bi zhes vse rezhi gospodoval, in de bi svojiga usmiljeniga stvarnika hvalil.

Bog je Adamovo telo is persti storil, in je va-nj dihnil, mu je dal pametno in neumerjozho dufho.

Kako je Bog Evo stvaril?

Bog je Evo is Adamoviga rebra stvaril.

Kadar je Bog Adama stvaril, kam ga je bil postavil?

Bog je Adama v' lep vert postavil.

Kakšhen je bil vert, v' katerim so prvi starishi bili?

Vert je bil filno lep; f. pismo pravi tako: Gospod Bog je od sazhetka vert veselja safadil, in tje je zhloveka postavil. V' njem so bile mnoge drevesa, lepe viditi, in prijetne jesti, tudi drevo shivljenja v' fredi paradisha, in drevo snanja dobriga in hudiga.“ I. Mos. 2, 8. 9. Vse je bilo lepo in prijetno v' raji, de bi bil zhlovek dobriga Štvarnika hvalil.

Sakaj je Bog Adama v' vert veselja postavil?

Sato, de bi ga obdeloval in varoval. I. Mos. 2, 15. Adam in njegovi otrozi bi bili semljo obdelovali, pa ne s' terpljenjem, kakor sdaj.

V' kakšnim stanu so bili prvi starishi stvarjeni?

V' stanu gnade boshje in nedolshnosti, in tudi po telefonu neumerjzhi so bili stvarjeni; popolnoma so is rok boshjih prifbli, njih um je bil rasvetljen, volja je bila mozhna, od hudiga nagnjenja prosta. Telo je bilo dushi pokorno, dusha pa Bogu.

Is koga sposna zhlovek Boga in njegovo sveto voljo?

1) Is stvarjenih rezhí, 2) is samiga sebe po vesti, in 3) po veri.

Kako sposna zhlovek Boga is stvarjenih rezhí?

Zhe premishljuje kako lepe, dobre in v' kakim lepim redu so vse stvarjene rehi, ktere stvarnika in ohranika svojiga osnanujejo, more rezhí: to ni famo od sebe, Bog je vse stvaril; in on je vsigamogozhen, neskonzhno moder in dobrotljiv, ki je vse tako stvaril in ohranil.

„Sakaj kar je nevidno na njem, fe od stvarjenja sveta is stvari sastopi in vidi.“ Rim. 1, 20. „Vprashaj shivino in te bo uzhila, ptize pod nebam, in ti bodo povedale, ogovori semljo, in ti bo odgovorila, in ribe v' morji bodo povedale. Kdo ne vé, de je vse to Gospodova róka naredila?“ Job. 12, 7—9.

„Nebesa pravijo boshjo zhaft, in firmament osnanuje dela boshjih rok, en dan dopeduje drugimu, in ena nozh drugo uzhi; ni jesika, ne besedi, kjer bi se njih glas ne flihal.“ Pfalm. 18, 1—4.

„Vsi ljudje pa so nezhimerni, kateri nimajo snanja boshjiga, in is vidnih dobrot niso mogli sposnati, kdo je njih stvarnik.“ Buk. Mod. 13, 1.

Kako sposnamo Boga in njegovo voljo po vesti?

Vest zhloveka k' dobrimu opominja in ga hudiga varuje, glasi se, kadar zhlovek hozhe

hudo storiti, in, kadar je hudo storil, ga svari, mu ne da miru, vedno mu govori, de je gnado in dopadajenje boshje sgrabil, in shtrafingo saflushil. Kadar je pa dobro storil, mu vest govori, de je Bogu prijeten, in mu ferzé pokojno in veselo stori.

Ta notrajni glas, to je vest, sprizhuje, de Bog je, ki je vest stvaril, in de je svet, ker ljubi dobro, in sovrashi hudo, in pravizhen, ko dobro s' dobrim in hudo s' hudim plazhuje.

Šveti Pavel pravi: „Neverniki, ktere postave nimajo sami od sebe to delajo, kar je v' postavi sapopadeno, oni so, ker postavo nimajo, sami sebi postava, in kashejo, de so dela postave v' njih ferzih sapifane, ker jim njih vest prizhuje, in njih misli se med seboj ali toshijo ali sgovarjajo“. Rim. 2, 14. 15.

Samoremo Boga po stvarjenih rezhéh po vesti in paméti prav sposnati?

Ne samoremo. Nafha pamet je preflaba, je popazhena, in sato ne more Boga in njegove svete volje prav sposnati. Ona naf fizer uzhi, de stvarjene rezhi stvarnika imajo, in de je vfigamogozhen, moder, svet, dober in pravizhen; ali bres vere od Boga rasodete ne samoremo praviga in zhiftiga sposnanja imeti, le ona naf uzhi Boga prav sposnati.

Od boshjih lastnosti.

Kaj je Bog?

Bog je sam is sebe nar bolj popolnoma bitje, stvarnik vseh rezi. „Sakaj is njega, in po njem in v' njem je vse.“ Rim. 11, 36.

Sakaj pravimo, Bog je nar bolj popolnoma bitje?

Sato, ker so vse dobre lastnosti v' njem popolnoma, v' njem je vse dobro, in vse dobro je od njega.

Ktere so lastnosti boshje?

So leté:

1) Bog je vezhen; je vselej bil, je in bo vselej.

Po zhim vémo, de je vezhen?

Po tem, ker on stvarnik vseh stvari je biti mogel, pred ko je kaj druziga bilo; torej ni mogel od nikogar stvarjen biti, in ker ima shivljenje sam od sebe, mu ga tudi nihzhe vsoti ne more, sato, kakor ni nikoli sazhel biti, tudi nikoli nehal ne bo.

„Preden so gore postale, in preden je semlja in svet stvarjen bil, si ti Bog od vekomaj do vekomaj.“ Pfalm. 89, 2.

Kaj naf uzhi ta refniza, de je Bog vezhen?

Ta refniza naf uzhi, de se nam ni tréba bati, de bi svojiga tolikanj dobriga Ozheta sguibili, de moremo Bogu svešto flushiti, in nik-

dar od njegove flushbe odstopiti, ker Bog vekomaj oftane, naf bo vekomaj frezhne storil, ako mu bomo svešto flushili; varujmo se pa tudi greha, ki ga bo vezhni Bog vezhno fhtrafoval.

2) Bog je sgoli duh; fam od febe nar bolj popolnoma bitje, ktero ima nefkonzhno popolnoma um in voljo, telefpa pa ne.

„Bog je duh.“ Jan. 4, 24. „Kralju pa vezhnimu, neumerjozhimu, nevidnimu, famimu Bogu bodi zhaft in hvala od vekomaj. Amen.“ I. Tim. 1, 17.

Zhe je Bog sgoli duh, sakaj sveto pismo od njega pravi, de govori, vidi, flifhi, ima roke, noge?

Šveto pismo tako od Boga govori savoljo nafhe flabolti, de loshej saftopimo, ker drugazhi od Boga ne moremo govoriti, in vfak vè, de fe po duhovno saftopiti more, ko Bog telefpa nima. Še rezhe, de Bog govori, ker f' svojo vfigamogozhnoftjo stori, de zhlovek befede flifhi. Še rezhe, de Bog vidi in flifhi, ker vse vé, je vfigavedozh, in vfigaprizhjozh; de ima roke, ker je vfigamogozhen, vse lahko stori; de fedi na fedeshu, ker ima vfo oblaft do vfiga v' nebesih in na semlji.

Kaj naf to uzhi, de Bog je sgoli duh?

To naf uzhi, de moremo Boga v' duhu in v' refnizi moliti, to je, mifliti in ftoriti, kar Bogu dopade. — Kdor po mefenih sheljah shivi, bo vekomaj umerl, ker to Bogu ne more dopafti, kdor sheljé mefa s' mozhjo duha premaguje, bo vekomaj shivel, ker to Bogu dopade.

Ker je Bog sgoli duh, je mar napak, de pisane podobe od njega imamo?

To ni napak, podobe naf fhe le vezokrat opomnijo na Boga, in naf budé k' zheshenju boshjimu; le misliti ne smemo, de podobe kako mozh v' sebi imajo, ali de bi od njih kaj dobili, ali sprofilo.

3) Bog je vsigavedozh, vé, kar je bilo, kar je, in kar bo, vé nafhe nar fkrivnifhi misli, ne more tedaj golufan biti.

„Nobena stvar pred njegovimi ozhmi ni nevidna, ampak vse je golo in odgernjeno ozhém tiga, od kteriga govorimo.“ Hebr. 4, 12. „Gospod ti vesh moje djanje in moje nehanje; ti saftopifh od delezh moje misli. Ti vse vesh prihodno in pretezheno.“ Psalm. 138, 1 — 9. „Ali tá, kteri je uho stvaril, ne flifhi? Ali ta, kteri je oko naredil; ne vidi?“ Psalm. 93, 3.

Kaj naf uzhi boshja vsigavedozhnoft?

Uzhi naf, de se nam ni treba bati, zhe ljudje hudo od naf mislijo, in govore; nafha nedolshnoft je Bogu snana.

Hvala ljudi ne pomaga hudodelniku, tudi obdolshenje ne fhkodje pravizhnimu, ker Bog bo vsakiga po pravizi sodil; pred njim je vsaka stvar in vsako ferze raskrito.

Sato tudi radi na fkrivnim dobro storimo, desiravno ljudje ne vidijo in ne svedo. Vse hudo naj se nam gnusi, zhe tudi nobeden ne vidi, in zhe se nikogar ne bojimo.

Shiva vera v' vsigavedozhnoft boshjo je nedolshniga Joshefa in zhifto Susano obvarovala,

de se ništa dala sapeljati. Kako hozhem, odgovori Joshef sapeljivi sheni, pred ozhmi svojiga Boga tako velik greh storiti! In Šusana rezhe: Boljšhi je sa-me, de bres greh po krivizi umerjem, kakor pred ozhmi Gospodovimi greh storiti. Voljno je Tobija terpel flepoto in uboshnost, Job svojo revshino, strashne bolezhin in spezhenine, ker šta vedila, de Bog dobro sa-nje vé.

4) Bog je nar modrejshi; ima nar boljšhi voljo, in de se vse po njegovi volji sgodi, isvoli tudi nar boljšhi pomozhi.“ Gospod, kako velike in zhaftitljive so tvoje dela. Vse si dobro storil.“ Psalm. 103, 24.

„Gospod je po modrosti semljo uterdil, in po rasumnosti nebefa naredil. Po njegovi modrosti vode is bresnov hahljajo, in napojeni oblaki rosé.“ Pripov. 3, 14. in 8, 22—32.

„O visokost bogastva boshje modrosti in snanja. Kako nesapopadljive so njegove sodbe, in neisvedljive pota!“ Rim. 11, 33.

Sakaj Bog toliko hudiga na svetu perpušti?

Bog perpušti toliko hudiga, de grešhnika od greha odvrazha, in ga sa storjene grehe pokori; pravizhnimu pa perloshnost daje, dosti dobriga si sa nebefa perdobiti, in se v' dobrim smirej bolj uterditi; in de bi zhlovek sraven hudiga, kar ga sadene, dobro, kar mu da, bolj fposnal. „Kteri Boga ljubijo, jim vse k' dobri-mu takne.“ Rim. 8, 28.

Kako se moremo sadershati, ko je Bog moder?

V' terpljenji moremo v' Boga upati, de

ga bo k' nashimu svelizhanju obernal, smirej bolj brumno shiveti, in modri biti si persadevati.

Kako Bog po svoji modrosti vse terpljenje k' pridu pravizhnih obrazha, se preprizhamo is sgleda Egiptovfkiga Joshefa, Tobija, Joba i. t. d.

5) Bog je vsigamogozhen; je stvaril nebo in semljo, in vse, kar je, njemu ni nizh nemogozhe storiti. „Gospod je vse, kar je hotel, v' nebesih in na semlji, v' morji in vsih globozhinah storil.“ Pfalm. 134, 6.

„On je rekel, in vse je bilo stvarjeno.“ Pfalm. 32, 9.

„Per Bogu ne bo nobena rezh nemogozha.“ Luk. 1, 37.

Kako se moremo sadershati, ker je Bog vsigamogozhen?

Ker je Bog vsigamogozhen, terdno v' nje-ga upajmo, de bo nam vso potrebno pomozh dodelil, in greha se varujmo. „Strafhno je paf-ti v' roke shiviga Boga.“ Hebr. 10, 31.

„Ako je Bog sa naf, kdo bo soper naf.“ Rim. 8, 31.

6) Bog je povfod prizhijozh, je povfod, v' nebesih in na semlji. „Menish li, rezhe Gospod, de sim jest Bog od blis, in de nisim Bog od delezh? Se bo li kdo v' fkrivaljishe fkril, de bi ga jest ne vidil, ne napolnujem li jest neba in semlje? rezhe Gospod.“ Jerem. 23, 23. 24. „Kam hozhem jest iti pred tvo-jim duham? in kam hozhem pred tvojim ob-lizhjem beshati? Ako gori v' nebefa grem, si ti tamkaj, ako doli v' pekel grem, si tudi ti

tukaj. Ako bom s' danizhnimi perutami sletel, in na kraji morja prebival, me bo tudi tjekej tvoja roka peljala, in me bo tvoja desniza der-shala." Pfalm. 138, 7—10.

Kaj se uzhimo is té resnize: Bog je povsod prizhijozh?

Ker je Bog povsod prizhijozh, moremo v' njega upati, njega na pomozh klizati, ker nam povsod lahko pomaga, in povsod se greha varovati, zhe tudi nobeden ne vidi, in povsod dobro storiti, zhe tudi nikomur snano ne bo; Bog je per nas, vidi nashe dobro in hude dela.

„Sakaj v' njemu shivimò, in se gibljemo, in in fmo.“ Apost. Djan. 17, 28.

7) Bog je nar svetejšhi; hozhe in ljubi vse dobro, in fovrashi vse hudo. „Jest sim Gospod vash Bog, sveti bodite, kakor sim jest svet.“ 3. Mos. 11, 44. „Ti si Bog, kateri nozhe krivize, hudobni ne bo sraven tebe prebival, in krivizhni ne bodo pred tvojimi ozhmí obstali. Ti fovrashish vse, kateri hudo delajo, ti bofh pogubil vse, kateri lashnjivo govore.“ Pfalm. 5, 5—7.

Kakshni morèmo biti, ker je Bog, nash Ozhe, svet?

Vse dobro morem ljubiti in storiti, vse hudo pa fovrashiti, kakor Bog, kateri nas je k' svetosti poklizal. „Bodite popolnoma, kakor je vash Ozhe v' nebesih popolnoma.“ Mat. 5, 48.

Ali gleda Bog na veljanje ljudi?

Bog ne gleda na veljanje ljudi; kateri dobro stori, per njem velja. Savergel je prevsetniga

Šavla in ljubil je poboshniga pastirja Davida; savergel bogatiga mosha, defiravno ga je veliko perlisovavcov hvalilo, in vsel je v' svoje narozhje revniga poterpeshljiviga Lazarusa, na kteriga se ni nobeden oserl, ko je pred durmi bogatina vbojgajme profil.

8) Bog je nar refniznifhi in nar fvestejfhi; ne more ne legati ne golfati.“ Bog je refnizhen, v'fak zhlovek pa je lashnjiv. Rim. 3, 4. „Bog ni kakor zhlovek, de bi legal, tudi ne kakor fin zhloveka, de bi se premenil. Ker je tedaj on rekel, ali ne bo storil; ker je govoril, ali ne bo spolnil,?“ 3. Mos. 23, 19. Vse tvoje sapovedi fo refniza.“ Pfalm. 118, 151.

K' kakfhnimu pridu nam flushi vediti, de je Bog refnizhen in svest?

De stanovitno verovati moremo vse, kar je Bog rasodel, in f' svestjo perzhakovati, kar je Bog obljudil. Gotovo bo brumne svelizhal; in hudobne savergel.

9) Bog je nespremenljiv; je od vekomaj do vekomaj smirej tifti. „Jest sim Gospod in se ne spremenim.“ Malah. 3, 6. „Ti, o Gospod! si semljo v' sazhetku uterdil, in nebo je delo tvojih rok. Ono bo minulo, ti pa oftanesh; vse se bo kakor oblazhilo postaralo, ti pa oftanesh ravno tifti, in tvoje leta ne bodo nikoli prefhle.“ Pfalm. 101, 26. 27.

Kaj se nam je uzhiti is te refnize: Bog je nespremenljiv?

Na boshje obljudbe se moremo v'felj sanefi, in njegoviga shuganja v'felej se bati, on ne

bo nehal vsiga spolniti, kar je obljubil, in tudi grešnikam, zhe se is zeliga ferza k' njemu ne bodo spreobernili, bo vse hudo po saflushejni povernil. **2. Petr. 2, 4—7.** Zhe se pa spokoré, naj se pa tudi terdno saneso, de jim bo milost dodelil kakor Adamu, Evi, Davidu, Magdalen i. t. d.

10) Bog je nar dobrotljivshi; ni le sam na sebi nar bolj popolnoma, in nar boljshi bitje, ampak je tudi nar boljshi ali dobrotljivshi do svojih stvari, vse dobro imamo od njega. „Hvalite Gospoda, sakaj Gospod je dobrotljiv.“ **Pfalm. 103, 3.** „Bog je dober,“ govori Kristuf. **Mat. 19, 17,** „Kaj se hvalish, kakor de bi ne prejel?“ **I. Korin. 4, 7.**

Kako more zhlovek to boshjo lastnost pognemati?

On si more persadevati, se smiraj boljshi, in tudi do svojiga blishnjiga dobrotljiv biti, kolikor samore.

11) Bog je nar milostljivshi, nam odpusta nafhe grehe. „Ti nar vishi oblastnik Gospod in Bog, usmiljen in milostljiv, veliziga usmiljenja in refnizhen, kateri svojo milost noter do tavshent perhranish, kateri krivizo, hudobi je in grehe odjemljesh.“ **2. Mos. 34. 6, 7.** „Bodite usmiljeni, kakor je tudi nash ozhe usmiljen.“ **Luk. 6, 56.** V' vezh perglihah svetiga pisma nam Jesus milost boshjo ozhitno pokashe. V' perglihi dobriga pastirja, ki svoje sjubljene ovze ishe, in kadar jo je najdel, jo na svojih ramah nasaj pernese. V' perglihi od kralja, kateri je svojimu hlapzu dolg, deset tavshent ta-

lentov odpuštil. Od sguhleniga fina, ki ga je ozha tako milostljivo sprejel. Magdaleni in rasbojniku je grehe odpuštil. Nar lepsi pa se boshja milost kashe, ker je Jesuf Šin boshji sa grefhnike umerl. Torej veselimo se, ker vemo, de je Bog usmiljen, in de sgrevanim grefhnikam grehe odpušti.

Kako se moremo do tistih sadershati, ki so nas rasshalili, ker je Bog usmiljen?

Moremo tudi do njih milostljivi biti, in jim is ferza odpušiti. „Tisti bo sodbo bres usmiljena imel, kateri ni usmiljenja fkasal.“ Jakop. 2, 13.

12) Bog je nar pravizhnishi; plazhuje dobro, in fhtrafuje hudo. „Po tvoji terdovratnosti pa, in po tvojim nespokorjenim ferzu febi jeso nakopavash na dan jese in rasodenja pravizhne sodbe boshje, kateri bo vsakimu po njegovih delih povernil.“ Rim. 2, 5—11. „Kdor koli bo piti dal enimu is tih nar manjishih le en kosarz mersle vode v' imenu eniga uzhenza, refnizhno vam povem, ne bo sguhil svojiga plazhila.“ Mat. 10, 42. „Jest vam povem, de sa vfako prasno besedo, ktero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali na sodni dan.“ Mat. 12, 36.

Isgledov boshje pravize najdemo obilno. Hudobne angele je is nebes v' pekel savergel, Adama in Evo is paradisha, svet potopil, Noeta pravizhniga in njegovo drushino ohranil. Sodomo, Gomoro, Adama in Šeboim so bili s' vsemi prebivavzi vred poshgane, in pravizhni Lot po angelu otet. Jerusalem je bil rasdjan, in

kristjani so bili od vsiga slega, ki so ga ljudje v' mešti preterpeli, refheni. Nar bolj ozhiten sgled fвете boshje pravize imamo nad Jesufam, ki je nafhe grehe na-se vsel, kako ojtro ga je boshja praviza savoljo njih fhtrafovala.

Kako se moremo sadershati, ker je Bog pravizhen?

Ker je Bog pravizhen, moremo le dobro s' veseljem delati, in hudiga se bati, nikoli nizh zhes voljo boshjo storiti, in tudi svojimu blishnjimu nikoli nobene krivize narediti. Tu-di se moremo veseliti, ker vemo, de bo Bog vse poplazhal, karkoli bomo dobriga savoljo njega storili, ali hudiga voljno poterpeli. „On bo vsakimu po njegovih delih povernil; tem, ki f' stanovitnostjo dobriga djanja zhaft in hvalo in nestrohljivosti ishejo, vezhno shivljenje; tem pa, kateri so prepirljivi, in se refnizi ne vdajo, krivizi pa verjamejo, jeso in ferd. Nadloga in britkost zhaka dushe vfaziga zhloveka, kateri hudo dela; zhaft pa, in hvala, in mir vsakiga, kateri dobro dela.“ Rim. 2, 6—10.

Od Boga ediniga v' natori, trojniga v' pershonah.

Koliko je Bogov?

En sam Bog je. „Poslufhaj Israel, Gospod nash Bog je le en sam Gospod.“ 5. Mojs. 6, 4. „Jest sim Gospod, in ni drusiga Boga rasun mene.“ Isa. 45, 5. „Mi vender eniga samiga Boga imamo, Ozheta, od kteriga je vse.“ I. Kor. 8, 6.

Koliko je boshjih perfhon?

Tri boshje perfhone so. Mat. 28, 19. „Kerftite jih v' imenu Ozheta, Šinu in svetiga Duha.“ 1. Janes 5, 7. „Trije so, kateri v' nebu prizhujejo: Ozhe, Beseda, in sveti Duh: in ti trije so eno.“ Kadar je s. Janes Jesufa v' vodi Jordan kerfheval, so se tudi vse tri boshje perfhone rasodele. Bog Ozhe je govoril: Ta je moj ljubi Šin, nad katerim vse dopadajenje imam; Bog Šin je na semlji stal, in s. Duh je bil v' podoba goloba nad glavo Jesufovo.

Od kod vemo, da so tri boshje perfhone?

Is svetiga pisma vemo, da so tri boshje perfhone, katerih sledni se perlastuje, 1) boshja natora in bitje, 2) boshje lastnosti, 3) boshje ime, 4) boshje dela in 5) boshja zhaft.

Kako se imenujejo tri boshje perfhone?

Perva boshja perfhona se imenuje Ozha, druga Šin, tretja sveti Duh.

Kako so tri boshje perfhone ena od druge raslozhene?

Tri boshje perfhone so ena od druge tako raslozhene: Bog Ozhe je sam od sebe od vekomaj, Šin je rojen od Ozheta od vekomaj, in s. Duh is-haja od Ozheta in Šina od vekomaj „Gospod mi je djal: Ti si moj Šin, danšim te rodil.“ Pfalm. 2, 7. „Kadar bo pa Trofhtar prifhel, kteriga vam bom od Ozheta posljal, Duh refnize, kateri se od Ozheta ishaja, ta bo od mene prizheval.“ Jan. 15, 26.

Sakaj se pravi prvi boshji perfhoni Bog Ozha?

1) Ker je svojiga ediniga Šina od vekomaj rodil.

2) Ker je vse stvaril, vse ohrani, torej je Ozha vseh ljudi, angelov i. t. d. „Eden je vaš Ozha, kateri je v' nebesih.“ Mat. 23, 9. Savoljo tega perpogujemo svoje kolena pred Ozhetam Gosпода nashiga, Jesufa Kristufa, kateri je pravi Ozha vsiga, kar je v' nebesih in na semlji. Efesh. 3, 14. 13.

Ktere dela se sosebno fleherni boshji perfhoni posebej perlastujejo?

Leté dela se fleherni boshji perfhoni posebej perlastujejo: Ozhetu stvarjenje, Šinu odrešenje, svetimu Duhu posvezhenje.

Koliko nator ima Bog Ozha?

Bog Ozha ima eno samo boshjo natoro.

Koliko nator ima Bog Šin?

Dve natori, boshjo in zhloveshko.

Koliko nator ima sveti Duh?

Šamo boshjo natoro.

Koliko volj ima Jesus Kristus?

Kakor ima Jesus dve natori, tako ima tudi dve volje, boshjo in zhloveshko.

Ali je Jesus Kristus nebeskimu Ozhetu enak?

Ko Bog je Jesus svojimu nebeskimu Ozhetu v' vřim enak, ker ima vse boshje popolna-

maſti, je vezhen, vſigamogozhen, vſigavedozh i. t. d. kakor Bog Ozhe; ko zhlovek mu pa ni enak, ampak je manj. „Jeſt in Ozha ſva eno.“ Jan. 10, 50. „De vſi ſina zhaſté, kakor Ozhe-ta zhaſté.“ Jan. 5, 23. „Ozhe je vikſhi, kakor jeſt.“ Jan. 14, 28.

Šo tedaj trije Bogovi, ker je vſaka perſhona Bog?

Niſo, le en ſami Bog je, ker te tri perſhone imajo le eno ſamo boſhjo natoro.

Nihzhe ne more tega umeti, ker je ſkrivnoſt, verovati pa je vſak dolſhan, ſato ko je Bog ſam raſodel.

Ker pravimo? Verujem v' Boga Ozheta vſigamogozhniga, ali je le Bog Ozhe vſigamogozhen?

Ne le Bog Ozhe, temuzh tudi Bog ſin in ſ. Duh je vſigamogozhen. Kakor prizhamo: Ozha je Bog, ſin je Bog, in ſ. Duh je Bog, in vender niſo trije Bogovi, temuzh le en ſam Bog; tako tudi prizhamo, de Ozhe, ſin in ſ. Duh ſo vſigamogozhni, in de niſo trije; temuzh le en ſam vſigamogozhni Bog.

Kako ſe tri boſhje perſhone ſkupej imenujejo?

Škupej ſe tri boſhje perſhone ſ. Trojiza imenujemo.

S' zhem ſpoſna katoljſhki kriſtjan ſveto Trojizo?

Katoljſhki kriſtjan ſpoſna ſ' ſnamnjem ſvetiga kriſha preſveto Trojizo; ker takrat, kader kriſh déla, vſako boſhjo perſhono poſebej imenuje.

Kaj drusiga fhe sposna katoljshki kristjan f. snamnjem f. krisha?

Katoljshki kristjan f' snamnjem svetiga krisha tudi sposna, de naf je **Jesuf Kristuf** na krishu f' svojo smertjo odreshil.

Kako fe krish dela?

Krish fe dela, zhe si s' defno roko zhelo, ufta in perfi prekrishama rekozh: „V' imenu **Boga Ozheta** †, in **Šina** †, in svetiga **Duha** †, Amen.

Ali je dobro vezhrat krish storiti?

Dobro je vezhkrat krish storiti; sofebno pa berfh, ko fe kristjan sbudi, preden ko spat gre, pred in po molitvi, pred in po jedi, pred delam in po storjenim delu, v' nevarnosti in fkuhnyavah i. t. d.

Koga naj fe spomni kristjan, kader krish dela?

Naj fe spomni, de je v' imenu **Bog Ozheta**, **Šina** in f. **Duha** kerfhen, de ga je **Jesuf** na krishu odreshil, in fe sa-nj daroval; de naj tudi on **Bogu** svefto flushi, in naj bo perpravljjen, tudi raji umreti, kakor s' greham **Boga** rasshaliti.

Od greha pervih ftarifhev.

Šta Adam in Eva v' nedolshnosti in v' gnadi boshji ostala?

Nista, ker **Eva**, od hudizha sapeljana, je v' raji sad drevesa sposnanja dobriga in hudiga,

kteriga jesti jima je bil Bog prepovedal, fama jedla, in tudi Adamu jesti dala, tako sta greh storila.

Kako nam s. pismo od tega pove?

Šveto pismo nam tako pove: „Gospod Bog je zhloveka v' paradish veselja postavil, de bi ga obdeloval, in varoval, in mu je sapovedal rekozh: Od vsakiga drevesa verta jej, od drevesa sposnanja hudiga in dobriga ne smesh jesti, sakaj kateri dan bofh od njega jedel, bofh smer-ti umerl. Kazha pa je bila bolj prekanjena od vsih shival semlje, ktere je Gospod stvaril. Rekla je sheni: Sakaj vama je Bog sapovedal, de bi ne jedla od vfaziga drevesa tega verta? Shena ji je odgovorila: Od fadu dreves, ktere so v' vertu, jeva, od fadu tega drevesa pa, ktero je na fredi verta, nama je Bog sapovedal, de bi ne jedlja, in se ga ne dotaknila, de bi ne umerla. Kazha pa je sheni rekla: Ne bota kratko nikar umerla, sakaj Bog vé, de kateri dan koli bofta od njega jedla, se bodo vajne ozhi odperle, in bofta kakor bogovi, in bofta vedila dobro in hudo. Shena je tedaj vedila, de de je to drevo dobro in lepo viditi, in je vsela od njegoviga fada in je jedla, in je dala svojimu moshu, kateri je tudi jedel.“ I. Mos. 2. in 3. p.

Kaj je greh nepokorshine pervima zhlovekama fhkodoval?

Greh nepokorshine je na dushi in na telefu pervima zhlovekama fhkodoval:

- 1) Gnado boshjo in nedolshnost sta sgubila.
- 2) Bila sta ob pravizo do nebeshkiga kra-

ljestva, in saflushila si vezhno pogubljenje in vezhne fhtrafenge.

3) Prifhla fta pod oblast hudizha.

4) Njih um je otamnil, in njih volja je bila popazhena in k' hudimu nagnjenja.

5) Is raja fta bila isgnana.

6) Teshko fta mogla delati, mnogim nadlogam, telesnim flaboftim in bolesnim fta bila podvershena, in umreti fta mogla.

Adamu je Bog rekel: „Ker si poslufhal glaf svoje shene, si od drevesa jedel, od kteriga sim ti sapovedal, de ne smefh jesti, bodi semlja prekleta v' tvojim delu, v' trudi se bofh od nje shivel vse dni svojiga shivljenja. Ternje in ofat ti bo rodila, in ti bofh selje semlje jedel, dokler se ne povernefh v' semljo, is ktere si vset, sakaj ti si prah, in v' prah nasaj pojdesfh.“ I. Mos. 5, 17—19.

Sheni pa je rekel: „Jest bom pomnoshil nadloge tvojiga noshezhiga stanu, v' teshavi bofh ti svoje otroke rodila, in bofh pod oblastjo moshu, in on bo zhes te gospodoval.“ I. Mos. 3, 16.

„Bog je zhloveka neumerjozhiga stvaril, in ga je k' svoji podobi storil. Po nevosblivofsti hudizha pa je smert na svet prifhla.“ Buk. mod. 2, 23. 24.

Kako fta Adam in Eva po storjenim grehu shivela?

V' pokori fta shivela. Njima je bilo filo britko, ker fta bila pred graham zhes vse frezhna, potlej pa nefrezhna, in fta grosovitno veliko terpela.

Ali je ta greh le Adamu in Evi fhkodoval?

Ni le njima fhkodoval, ampak tudi nam vsm, ki smo njih rodu. Vsi smo v' poverbanim grehu rojeni, torej tudi fhtrafeng tega greha vredni; zhafno in vezhno smert in she vezh drusih slegov na dushi in telesu nam je pernefil.

Kaj prizhuje, de smo greh, in fhtrafenga greha pervih starshev poverbali?

Boshja beseda, mati katoljfhka zerkov in nafha popazhena natora.

Kako prizhuje boshja beseda, de smo po pervih starsfhik greh in fhtrafenge greha poverbali?

Tako, ker v' vezh krajih fvetiga pisma od tega govori. „V' hudobii sim spozhet, in v' grehu me je moja mati spozhela.“ Pfalm. 50, 7.

„Bili smo od nature otrozi jese, kakor tudi drugi.“ Efesh. 2, 3.

„Kakor je po enimu zhloveku greh na svét prishel, in po grehu smert, tako je tudi smert na vse ljudi prishla po tem, v' kterim so vsi grefhili.“ Rim. 5, 12.

„Sakaj vemo, de je postava duhovna, jest pa sim mesen, pod greh prodan.“ Rim. 7, 14.

„Kteri je naf otel od oblasti teme, in postavil v' kraljestvo svojiga preljubiga Šina.“ Kolosh. 1, 13.

„Zhlovek od shene rojen malo zhafa shivi, in je s' mnogimi nadlogami obdan, on se kakor zvet perkashe in ufahne, beshi kakor fenza,

in nikoli stanovitno ne ostane. In se vredniga storih zhes taziga svoje ozhi odpreti, in s' seboj v' sodbo vseti? Kdo samore ozhifiti, spozhetiga in nezhifiga rodu? Kaj ne, ti sam si tifti? Job. 4, 1—4.

Kako mati katoljska zerkev prizha, de smo greh in greha shtrafenge poverbali?

Ker je vselej verovala in uzhila, de vsi smo v' grehu spozheti in rojeni. „Kdor pravi, de Adam je le sebi, ne pa vsm sgubil pravizhnosti, ali pravi, de njegova neporkorhina je le smert in zhasne shtrafenge, ne pa smerti dushe nam saflushila, ta naj bo is gmajne kristjanov isbrisan (naj bo preklet,) govori mati katoljska zerkov v' svetim Tridentinskim sboru. Sej. 5.

Kako popazhena natora od poverbaniga greha prizhuje?

Prizhuje, ker take, kakorhna je sdaj, ni mogel Bog stvariti, kateri je svet, in le dobro ljubi. Zhlovek pa je poln flabosti in meseniga poshelenja, oflepljen na um, vezhkrat sposna dobro, pa hudo stori, sheli frezhen biti, pa si radovoljno sam nefrezho nakopava.

Je presveta deviza Marija tudi Adamovi greh poverbala?

Nauk, de je bila Marija mati boshja bres madesha spozheta, zerkev sa dobriga sposna, in zhe ga ravno ni sa verno refnizo sposnala, je vender prepovedala drugazhi uzhiti. Trident. sbor. sej. 5.

Ali je Bog ljudi, kakor napuhnjene angele vekomaj savergel?

Ljudi ni Bog vekomaj savergel, kakor napuhnjene angele.

Koga je Bog k' odrefhenju savoljo greha pogubljenja vredniga zhloveka obljudil?

Bog je obljudil Odrefhenika poflati, kterimu se tudi Mefija pravi.

Kaj tedaj samore popazhenimu zhloveku pomagati, de po volji boshji shivi?

Le gnada, miloft boshja, ki nam jo je Jesus Kristuf saflushil.

Drugi zhlen vere.

In v' Jesufu Kristufu, Šinu njegoviga ediniga Gospoda nashiga.

Ali je bil Odrefhenik potreben?

Odrefhenik je bil potreben, sakaj vfi smo v' Adamu grefhili, boshjo gnado in pravizhnost sgubili, in pogubljenja vredni postali.

Bi bili tedaj vfi pogubljeni bres Odrefhenika?

Vfi bi bili pogubljeni, ko smo vfi grefhnik, ako bi ne bil ufmljen Bog is ljubesni Odrefhenika dal.

Ali je obljudljen Odrefhenik prezej po grehu pervih starishev na svet prifhel?

Obljudljen Odrefhenik je fhe le fhtir tav-

shent let po grehu perviga zhloveka na svet prifhel.

Kako se imenuje Odrefhenik, kteriga je Bog zhloveku obljubil in tudi dal?

Imenuje se **Jesuf Kristuf**.

Kako sposnamo, de je Jesuf Kristuf pravi obljubljeni Mesija ali Odrefhenik?

Nad snamnji, ktere je Bog po prerokih osnoval, ki so se nad Jesufam Kristufam spolnile.

Kakshne snamnja so preroki napovedali, de se bodo nad Jesufam Kristufam spolnile?

Preroki so lete snamnje napovedovali: de bo is Judoviga rodu, is hifhe Davidove, od devize in v' Betlehemu rojen, v' Nazaretu srejen, de bo zhudeshe delal, de ga bodo ljudje fovrashili, preganjali, martrali, umorili, de bo od smerti vstal, de se bo njegovi nauk po vsm svetu rasfhiril, in de bo do konzhanja svetá.

Kdo je tedaj Jesuf Kristuf?

1) Edinorojen Sin Boga Ozheta. „Tako je Bog svet ljubil, de je dal svojiga edinorojniga Sinu.“ Š. Jan. 3, 16.

2) Bog in zhlovek fkupej. „Dete bo nam rojeno, Sin nam bo dan, in njemu bo ime: Prezhuden, Svetovavez, Bog.“ Isa. 9, 6.

„En sam Bog je, tudi en sam fodnik med Bogam in med zhloveki, zhlovek Kristuf Jesuf.“ I. Tim. 2, 5.

3) Nafh Gospod, sapovednik, uzhenik in fodnik. „Meni je dana vfa oblast v' nebesih in na semlji.“ Mat. 28, 18.

Mojštra in Gospoda me imenujete: in pravimate, sakaj jest sim. Jan. 13, 15.

„Duh Gospoda je nad mano, sato me je pomasal, in me je posljal evangeli osnanovat ubogim.“ Luk. 4, 18.

Kaj se pravi Jesus?

Jesuf se toliko pravi, ko Svelizhar.

Sakaj se Jesusu Svelizhar pravi?

Jesufu se Svelizhar pravi, ker smo po njem svelizhanje dosegli, ker nas je od dolga in shtrafenge greha, od vezhne smerti odrefhil, in gnado boshjo saflushil. „Ona (Marija) pa bo rodila Šina, in tega imé Jesuf imenuj: sakaj on bo svoje ljudstvo od njih grehov odrefhil.“ Mat. 1, 21.

Kako s'he je Jesus imenovan?

Jesuf je tudi Kristuf, to je pomasani (*poshavban*) imenovan. „Kako je Bog pomasal s' fvetim Duham in s' mozhjo Jesufa is Nazareta.“ Djan. apoft. 10, 38.

Sakaj je Jesus Kristuf edinorojen Šin boshji imenovan?

Jesuf Kristuf je edinorojen Šin boshji imenovan, ker je on sam od svojiga nebeshkiga Ozheta od vekomaj rojen.

Sakaj pravimo, Jesus Kristuf je Bog in zhlovek s'kupej?

Sato, ko je Jesuf Kristuf od vekomaj, in ker je zhloveshko natoro ob zhafu na-se vsel, in pravi zhlovek postal.

Sakaj se Jesusu Kristusu nash Gospod pravi?

Jesusu Kristuf se pravi nash Gospod, sato, ko je Bog in nash Odfeshnik.

Sakaj je Šin boshji zhlovek postal?

Šin boshji je zhlovek postal, de je naf f' svojo smertjo na Krishu odreshil in svelizhal. „Ker so tedaj otrozi mefo in kri s' njim imeli, je tudi on ravno tako s' njimi deleshen postal, de bi f' smertjo poterl tega, kateri je oblast zhes smert imel, to je hudizha. De bi té odreshil, kateri so smertnimu strahu vse svoje dni kakor fushni podversheni bili.“ Hebr. 2, 14. 15.

Kako naf je Jesus odreshil?

On je dolg in fhtrafinge nafhih grehov nafse vsel, in sa-nje na svetim krishu umerl, boshji pravizi sadofti storil, s' Bogam naf spravil, in nam gnado boshjo saflushil, de samoremo pravizhno shiveti in svelizhani biti.

Ali je Bog Šin f' zhloveshko natoro tudi hudo posheljenje na-se vsel?

Šin boshji je flaboft zhloveshke natore nafse vsel, hudiga posheljenja pa ne; on je imel podobo greshniga zhloveka, greha pa ni imel.

Tretji zhlen vere.

Špozhet od svetiga Duha, rojen is Marije devize.

Ima Jesus Ozheta?

Jesuf kakor Bog ima nebeshkiga Ozheta; kakor zhlovek nima ozheta. Š. Joshef je bil

le rednik Jesufa Kristufa. „Gospod je meni rekel: ti si moj Šin, danš sim te rodil.“ Pfalm. 2, 7. „Deviza bo spozhela in sinu rodila, kateri bo Emanuel imenovan.“ Isa. 7, 14.

Ali je imel Jesus mater?

Jesuf, kakor Bog ni imel matere; kakor zhlovek je imel Marijo, presveto devizo, mater.

Sakaj je Marija mati boshja imenovana?

Marija je mati boshja imenovana sato, ker je Jesufa Kristufa, kateri je Bog in zhlovek fkupej, rodila.

Od koga je Marija Jesufa spozhela?

Marija je Jesufa od fvetiga Duha spozhela.

Kdo je Marii to veliko fkrivnost vzhlovezhenja Jesufa Kristufa osnanil?

Angel Gabriel je bil od Boga k' Marii v' Nazaret poslan, in ji je veliko fkrivnost vzhlovezhenja Jesufa Kristufa osnanil.

Kako je Angel Gabriel Marii govoril?

Angel Gabriel je Marii tako govoril: „Zhefhena si Marija, gnade polna, Gospod je s' tabo, shegnana si med shenami. Ti bofh spozhela v' svojim telesu; in sinu rodila, in ga bofh Jesus imenovala. Ta bo velik in Šin Narvishiga imenovan.“ Luk. 1, 28—32.

Kaj je Marija angelu odgovorila?

Marija se je prestrafhila nad govorjenjem angela Gabrijela, in je mislila, kakfhno po-

sdravljenje bi to bilo, in je angelu odgovorila: Kako se bo to sgodilo, ker masha ne fposnam.

Kaj je angel Gabriel na ta odgovor Marii rasodel?

Angel Gabriel ji pove: Šveti Duh bo v' te prifhel, in mozh Narvifhiga te bo obfenzhila, in sa voljo tega bo to fveto, ktero bo is tebe rojeno, Šin boshji imenovano.

Kaj je na to Marija angelu rekla?

Maria je angelu odgovorila: Glej jeft fim dekla Gospodova, sгоди se meni po tvoji befedi. Takrat je Šin boshji zhlovek postal.

Kje je Marija Jesufa rodila?

Marija je Jesufa v' Betlehemu v' hlevu rodila.

Kako je, de je Marija Jesufa v' Betlehemu rodila, ker je v' Nazaretu flanovala?

Marija je Jesufa v' Betlehemu rodila, ker je savoljo napovedaniga popifa v' Betlehem fhla. Zefar Auguft je sapovedal vse ljudi popifati. Marija pokorna zefarjevi sapovdi je fhla s' Joshefam v' mesto Betlehem, ko fta bila Davidoviga rodu, kteri je bil v' tiftim mestu rojen. Ravno takrat fo bili dnevi dopolnjeni, in tamkej je Jesufa rodila. To se je sgodilo, de se je dopolnilo, kar je prerokoval Mihea 5, 2. „Ti Betlehem nifi nar manjshi med vojvodi Juda, sakaj is tebe bo prifhel, kteri bo v' Israelu gospodoval.“

Kako se je pergodilo, de je Marija Jesusa v' hlevu rodila?

Meſto Betlehem je bilo polno ljudi ſavoljo popiſvanja. Marija in Joſhef ſta bila uboga, in niſta od ljudi pod ſtreho bila vſeta. Œta bila permorana iſ meſta iti, ſta naſhla ravno hlev, v' kteriga ſta ſhla, in tam je bil Jeſuf rojen, in Marija ga je v' pelnize povila, in v' jaſli poloſhila.

Sakaj je hotel Jeſuf v' revnim hlevu rojen biti?

Sato, de je on nam dal ſgled poterpeſhljivosti, ponishnoſti, in ljubeshni do uboſhtva.

Ali je Marija vedno deviza oſtala?

Marija je ko deviza ſpozhela, rodila in vedno deviza oſtala. — To je verna refniza, in tiſtiga, ki bi drugazh veroval ali uzhil, bi zerkev ſa krivoverza imela.

Kdaj zerkev hvaleshno obhaja veſel ſpomin rojſtva Jeſufa Kriſtufa?

Zerkev hvaleshno obhaja veſel ſpomin rojſtva Jeſufa Kriſtufa na ſvet boſhizhni praſnik.

Sakaj je zerkev ta praſnik poſtavila?

Sato, de bi ſe kriſtjani ſpomnili neisrezhe-
ne gnade naſhiga odreſhenja, ktero je Jeſuf ta dan ozhitno delati ſazhel, de bi ga ſato molili, hvalili, in poſnemali njegov ſgled, ki ga je nam v' rojſtvu dal: torej naſ zerkev v' adventu k' poſvezhvanju tega praſnika perpravlja.

Kaj fosebno premifhluje zerkev v' adventnim zhasu?

Zerkev premifhluje: 1) gorézhe shelje in sdihovanje svetih ozhakov po prihodu obljubljeniga Mefija.

2) Pridgvanje f. Janesa Kerfznika od pokore, s' ktero je Jefufu Kriftufu pot perpravljaj.

3) Drugi prihod Jefufa Kriftufa, ker bo prifhel fodit shive in mertve.

Kako moremo zhas adventa pofvezhevati?

1) Moremo fi persadevati fposnati, in shivo obzhutiti, de je nam Jefuf in njegova gnada potreben.

2) Še moremo s' pokoro vfiga ozhifiti, kar bi utegnilo na poti biti, de bi Kriftuf k' nam ne prifhel, in v' naf ne prebival.

3) Profiti Jefufa Kriftufa, de bi se hotel s' nami fkleniti fkosi gnado, ktero je per pervimu prihodu pernefil, de bi se nam ne bilo treba bati njegoviga drusiga prihoda, kadar naf bo po svoji fveti pravizi fodil, zhe fi ne bomo perviga njegoviga prihoda k' fvojimu pridu obernili.

Kaj se je po rojftvu Jefusovim fosebniga sgodilo?

Rojftvo Jefufa Kriftufa je bilo osnanjeno. Namrezh:

1) Ga je osnanil Angel paftrjem, ki fo bili na ponozhnih ftrashah per svoji zhedi.

Kader je Marija Jefufa rodila, fe je angel paftrjem perkasal, in svitloba boshja jih je ob-

svetila, in so se bali, in angel jim je djalo: Ne bojte se, sakaj osnanujem vam veliko veselje, ktero bo vsimu ljudstvu; danas vam je rojen Svelizhar, kateri je Kristuf Gospod, v' mesti Davidovim. In to vam bo snaminje: Nefhli bote dete v' pelnize povito, in v' jastlih leshati. In s' angelam je bila mnoshiza nebesfhe vojske, kateri so Boga hvalili rekozh: Zhaft Bogu na visokosti, in mir na semlji ljudem, ki so dobre volje. In kadar so angeli od njih v' nebefa odshli, so pastirji med seboj rekli: Pojdimo do Betlehema, in poglejmo to rezh, ktera se je sgodila, ktero je nam Gospod osnanil. In oni so hitro prishli, in so najdli Marijo in Joshefa, in v' jastle polosheno dete. Ker so pa vidili, so spoznali, de je beseda tako, kakor se jim je bila povedala, od tega deteta. In vsi, ki so flishali, so se zhudili nad tem, kar so jim pastirji pravili. Marija pa je vse te rezhi ohranila, in jih v' svojim ferzu premishljevala. In pastirji so se vernili, in Boga zhaftili in hvalili sa vse to, kar so flishali in vidili, kakor je njim bilo povedano. Luk. 2.

2) Svesda modrim v' jutrovi desheli, in modri Herodeshu kralju in pismauzhenim.

Kadar je bil Jesuf rojen v' Betlehemu, so modri (*ktere sploh tri kralje imenujemo*) prishli od jutrove deshele v' Jerusalem rekozh: Kje je rojen kralj Judov? Sakaj vidili smo svesdo v' jutrovi desheli, in smo prishli njega molit. Kader je pa Herodesh, kralj to fhlishal, se je prestrahhil in ves Jerusalem s' njim. In je fklizal vse vikshi duhovne in pismarje ljudstva, in jih je sprasheval, kje bi imel Kristuf rojen biti. Oni so mu rekli. V' Betlehemu na Judej-

fkim, sakaj tako je pifano od preroka: In ti Betlehem, semlja Juda, nisi nikakor nar majnfhi med vojvodi Judovimi, sakaj is tebe bo prifhel vojvoda, kateri bo vishal moje ljudstvo Israel, Tedaj je Herodesh modre fkrivaj poklizal, in je fkerbno is njih isprasheval, kateri zhaf se jim je svesda perkasala. In jih poshlje v' Betlehem rekozh: Pojdite, in fkerbno oprashujte po Detetu, in kadar ga bote nafhli, pridite nasaj mi povedat, de tudi jest pridem, in ga molim. Oni pa, ko so bili kralja saflifhali, so prozh fhli, in lej svesda, ktero so vidili v' jutrovi desheli, je pred njim fhla, dokler ni prifhla, in sgorej obstala, kjer je Dete bilo. Kadar so pa svesdo sagledali, so se filno obveselili, in ker so v' hisho prifhli, so nafhli Dete s' Marijo, njegovo materjo, in so pred-nj padli in ga molili, in mu darovali slato, kadila in mire. Mat. 2.

3) Šimeon in Ana ljudem v' tempelnu.

Kadar so bili dnevi nje ozhishevanja po sapovedi Mojsefovi dopolnjeni, so Jesufa pernefli v' Jerusalem, de bi ga pred Gospoda postavili, kakor je bilo v' postavi Gospodovi sapovedano. Vfaki pervirojen otrok moshkiga spola naj bo Gospodu posvezhen. In de bi dali ofer, kakor je rezheno v' postavi Gospodovi, dve gerliz ali dva mlada golobza. In Šimeon pravizhen in bogabojezh zhlovek v' Jerusalemu je zhakal na oveselenje Israela, in fvet Duh je bil v' njemu, in mu je bilo od fvetiga Duha rasodeto, de ne bo umerl, preden bo vidil Gospodoviga Kristufa. On je prifhel v' tempelj, in kadar so otroka Jesufa starfhi noter pernefli, de bi po fhegi postave sa-nj storili, ga je tudi na svoje narozhje vsel, Boga hvalil rekozh: Gospod sdaj

ispuftih fvojiga hlapza po svoji besedi v' miru, ker so moje ozhi vidile tvoje svelizhanje, ktero si perpravil pred oblizhjem vsih narodov, sa luzh v' rasvetljenje nevernikom, in k' zhafti fvojiga ljudstva Israel. Luk. 2.

Kaj se je osmi dan po rojstvu Kristusovim sgodilo?

Kristuf je bil obresan, in ime Jesuf mu je bilo dano, ktero mu je bilo od angela prej dano, ko je bil spozhet.

Ali so modri fhli k' Herodeshu nasaj?

Nifo; v' spanji so odgovor prejeli, de se ne smejo k' Herodeshu verniti, in so fhli po drugi poti nasaj v' svojo deshelo.

Kaj je Herodesh pozhel, kader je svedil, de so modri po drugi poti v' svojo deshelo fhli?

Herodesh se je rasferdil, in je sapovedal vse otroke pomoriti, kar jih je bilo v' Betlehemu in po vsih tistih straneh, ki so bili spod dvejih let stari, ker je mislil, de bo tudi Jesuf s' drugim vred umorjen.

Kako je Jesuf smerti odshel?

Jesuf je smerti tako odshel: Angel Gospodovi se je Joshefu v' spanji perkasal, rekozh: Vstani, vsemi Déte in njegovo mater, in beshji v' Egiptovsko deshelo, in ostani tamkej, dokler ti porezhem. Joshef je tedaj vstal, je vsel Déte, in njegovo mater po nozhi, in se je vganil, v' Egiptovsko deshelo.

Koliko zhafa je bil Jesus v' Egiptu?

Toliko zhafa, de je Herodesh umerl, po tim je bil na Israelfko semljo nasaj pernefhen in v' Nazaretu isrejen.

Kader je bil pa Herodesh umerl, lej angelj Gospodov se je Joshefu v' spanji perkasal v' Egiptovfki desheli rekozh: Vftani, in vsemi Déte in njegovo mater, in pojdi na Israelfko semljo, sakaj tifti so pomerli, kateri so iskali Détetu shivljenje vseti. On je tedaj vftal, je vsel Déte in njegovo mater, in je prifhel na Israelfko semljo. Kadar je pa flifhal, de Arhelaj na mestu svojiga ozheta kraljuje, se je bal kjekej iti; ker je pa v' spanji odgovor prejel, se je vganil v' kraje Galilejske deshele. In je prifhel, in prebival v' mestu, kterimu je imé Nazaret, de bi se dopolnilo, kar je govornjeno po preroku, de bo Nazarejan imenovan.“ Mat. 2, 19—23.

Kaj vemo fosebniga od Jesusove mladosti?

1) De je Jesus, ko je bil dvanajft let star, na prasník v' Jerusalemi s' svojimi starfhi prifhel.

2) De je v' Jerusalemi oftal, zhes tri dni pa so ga starfhi v' tempelnu nashli sedet med pismauzhenimi, ki jih je poslufhal in poprafhoval, de so se vfi njegovimu umu in njegovim odgovoram zhudili.

3) De se je spet v' Nazaret vernil, in ondi oftal.

4) De je svojim starfhem pokoren bil.

5) De je rastel v' starofsti, modrofsti in gnadi pred Bogam in pred ljudmi.

Kaj nar imenitshiga od Jesufa vemo, preden je uzhiti sazhel?

1) Janez je prizhal, de je Jesuf jagnje boshje, ki grehe svetá odjemlje.

2) Jesuf se je dal Janesu v' reki Jordan kerstiti.

3) Nebesa so se odperle, in sveti Duh je v' golobji podobi vidno dolj na-nj prishel.

4) Bog Ozhe se je oglasil: Ta je moj ljubesnjivi Sin, nad katerim dopadejenje imam. — Per te sgodbi so se vse tri boshje perfhone ozhitno rasodele.

5) Duh je peljal Jesufa v' pufhavo, in ko se je shtirdefet dni in nozhi postil, ga je hudizh fkufhal, in po tem so mu angeli stregli.

Kaj se je sgodilo, kader je bil Jesus tridefet let star?

Š. Janes je she v' mladofti ozhetovo hifho sapustil, je fhel v' pufhavo, tam je molil, in fpokorjeno shivel, in kadar je tridefet let star bil, je na povelje boshje v' pufhavi per reki Jordanu ozhitno uzhiti sazhel, ljudi k' pokori opominjal, in jih kerstil.

Šo ljudje skosi kerst f. Janesa sadobili odpufhenje grehov?

Niso sadobili odpufhenje grehov, f. Janesa kerst je bil kerst pokore, kakor je sam rekel: „Jest kerfhujem v' vodi, Jesus vas bo kerstil v' svetim Duhu.“ Luk. 3, 16.

Sakaj se je Jesus Janesu kerstiti dal?

Jesuf se ni dal kerstiti, kakor de bi bil

kersta pokore potreben; sakaj on je bil nedolshen, bres vsiga greha, in tudi bres nagnenja k' grehu, temuzh sato, de je:

1) Svetiga Janesa pridigovanje in kerst kakor snaminje pokore poterdil.

2) De je dal sgled ponishnosti, ker se je greshnikam enakiga storil.

3) De ga je Ozhe nehefhki ozhitno pred veliko ljudstva sa svojiga boshjiga Šina osnanil. Mat. 3, 15.

4) De je spolnil vse, kar je od Boga sapovedaniga.

Kam je Jesus po prejetim kerstu shel?

Jesus je bil bo prejetim kerstu od svetiga Duha v' pufhavo peljan, de je tam odlozhen od ljudi molil, se postil, in fkushan bil.

Kaj naf uzhi Jesus s' tem, de je shel v' pufhavo?

Uzhi naf, de zhe hozhemo' gnado svetiga kersta in nedolshnosti ohraniti, moremo tudi

1) v' samoto iti, to je, se lozhiti od flabih sapeljivih ljudi, in fhkodljivih fkerbi.

2) De zhlovek v' odlozhenji od flabih ljudi Boga najde, ker ima zhaf svete rezhi premishljevati.

3) Naf uzhi s' molitvijo vse svoje dela sazheti.

Kako je bil Jesus v' pufhavi fkushan?

Jesus, kader se je fhtirdefet dni in nozhi postil, je bil v' pufhavi trikrat od hudizha fkushan:

1) Škufhnjavez je k' njemu stopil rekozh: Ako si ti Šin boshji, rezi de to kamenje kruh postane. Jesuf mu odgovori: Je pifano: zhlovek ne shivi od famiga kruha, temuzh od vsake besede, ktera is boshjih ust pride.

2) Škufhnjavez je vidil, de Jesuf ne spreberne kamenja v' kruh, ga je vsel v' sveto mesto, in ga postavi verh tempeljna, in mu rezhe: Ako si ti Šin boshji, spuſti se doli, sakaj stoji pifano: Švojim angelam je savoljo tebe sapovedal, in na rokah te bodo nosili, de svoje noge kje ob kak kamen ne sadenesh. Jesuf mu odgovori: Sapifano je: Ne fkuskaj Gospoda svojiga Boga.

3) Škufhnjavez Jesufa vsame na visoko goro: in pokashe mu vse kraljestva svetá in njih zhaſt, in mu rezhe: Vse to ti bom dal, ako pred-me padeſh in me molish. Jesuf mu je odgovoril: Poberi se prozh fatan, sakaj pifano je: Gospoda svojiga Boga moli, in njemu famimu flushi. Tedaj ga je hudizh puſtil, in angeli so perſtopili, in mu ſtregli. Mat. 4, 1—11.

Sakaj se je puſtil Jesuf ſkuſhati?

Puſtil se je Jesuf ſkuſhati:

1) De bi nam pokasal, de je pravi, refni-zhen zhlovek, famo s' tem raslozhkam, de greha nima nad seboj, kakor vsaki drugi zhlovek.

2) De je nam gnado saflushil sovrashnika premagovati.

3) De nam je dal sgled, de naj tudi mi s' molitvijo, postam in s' besedo boshjo sovrashnike svoje duſhe premagujemo.

4) De naf je poduzhil de tudi fveti nifo bres fkuhnhjav.

Koliko je bil Jesus star, ko je ozhitno uzhitni sazhel?

Jesuf je bil v' tridesetim letu svoje starosti, ko je uzhiti sazhel.

Kaj nar imenitnifhiga od Jesufa vemo, ko je uzhiti sazhel?

1) To le: Jesuf je po svoji domazhi desheli hodil od kraja do kraja.

2) Ši je uzhenzov vsel, in smed njih isvolil dvanajst apoftefnov.

3) Je osnanoval sapovedi gnade, rasodeval refnize, ki nam jih je verovati, in uzhit zhednosti, ki nam jih je v' djanji spolnovati.

4) Je svaril nevéro in pregréhe, je ovražhal smote Judov, pifmauzhenih in farisejev.

5) Je poterdoval svoje nauke s' prizhleji fvetiga pifma, f' zhudeshi in f' svojimi sgledi.

6) Je prerokoval prihodne rezhi.

7) Je povfod dobro delal.

„Kako je Bog pomasal s' fvetim Duham, in s' mozhjo Jesufa is Nazareta, kateri je okoli hodil, dobrotljiv bil, in osdravljial vse od hudizha ofsedene, ker je Bog s' njim bil.“ Djanje apofte. 10, 38.

Kaj je Jesus osnanoval?

Jesuf je fvet evangeli osnanoval.

Kaj pomeni befeda evangeli?

Evangeli pomeni veselo osnanilo.

Sakaj se nauki Jesusovi imenujejo evangeli ali veselo osnanilo?

Sato, ker nam spravo s' Bogam osnanujejo, in ker le s' njih spolnenjem bomo rešeni od vezhne smerti, sadobimo odpuščenje grehov; mir in veselje serza in vezhno shivljenje v' nebesih.

Kakshine zhudeshe je Jesus delal?

Jesus je v' Kani v' Galileji na shenitnini vodo v' vino spremenil, flepe je osdravil, de so vidili, gluhe, de so slisali, hromove, de so hodili, mutaſti, de so govorili, hudobne duhove je isganjal is obsedenih, in mnoge bolesni je osdravil. Enkrat je pet tavshent ljudi s' petimi kruhi in dvema ribama, drugikrat s' sedmimi kruhi in malo rib per ſhtir tavshent ljudi nahranil, in vsakikrat je vezh irbasov ostankov ostalo. Mertve je v' shivljenje obudil, ediniga ſina vdove is mesta Najm, ki so ga k' pogrebu nefli. Luk. 7. Lazara, ki je she ſhtir dni v' grobu leshal. Jesus pride k' grobu, sapove kamen od groba odvaliti, poklizhe Lazara, in Lazar pride shiv is groba. Jan. 11, 1—45. Ko so se imeli na morji potopiti, je vetram in morju sapovedal, in velika tihota je poſtala, in ohranjeni so bili. Mat. 8, 24. — Po morji je kakor po fuhim hodil. Mat. 14, 25. Na gori se je spremenil v' prizho Petra, Janesa in Jakopa. Mat. 17. i. t. d.

Kakshine prihodne rezhi je Jesus prerokoval?

Jesus je take prihodne rezhi prerokoval, ki jih nihzher drugi, kakor Bog ſam, véditi ne

more, ktere vse so se tako na tanko sgodile, kakor je poprej povedal. Jezus je prerokoval svoje terpljenje, smert, in od smerti vstajenje na tretji dan. Svojim apoteljnam in uzhenzam je prerokoval, kako hudo se jim bo godilo. Judeshu pove, de ga bo isdal, Petru, de ga bo satajil, pove jim, de jim bo svetiga duha poflal, kaj de se bo godilo s' Jerusalemam in tempeljnam, in od svojiga uka, de bo smiram, in se po vsm fvetu rasfhiril.

So verovali vsi v' Jesusa in v' njegovi nauk?

Veliko jih je verovalo, ker so se preprizhali, de Jezus ne mogel takih rezhi storiti in vediti, zhe Bog ne bil s' njim; pa vishi duhovni, pismauzheni in fariseji so ga fovrashili savoljo njegoviga uka, ko jih je svaril, in so sheléli ga umoriti. „Rabi mi vemo (*pravi Nikodemus Jesusu,*) de si kakor uzhenik od Boga prifhel, sakaj te zhudeshe ne more nobeden delati, ktere ti delash, ako bi Bog ne bil s' njim.“ Jan. 3, 2.

„Vender pa je tudi veliko is vishih v' nje-ga verovalo, pa savoljo farisejev se niso rasodeli, de bi ne bili is shol versheni. Sakaj oni so zhast ljudi vezh ljubili, kakor zhast boshjo.“ Jan. 12. 42. 43.

Ali smo dolshni po Jesusovim nauku shiveti?

Dolshni smo po njim shiveti, sakaj beseda Jesusova ostane vekomaj, in po ti besedi bo vsak sojen, naj bo bogat ali ubog, mlad ali star, flabe ali dobre nature. Ni ga isgovora, ni je navade soper evangeli. Jezus je djal. „Bese-

da, ktero sim govoril, bo zhloveka fodila pofledni dan.“ Jan. 12, 48.

Koliko zhasa je Jesus uzhil?

Tri leta je Jesus uzhil, in vselej vsm k' sgladu fveto shivel.

Zheterti zhlen vere.

Terpel pod Ponzijam Pilatusham, krishan bil, umerl in v' grob poloshen.

Je samogel Jesus terpeti?

Kakor zhlovek, ne pa kakor Bog, je Jesus samogel terpeti; in je na dufhi in na telefonu tudi filno veliko terpel.

Kaj je Jesus na svoji dufhi terpel?

Jesus je na svoji dufhi veliko britkost in shalost terpel. Bil je per svojim Ozhetu nash prerok, in je vse nafhe grehe na-se vsel; previdil je, kaj bo vse na svojim telefonu terpel; sraven tega je pa tudi vidil nasho pregresshno nehvaleshnost, in je prevedel, de njegova prefveta kri bo sa-njih veliko saftonj prelita. Vse to ga je tako filno shalostniga storilo, de je keravav pot potil, in svojim apostelnam rekel: Moja dufha je shalostna, de mi je umreti.

Kaj je Jesus na svojim telefonu terpel?

Jesus je na svojim telefonu veliko rev in nadlog terpel. Judesh njegov apostelj ga je prodal in ujel. Judje in neverniki so ga svesali, topli, suvali, va-nj pljuvali, ga gajshlali, s' ternjami

kronali in krishali. Njegovo fveto telo je bilo vse ranjeno, kakor je shé Isaia prej pravil rekozh: „Vidili smo ga, ali ni ga bilo posnati, ker je bil ves smefarjen in poln kervi in sateklin.“ Isa. 53.

Kaj je Jesus fhe terpel?

Jesus je terpel veliko ozhitniga sanizhevavanja, hudiga obdolshenja, preklinjevanja, obrekovanja, lakote in sheje; krishan je bil med dvema hudodelnikama, kakor de bi bil on nar vezhi hudodelnik. Isa. 53, 12.

Pod kom je Jesus terpel?

Jesus je terpel pod Ponzijam Pilatusham, deshelnim oblaftnikam rimskiga zefarja Tiberja na Judejskim.

Kdo je toshil Jesusa per Pilatushu?

Veliki duhovni, pismouzheni in ljudski starashini so toshili Jesusa per Pilatushu.

Sakaj je bil Jesus per Pilatushu toshen?

Jesus je bil per Pilatushu is sgoli fovrash-tva in is nevosfhjivosti toshen, kakor ko bi bil sapeljivez in podpihovavez ljudstva. „Sakaj on je vedil, de so ga veliki duhovni is nevosfhjivosti isdali.“ Mark. 15, 10.

Kaj se je po toshbi velikih duhovnov, pismauzhenih in ljudskih starashin sgodilo?

Jesus Kristuf je bil krishan, v' kar so Judje filili, in v' kar je Pilatush dovolil.

Kje je bil Jesus Kristus krishan, in kje je umerl?

Jesus Kristus je bil na gori Kalvarii, bliso Jerusalema krishan, in je na krishi umerl.

Sakaj si je Jesus takshno fhtrafengo isvolil?

1) De je nam pokasal, kako mozhno naf ljubi, de bi ga tudi mi ljubili.

2) De bi sposnali hudobo greha, sa kteriga neisrezheno veliko terpi; in kakofhne fhtrafenge naf zhakajo, zhe se is ljubesni do Boga ne bomo greha varovali, in se zhes storjene grehe ne bomo spokorili.

3) De je na lefu hudizha premagal, kateri je na lefu nafhe perve starfhe sapeljal, in de je shivljenje tam sazhetek sadobilo, kjer je smert sazhelda.

Kakshina fhtrafenga je bilo krishan biti?

Krishan biti je bila nar bolj saframvana smertna fhtrafenga.

Ali je bil Jesus perfiljen vse to terpeti in na krishi umreti?

Jesus je radovoljno in ne perfiljen terpel, in na krishi umerl; on je umerl, kadar in kjer je sam hotel. „Darovan je bil, ko je sam hotel.“ Isa. 53, 7.

Kaj so pozheli Jesusovi sovrashniki, kader je bil on krishan?

Sovrashniki Jesusovi so bili vefeli, ker so dosegli, kar so nar bolj sheleli; pod krisham so se sprehajali, ga sanizhevali in kleli rekozh:

Drugim je pomagal, in sebi ne more pomagati, sdaj naj si pomaga, ako je Kristuf, Šin boshji.

Kako se je Jesus do svojih sovrashnikov sadershal?

Jesus je sa-nje ljubesnjivo molil rekozh: Ozhe odpuhti jim, sakaj ne vedo, kaj delajo. Desiravno niso bili isgovora vredni, vender jih je sgovarjal; po usmiljenji je delal, in nam sgled sapuhtil, kako se do svojih sovrashnikov sadershati.

Kako sta se sraven Jesusa krishana rasbojnika sadershala?

Eden smed njih je Jesusa klel rekozh: Zhe si Kristuf, pomagaj sebi in nama. Drugi je Jesusa sposnal, ga je profil, de bi ga v' svoje kraljestvo vsel. In Jesus mu je milost dodelil rekozh: She danf bofh s' menoj v' raji. Luk. 23, 43.

Kdo je bil she pod Jesusovim krisham?

Bila je tudi Marija, f. Janes, vezh drusih brumnih shén in drugih prijatli, kateri so Jesusa obshalovali.

Komu je Jesus svojo mater srozhlil?

Srozhlil jo je svetimu Janesu, de bi sa-njo fkerbel.

Srozhlil jo devizo devizi, in zhaft, imenitnost in saflushenje nedolshniga devishtva na krishi umirajozh zelimu svetu perporozhlil. Dal je lep sgled vsm otrokam, ker v' svojih velikih bolezhinah ne posabi svoje matere, de bi tudi

otrozi nikoli ne posabili svojih staršev, in jim vfelej pomagali.

Kdaj je Jesus umerl?

Jesus je umerl v' petik ob treh popoldan. Špomni se torej vsakdan svojiga shivljenja s' hvalesnim ferzam na terpljenje in smert Jesusa Kristusa, fosebno v' petek ob treh popoldan, ker takrat je Jesus sa-te umerl; de bi ti shivel, in obshaluj svoje grehe, savoljo katerih je terpel in umerl.

Kaj se je godilo ob Jesusovi smerti?

Zhudeshi so se godili, sonze je otemnelo, in tema je bila tri ure, (*to je od poldan do treh po nashim shitevilu*) sagrinjalo pred nar svetejšhim v' tempeljnu se je rastergalo na dvoje, semlja se je trefla, skale so pokale, grobje so se odpirali, in veliko telef svetnikov, kateri so spali, so se obudili. Rimski stotnik in vsi, ki so s' njim bili, ko so potref zhutili in vidili, kar se je godilo, so trepetali in rekli: Sares, ta je bil Šin boshji! In mnofhize, ki so vse to vidile, so se vernile, in na perfi terkale.

Sakaj so se zhudeshi per smerti Jesusovi godili?

Sato, de je Jesus svojo vsigamogozhnost in boshjo natora fkasal, de bi vsi v' njega verovali, in svelizhani bili.

Sakaj je Jesus terpel in umerl?

1) De je naf od poverbaniga greha, nashih djanskih grehov in pogubljenja odreshil,

kakor f. Janes govori: „On naf je ljubil in opral od nafhkih grehov.“ Škriv. rasod. 1, 5, „Bog je svet tako ljubil, de je dal fvojiga edinorojeniga Šina, de vfakteri, ki v' njega veruje, ne bo pogubljen, ampak vezhno shivljenje ima.“ Jan. 3, 16.

2) De je naf od oblasti hudizha in pekla odrefhil. Jesuf fam rezhe: „Sdaj je sodba zhes svet, sdaj bo vojvoda tega sveta vun vershen, in jest, kader bom od semlje povikshan, bom vse k' febi vlekel.“ Jan. 12, 31. 32.

3) De je naf, kakor frednik med Bogam in zhlovekam fkosi svoje terpljenje in smert s' Bogam spravil, nam gnado boshjo saflushil in vrata nebeshke odperl. Heb. 10, 19. in v' 2. Kor. 5, 18. 19.

Po kateri natori naf je Jësuf odrefhil?

Po boshji in zhlovefhki natori, po zhlovefhki je terpel in umerl, in boshjo natora je terpljenju nefkonzhno saflushenje dala, ki je bila f' zhlovefhko v' Jesufu sdrushena.

H' zhimu nam she flushi Jesusovo terplenje?

Nam fhlushi v' sgled nar lepshih zhednost. Jesusovo shivljenje je sizer od njegove mladosti popolnoma sgled vsih zhednost, pa sadnje dni je Jesuf posebno s' svojim sadershanjem v' terpljenji in v' smerti vse spolnil, karkoli je naf uzhil. Mi vidimo:

1) Sgled ponishnosti, ker svojim aposteljniam noge umiva, in se da svojim isdajavzu kufhniti.

2) Sgled nar vezhi ljubeshni, ker svoje te-

lo in svojo kri v' podobah kruha in vina nam vshivati sapuſti.

3) Sgled prave molitve; s' otrozhjim sau-panjem je molil, in mozhnejſhi ko ſo fkufhnjave in britkoſti perhajale s' vezhi gorezhoſtjo je molil, in ſe je v' svoji molitvi volji boſhji podvergel.

4) Sgled krotkoſti, ker molzhi k' vſim krivim toſham in preklinvanju.

5) Sgled poterpeſhljivoſti. On ſilne bolezhine terpi, je med dvema rasbojnikama, kakor nar vezhi med njima, obejſhen, ſvet ga ima ſa hudodelnika, in Jeſuf molzhi, kakor jagnje, ne ſagovarja ſvoje nedolſhnoſti, ampak vſe ſrozhi ſvojimu nebeſhkimu Ozhetu.

6) Sgled popolnoma pokorſhine; pokoren je bil do ſmerti, in ſmerti na krishi.

7) Sgled nar vezhiga uboſhtva, ker ni imel ob svoji ſmerti kam glave poloſhiti.

8) Sgled ljubesni do ſvojih ſovraſhnikov, na krishi viſejozh ſa-nje proſi.

9) Sgled ljubesni do ſvoje matere.

10) Sgled, kako moremo ſvoje ſpazhenomeſo krishati, kako more ſvet nam, in mi ſvetu krishani biti.

11) Tudi vidimo, kako velika je hudobija greha, in kako oſtra praviza boſhja, ker nji ni moglo drugazhi ſadoſti ſtorjeni biti, kakor s' terpljenjem in ſmertjo ſina boſhjiga.

12) V' terpljenji in ſmerti Jeſuſovi najde greſhnik nar mozhnejſhi terdno bo upanja, ko vidi Jeſufa iſ ljubesni do njega toliko terpeti, in ſa njega umreti, de bi greſhnik ne bil pogubljen, temuzh de bi ſhivel.

Po kom samoremo svelizhani biti?

Po Jesufu Kristufu. „In ni v' nobenim drugim svelizhanja. Sakaj ni dano nobeno drugo ime pod nebam ljudém, po katerim bi mogli svelizhani biti.“ Djanje apoft. 4, 12.

Jesuf Kristuf je sa vse ljudji terpel in umerl, ali bodo tudi vsi svelizhani?

Ne vsi, ampak le tisti, kateri se bodo Jesufoviga odrefhenja deleshne storili. Efes. 5, 1, I. Pet. 1, 18. 19.

Kaj pa morejo ljudje storiti, de bodo Jesufoviga odrefhenja deleshni?

1) Morejo verovati in upati v' Jesufa Kristufa, Šina boshjiga, ga moliti, ljubiti in sa veliko dobroto odrefhenja hvaliti.

2) Švete sakramente po vrednim prejemati.

3) Po svetim evangeliu pravizhno shiveti, Jesufove sglede posnemati, is ljubesni do njega vse svoje teshave in nadloge voljno terpeti.

4) Sa gnado pravizhnosti in štanovitnosti v' dobrim Boga ponishno profiti.

Kdaj je bilo Jesufovo telo is krisha fneto?

Šhe tisti dan svezher je bilo s' krisha fneto in pokopano. Ker je bila drugi dan velikonozh, fo Judje profili Pilatusha, de bi se krishanim kosti polomile, in njih trupla pokopale, de bi ob velikonozhnim prasniku na krishi ne vifile.

Ali fo bile tudi Jesufu kosti šerte?

Jesuf je bil she mertev, sato mu nifo kosti

sterli, ampak en foldat je prebodil njegovo sve-
to defno stran s' sulzo, in kri in voda je is nje
tekla. — Jesuf je pravo velikonozhno jagnje **1.**
Kor. 5, 7. Judovfko jagnje je bilo le tega po-
doba, tistimu niso smeli nobene kosti slomiti,
tako se je prerokovanje spolnilo: Nobene kosti
mu ne slomite.“ **2. Mos. 12, 46.** Sraven se je
pa tudi spolnilo, kar prerok **Zaharija 12, 10.**
govori rekozh: „Vidili bodo, koga so prebodili.“

Kdo je telo Jesufa Kristusa pokopal?

Joshef Arimatejz in Nikodem sta telo Jesu-
fa Kristusa pokopala.

Kam je bilo telo Jesufa Kristusa pokopano?

Telo Jesufa Kristusa je bilo v' nov v' fka-
lo isfekan grob djano, kjer ni s'he nobeden po-
kopan bil.

*Ali je boshja natora po smerti Jesusovi s'
telesam in s' njegovo dusho sklenjena ostala?*

Boshja natora je s' telesam in dusho fkle-
njena ostala, desiravno se je per smerti Jesu-
fovi dusha od telesa lozhila.

Peti zhlen vere.

Šhel je v' predpekel, tretji dan od smerti vstal.

Kam je shla Jesusova dusha po smerti?

V' predpekel je shla stare ozhake trofhtat
in refhit.

Kaj pomeni beseda pekel?

Beseda pekel pomeni tiste skrivne kraje, kjer so bile dušne mertvih hranjene, ktere nebeskiga svelizhanja še niso dosegle.

Ali je vezh takih krajev, ki se pekel imenujejo?

Vezh jih je, in 1) kraj, kjer bodo pogubljeni vezhno terpeli: „Bogatin je umerl, in je bil v' pekel pokopan“. Luk. 16, 22.

2) Kraj, kjer dušne zhašne shtrafenge terpe sa grehe, ki se jih v' shivljenji niso sadošti fpokorili. *Zerkev per mafhi sa mertve tako moli*: Gospod Jesus Kristuf, kralj zhašti, odrefhi dušne vsih svojih mertvih vernih od peklenfkih shtrafeng. — Timu kraju se pravi vize.

3) Kraj, v' katerim so bile dušne pravizhnih mertvih ohranjene, kjer so v' veselim upanji odrefhenja mirno in bres bolezhin perzhakovale, dokler ni bil Jesus k' njim prishel; temu kraju se pravi predpekel: „Sakaj tudi Kristuf je enkrat sa nafhe grehe umerl, pravizhen sa krivizhne, de bi naf Bogu ofral, po mesi fizer umorjen, po dušhi pa oshivljen: v' katerim je tudi k' duhovam, kateri so v' jezhi bili, prishel in pridigoval, kateri so nekdaj maloverni bili, ki so se v' dnevih Noeta na boshjo poterpeshljivošt sanashali, kader se je barka delala. I. Pet. 3, 18—20.

Kdo so bili stari ozhaki?

Bili so: patriarhi, preroki in drugi pravizhni, ki so v' Jesufa verovali in upali, pa pred umerli, kakor je Jesus Kristuf terpel in umerl.

Sakaj pravizhni niso mogli v' nebesa priti?

Sato, ker Jesus fhe ni bil sveta odrefhil in nebes odperl, ktere fo savolj greha saperte bile.

Kdaj je Jesus od smerti vstal?

Jesus Kristuf je tretji dan is lastne mozhi neumerjozh in zhaftitljiv, premagovaviz smerti in hudizha od mertvih vstal: „Sato me Ozhe ljubi, ker svoje shivljenje dam, de ga fpet vsamem; sakaj nihzhe mi ga ne vsame, ampak jest ga fam od sebe dam, in imam oblast ga dati, in imam oblast ge fpet vseti.“ Jan. 10. 17, 18. De bi fkosi smert poterl njega, ki je imel oblast zhes smert, to je hudizha. Heb. 2, 14.

Kaj se je godilo takrat, ko je Jesus od mertvih vstal:

Per vstajenji Jesusovim, ktero se je v' nedeljo sjutraj ob soru godilo, je bil velik potref, angelj je odvalil veliki kamen od pokopalisha, in varhi fo ostermeli in sbejshali.

Kdo je varhe postavil k' Jesusovim grobu?

Judje fo varhe postavili k' Jesusovim grobu savoljo strahu, ker fo se bali, de bi aposteljni in uzhenzi Jesusoviga telefа ne ukradili, in potlej ne govorili, de je Jesus od smerti vstal.

So varhi prizhevali, de je Jesus od smerti vstal?

Varhi fo prizhevali, de je Jesus od smerti vstal, kakor se bere per s. Math. 2, 11—15. Eni smed varhov fo v' Jerusalem perfhli, in povedali vishim ljudstva vse, kar se je sgodilo.

Vifhi ljudstva so varham veliko dnarjev dali rezkozh: Rezite, njegovi apoftełjni so po nozhi perfhli, in ga ukradili, kadar smo mi fpali. Varhi so dnar vfehli, in so govorili, kakor so bili nauzheni.

Kako je Jefuf preprizhal ljudi od fvojiga od smerti vftanjenja?

Jefuf se je vezhkrat in vezhim perkasal po fvojim od smerti vftajenji, namrezh:

- 1) Se je perkasal Marii Magdaleni na vertu.
- 2) Drugim sheenam, ki so k' pokopalifhu fhle.
- 3) Šimonu Petru.
- 4) Dvema uzhenzama, ki fta v' Emaus fhla.
- 5) Apoftełjnam, ki so per misi bili, ker je k' njim perfhel fkosi saperte duri.
- 6) Apoftełjnam, ki je tudi Tomash per njih bil, kateri ni pred verovati hotel, de je fam vidil Jefufa, in poloshil fvoje roke v' njegove rane.
- 7) Per morji Tiberja Petru, Jakopu, Janesu, Tomashu, Jerneju in dvema drugima uzhenzama.

8) Enkrat se je perkasal vezh ko pet fto bratam. I. Kor. 15, 6.

9) Sadnizh vřim fvojim apoftełjnam in uzhenzam na dan fvojiga v' nebohodu.

Ali so tudi apoftełjni prizhevali, de je Jefuf od smerti vřtal?

Apoftełjni so po vřim řvetu osnanoi, de je Jefuf od smerti vřtal, in so sa to reřnizo tudi fvoje shivljenje dali.

Zhimu je *Jesuf Kristuf* od smerti vstal?

Jesuf Kristuf je od smerti vstal:

1) De se je s. pismo dopolnilo, ktero je od njegove smerti, in od njegoviga vstajenja govorilo. Tudi de se je dopolnilo, kar je sam govoril.

„Moje mefo bo v' upanji pozhivalo, sakaj ti ne bofh moje dushe v' peklu pustil, tudi ne bofh perpustil, de bi tvoj svetnik strohljivost vidil.“ **Pfalm. 15, 9, 10.** „Ti si me is jame islekel, ti me si ismed teh, kateri v' grob gredo, per shivljenji ohranil.“ **Pfalm. 29. 4.**

Jesuf je velikrat od tega pravil, de bo tretji dan od smerti vstal. To je bilo zlo njegovim sovrashnikam snano: sato so pred Pilatusham rekli: Sapeljivez, dokler je she shiv bil, je rekel: zhes tri dni bom od smerti vstal. **Mat. 27, 63.** Jesuf je djal: Poderite ta tempel, in jest ga bom v' treh dneih spet vsdignil, in je od svojiga telefа govoril. **Jan. 2, 19—22.**

2) De je svet prizheval, de je vse ref, kar je uzhil, in de ga je ref Bog poslal; sakaj zhe bi ne bil od smerti vstal, kakor je velikrat govoril, bi mu ne bili verovali, kar je uzhil, ko je pa od smerti vstal, tako je Bog, in vse refniza, kar je govoril.

„Zhe Kristuf ni od smerti vstal, je prasen nash nauk, prasna vafha vera.“ **1. Kor. 15, 14.**

„Nekteri fariseji in pismauzheni so hotli zhudesh viditi, Jesuf pa jim je odgovoril: hudobni in presheshtni rod ishe zhudesh, in mu ne bo zhudesh dan, kakor zhudesh Jona preroka. Kakor je bil Jona v' trebuhi morskiga soma tri

dni in tri nozhi, ravno taka bo Šin zhloveka v' ferzu semlje tri dni in nozhi." Mat. 12, 39, 40. 1. Petra 1, 18.

Jesufovo vstajenje je bilo tako potrebno, kakor njegova smert, ker t' svojim od smerti vstajenjem je nafhe odrefhenje konzhal. „Isdan je bil savoljo nashih grehov, in je vstal savoljo nashiga opravizhenja.“ Riml. 4, 25.

3) De je nafhe upanje poterdil, de bomo tudi mi od smerti vstali. „Kristuf je od mertvih vstal, pervina spijozhkih, sakaj fkosi zhloveka (*Adama*) je smert, in fkosi zhloveka (*Kristusa*) vstajenje mertvih. In kakor v' Adamu vsi umerjejo, tako bodo tudi v' Kristusu vsi oshiveli.“ 1. Kor. 15, 20 — 22. 1 Pet. 1, 3, 4. Vsi bomo tedaj vstali, pa eni k' shivljenju, eni k' smerti. *Sato pravi f. Pavl:* „Glejte, vsi sizer bomo vstali, ali ne bomo se vsi spremenili.“ 1. Kor. 15, 51.

Kako moremo po sgledu Jesufa po duhovno vstati?

Pregresfno shivljenje moremo opuštiti in sveto shiveti.

Kako se sposna nafhe duhovno vstajenje?

1) De se vezh v' perloshnosti greha ne snajdemo. Kakor je Jesuf grob sapušttil, ravno tako more tudi gresfnik grehe in perloshnost greha sapuštiti.

2) De je zhlovek stanoviten v' dobrim. Jesuf je vstal, in ni vezh umerl; tako more gresf-

nik s' pomozhjo gnade boshje od smerti greha vstati, in ne vezh grehiti.

3) De ta, ki je od smerti greha vstal, le nebeshko sheli in ishe, *kakor f. Pavl govori*: „Ako ste s' Kristufam vstali, ishite, kar je tam gori, kjer je Kristuf, in fedi na defnizi boshji, saftopite; kar je sgorej, ne pa, kar je na semlji“. Kolof. 3, 1, 2.

Šhesti zhlen vere.

Šhel je v' nebefa, fedi na defnizi Boga Ozheta, vfigamogozhniga.

Kdaj je Jesus v' nebefa shel?

Jesus je fhtirdefeti dan po svojim vstajenji in lastne mozhi, ko Bog in zhlovek, v' nebefa shel.

Kako se je godil Jesusov vnebohod?

Jesusov vnebohod se je tako godil: Kakor je zhaf perfhel, de je imel Jesus v' nebefa iti, je svojim aposteljniam rekel, de naj v' Galilejo, na oljko goro gredo, in kadar do njih pride, jim rezhe: „Meni je dana vfa oblast v' nebesih in na semlji. Pojdite tedaj, in uzhite vse narode, in kerstite jih v' imenu Ozheta, in Šina in fvetiga Duha. Uzhite jih spolnovati vse, karkorli sim vam sapovedal. In lej, jest sim s' vami vse dni do konzhanja fveti“. Mat. 28, 18 — 20.

Dal je aposteljniam oblast zhudeshe delati, hudizha isganjati, nove jesike govoriti, in bol-

nike osdravljati, sato de bi vsi verovali besede, k' jih bodo osnanoi v' Jesufovim imenu.“ **Mark. 16, 17. 18.** Obljubil jim je f. Duha poslati, kteriga naj zhakajo v' Jerusalemu. „Ne hodite is Jerusalema, ampak zhakajte obljuje Ozhetove, ktero ste flifhali is mojih ust, ker bote kerfheni s' f. Duham.“ **Djanj. apoft. 1, 4. 5.** Potem je Jesuf svoje roke vsdignil, in jih je shegnal, se je od njih lozhil, in je fhel is lastne mozhi v' nebefa. **Luk. 24, 50. 51.** In kader so v' nebo gledali sa njim, sta dva angela perfhla, in jim rekla: „Moshje Galilej-fki, kaj stojete in gledate v' nebo. Ta Jesuf, kteri je spred vas v' nebo vset bil, bo tako prifhel, kakor ste ga vidili v' nebo iti. **Djan. apoft. 1, 9—11.** Potem so se v' Jerusalem vernili, in so bili stanovitni v' molitvi, de bi fvetiga Duha prejeli.

Ali Jesuf, ko je v' nebefa fhel, ni vezh na semlji?

Vidno ne, ampak nevidno je she na semlji:

1) V' sakramentu f. réshniga Telefa, kakor Bog in zhlovek.

2) Š' svojim duham in f' svojo gnado in posebno pomozhjo per svoji zerkvi, in per pravovernih kristjanih.

Kje sedi Jesuf v' nebefih?

Jesuf sedi v' nebefi na desnizi Boga Ozheta, v'figamogozhniga. „Zhe ste s' Kristufam vstali, ishite, kar je sgorej, kjer Kristuf na desni boshji sedi.“ **Kolofh. 3, 1.**

Kaj to pomeni: Jesus fedi na defnizi Boga Ozheta, vsigamogozhniga?

Jesus fedi na defnizi boshji je toliko, kó: Jesus ima nar vezhi oblast in zhaft zhes vse v' nebesih in na semlji, kakor Bog Ozhe. „Meni je dana vsa oblast v' nebesih in na semlji.“
Mat. 28, 18.

Sakaj je Jesus v' nebefa fhel?

Jesus je v' nebefa fhel:

1) De je pokasal, de njegovo kraljestvo ni od tega sveta, kakor je Pilatushu povedal. Jan. 18, 36.

2) De je zhloveshko natoro povikshal, in jo na defnizo Ozheta postavil.

3) De je vsim nebefa odperl, ktere so bile savoljo greha saperte.

4) De je nafho vero in upanje poterdil, de kamor je po premaganih fovrashnikov glava fhla, tje tudi udje pojdejo, zhe bodo glavi pokorni, ker nam je sam povedal, de gre nam mesto perpraviti, de tudi mi sa njim pridemo. Jan. 14, 2. 3.

5) De je nafh besednik in frednik per Ozhetu. „Moji otrozhizhi, to vam pishem, de ne bote greshili. Ampak zhe je tudi kdo greshil, imamo besednika per Ozhetu, Jesusa Kristusa, pravizhniga. In on je sprava sa nafhe grehe, ne pa famo sa nafhe, temuzh tudi sa zeliga sveta grehe.“ 1. Jan. 2, 1. 2.

6) De je f. Duha poslal.

7) De naf je poduzhil, de nafhe misli in shelje, zhe smo ravno na semlji, morejo le v'

nebesih biti, kjer je nashe stanovanje; de se moremo tukaj le popotne, le ptujze misliti, kateri v' vezhnost gremo. Heb. 11, 13.

Šedmi zhlen vere.

Od ondod bo prifhel fodit shive in mertve.

Ali bo Jesus spet prifhel na svet?

Jesus bo poslednji dan v' oblakih neba ozhitno, s' veliko mogochnostjo in zhastjo spet prifhel fodit shive in mertve, to je pravizhne in krivizhne. „Vidili bomo priti zhlovekoviga Šina v' oblakih na nebu s' veliko mozhjo in velizhastvam.“ Mat. 24, 30.

„Sapovedal nam je ljudstvu pridigovati in sprizhevati, de je on tifti, ki ga je Bog sodnika shivih in mertvih postavil.“ Djanje apost. 10, 42.

Kako bo Jesus poslednji dan ljudi sodil?

Jesus bo ljudi po dobrim in hudim sodil, kolikor so kteriga storili. Šodil bo njih misli, shelje, besede in dela. Pravizhne bo Jesus plazhal s' vezhnim shivljenjem v' nebesih, in gresnike bo vezhno fhrafal v' peklu. „Vsi moremo rasodeti biti pred sodnim stolam Kristusovim, de fleherni prejme po tem, kar je v' svojim shivljenji dobriga ali hudiga storil.“ 2. Kor. 5, 10. „Potem bodo hudobni v' vezhno terpljenje, pravizhni v' vezhno shivljenje fhli.“ Mat. 25, 46.

Kolikrat bo zhlovek fojen?

Zhlovek bo dvakrat fojen, prezej po smerti, in ta se imenuje *posebna* sodba, in poslednji dan, in ta se imenuje *poslednja* sodba.

Sakaj prvo sodbo posebno sodbo imenujemo?

Sato, ker je vsak posebej fojen. Š. Pavl pravi: „Ljudém je postavljeno enkrat umreti, potem pa sodba.“ Hebr. 9, 27.

Kam pojde dusha bo posebni sodbi?

Po posebni sodbi pojde dusha, kamor si bo saflushila, ali v' nebefa, ali v' vize, ali pa v' pekel.

Ktere dushe pridejo v' nebefa?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji bres vsiga greha od trupla lozhile.

Ktere pridejo v' vize?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji od telef lozhile, pa sbe kake majhne grehe nad seboj imajo, ali sa grehe sbe niso sadošti storile.

Ktere pridejo v' pekel?

Tiste, ki so se v' enim ali vezh smertnih grehah od telef lozhile.

Ktera se poslednja sodbo imenuje?

Poslednja sodba se imenuje tista, ki jo bo Jesus po konzhanji sveta imel, in bo sodil vse ljudi vsih zhasov in krajev. Poslednja se pa imenuje sato, ker sa njo vezh druge ne bo.

Osmi zhlen vere.

Verujem v' f. Duha.

Kaj so pozheli aposteljni po Jesufovim v' nebohodu?

Po Jesufovim v' nebohodu so se s' oljske gore vernili v' Jerusalem, in tamkej fkupej sbrani molili, se postili in zhakali prihoda f. Duha, kteriga jim je Jesuf obljubil poslati.

Kdaj so aposteljni svetiga Duha prejeli?

Aposteljni so deset dni po Jesufovim v' nebohodu na binkufhtni prasnik svetiga Duha prejeli.

Kaj fosebniga se je ob prihodu f. Duha godilo?

Ko so bili aposteljni v' Jerusalemu sbrani in so molili, je na naglim sjutraj ob devetih is neba vftal fhum, kakor prihajozhiga filniga pisfa, in je vfo hifho napolnil, v' kteri so bili. In perkasali so se jim rasdeljeni ognjeni jesiki verh njih. In vsi so bili s' svetim Duham napolnjene. Djan. apost. 2, 2—41.

Kaj je storil sveti Duh v' aposteljnih?

1) Um aposteljnov je rasvetil, de so Jesufov nauk, in njegove nar vikfhi fkrivnosti prav saftopili, kakor jim je she pred Jesuf obljubil rekozh: „Kader bo pa prifhel Duh refnize, vas bo on uzhil vfo refnizo, sakaj on ne bo sam is febe govoril, ampak bo govoril, karkoli bo flifhal, in vam bo prihodne rezhi osna-
noval“. Jan. 16, 14.

2) Voljo aposteljnov je popolnoma spreobernal, v' veri jih je poterdil in ferzhne storil Jesufov nauk po zelim svetu osnanovati.

3) Mozh jim je dal k' poterjenju vere zhudeshe delati, in mnoge jesike govoriti, in

4) de fo ferzhno Jesufov nauk pridigovali.

Kdo je sveti Duh?

Šveti Duh je tretja boshja perfhona v' sveti Trojizi, kateri ishaja od Boga Ozheta in Boga Šina od vekomaj, in je s' njima pravi vezhen Bog. V' svetiga Duha moremo tako verovati in upati, in ga ravno tako zhakiti in moliti, kakor Boga Ozheta in Šina.

Kaj dobriga nam stori sveti Duh?

Šveti Duh naf posvezhuje.

Kje naf s. Duh posvezhuje?

Šveti Duh naf posvezhuje:

1) Per svetim kerstu. „Ni naf savoljo del pravize, temuzh po svojim usmiljenju svelizhal skosi kópvo prerojenja.“ Tit. 3, 5.

2) V' sakramentu svete pokore.

3) Kolikorkrat druge sakramente vredno prejmemo.

Kako naf posvezhuje sveti Duh?

Šveti Duh naf posvezhuje, ker v naf gnado boshjo vlije in naf otroke boshje stori, ali pa gnado boshjo v' naf pomnoshi. Š. Duh naf stori s' svojo gnado is grefhnikov pravizhne, ljubesen do Boga v' nafhe ferza vlije, in naf smoshne dela is ljubesni do Boga pravizhno shiveti

in se svelizhati. „Po katerim nam je nar vezhi in drage obljubljene dari dai, de po njih postanete deleshni boshje nature, zhe se bolste sdershali spazheniga posheljenja, ktero je na sveti.“ II. Pet. 1, 4.

Kaj she dela sveti Duh s' svojo gnado v' naf?

Šveti Duh rasvetluje nafh um, naf uzhi in obuduje po volji boshji delati, nam daje svoje fosebne dari.

„Trofhtar pa sveti Duh, kteriga bo Ozhe v' mojim imenu poslal, on vaf bo vse uzhil.“ Jan. 14, 26. „Bog je, kteri v' vaf dela, de hozhete, in dopolnite njegovo dobro voljo.“ Filip. 2, 13.

Kteri so darovi svetiga Duha?

Šo leti: 1) Dar modrofti. 2) Dar umnofti. 3) Dar sveta. 4) Dar mozhi. 5) Dar uzhenofti. 6) Dar brumnofti. 7) Dar strahu boshjiga.

Šo ti darovi kristjanam potrebni?

Šilno potrebni so, ker dusho Bogu prijeto storé. „Vse to pa dela eden in ravno tisti Duh, kteri slednimu daje, kakor hozhe.“ 1. Kor. 12, 4—11.

1) Dar modrofti stori, de kristjan to ljubi, kar je boshjiga, in ne, kar je posvetniga ali ptujiga. „Vsa modrost je od Gospod Boga.“ Šir. 1, 1.

2) Dar sastopnofti ali umnofti rasvetli dusho, de sastopi refnize in fkrivnofti vere.

3) Dar sveta stori, de kristjan raslozhi in

svoli, kar je Bog bolj dopadljiviga, in k' svelizhanju pomagljivhiga.

4) Dar mozhi daje kristjanu ferzhnost, de dobro dela, zhe ima savolj dobriga fhe f' tem vezh terpeti, in de vse sovrashnike svojiga svelizhanja premaga.

5) Dar snanja ali umnosti rasvetli kristjana, de sposna Boga in njegove popolnamasti, pa tudi pot, po katerim je hoditi, de vezhno svelizhanje dofeshe, in de vé nevarnosti svojiga svelizhanja odverniti.

6) Dar brumnoſti ſtori, de kristjan Boga vredno moli, mu je pokoren, in njegovo voljo dopolni, ne kakor hinavzi, kateri ſe mu le s' besedo perliſujejo, tudi ne kakor fuſhni, kateri jo le is ſtrahu dopolnujejo, ampak kakor dobri otrozi, kateri is ljubezni radi boſhjo voljo ſtoré.

7) Dar ſtrahu boſhjiga dela v' kristjanu, de ſe Boga is ljubezni boji, in vse odvrazhuje, kar bi utegnilo Boga ſhaliti. Modri pravi: „ſrezhna duſha tiſtiga, kateri ſe Goſpoda is ljubezni boji, ſakaj Bog mu bo mozhen varh.“
ſir. 34, 17 - 19.

Kakoſhni ſad perneſe ſveti Duh v' kristjanu?

Takiga le, pravi ſ. Pavl: „Ljubezni veſelje, mir, poterpeſhlivoſt, prijaſnoſt, dobroto, dolgoſanaſhanje, krotkoſt, vere, pohlevſhino, ſdershnoſt in zhiſtoſt. Gal. 5, 22. 23. Is le-tih zhednoſt kristjan ſposna, de ſ. Duh v' njem prebiva.

Deveti zhlen vere.

Eno, sveto, katoljshko zerkev, gmajno svetnikov.

Od Zerkve Jesusove.

Kaj je Jesus storil, de je ves njegov nauk zhist in nepopazhen she po njegovim v' nebohodu na svetu ohranjen?

Zerkev je postavil, in s. Duha ji je poflal, kateri per nje ostane do konza sveta, de se v' refnizah s. vere nikoli motiti ne moro.

Kaj je sveta, katoljshka kerfshanska zerkev?

Je vidni sbor (ali sdrushek) vsih pravovernih kristjanov pod oblastjo duhovnih pastirjev in folebno Rimskiga papesha, kateri vsi ravno tisti nauk verujejo, in vsi ravno tiste sakramente imajo in prejemajo.

Kako se je Jesusova zerkev sazhelda in rashirila?

Jesus je sam uzhil, in si tudi svolil dvanajst apofstelnov, jih je poduzhil, in jim je sapovedal po vsim svetu vsim ljudem njegov nauk osnanovati. **Mat. 28.**

Jesus je sam tri leta uzhil, s' svetimi sgleddi svoje nauke poterdoval, in zhudeshe delal, de so ljudje v' njega verovali. Svolil si je tudi dvanajst apofstelnov, kateri so bili njegovi stanovitni tovarshi in prizhe vsih njegovih del in besedi. On jih je v' vsim poduzhil, de so samogli ljudi uzhiti, potem ko je Jesus k' svoji-

mu Ozhetu v' nebefa odfhel. Rekel jim je: „Kakor je Ozhe mene poslal, tako tudi jest vas poshljem.“ Jan. 25, 21. „Pojdite tedaj, in uzhite vse narode, in kerstite jih v' imenu Ozheta, Šina in f. Duha.“ Mat. 28, 19. Poslal jim je svetiga Duha, kateri jih je rasfvetil, mozhno storil, de so bili ferzhni v' osnanovanji vere, dal jim je dar mnoge jesike govoriti, de so s' vsakim ljudstvom saltopno in lohka govorili; in k' poterjenji njih naukov tudi mozh zhudeshe delati.

Perva od Jesufa svoljena apostelja sta bila f. Peter in Andrej. Kader je Jesuf ob Galilejskim morji hodil, je vidil dva brata, Šimona, ko je imenovan Peter, in Andreja njegoviga brata, ker sta mresho v' morje metala (ker sta bila ribzha). In jima je rekel: „Hodita sa menoj, in jest bom storil, de bota ribzha ljudi. Oba sta prezej svoje mreshe popustila, in sta fhla s' njim. In kader je on od tam naprejsfhel, je vidil dva druga brata Jakoba Zebedeviga in Janesa njegoviga brata v' zholnu s' njih ozhetam Zebedejam, kjer so svoje mreshe popravljali, in on jih je poklizal, in sta prezej mreshe in ozheta sapustila, in sta fhla sa njim. Mat. 4, 18—22. Š. Matevsha je vidil Jesuf na zolu fedeti in mu je djal: Pojdi sa menoj, in on je vstal, in fhel sa njim. Tako si je bil Jesuf eniga sa drugim vsih dvanajst svolil. Imena aposteljnov pa so: Pervi Šimon, imenovan Peter, in Andrej njegov brat. Jakob Zebedejev in Janes njegov brat, Filip in Jerni, Tomash in Matevsh, zolnar, Jakob Alfejev in Tadej, Šimon Kananejz, in Judesh Iskarjot, kateri je tudi Jesufa isdal.“ Mat. 10, 2—4. in Luk. 6, 13.

Po Jesufovim v' nebohodu so aposteljni na mest Judesha Ithkarjota f. Matia aposteljna svolili. Djan. apost. 1, 12—26. Škosi sosebno velik zhudesh je bil f. Pavl apostelj od Boga svoljen. Djan. apost. 9. 1—19.

Jesuf je sraven dvanajst aposteljnov tudi she dva in sedemdeset uzhenzov svolil, ktere je, dokler je na svetu shivel, po desheli poshiljal njegov nauk osnanovat. Luk. 10, 1. Po Jesufovim v' nebohodu so tudi aposteljni uzhenike postavljali, kjer so vidili, de jih je bilo treba, tako de pravoverni kristjani niso nikoli bres duhovnih pastirjev in uzhenikov bili. Tak je bil sazhetik Jesufove zerkve.

Kaj se je sgodilo, ko so aposteljni po svetu fhli, in nauk Jesufov osnаноvali?

Veliko Judov in nevernikov je verovalo v' Jesufov nauk, se je spokorilo, in se jih je dalo kerstiti. She na pervo pridigo f. Petra na bin-kufhtni prasniki se jih je per treh taushent kerstiti dalo. Djan. apost. 2, 14. Per perloshnosti, ko je Peter od rojstva hromiga moshia per durih tempeljna v' imenu Jesufa Kristufa osdravil, in potlej boshjo besedo v' tempeljnu osnаноval, je bilo pet taushent mosh pravovernih postal. Djan. apost. 4, 4. Tako se je vera Jesufova hitro rashirila, od dne do dne je bilo vezh kristjanov, ker so aposteljni povsod evangeli osnаноvali, in Gospod Jesuf je bil s' njim ker je vero poterdoval s' zhudeshi, kteri so se godili. Mark. 16, 20.

Kako so bili imenovani tisti, ki so v' Jesufa in njegov nauk verovali?

Kristjani so bili imenovani, in to lepo ime

fo nar pervizh verni v' Antiohii dobili. Djan. apoft. 11, 26. Tudi fo se svetniki imenovali, ker fo bili fkosi posvezhujozho gnado boshjo posvezhevani, k' svetofti poklizani, in ker je tudi njih shivljenje sveto bilo. Djan. apoft. 26, 18.

Kdo je nevidni poglavar zerkve?

Nevidni poglavar zerkve je **Jesuf Kristuf**.

*Koga je **Jesuf Kristuf** vidniga poglavarja zerkve postavil?*

Jesuf Kristuf je f. **Petra** vidniga poglavarja svoje zerkve postavil she prej, ko je v' nebefahel, rekozh: „Pafi moje jagneta, pafi moje ovze.“ Jan. 21, 16. 17. „Ti si **Peter**, in na to fkalo bom sidal svoje zerkev, in peklenfke vrata je ne bodo premagale. In tebi bom dal kljuzhe nebefhkiga kraljestva, in karkoli bofh savesal na semlji, bo savesano tudi v' nebefih, in karkoli bofh rasvesal na semlji, to bo rasvesano tudi v' nebefih.“ Mat. 16, 18. 19.

*Kdo je sa **Petram** vidni poglavar zerkev?*

Vfi pravi in **Rimfki** papeshi saporedama fo vidni poglavarji zerkev in namestniki **Jesufa Kristufa**. — Papesh, ki je vidna glava zerkve, ima pervo zhast in oblast v' **Jesufovi** zerkvi, kakor jo je **Peter** prvi med apoftejnimi imel.

Kdo fo fhkofje?

Shkofje fo pravi namestniki apoftejniov.

Ali fo fhkofje tudi oblast apoftejniov sadobili?

Tudi oblast apoftejniov lo sadobili; sakaj

zerkev bo do konza svetá, tako je Kristuf hotel, de tudi oblast aposteljnov v' njih namestnikih, fhkofih do konza svetá ostane. „Resnizhno vam povem, karkoli bote savesali na semlji, bo tudi v' nebesih savesano, in kakorli bote rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano.“ Mat. 18, 18. „Glejte na febe in na vfo zhedo, v' kateri vas je sveti Duh sa fhkofe postavil k' vishanju boshjo zerkve, ktero je s' svojo ker-vijo perdobil.“ Djan. apost. 20, 28.

Ali je vezh pravih zerkev?

Le ena je prava zerkev, sunaj ktere ni upati svelizhanja.

Kako se da sposnati prava zerkev?

Is fhtirih lastnost, namrezh 1) de je edina, 2) sveta, 3) katoljfhka, 4) in apostoljfska.

Kako je prava zerkev edina?

Edina je 1) ker ima eno glavo. „En Gospod je, ena vera, en kerst.“ Efes. 4, 5.

„Tako naf je tudi veliko eno telo v' Kristufu, vsak posebej pa smo eden drugiga udje.“ Rim. 12, 5. „Imam she druge ovze, ktere niso is tega hleva, in morem tudi tiste perpeljati, in bodo moj glas flifhale, in bo en hlev in en pastir.“ Jan. 10, 16.

2) Ker ima en nauk in ene sakramente. „Škerbite ohraniti edinost duha v' savesi miru. Eno telo in en duh bodite, kakor ste poklizani k' enimu upanju svojiga pokliza.“ Efes. 4, 3, 4. „Profim vas pa, bratje, v' imenu Gospoda nashiga Jesufa, de vsi eno govorite, in de med

vami ne bodo raspertja, ampak de bote popol-
nama eniga duha in ene misli.“ 1. Kor. 1, 10.

*Kako se preprizhamo, de mati katoljshka
zerkev ravno tisti nauk uzhi, ki ga je od Kri-
stusa po aposteljnih prejela?*

Še preprizhamo, ko ji je **Jesuf f. Duha** poslal, kateri je od sazhetka, in bo do konza svetá per nje; on je varuje pred vso smoto, jo vso refnizo uzhi, jo posvezhuje in vlada; **Jesuf** ji je obljubil, de vrata peklenfke (smote) jo ne bodo nikoli smagale, in de on ostane s' njo do konza, tako se ne more smotiti v' refnizah f. vere, torej vselej ravno tisti nauk uzhi, ki ga je **Kristuf** in njegovi aposteljni uzhili, in ravno tiste f. sakramente deli, ki jih je **Jesuf** postavil.

Jesuf pravi: **Jest** bom **Ozheta** profil, in vam bo drusiga **Troshtarja** dal, de per vas ostane vekomaj. **Duh** refnize, kteriga svet ne more prejeti, ki ga ne vidi, in tudi ne posna, vi pa ga boste posnali, ker bo per vas ostal, in bo v' vas. **Jan. 14, 16. 17.** „Kadar pa on pride, **Duh** refnize, vas bo uzhil vso refnizo.“ **Jan. 16, 13.** „Ti si **Peter**, in na to skalo bom sidal svojo zerkev, in vrata peklenfke jo ne bodo smagale.“ **Mat. 16, 18.**

Kako je prava zerkev sveta?

Šveta je **1)** ker je nje sazhetnik **Jesuf Kristuf** svet, **2)** ker je nje nauk svet, **3)** ker svete sakramente ima, **4)** ker svoje ude v' svetošti napeljuje, **5)** ker so vedno svetnike v' nje. „De bi jo posvetil, ker jo je s' besedo shivljenja v' kopvi vodi ozhivil. De bi sam sebi napravil zhasitljivo zerkev, ktera nima madesha,

ali gerbe, ali kaj drusiga taziga, ampak de je sveta in neomadeshana.“ Efes. 5, 26. 27.

Vsi nauki Jesufovi napeljujejo kristjana k svetoſti in ſapovedujejo; in ker je Jeſuf Kriſtus ſtoril, je le ſtoril, de bi naſ poſvetil: tako tudi prava zerkev ſvoje ude ob vſih zhaſih v' svetoſti napeljuje, kar prizhajo toliko tavſhent marternikov in marterniz, ſvetnikov in ſvetniz, ki ſo od nje poduzheni in napeljani bili ſveto ſhiveti, lepe ſglede dajali in vezhno ſvelizhanje ſadobili.

Kako je prava zerkev katoljſhka?

Katoljſhka je: 1) ker jo je Jeſuf Kriſtus ſa vſe ljudi, 2) ſa vſe zhaſe, 3) ſa vſe kraje poſtavitil.

Jeſuf ſam ſvojim uzhenzam pravi, de mu bojo prizhe v' Jerusalemu, in po vſi Judeji in Samarii, in do kraja ſvetá. Djan. apoſt. 1, 7. Ker je Jeſuf hotel, de bi bili ljudje frezhni in deleſhni njegoviga odreſhenja in neſkonzhniga ſafluſhenja, je ſvoje apoſteljne in uzhenze po vſim ſveti poſlal njegov evangeli oſnanovat, de ſledni, kteri v' njega veruje, ne bo pogubljen, ampak vezhno ſhivljenje ima. „ſakaj od ſonzhniga is-hoda do ſa-hoda bo moje ime veliko med narodi, in poſvod ſe bo darovalo, in zhiſta daritev darovala mojemu imenu, ſakaj moje ime bo veliko med narodi, pravi Goſpod vojknih trum.“ Malah. 1, 11.

Kako je prava zerkev apoſtoljſka?

Apoſtoljſka je: 1) ker veruje in uzhi, kar ſo apoſteljni verovali in uzhili, 2) ker ſo apo-

steljni na Jesufovo povelje njene nauke po vſim ſvetu raſſhirili, 3) ker ſo njeni ſhkofje naſtopniki apoſteljnov.

„Ste ſidani na fundament apoſteljnov in prerokov, in ſam Jeſuf Kriſtuſ je poglaviten vogalni kamen.“ Efes. 2, 20.

Šama ta zerkev je prava, ktera ſkaſhe, de je od apoſteljnov, leta uzhi zhiſto refnizo, ker le ſvoji zerkvi je Jeſuf obljubil, de ji bo poſlal ſvetiga Duha, kateri jo bo pred smote varoval, in de on ſam bo per nji do konzhanja ſvetá; in ta je katoljſhka zerkev.

Ker je katoljſhka kerſhanſka zerkev edina, ſveta, apoſtoljſka in katoljſhka, kaj iſ tega ſpoſnamo?

Iſ teh laſtnoſti ſpoſnamo, de le ona je prava Jeſufova zerkev, v' kateri ſamoremo ſvelizhani biti.

Kako ſe prava zerkev od prvih zhaſov kerſhanſtva ſhe imenuje?

Prava zerkev ſe tudi rimſka imenuje, ker je zerkev v' Rimu glava vſih drugih zerkva in ſreda edinotſi, Torej ſe tiſti, ki ſe od rimſke zerkve odlozhi, od prave zerkve odlozhi.

Kaj nam je ſtoriti, ker ſmo v' pravi Jeſufovi zerkvi?

1) Boga ſa ta dar miloſti hvaliti, ki je naſ po ſvoji veliki ljubesni v' ſvojo ſveto zerkev vſel in ljudſtvo boſhje ſtoril. 2) Zerkev, ſvojo mater, ſerzhno ljubiti. 3) Sa njeno raſſhiranje in povikſhanje moliti. 4) S' njo ſkle-njeni in nji pokorni biti. 5) Vſe njene ude

kakor brate in sestere ljubiti, in kar je mogoče storiti, de bi jim v' svelizhanje pomagali.

Od gmajne svetnikov.

V' zhim obstoji gmajna svetnikov?

V' tém, de so vsi pravoverni kristjani kakor udje telefa med seboj svesani; in de so vsi udje zerkve duhovnih darov in dobrot deleshni.

Kdo nas stori udje Jesusoviga telefa?

Š. Duh; on oshivi nashe dušhe sa vezhno shivljenje, vshgè v' nafhih ferzah ljubesen do Boga, in ohrani, po kateri smo savesani s' Jesusam, kakor so udje telefa s' glavo.

Kaj dobriga sadobimo is te saveše s' Jesusam?

Veliko dobriga: 1) Šmo deleshni Jesusoviga nekonzhniga saflushenja, ki ga je nam svojim udam dal.

2) Kar dobriga sa svelizhanje storimo, Jesus s' nami in v' nas dela, in sato bodo nashe dobre dela vezhniga shivljenja vredne. „Ostanite v' meni, in jest v' vas, kakor mladika ne more fama od febe fadu roditi, ako na terti ne ostane, tako tudi vi ne, ako v' meni ne ostanete. Jest sim vinfka terta, vi mladike, kdor v' meni ostane in jest v' njem, ta veliko fadu rodi, sakaj bres mene ne morete nizz storiti.“ Jan. 15, 4. 5.

3) Šmo deleshni eden drusiga dobrih del, zhe v' ljubesni boshji in blishniga shivimo, ker

fmo udje med feboj, fklenjeni s' Jesufam, glavovo nafho.

„In vse je njegovim nogam podvergel, in njega glavo zele zerkve postavil, ktera je njegovo telo, in polnost njega, kateri vse v' vsih dopolne.“ Efes. 1. 22. „Sakaj v' enim duhu fmo vsi v' eno telo kerfheni. — Vi pa ste Kristufovo telo in udje med feboj.“ 1. Kor. 12. 12 — 27.

Kteri fosebni duhovni darovi fo, ki fo jih vfi udje zerkve deleshni?

Šo: 1) Jesufov nauk, 2) gnada boshja, 3) fveti sakramenti, v' kterih posebno gnado boshjo sadobimo, 4) nar fvetejfhi ofer fвете mafhe, 5) molitev, in 6) saflushenje vernih in dobre dela.

Kteri udje zerkve imajo med feboj gmajno?

Vfi pravoverni na semlji, fvetniki v' nebesih in dufhe v' vizah.

Kako se tedaj rasdeli Jesufova zerkev, ker fmo kristjani na semlji tudi s' fvetniki v' nebesih in s' dufhami v' vizah v' savefi?

Se rasdeli: 1) v' zerkev v' veselji, to fo fvetniki v' nebesih, ki fo serzhno fvet premagali, in se sdaj v' nebesih veselé.

2) V' zerkev v' terpljenji, to fo dufhe v' vizah, ki se fhe pokoré, de bodo od vsih madeshev ozhifhene.

3) V' zerkev v' vojfkvanji; to fo vfi pravoverni na semlji, ki se fhe foper flabo posheljenje, fvet in hudobniga duha vojfkujejo.

Kakšno gmajno imajo verni na semlji med feboj?

Verni na semlj imajo gmajno med feboj, de njih molitev, in saflushenje dobrih del eden drusimu pomaga.

Kakšno gmajno imajo verni na semlji s' svetniki v' nebesih?

Verni na semlji imajo gmajno s' svetniki v' nebesih, de verni na semlji svetnike zhašté, in se v' njih profhnje perporozhajo, svetniki v' nebesih pa sa verne na semlji profijo. „Onija pa je odgovoril in djal: To je Jeremija, prerok boshji, ljubik bratov in Israeloviga ljudstva; ta je tifti mosh, kateri veliko sa ljudstvo moli in sa zelo sveto mesto.“ 2. Mak. 15, 14.

Kakšno gmajno imajo verni na semlji s' dufhami v' vizah?

Verni na semlji imajo gmajno s' dufhami v' vizah, de verni na semlji sa dufhe v' vizah Boga profijo, in jim s' molitvijo, s' dobrimi déli, in sofebno s' tem pamagajo, de sveto mafho sa-njo ofrujejo, dufhe mertvih pa is hvaleshnosti sa verne na semlji Boga profijo.

„Sveta in dobra je tedaj misel sa mertve moliti, de bi bili od grehov refheni.“ 2 Mak. 12, 46.

Defeti zhlen vere.

Odpufhanje grehov.

Kaj naf ta zhlen vere uzhi?

Naf uzhi, de je Kristuf svoji zerkvi oblast

dal grehe odpuščati. „Prejmite svetiga Duha, katerim boste grehe odpuščili, fo jim odpuščeni, in katerim jih boste sadershali, fo jim sadershani.“ Jan. 20, 22. 23.

Šo vsi ljudje tega shaza (saklado) deleshni, kteriga je Jesus Kristus v' svoji zerkvi s' svojim terpljenjem in svojo smertjo popravit, de bodo odpuščanje grehov in shtrafeng sadobili?

Deleshni fo po gnadi, kateri v' Jesufa Kristusa verujejo in fo keršheni, s' Kristusovo zerkvijo fklenjeni, in v' pokorshini do nje ostanejo; kateri, zhe fo po kerstu greshili, pravo pokoro storé, in s. sakramente s' potrebno perpravo prejemajo.

Kdo ima v' pravi zerkvi oblast grehe odpuščati?

V' pravi zerkvi imajo shkofje in mafhniki oblast grehe odpuščati.

Imajo shkofje in mafhniki od Jesufa oblast odpuščati grehe, kader in komur hozhejo?

Shkofje in mafhniki imajo od Jesufa oblast le sgrevanim in spokorjenim greshnikam grehe odpuščati. Jesus je sato svojim namestnikam oblast dal grehe odpuščati, ali pa perdershevati, de bi storili, kakor sposnajo, de fo greshniki sgrevani in spreobernjeni, ali ne. Bog grehov ne odpušti, zhe greshnik ni sgrevan, in nima terdne volje se poboljšhati.

„Kdor svoje grehe sposna in opušti, ufmljenje dofeshe. Prip. 28, 13.

Kje se grehi odpushajo?

Grehi se v' sakramentu f. kersta, in v' sakramentu f. pokore odpushajo.

Kteri grehi se per f. kerstu, in kteri v' f. pokori odpusté?

Poverban greh, in vsi pred f. kerstam storjeni grehi se per f. kerstu odpusté, v' f. pokori pa tisti grehi, kteri so po f. kerstu storjeni.

Ali samore gresnik odpushenje grehov saflushiti?

Gresnik nikdar ne more odpushenje grehov po vrednosti saflushiti. Zhe je sgrevan in poboljshan, sadobi odpushenje grehov po boshji milosti in skosi Jesufovo saflushenje, ne pa skosi dela, ktere bi on storil, ker zhe se poboljsha in dobro stori, stori le to, kar bi bil tudi pred mogel storiti. Sato pravi Isaija prerok 55,7. „Zhe gresnik sapusti svojo hudobno pot, Gospod se bo zhes njega usmilil.“ Tedaj tudi refnizhno poboljshanimu gresniku daje Bog odpushenje grehov le is sgoliga usmiljenja. Torej vsak naj hvali in ljubi usmiljeniga Jesufa, kteri je svoji zerkvi to oblast dal, in vsak naj si veliko persadeva fe te posebne milosti s' pravo pokoro deleshniga storiti.

Enajfti zhlen vere.

Vftajenje mesa.

Kaj verujemo od teles mertvih ljudi?

Verujemo, de bo Bog sodni dan vse mertve obudil, in de bodo telesa mertvih s' svojimi

dufhami fklenjeni shive is groba vftale. „Ne zhudite fe nad tém, sakaj ura pride, v' kateri bodo vfi, kateri fo v' pokopalifhah, glas Šinu boshjiga flifhali, in kateri fo dobro delali, bodo is njih fhli v' vftajenje shivljenja, kateri fo pa hudo ftorili, v' vftajenje obfojenja.“ Jan. 5, 28. 29.

Od kod vemo, de bodo trupla mertvih ljudi fpet shive vftale?

De bodo mertvi ljudje s' temi shivotmi, ki fo jih v' shivljenji imeli, vftali vemo: 1) Is boshjiga rasodenja, kar fo pravoverni ob vfih zhafih verovali. 2) Nar bolj pa naf preprizha od te refnize Jefusovo od fmerti vftajenje.

„Vem, de moj Odrefhenik shivi, in de bom poflednji dan is semlje vftal, in bom fpet s' svojo kosho obdan, in v' svojim mefu bom svojiga Boga vidil. Ravno jef ga bom vidil, in moje ozhi ga bodo gledale, kateri ne bom drugi.“ Job. 19, 25—27.

„In pride zhaf, kakorfhniga fhe ni bilo od takrat, kar fo fe ljudftva sazhele. — In veliko tih, (*to je vfi*) kateri v' prahu semlje fpé, fe bo sbudilo, eni k' vezhnimu shivljenju, in drugi k' oframotenju, ktero bo vfelej pred njimi vezhno.“ Daniel 12, 1—2.

Drugi fin makabejske matere je v' martrah umirajozh tako govoril: „Ti nar hudobnih nam fizer prizhijozhe shivljenje vsamefh, ali kralj fvetá naf bo, ker savoljo njegove poflave umerjemo, per vftajenju k' vezhnimu shivljenju obudil.“ 2. Mak. 7.

„Sakaj oni ne bodo mogli vezh umreti, sa-

kaj oni so angeljem enaki in so otrozi boshji, ker so otrozi vftanjenja. De bodo pa mertvi vftali, je tudi Mojsel fkasal per germu, ker Gospoda imenuje Boga Abrahamoviga, in Boga Isakoviga, in Boga Jakoboviga, Bog pa ni mertvih, ampak je Bog shivih, sakaj vsi v' njem shivé.“ **Š. Luk. 20, 36 — 38.** Jesuf je rekel Marti: „Tvoj brat bo fpet vftal.“ Marta mu rezhe: „Vem, de na poslednji dan ob vftajenji bo fpet vftal. In Jesuf ji je djal: „Jest sim vftajenje in shivljenje, kdor v' mene veruje, bo shivel, ako ravno bi she bil umerl.“ **Jan. 11, 23 — 25.**

Jesuf je tudi vezh mertvih v' shivljenje obudil, in kadar je na krishi umiral, so se grobi odpirali, in veliko telef svetnikov, kateri so fpali, se je sbudilo, in kader so po njegovim vftajenji is grobov fhli, so prifhli v' sveto mesto, in so se mnogim perkasali. **Mat. 27, 52. 53.**

„Š. Pavl pravi: Kakor v' Adamu vsi umerjejo, tako bodo v' Kristufu vsi oshiveli.“ **1. Kor. 15.** „Sakaj sam Gospod bo s' poveljem, in s' glafam vifhiga angela in s' trobento boshjo od nebef prifhel, in mertvi, kateri so v' Kristufu saspali, bodo nar prvi vftali. Po tim bomo tudi mi, kateri shivimo in ostanemo, s' njimi vred kvifhko vseti v' oblakih Kristufu naproti, in tako bomo na vselej s' Gospodam, sato povelujte se med feboj s' temi besedami.“ **1. Tef. 4, 15—17.**

Sakaj bo Bog nafhe telefa obudil?

Sato, ko je pravizhen, de jim bo po saflushenji povernil, kar so s' dufho vred dobri-ga ali hudiga storili. „Kteri so dobro delali,

bodo is njih fhli v' vftajenje shivljenja, kateri so pa hudo ftorili, v' vftajenje obfojenja.“ Jan. 5, 29.

Kakfhne bodo telefa pravizhnih po vftajenji?

Telefa pravizhnih bodo po vftajenji nestroh-ljive, neumerjozhe, zhaftitljive, duhovne, in po podobi Jesufa, kateri je zhaftitljiv od smerti vftal. „Jesuf bo nafhe revno telo premenil, ker ga bo po podobi svojiga telefa enakiga ftoril.“ Filip 3, 21.

Kakfhne bodo telefa hudobnih po vftajenji?

Bodo nezhaftitlji, fizer tudi neumerjozhe, pa le sato, de bodo vezhne martre terpele, ker so bile s' duho vred Bogu nepokorne. „Bratje, fkrivnost vam povem, vsi bomo vftali, ali ne bomo vsi premenjeni.“ 1. Kor. 15, 51.

Prav lepo naf f. Pavl od mertvih vftajenja poduzhi v' 1. listu do Korinzhanov 15, 39 — 58. „Ni vse mefo eno mefo, ampak drugo je zhlovefhko, drugo shivinsko, drugo ptizhje, drugo pa ribje. Šo tudi nebesfhke telefa in semljiske telefa, ali vender druga zhaft je nebesfhkih, druga pa semljiskih. Druga svetloba je od fonza, druga svetloba od lune, in druga svetloba od svesd. Sakaj svesda se od svede na svetlobi raslozhi, tako tudi vftajenje mertvih. Šeje se v' strohljivosti, vftalo bo v' zhafti. Šeje se v' flaboſti, vftalo bo v' terdnosti; seje se shivalſko telo, vftalo bo duhovno telo. Ako je shivalſko telo, je tudi duhovno, kakor je pifano. Pervi zhlovek Adam je postal shiva duſha, drugi Adam (pa) Duh, kateri oshivlja. Tode ni per-vo, kar je duhovno, temuzh, kar je zhlovefhko, potlej, kar je duhovno. Pervi zhlovek je is semlje semljiski, drugi zhlovek is nebes nebesh-

ki. Kakorſhen je ſemljſki, takſhni ſo tudi ſemljſki, in kakorſhen je nebeſhki, takſhni ſo tudi nebeſhki. Kakor ſmo tedaj podobo ſemljſkiga noſili, tako noſimo podobo nebeſhkiga. To pa rezhem bratje, de meſo in kri kraljeſtva boſh-jiga ne moreta poſeſti, tudi trohnenje ne bo neſtrohljivoſti poſedlo. Glejte, ſkrivnoſt vam povem: vſi ſizer bomo vſtali, ali ne bomo ſe vſi premenili. Na enkrat, kolikor bi ſ' ozhmi trenil, na nar poſledno trobento; ſakaj ſabuzhala bo trobenta, in mertvi bodo neſtrohljivi vſtali, in mi bomo premenjeni. Sakaj ſtrohljivo more neſtrohljivoſt oblezhi, in umerjozhe more neumerjozhoſt oblezhi. Kadar bo pa neumerjozhe obleklo neumerjozhoſt, takrat ſe bodo ſpolnile beſede, ktere ſo piſane: Poſherta je ſmert v' premaganji, ſmert, kje je tvoje premaganje? ſmert, kje je tvoje ſelo? ſmertno ſelo pa je greh, mozh greha pa poſtava. Bogu pa bodi hvala, kteri je nam dal pomaganje ſkosi Goſpoda naſhiga, Jeſufa Kriſtufa. Sato moji ljubi bratji, bodite ſtanovitni in nepremakljivi, obilni vſelej v' opravilu goſpodovim: ker veſte, de vaſhe delo ni ſaſtonj v' Goſpodu.“

Kako ſe bo to ſgodilo?

Bog bo ſ' ſvojo vſigamogozhnoſtjo trupla mertvih v' ſhivljenje obudil. Kakor lahko je bilo Bogu zhloveka iſ nize ſtvariti, ravno tako lahko mu bo trupla mertvih obuditi. „Naſhe prebivanje pa je v' nebeſih, od koder tudi Sve-lizharja zhakamo, Goſpoda naſhiga, Jeſufa Kriſtufa, kteri bo naſhe revno telo premenil, ker ga bo podobi ſvojiga ſvetliga teleſa enakiga ſto-

ril, po mozhi, s' ktero samore vse rezhi febi podvrezhi." Filip. 3, 20. 21.

Ta vera na vfigamogoznost boshjo je tudi poterdila vero na vftajenja od mertvih v' ferzih makabejskih marternikov; od te vere shivo preprizhana mati je rekla svojimu sinu. „Prosim te (*moje*) dete, poglej na nebo in semljo, in na vse, kar je v' njih, in sposnaj, de je Bog te rezhi is nizh stvaril, kakor tudi zhloveshki rod; tako bo, de se ne bofh tega rabeljne bal, ampak vreden delesha svojih bratov storjen, iti k' smerti, de te v' tistim usmiljenji (ktero upamo) s' tvojimi bratmi vred spet dobim. Mak. 7, 28. 29.

Kedaj bodo mertvi vstali?

Na dan poslednje sodbe. „In on bo poslal svoje angele s' trobento in s' velikim glasom, in oni bodo sbrali njegove isvoljene od fhtirih vetrov, od eniga kraja neba do drusiga.“ Mat. 24, 31.

Kaj nam je storiti, ko vemo, de bomo od mertvih vstali?

1) Moremo Jesufa Kristusa hvaliti, ki je smert premagal, de bomo, kakor je on tudi mi od smerti vstali in vezhno shiveli. „Gospod umori, in oshivi, pelje v' grob in vunkaj.“ 1. Kralj. 2, 6.

2) Per svoji in svojih prijatlov smerti se tolashimo, in nesmerno ne shalujmo, ker vemo, de bomo vstali, se spet vidili, in vezhno fkupej shiveli.

3) Še moremo greha varovati, in svoje ude k' flushbi pravize podati, in svoje telo v' svetosti in zhlistosti ohraniti, de bomo veseliga od smerti vftajenja in vezhniga svelizhanja vredni.

Dvanajsti zhlen vere.

In vezhno shivljenje.

Kaj verujemo in sposnamo s' besedami dvanajstiga zhlena vere?

S' besedami dvanajstiga zhlena vere verujemo in sposnamo vezhno svelizhanje, ktero bo shelje svetnikov in isvoljenih popolnoma spolnilo.

Kako se bodo shelje svetnikov in isvoljenih popolnoma spolnile?

Shelje svetnikov in isvoljenih se bodo popolnoma spolnile, ker bodo Boga vekomaj gledali, ljubili in vshivali.

Ali bodo tudi hudizhi in pogubljeni vezhno shivljenje imeli?

Tudi hudizhi in pogubljeni bodo vezhno, tode neisrezheno nefrezhno shivljenje imeli, ker bodo terpeli v' peklu vezhne fhtrafenge sa svoje grehe.

Sakaj se apostoljska vera s' besedo amen fklene?

Sato, de poterdimó s' besedo amen, de vse refnizhno in gotovo verujemo, kar je v' nji sapopadeniga.

Drugi del.

Od upanja.

Ali sme, kdor v' Boga veruje, tudi to upati, kar je Bog obljubil?

Vse to sme upati, kar je Bog obljubil. „Vera pa je terdno zhakanje na rezhi, ktere se imajo upati.“ Hebr. 11, 1.

Kaj je keršhansko upati?

Je f' svestjo perzhakovati od Boga, kar nam je obljubil. „Dershimo se sposnanja svojiga upanja terdno, sakaj svest je, kteri je obljubil.“ Hebr. 10, 23.

Kdor v' Boga veruje, to je, vse saref verjame, kar je Bog rasodel, in po svoji sveti zerkvi verovati ukasuje; ta more tudi spolnjenje njegovih obljub upati, ker tudi té je Bog sam rasodel. Kdor upanja nima, tudi shive vere nima, ker vera uzhi, de Bog je nefkonzhno dobrotljiv, usmiljen, resnizhen, svest in vsigamogozhen, de hozhe in lahko dopolni, karkoli je obljubil. Torej je upanje k' svelizhanju ravno tako potrebno, kakor je vera potrebna.

Kain in Judesh ništa upala, sato ništa ufmiljenja dosegla.

Kteri se Gospoda bojte, vervajte mu, in ne bote svojiga plazhila sgubili; kteri se Gospoda bojte, upajte va-nj, in ufmiljenje vam bo s' vefeljem prifhlo.“ Šir 2, 8. 9.

Kaj upamo od Boga?

Od Boga upamo vezhno shivljenje, to je, vezhno svelizhanje in vse potrebne pomozhi ga dofezhi.

„Vfa nar bolshi darovanje, in popolnoma dober dar je od sgorej, in pride od Ozheta svetlobe.“ Jak. 1, 17.

Šmemo tudi zhasne in telesne dobrote od Boga upati?

Tudi take dobrote smemo upati od Boga, kolikor so nam k' svelizhanju potrebne. „Ibrite tedaj nar poprej boshjiga kraljestva in njegove pravize, in vse to vam bo povershero.“ Mat. 6, 33.

Ali nam bo Bog dal, karkorli shelimo?

Bog nam ne bo dal, kar shelimo, temuzh le to, kar nam je treba; tega pa mi ne vemo, ampak le Bog sam vé, kaj nam je dobro in potrebno.

Sakaj upamo vse od Boga sadobiti?

Sato 1) ker je Bog vse obljubil, ki je refnizhen in sveft v' svojih obljubah. „Ne dajmo se premakniti v' uku svojiga upanja, sakaj on, ki je obljubil, je sveft. Hebr. 10, 23.“

2) Ker je vsigamogozhen, nam torej vse lahko da, kar nam je sa dušho in sa telo treba.

3) Ker je Bog nefkonzhno dobrotljiv in usmiljen, torej tudi hozhe dopolniti, kar je obljubil.

4) Ker je Bog vsigavedozh, torej tudi vé, koga nam je treba.

5) Ker sam Bog sapove, de upajmo va-nj. „Saupajte v' njega (Boga), islite pred njim svoje ferze, Bog je našh pomozhnik na vekomaj.“ Pfalm. 61. 9.

Po kom moremo upati od Boga vse potrebne gnade in dobrote sadobiti?

Po Jesusu Kristusu, ki je našh frednik per Bogu. „Takshno saupanje pa imamo po Kristulu na Boga.“ 2. Kor. 3, 4.

Je samo upanje sadoſti?

Ni sadoſti, zhlovek more tudi storiti, kar mu je Bog sapovedal, in gnadi boshji se ne sme s' grehi vstavljati. „Preljubi, ako nam našhe ferze nizh ne ozhita, imamo saupanje v' Boga, in karkoli bomo profili, bomo od njega prejeli, ker njegove sapovedi spolnujemo, in storimo, kar je pred njim dopadljivo.“ 1 Jan. 3, 21 22.

Jesuf je v' zholn stopil, in je rekel Petru: Pelji na globoko, in versite svoje mreshe, de vlak storite. In Šimon je odgovoril: Gospod zelo nozh smo delali, in nismo nizh vjeli, na tvojo besedo pa hozhem mreshe vrezhi. In sajeli so tako veliko trumo rib, de se je njih mresha tergala, in dva zholna so s' njimi napolnili. Luk. 5, 3—7. Zhe bi apofstelnji ne bili storili, kar jim

je Jezuf sapovedal, bi tudi rib ne bili vjeli, tako more tudi zhlovek vselej to storiti, kar mu je Bog sapovedal, in potem naj od Boga vse upa.

Jesuf je bil nekiga zhloveka, ki je ofem in tridefet lét bolan bil, s' besedo osdravil, de je prez vftal, in svojo postilo sadel, in prozh nefel. Posneji ga je Jezuf v' tempeljnu nadel, in mu rekel: Lej ti si sdrav postal, nikar vezh ne grefhi, de se ti kaj hujfhiga ne sгоди. Jan. 5, 5—14.

Kaj pa naj stori k' takim ušupanju perpravne?

Gnada boshja.

Kaj je kerfhansko upanje?

Kerfhansko upanje je zhesnatorno od Boga vlita zhednost, s' ktero se sveſto sanefemo od Boga vse sadobiti, kar nam je obljubil.

Ali ſmo dolshni upanje v' ſebi povikſhevati?

Dolshni ſmo. Kdor upanje nima, tudi Boga ne more prav ljubiti, ker ſi ga neufmiljeniga miſli, on ne more nadlog in britkoſt sdajnega ſhivljenja po kerfhansko preterpeti, ne iſ ferza moliti, ne pokore delati; tak zhlovek tudi ſapovedane dobre dela opuſha, ker miſli, de mu vse nizh ne pomaga.

Kaj naj kriſtjan vezhkrat premifhljuje, de bo v' upanji mozhneſhi perhajal?

1) Naj premifhljuje vezhkrat boshje nefkonzhne popolnamafſti, poſebno boshjo vſigamogozhnoſt, modroſt, dobroto, miſoſt, vſigavednoſt, sveſtoſt in refnizhnoſt.

2) Spomni naj se velikih boshjih obljub, ktere so se ravno tako spolnile, kakor jih je Bog storil.

3) Spomnite se lepih sgledov, ktere so nam sveti ljudje dajali, ki so v' Boga terdo in svesto upali, in kterim je Bog savoljo njih upanja pomagal.

4) Premifhluje naj, kaj je Bog she sa svojo ljudstvo storil, de bi ga svelizhal, in posebno nefkonzhno Jesuovo saflushenje, in nauke, s' kterimi nas Bog k' upanji opominja.

5) Moliti in Boga profiti, de bi ga rasvetil, in mu mozh dal v' vsih sopernostih, nadlogah in stanoviten ostati.

Ta sgled nam da David, ki je poln saupanja v' Boga molil rekozh: „Gospod je moja luzh in moja pomozh, koga se bom bal? Gospod je varh mojiga shivljenja, pred kom se bom trefil? Sakaj on me bo v' hudih dnevih f' svojim fhotorjem sakril, on me bo v' fkrivnim kraji svojiga fhotorja fkril. On me bo na visoko postavil. Gospod poslufhaj moj glas, ker k' tebi vpijem, usmili se zhes me, in uflifhi me. Ne oberni svojiga oblizhja od mene. Bodi moj pomozhnik, ne sapufti me, in ne saversi me o Bog, moj Svelizhar. Sakaj moj ozhe in moja mati sta me sapuftila, Gospod pa me je sprejel. Gospod! uzhi me tvoje poti, in vodi me po pravi ltesi. Verujem, de bom v' desheli shivih dobrete Gospodove vidil. Zhakaj Gospoda, bodi ferzhan, in zhakaj Gospoda.“ Pfalm. 26.

S' zhim kristijan nar bolj kashe, dev' Boga upa?

S' molitvijo.

Od molitve.

Kaj je molitev?

Molitev je povsdigovanje ferza k' Bogu.

Sakaj molimo.

- 1) De Boga po dolshnosti zhaftimo.
- 2) De ga sa prejete gnade in dobrote sa-hvalimo.
- 3) De ga sa vse nam potrebne telefne in dufhne dari profimo.
- 4) De ga tudi sa odpuštenje svojih grehov, in
- 5) tudi sa vse nashimu blishnimu potrebne pomozhi profimo.

Ali je molitev sapovedana?

Molitev je od Boga sapovedana, in je k' svelizhanju potrebna. Jesuf sam sapove bres prenehanja moliti, in sam je tudi veliko molil, vzhafi zelo nozh; preden je sazhel uzhiti, je v' puhavi shtirdefet dni molil, in svoje shivljenje je fklenil s' molitvijo na krishi. Luk. 6, 12. 1. Petr. 3, 7. Jak. 5, 13. 16.

Kolikera je molitev?

Molitev je dvojna, notrajna ali ferzhna, in unajna ali uftna.

Kako je snotraj ali v' ferzu moli?

Snotraj ali v' ferzu se moli, zhe se misli, shelje in obzhutleji ferza k' Bogu poshiljejo.

Bogabojezha Ana Samuelova mati je prav

šerzhno dolgo pred Gospodam molila, in glaf se ni fhlišhal. Heli jo vidi, in misli, de je vjnena, rezhe ji: **Kako dolgo bofh pijana, Ana mu rezhe, nisim pijana, temúzh sim svoje ferze prizho Gospoda raslivala. 1. Kralj 1, 12—15.**

Kako se od sunaj ali s' uftmi moli?

Zhe s' besedo isrezhemo, ker v' ferzi mislimo, obzhutimo in shelimo od Boga dofezhi. „On (moder) bo svoje ufta k' molitvi odperl, in odpufhenje svojih grehov profil. On bó besede svoje modrofti kakor desh islival, in v' molitvi Gospoda hvalil.“ Šir. 39, 7—9.

Kaj se more per unajni molitvi fkerbeti?

Škerbeti se more, de nafha dufta ravno to misli, hozhe in sheli, kar s' uftmi isrezhemo, sizer bi bila molitev prafen glaf, nizh vredna in Bogu fhe soperna, kar nam sam Jefuf pove rekozh: „To ljudftvo me s' uftmi zhafti, njih ferze pa je delezh od mene.“ Mat. 6, 7. 8.

Sakaj je tudi unajna molitev potrebna?

Sato, de se eden drusiga k' poboshnofti obudujemo, tiftim, ki naf vidijo ali flifhijo, lep sgled dajemo, ker ne morejo nafhiga ferza viditi.

Kako se moremo per molitvi sadershati?

Špodobno, tako de samoremo fami prav poboshno moliti, in de tudi druge s' svojim unajnim sadershanjem k' poboshnofti obudujemo. Ta vsa spodobnoft more is ferza isvirati, sizer je nafha molitev hinavfhina.

Torej kader svoje roke proti nebesam po-

vsdigujemo, se na perfi terkamo, svoje glavo perpogujemo, poklekujemo, naj tudi v' ferzi takrat svoj nizh shivo obzhutimo, in dolshnost Bogu v' v'fim pokorni biti v' ponishnosti svojiga duha sposnajmo.

Jesufu je bilo unajno ponishvanje ozhitniga grefhnika dopadljivo, ker je is ferzhne shalosti in ponishnosti isviralo, savergel je pa unajne ponishvanje fariseja, ko je le is napuhnjeniga duha prishlo.

Ali oflishi Bog nafhe molitve, kadar sa druge profimo.

Uflishi jih, ker fmo v'fi njegovi otrozi, in bratje med seboj. To nam je sam Bog rasodel, ker je prijatlam Jobovim rekel: „Pojte k' Jobu, mojimu flushabniku, in ofrujte shgan ofer sa-fe; Job pa, moj flushabnik bo sa vaf profil, in njega bom dobrotljivo pogledal, de vam vafha neumnost ne bo sa hudo vseta.“ Job. 42, 8.

Sa koga je kristijan dolshan moliti?

1) Sa se in sa vse ljudi, de bi Boga sposnali, mu flushili, in svelizhani bili, kakor f. Jakob sapove rekozh: „Molite eden sa drusiga, de bote svelizhani.“ Jak. 5, 16.

2) Sa papesha, shofa in vse druge duhovne pastirje, de bi bili s' fvetim Dubam napolnjeni, de bi vestno passli zhedo boshja is dobriga ferza, sato de, kadar se bo perkasal poglavar pastirjev, bodo krone prejeli. 1. Pet. 5, 2—4.

3) Sa zesarja in druge deshelfke gospofke, de bi mirno in pokojno shiveli v' brumnosti in zhiftofti. 1. Tim. 2, 2.

4) Sa svoje starše, otroke, shlahte, prijatelje, dobrotnike, shive in mertve kristjane: „Profim, de se storé molitve sa vse ljudi.“ 1. Tim. 2, 1.

5) Sa svoje neprijatelje in sovražnike.

6) Sa grešnike, de bi se poboljšhali, pokoro storili, in Boga vezh ne shalili; tudi sa krivoverze in nevernike, de bi se k' pravi veri spreobrnili.

7) Sa pravizhne, de bi v' gnadi boshji ostali in rasli.

Kaj nam je treba posebno Boga profiti?

Posebno in pred vsim drugim, kar je k' svelizhanju nashe dushe treba, to je gnado in pomozh boshjo, k' poboljšhanju nashiga shivljenja in k' odpufhanju grehov. „Ishite tedej nar poprej boshjiga kraljestva in njegove pravize.“ Mat. 6, 53. „Zhujte in molite, de v' fkushnjave ne padete.“ Mat. 26, 41.

Kaderkoli bomo molili, in sa karkoli bomo Boga profili, naj bo vselej nasha poglavitna misel in shelje, de bi bogabojezhe shiveli in kdaj svelizhani bili, te shelje ne smejo nikoli biti is nashiga serza, spremljuje naj vse nashe dela, in naj vladajo nashe molitve, ker vse drugo nizeh ne velja, zhe bogabojezhe ne shivimo.

Ali nam bo pa Bog dal, kar je nashi dushi treba?

Gotovo nam bo dal, zhe ga bomo prav, in s' gorezhimi sheljami sa duszne dari profili. „Ako tedaj vi, ki ste hudobni, snate dobre da-

ri dajati svojim otrokam, sa koliko vezh bo vash Ozhe is nebes dobriga duha dal tem, kteri ga profijo.“ Luk. 11, 15. „Ako pa kdo is val modrosti potrebuje, naj profi Boga, kteri vsm obilno da, in ne oponasha, in mu bo dano.“ Jakob. 1, 5.

Kako moremo sa telesne dari profiti?

S' tim pristavkam, zhe je Bogu k' zhafti, in nam k' svelizhanju, de jih dobimo; zhe bi nam utegnile fkodovati, de bi jih pa ne dobili.

Kako se more kristjan k' molitvi perpravljati?

1) More Boga in vezhne resnize, sraven pa tudi svoje flabosti premishljevati, de se ferze vnema, ponishuje, in k' Bogu sdihuje.

Kader je David premishljeval flabosti in potrebe, je bil shalosten, in Boga pomozh profil rekozh: „Jest sim v' svojim premishljevanji shalosten in prestrashen. Jest hozhem k' Bogu klizati, in on mi bo pomagat.“ Psalm. 54, 3—17.

2) More ljubesen do greha v' ferzi sadushiti.

3) Šovrashnikam odpuštiti.

4) Posvetne smote in fkerbi odloshiti.

Šo rastresene misli per molitvi vselej greh?

Rastresene misli per molitvi so greh, kader je zhlovek rastresenja sam kriv; zhe pa gorezhe shelje ima, de bi rad poboshno molil, in se rastresenim mislim na vso mozh stavi, mu niso greh.

Kako je zhlovek rastresnosti per molitvi sam kriv?

Je kriv, zhe se k' molitvi ne perpravlja,

zhe je prevezh v' zhasne rezhi samifhljen; ali zhe per molitvi v' take kraje gre, kjer ga kake rezhi motijo, in zhe se osera.

S' zhim naj zhlovek svojo vest tolashi, zhe per vsm svojim persadevanji bres rastresnosti moliti ne more?

S' tim, de Bog na ferze in na voljo zhlovekovo gleda, in de mu bo tudi persadevanje povernil.

Kako naj molimo, de bo nasha molitev Bogu prijetna, in uslifhana?

1) V' Jesufovim imenu; sakaj on je nash frednik in besednik per Bogu. „Resnizhno, resnizhno vam poyem, ako bote Ozheta v' mojim imeni profili, vam bo dal.“ Profite, in bote prejeli. Jan. 16, 23, 24.

Kaj se pravi v' Jesufovim imenu moliti?

Se pravi moliti s' saupanjem v' Jesufovo neskonzhno saflushenje, in sa take rezhi profiti, ktere so po Jesufovi volji.

2) Poboshno, to je, le na Boga misliti, in v' ferzu obzhutiti, kar Bogu govorimo.

3) S' terdno vero, in ferzhnim saupanjem, kar naf Jesus fam uzhi, rekozh: Vse, karkoli bote v' molitvi profili, bote prejeli, ako bote verovali.“ Mat. 21, 22. „Naj pa profi s' saupanjem bres vsiga premifhlevanja.“ Jak. 1, 6. Jajr je profil Jesusa sa svojo hzher, in savoljo njegovo vere jo je Jesus v' shivljenje obudil. Mark. 5, 36. Hlapza stojniga poglavarja je savoljo vere osdravil. Mat. 8, 5. Ravno sato tudi hzher Kananejske shene. Mat. 15, 22.

4) V' ponishnosti in s' grevanim ferzam. „Molitev tega, ki se ponisha, bo oblake prederla.“ Šir 35, 21.

Ponishen zhlovek sposna svoje potrebe, flabosti in grehe, in torej tudi svojo nevrednost uflifhan biti, sato obshaluje svoje grehe in moli, kakor ozhitni grefhnik, ne kakor prevsetni farisej. Luk. 18, 10—14.

5) V' duhu in v' refnizi. „Bog je duh, torej, kateri ga molijo, naj ga v' duhu in v' refnizi molijo.“ Jan. 4, 24.

Kdaj moli zhlovek Boga v' duhu in refnizi?

Kadar je, ko premifhluje boshje popolnamasti in dela, vef v' Boga samifhljen, njega zhes vse ljubi: Kader je vef v' boshjo voljo udan, in sadovoljen s' v'fim, kar mu Bog posh-lje; in kader si persadeva vse dopolniti, kar Bog hozhe, takrat ga v' duhu in v' refnizi moli.

6) Štanovitno, in ne jenjati, zhe tudi nifmo bersh uflifhani.

Tako neprenehama je profil prijatel svojiga prijatla tri hlebe kruha. Luk. 11, 6—13. Vdova krivizhniga fodnika. Luk. 18, 2—7. Šlepi per Jeriho. Luk. 18, 35—43. Kana-nejska shena sa hzher. Mat. 15, 22—28.

7) Uflifhanje svojih profhinj boshji volji prepustiti; to je, de bi se to sgodilo, kar Bog hozhe, in sato, ker on hozhe. Tako je Jesul molil: Ozhe vsemi grenki kelh od mene, pa ne moja, ampak tvoja volja naj se sгоди.

Sakaj ni vselej uflifhana nasha molitev?

Sato, ker prav is ferza ne molimo, ali pa

sa take rezhi profimo, ktere bi nam fhkdovale, kar pa le sam Bog previdi, mi pa ne vemo. „Profiti, in ne prejmete, sato ker sa hudo profite, de bi po svojim posheljenj sapravili.“ Jak. 4. 3. „Naj pa profi s' saupanjem bres vfiga pomifhljevanja, sakaj kdor se pomifhlja, je enak morfkimu valu, kteriga veter góni in femtertje mézhe. Naj tedaj ne mifli tak zhlovek, de bo od Gospoda kaj prejel.“ Jak. 1, 6. 7.

Kdaj smo dolshni moliti?

Bres prenehanja. „Molite bres preneha.“ 1. Tef. 5, 17.

Nafhe mifli, in shelje nafhiga ferza morejo vedno per Bogu biti, de nikoli nizh taziga ne storimo, kar bi Boga shalilo. Šosebno pa moremo moliti sjutraj, ko vftanemo, svezher prej ko spat gremo, pred jedjo in po jedi, pred sazhetim in po storjenim deli, ob zhasu sadobljene frezhe, ali per odvernjenju kake nefrezhe, in kolikorkrat nam je boshje pomozhi treba, slasti v' fkushnjavi. „Vfaki zhaf hvali Boga, in profi ga, de tvojo pot visha, in de bo vse tvoje naprejevsetje v' njem storjeno.“ Tob. 4, 20.

Kakshna more biti nafha molitev sjutraj?

1) Moremo Boga is ferza sahvaliti, ki je naf zhes nozh ohranil, in nam dal fpet frezhno dan doshiveti.

2) Dobre fklepe v' ferzu ponoviti, de hozhemo zhes dan po volji boshji shiveti, se vfiga greha varovati, in vse fvoje dela Boga ofrati.

3) Boga sa gnado, pomozh in shegen profiti, de bi samogli fvoje dobre fklepe in

dolshnosti svojiga stanu svešto in savoljo Boga spolniti.

„Ako se ti sгодaj k' Bogu vsdignesh, in Vfigamogozhniga sa odpufhanje profil, ako zhišto in pravizhno shivish, se bo hitro k' tvoji pomozhi obudil, in tvoje prebivalšhe savoljo tvoje pravize mirno storil.“ Job. 8, 5. 6.

„De bi bilo všim snano, de je treba tebi hvalo dati, preden fonze iside, in ob sarji te moliti.“ Buk. modr. 16, 28.

Moder bo zlo sгодaj zhul per Gospodu, kateri je njega stvaril, in bo pred oblizhjem Narvikšhiga profil. On bo svoje ušta k' molitvi odperl, in odpufhenje svojih grehov profil.“ Šir. 39, 6. 7.

Jesuf nam da svet sgled, kakor sveti evangeli pove: In sjutra j sгодaj je vštal in ven shel, ter se je podal v' pušt kraj, in je tam molil. Mark. 1, 35.

Na kaj naj se sjutra j she posebno spomnimo?

Na nevarnosti, katerih se moremo ogibati, de ne bomo ne na dušhi in ne na telefonu pofhkodvani.

Kaj naj kristjan svezher stori.

1) Boga naj sa vse dobrote sahvali, ki jih je zhes dan od njega prejel.

2) Naj svoje shivljenje premišli; kaj je dobriga samudil, ali pa hudiga storil.

3) Naj Boga s' sgrevanim ferzam sa odpufhenje svojih grehov profi, in terdno sklene v' greh nizh vezh pervoliti.

4) Boga naj prosí, de bi naš nozofshno nozh pred vřim slegam obvaroval, in v' svoji gnadi ohranil.

„Gospod, po nozhi se na tvoje imé spomnim, in dershim tvojo postavo. Oh po nozhi řim vřtaval tebe savoljo tvojih pravizhnih sapoved hvalliti.“ Pfalm. 118, 54 — 62.

Jesuf nam tudi da sgled, ki je svezher po vezh ur od uzhenzov odlozhen k' svojimu nebeshkimu Ozhetu molil.

Kje nam gre moliti?

Povřod, ker je Bog povřod, in naš povřod, uřliřhi. Nar raji molimo pa tam, kjer samoremo, s' nar bolj sbranimi miřliimi moliti, postavim: v' zerkvi, ki je hiřha molitve, ali s' svojo drushino, ali pa na fkrivnim. Jesuf pravi: „Ti pa kadar molih, pojdi v' svoj hram, sapri duri, in moli svojiga Ozheta na fkrivnim, in tvoj Ozhe, kteri na fkrivnim vidi, bo tebi povernil.“ Mat. 6, 6.

Zhimu so nam molitevske bukve?

Zhe prav verno is njih molimo, se sbude v' naš bogabojezhe miřli in řvete shelje, kterih nam je per molitvi treba.

V' kteri molitvi najdemo vse, kar je treba profiti?

V' Ozhenafhu, to je, v' Gospodovi molitvi.

Od Ozhenafha.

Kdo je naf uzhil moliti?

Jesuf Kristuf, nafh Gospod, naf je uzhil moliti.

Ktero molitev naf je Jesuf uzhil?

Jesuf je naf uzhil *Ozhenafsh*, sato se mu pravi Gospodova molitev.

Kdaj je Jesuf to molitev uzhil?

Jesuf jo je uzhil, ko so ga njegovi uzhenzi profili. — Vidili so namrezh uzhenzi Jesufa vezhkrat moliti, perporozheval jim je Jesuf moliti, sato so tudi fami sheleli moliti. In sgodilo se je, de je na nekimu kraji molil, in kader je nehal, mu je eden njegovih uzhenzov rekel: „Gospod uzhi naf moliti, kakor je tudi Janes svoje uzhil.“ Luk. 11, 1. Jesuf pa mu je rekel: Tako le molite.

„Ozhe nafh, kteri si v' nebesih. Posvezheno bodi tvoje ime. Pridi k' nam tvoje kraljestvo. Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebesih, tako na semlji. Daj nam danf nafh vsakdanji kruh. In odpuستي nam nafhe dolge, kakor tudi mi odpušhamo svojim dolshnikom. In ne upelji naf v' fkušhnjavo. Temuzh refhi naf od hudiga. Amen.“ Mat. 6, 9 — 13.

Ali je Ozhenafsh Bogu prijetna molitev?

Ozhenafsh je Bogu nar prijetnifshi, in je tudi nar boljshi molitev, ker jo je sam Jesuf uzhil. Ta molitev tudi vse v' sebi ima, kar koli kristjan sheliti in sa svoje zhasno in vezh-

no shivljenje profiti samore, in tudi uzhi prav po volji boshji profiti.

Je sadofti snati Ozhenash?

Ni sadofti, kristjan more tudi vediti, kaj leta molitev v' sebi ima, in kar ga uzhi, tudi storiti.

Koliko proshinj ima Ozhenash?

Šedem proshinj in en ogovor.

Kakofhen je ogovor?

Ogovor je ta: Ozhe nash, kateri si v' nebesih.

Sakaj pravimo Bogu Ozhe?

Sato, ker je naf po svoji podobi stvaril, po ozhetovo sa naf fkerbi, in ker je svojiga Šina na svet poslal naf odrefhit.

Sakaj pravimo Bogu Ozhe nash?

Bogu pravimo Ozhe nash, ker je naf fkosi fvetiga Duha per f. kerstu sa svoje otroke, verbe in ravnoverbe Jesusa Kristuša, med sabo pa sa brate storil. Rim. 8, 15 — 17.

Kaj naf uzhé lete prijetne besede, Ozhe nash?

Naf uzhé 1) de naj s' otrozhjim saupanjem k' Bogu molimo, ker vémo, de bomo uflifhani. On je naf she bres nafhe proshnje in bres vsiga saflushenja sa svoje otroke vsel, koliko bolj bo naf uflifhal in nam dal, kar ga bomo profili, zhe bo le nafhi dufhi potrebno.

2) De naj eden drusiga kakor svoje brata in festre ljubimo, eden sa drusiga fkerbimo in molimo, ker smo vsi otrozi ravno tiftiga Ozheta.

Sakaj pravimo, ker si v' nebesih?

Pravimo sato, ker Bog, de si je ravno povsod prizhijozh, je sosebno v' nebesih, kjer se svojim isvoljenim od oblizhja do oblizhja gledati in vshivati daja. Tudi sato, de se spomnimo, de naša verbshina je v' nebesih, in de sato morejo tudi naše misli in shelje tam biti.

Ktera je prva proshnja v' Ozhenashu?

Pofvezheno bodi tvoje imé.

Sakaj profimo nar pred, de bi bilo boshje imé pofvezheno?

Profimo nar pred, de bi bilo boshje imé pofvezheno, ker moremo vselej in pred vsimi drusimi rezhmi profiti, kar je Bogu k' zhasti, in potem s'he le takih rezhi, ktere so nam, ali pa našimu blishnimu potrebne.

Kaj profimo s' prvo proshnjo?

Profimo: 1) de bi vsi ljudje na semlji boshje lastnosti in popolnamasti bolj in bolj spoznali, Boga zhastili, in molili.

2) De bi se greshniki spokorili, in k' Bogu spreobernili.

3) De bi se boshjimu presvetimu iménu nikoli nezhaft ne godila, ne s' krivovero, ne s' nevero, ne s' preklinovanjem, in ne s' nekeshanskim shivljenjem.

Ktera je druga proshnja?

Pridi k' nam tvoje kraljestvo.

Kaj prosimo s' drugo proshnjo?

1) De bi vsi ljudje Jesufov nauk bolj in bolj sposnali in po njem shiveli, de bi se kraljestvo njegove zerkve bolj in bolj rasfhirjalo in uterdilo, kraljestvo nevere, smote in greha pa saterlo.

2) De bi Bog vero, upanje in ljubesen v' nas obudil, in te zhednosti v' nas povikshal.

3) De bi nam poslednizh po tem shivljenji nebefa dodelil.

Ktera je tretja proshnja?

Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebesih, tako na semlji.

Kaj prosimo s' tretjo proshnjo?

1) De bi nam Bog gnado dodelil njegovo sveto voljo vselej tako svesto in voljno na semlji spolniti, kakor jo angeli in svetniki v' nebesih spolnujejo.

2) De bi Bog vse odvernil, kar nas njegovo sveto voljo spolniti sadershuje.

Ktera je zheterta proshnja?

Daj nam danf nash vsakdanji kruh.

Kaj prosimo s' zheterto proshnjo?

1) De bi nam Bog vse dal, kar nam je treba dufhno in telefno shivljenje ohraniti.

2) De bi Bog dragino in lakoto, pa tudi greh, kteriga Bog vezhkrat s' takimi shibami tepe, dobrotljivo od nas odvernil.

Ktera je peta prošnja?

Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpustimo svojim dolžnikom.

Kaj prosimo s' peto prošnjo?

Prosimo, da bi nam Bog naše grehe odpustil, kakor tudi mi is ferza odpustimo vsem, ki so naš rasshalili.

Ktera je šesta prošnja?

In naš ne upelji v' skufhnjavo.

Kaj prosimo s' šesto prošnjo?

1) Da bi naš Bog take perlošnosti varoval, v' katerih bi hudo vidili, flifhali, in tudi mi lohka grefhili.

2) Da bi nam Bog ob skufhnjavi svoje pomozhi ne umaknil, temuzh da bi nam gna-do dal skufhnjave ferzhno premagati.

Kdo naš fosebno skufsha?

Skufsha naš fosebno fvet s' hudimi pogovori in sgledi, lastno mefo, to je naše hudo nagnjenje in posheljenje, in hudizh.

Ali tudi pravizhne Bog skufsha?

Tudi, kader namrezh skufsha njih pravizhnoft: 1) s' bolesnijo, 2) s' ubofhtvam in s' drugimi nadlogami. „Srezhen je zhlovek, kateri skufhnjavo preterpi, sakaj, kader bo skufshan, bo prejel krono shivljenja, ktero je Bog obljudil tistim, ki ga ljubijo.“ Jak. 1, 12.

Ktera je sedma prošnja?

Temuzh refhi naš od hudiga.

Kaj prosimo s' sedmo prošnjo?

Prosimo: 1) de bi naš Bog slasti od dušh-niga hudiga, kar je greh, odrefhel, in pred zhasnimi in vezhnimi grehovimi fhtrafengami obvaroval.

2) De bi naš refhil tudi od telefniga hudiga, zhe nam ni k' svelizhanju.

3) De bi nam Bog mozh in gnado dodelil, vse nadloge, ki nam jih poshilja, voljno in fhanovitno preterpeti.

Kaj pomeni beseda amen?

Beseda amen pomeni toliko, kolikor: Sgodi se, ali sgodilo se bo, kar prosimo.

Od angeloviga zheshenja.

Ktero molitev katoljshki kristjani vezh del s' Ozhenasham sklenejo?

Angelovo zheshenje.

Kaj je angelovo zheshenje?

Je molitev, s' ktero kristjani fsveto devizo Marijo, mater boshjo med vsimi angeli in fvetniki posebno zhashte in prosijo.

Kakshno je angelovo zheshenje?

Angelovo zheshenje je tako: Zheshena si Marija, gnade polna, Gospod je s' teboj. Shegnana si med shenami, in shegnan je sad tvójiga telefa Jesuf. Šveta Marija, mati boshja, prosi sa naš greshnike, sdaj in našho smertno uro. Amen.

Is koliko delov obstoji angelovo zhefhenje?

Angelovo zhefhenje obstoji is treh delov, is posdravljenja arhangela Gabrijela, kader je Marii povedat prifhel, de bo mati Odrefhenika in boshjiga Šina; is Elisabetniga posdravljenja, kadar jo je Marija obiskala, in is besedi, ki jih je zerkev perstavila.

Kako je angel Gabrijel Marijo posdravil?

Angel Gabrijel je Marijo posdravil s' tem besedami: „Zhefhena si Marija! gnade polna, Gospod je s' teboj, shegnana si med shenami.“

Kako je Elisabeta Marijo posdravila?

Elisabeta je angelove besede povsela: „Ti si shegnana med shenami,“ in je fhe te besede perdjala, „in shegnan je sad tvojiga telefa.“

Ktere besede je zerkev perdjala?

Zerkev je te besede perdjala: „Jesuf. Šveta Marija, mati boshja, profi sa naf grefhnike sdaj in nafho smertno uro. Amen.“

Sakaj pravimo: Šveta Marijo, mati boshja?

Pravimo sato: 1) ker je sveta devica Marija Jesufa rodila, kateri je pravi Bog.

2) Ker nam to ime da saupanje, de bo Bog uflifhal nje profhnjo sa naf.

Sakaj pravimo: Profi sa naf grefhnike?

Profi sa naf grefhnike pravimo, de bi sposnanje nafhiga ubofhtva Marijo omeznilo sprofiti nam od Boga duha pokore, in odpufhenje nafhib grehov.

Sakaj pravimo: Profi sa naf sdaj in nasho smertno uro?

Profi sa naf sdaj in nasho smertno uro pravimo sato, ker potrebujemo boshje pomozhi vfelej, in tudi ob smertni uri, v' kateri so fkufhnjave hudizhove vezhkrat nar hujshi.

Kdaj slasti zhafti zerkev Marijo s' angelovim zheshenjem?

Zerkev Marijo, mater boshjo, zhafti s' angelovim zheshenjem slasti: kader svoni sjutraj, opoldne in svezher k' molitvi.

Kaj moremo fosebniga misliti ob tem svonilu?

Ob tem svonilu moremo fosebno misliti hvaleshno in poboshno v' vzhlovezhenje Sina boshjiga.

Tretji del.

Od ljubsni.

Kaj je kerškanska ljubesen?

Kerškanska ljubesen je zhesnatorna od Boga v' nafhe ferza vlita zhednost, fkosi ktero Boga savoljo njega famiga, ker je nar vezhi dobrota, blishniga pa savoljo Boga, kakor fami febe ljubimo.

Sakaj se pravi, de je ljubesen zhesnatorna od Boga v' nafhe ferze vlita zhednost?

To se pravi sato, ker je od Boga f. Duha v' ferze kristjanovo vlita, de je njegovo voljo perpravno stori, de Boga v' vsm in zhes vse savoljo njega famiga, in blishnjiga savoljo Boga, kakor famiga febe ljubi, in stori, de zhlovek per vsih svojih delih nizh drusiga ne sheli, kakor Bogu dopasti. „Ljubesen boshja je islita v' nafhe ferze fkosi f. Duha, kateri nam je dan.“ Rim. 5, 5.

Kaj se pravi Boga savoljo njega famiga, ker je nar vezhi dobrota, ljubiti?

Se pravi Boga sato ljubiti, ker ima vse dobre lastnosti in vse popolnamasti v' febi. On

je nar svetejšhi nar modrejshi, nar pravizhni-
shi, nar bolj refnizben, svešt v' svojih oblju-
bah, milostljiv i. t. d.

Zhe she veselje do dobrih ljudi imamo, in
njih dobre iastnosti ljubimo, zhe tudi popolna-
ma niso, kolikanj, bolj moramo Boga ljubiti,
ker je le on sam popolnoma dober, in ker le od
njega ljudje dobro sadobe, kar nad seboj imajo.

Sakaj naj s'he Boga ljubimo?

Tudi sato, ker je proti nam nefkonzhno
dobrotljiv.

Nobeden nas tako ne ljubi kakor Bog, on
nas bolj, kakor nashi starshi, ljubi, ker sam
pravi: „Zhe bi tudi mati mojiga ediniga sina
posabila, nas vender on ne bo posabil.“ Isa. 49.
15. Bog je, od kteriga vse dobro sadobimo, on
nas je stvaril, on nas ohrani, svojiga edinoroje-
niga Sina je poslal, de nas je od vezhniga po-
gubljenja odreshil, on nas je k' pravi veri po-
klizal, on gresnikam, zhe se sgrevajo in spo-
kore, dolg in shtrafengo greha odpušti, jih spet
kakor svoje ljube otroke, v' svojo gnado vsame;
on s'he zlo hudodelnikam dobrote deli, in na
vse vishe k' febi klizhe, i. t. d. In Bog nam ne
stori le samo na tem svetu tolkanj [dobriga, am-
pak tistim, kteri ga bodo do konza ljubili, je
tudi po tem zhafnim shivljenji vezhno zhast in
veselje v' nebesih perpravil. „Ljubimo Boga,
fej nas je on pred ljubil.“ 1. Jan. 4, 19.

Kako pa moremo Boga ljubiti?

Ker je Bog sam na febi nar vezhi dobrota
in lepota, in nasih nar vezhi dobrotnik, ga mo-

ramo tudi is prave hvaleshnosti, zhes vse drugo, is zele svoje dushe, is zele svoje pameti in is zele mozhi ljubiti. **Mat. 22, 37. 38.**

Kaj se pravi Boga zhes vse ljubiti?

Še pravi Boga rajshi kakor vse druge stvari imeti, kakor Jesuf sam uzhi rekozh: „Kdor ozheta in mater bolj ljubi ko mene, ni mene vreden; in kdor ljubi sina ali hzher bolj ko mene, ni mene vreden,“ **Mat. 10, 57.** In f. Janes naf opominja rekozh: „Nikar ne ljubite svetá, tudi ne tega, kar je na svetu. Ako kdo svet ljubi, ni ljubesni proti Ozhetu v' njem.“ **1. List. 2, 15.**

Kdaj zhlovek Boga is zele dushe, zele pameti in is zele mozhi ljubi?

Takrat, kader vse svoje misli in shelje, vse svoje besede in dela po boshji volji obrazha, in si vse persadene, de bi se boshje ljubesni vredniga storil; in kadar raji vse preterpi, in se raji vsim sameri, in tudi raji vso zhast, frezho, premoshenje, sdravje in shivljenje sgubi, kakor de bi kako boshje sapoved prelomil, in Boga rasshalil.

Od take ljubesni do Boga je bil sveti Pavl unet, ker pravi: „Kdo naf bo od ljubesni Kristufove lozhil? ali nadloga ali britkost? ali lakota, ali nagota? ali nevarnost? ali preganjanje? ali mezh? Sakaj terdno vem, de ne smert, ne shivljenje, ne angeli, ne poglavarstva, ne oblakti, ne sedanja, ne prihodna sila, ne visokost, ne globozhina, ne druga stvar naf ne bo mogla lozhiti od ljubesni boshje.“ **Rim. 8, 35 — 39.** Marterniki fo raji shivljenje sgubili, ka-

kor de bi bili Kristufa satajili. Egiptovski Joshef je raji flushbo, zhaft in proftoft sgubil, in je raji v' jezho fhel, kakor de bi se bil od pre-grefhne shene sapeljati dal, in Boga rasshalil.

Kako pokashe kristjan, de Boga ljubi?

1) Zhe boshje sapovedi spolnuje. „Kdor moje sapovedi ima (*pravi Kristuf*) in jih spolni, tisi je, kateri me ljubi.“ Jan. 14, 21. „Vi ste moji prijatli, ako bote storili, kar vam sapovem.“ Jan. 15, 14.

2) Zhe rad na Boga misli in moli, vezhkrat njegove dela, njegovo vfigamogozhnost, modrost in dobrotu premishljuje, s' veseljem od Boga in od njegove previdnosti govori; zhe boshjo besedo s' fvetimi sheljami poslusha, in jo v' serzu ohrani; kateri svojo voljo boshji volji tudi v' sopernih pergodbah podvershe, zhe se rad sa boshjo zhaft in sa f. zerkev potegne, zhe drugim lepe sglede daje, in si vse persadene, de bi Bogu dopadel.

Kako pokashe kristjan, de Boga ne ljubi?

Zhe boshjih sapovedi ne spolnuje.

Ali Boga ljubi, kdor blishniga ne ljubi?

Tak ga ne ljubi, ampak le tifti, kateri tudi blishniga, kakor sam febe, savoljo Boga ljubi.

Kdo febe prav ljubi?

Tifti, ki Boga is zeliga serza. na vfo mozh ljubi, se greha varuje, hudo posheljenje pre-maguje, in vezhne frezhe ishe.

Kdo je nash blishen?

Nash blishen je vsak zhlovek, bo naj prijatelj ali neprijatelj, snan ali nesnan, veren ali nevernik, dober ali hudoben, kakor naf Jesus v' perglihi od usmiljeniga Šamarijana uzhi.

Ali smo dolshni blishniga ljubiti?

Dolshni smo ga ljubiti, sato ker je Bog sapovedal ga ljubiti, ker je po boshji podobi stvarjen in s' Jesufovo kervijo odrefhen, kakor mi.

Kako je Jesus dolshnost blishniga ljubiti rasloshil?

S' temi befedami: „Storite ljudem vse, karkoli hozhete, de bi vam tudi oni storili, sakaj to so postava in preroki.“

Kdaj blishniga prav ljubimo?

Kadar mu vse dobro shelimo kakor febi, in mu vse storimo, kar shelimo, de bi tudi on nam storil; in mu na dushi in telefu savoljo Boga pomagamo, de bi vekomaj svelizhan bil.

Kdor blishniga prav uzhi, fvari, sanj moli, mu dober sgled daje, in fkerbi, de bi svelizhan bil, ga prav in savoljo Boga ljubi. Kdor pa blishnjiga ljubi savoljo dobizhka, veselja ali drusiga flabiga namena, ga ne ljubi prav.

Ali je sadofti blishniga le v' ferzu ljubiti?

To fhe ni sadofti, tudi v' djanji mu moremo ljubesen fkasovati, in po mozhi in potrebi mu dobro storiti.

Ali smo dolshni greshnike ljubiti?

Dolshni smo jih ljubiti, jim k' svelizhanju

pomagati, greh pa moremo vselej foverashiti; pohujshanja se bati, in se fkerbno varovati, de se njih hudobe ne navsamemo, in njih grehov ne vdeleshimo.

Koliko sapoved od ljubeshni nam je Jesus dal?

Jesus nam je dal dve veliki sapovedi od ljubeshni: Ljubi Boga, svojiga Gospoda zhes vse, in blishniga, kakor sam febe. Kdor te dve sapovedi dopolni, dopolni vse, kar nam je Bog po Mojsefu in po prerokih sapovedal. Mat. 22, 37 — 40.

Ali je kershanska ljubeshen potrebna?

Tako je potrebna, de zhlovek, kateri je per pameti, bres ljubeshni vezhniga svelizhanja dosezhi ne more. „Kdor ne ljubi ostane v' fmer-ti.“ 1. Jan. 3, 14 — 19.

Kako kristjan ljubeshen do Boga in do blishniga fkasuje?

Zhe boshje sapoved spolnuje. „Kdor moje sapovedi ima in jih dershi, tifti je, kateri me ljubi.“ Jan. 14, 21.

Od defet boshjih sapoved.

Ktere so boshje sapovedi?

- So le te: 1) Vervaj v' eniga famiga Boga.
 2) Ne imenuj po nemarnim Boshjiga imena.
 3) Pofvezhuj prasn timer.
 4) Spofhtuj ozheta in mater, de bosh dolgo shivel, in de ti bo dobro na semlji.

- 5) Ne ubijaj.
- 6) Ne preshehtvaj.
- 7) Ne kradi.
- 8) Ne prizhaj po krivim soper svojiga blishniga.
- 9) Ne sheli svojiga blishniga shene.
- 10) Ne sheli svojiga blishniga blaga.

Komu je Bog defet sapoved dal?

Mojsefu je Bog defet sapoved dal na gori Šinaji sa Israelsko ljudstvo, ko je po is-hodu is Egipta v' puhavi bilo. 2. Mojs. 19.

Kako je dal Bog defet sapoved?

Bog je dal defet sapoved na dve kamnitne table sapifane s' gromam in treskam.

Bog, kader je zhas prishel, de bi bil svoje sapovedi dal, je po Mojsefu ljudstvu sapovedal, de naj se tri dni prej ozhisti, in svoje oblazhila opere, in naj pride k' gori Šinaj. Kader je tretji dan prishel, se je gromenje saflifhalo, sazhelo se je blifkati, zhern oblak je goro pokril, glas trobente je zhe dalej bolj buzhal, in ljudstvo se je balo. Vsa gora Šinaj pa se je kadila, in dim se je s' nje valil ko ispezhi; in vsa gora je bila strafhna, in glas trobente se je zhe dalej bolj raslegal, in Gospod je defet sapoved povedal.

Sakaj je Bog s' gromam in treskam defet sapoved dal?

Sato 1) de bi se ljudstvo bolj nagnilo po boshjih sapovedih delati, in vezhi zhast in pokorfhino do boshje volje imelo.

2) De bi prelomvavze s' straham pred njegovo mozhjo in sashuganimi fhtrafengi navdal.

Šmo tudi mi dolshni deset boshjih sapoved dopolniti?

Tudi mi smo dolshni deset boshjih sapoved dopolniti:

1) Ker so raslaga natorne sapovedi, ki jo je Bog v' nashe ferze sapifal.

2) Ker jih je sam Jesuf Kristuf poterdil, in dershati sapovedal. „Vi ne smete meniti, de sim prifhel rasvesati postavo ali preroke: jest nisim prifhel rasvesati, ampak dopolnit. Mat. 5, 17.

Ali samore zhlovek sam od sebe boshje sapovedi dopolniti?

Sam od sebe jih nemore dopolniti, pa s' boshjo pomozhjo jih samore dopolniti, „Bog je, kateri v' vas dela, de hozhete, in dopolnite po njegovi dobri volji.“ Filip. 2, 13. „Njegove sapovedi niso teshke.“ 1. Jan. 5, 3.

Bog nizh nemogozhniga ne sapoveduje, ampak s' sapovedovanjem te opominja, de storish, kar moresh, in de profish, kar ne moresh, in de ti pomaga, de moresh. Trient. sbor. sej. 6. p. 11.

Ktere dolshnosti imajo deset boshjih sapoved v' febi?

Perve tri boshje sapovedi imajo v' febi dolshnosti do Boga, unih sedem pa imajo v' febi dolshnosti do nas in do blishniga.

Kje je ob kratkim vsih deset sapoved?

V' dveh sapovedih od ljubesni je ob kratkim vsih deset sapoved.

Kaj gre per vsaki desetih sapoved vediti?

De vsaka sapoved kaj sapoveduje, in tudi kaj prepoveduje.

Od treh prvih sapoved, ki imajo v' febi dolshnosti do Boga.

I. Sapoved.

Kaj nam je v' prvi sapovedi sapovedaniga?

Nam je sapovedano le v' eniga samiga Boga verovati, va-nj upati, ga zhes vse ljubiti, mu pokorni in hvaleshni biti, in ga moliti.

Šmo Bogu pokorshino dolshni?

Bogu smo vselej in povsod popolnoma pokorshino dolshni, drugazhi ne moremo svelizhani biti. To nam Jesus sam sapove rekozh: „Ako hozhefh v' shivljenje iti, dershi sapovedi.“ Mat. 19, 16—19.

Šmo vselej dolshni boshje sapovedi dopolnovati?

Mi smo vselej boshje sapovedi dopolnovati dolshni, sakaj ker je Bog svet, le samo to prepoveduje kar je hudo in fhkodljivo, in le samo to sapoveduje, kar je dobro. On je dobrotljiv, in ravno sato, ker hozhe, de bi vsi njegovi otrozi svelizhani bili, hozhe, de bi vselej dobro delali, in se hudiga varovali, in ravno to nam v' vsih svojih sapovedih sapove, in sato jih moremo tudi vse bres raslozhka spol-

novati. „Kdor koli pa zelo poštavo dershi, gre-
fhi pa v' enim famim, je vřiga kriv. Jan. 2, 10.

*Šmemo kako boshjo sapoved prelomiti sato,
de bi svoje shivljenje ohranili?*

Ne smemo, ker nam je Bog zhafno shiv-
ljenje le sato dal, de bi si s' nim vezhno per-
dobili, in sato nam ne more nikoli perpushe-
no biti, de bi sato, de bi zhafno shivljenje
ohranili, pa vezhno sgubili, kar bi se pa goto-
vo sgodilo, ko bi boshje sapovedi prelomili.
„Kdor svoje shivljenje najde, ga bo sgubil, in
kdo svoje shivljenje savoljo mene sgubi, ga bo
nafhel. Mat. 10. 39.

*Šmemo savoljo zhafniga dobizhka boshje sa-
povedi prelomiti?*

Ne smemo, sakaj Kristuf pravi: „Kaj po-
maga zhloveku, ako vef řvet dobi, svojo dufho
pa pogubi.“ Mat. 16, 26.

*Šmemo is strahu pred ljudmi boshje sapo-
vedi prelomiti?*

Tudi ne. Jesuf naf uzhi, de se ne smemo
tistih bati, kateri truplo umore, dufha pa umo-
riti ne morejo, temuzh de naj se tistiga bojmo,
kateri dufho in truplo v' pekel pogubiti samore.
Mat. 10, 28.

Sgled so nam tudi sedem Makabejřkih bra-
tov, aposteljni, marterniki, ki so se raji umo-
riti dali, kakor de bili greřhili.

Šmo Bogu tudi hvaleshnořt dolshni?

Tudi; sakaj od Boga smo vse prejeli, kar
imamo, in nizm nimamo, kar bi od njega ne

bili prejeli. „Kaj imafh, kar bi ne bil prejel? ako fi pa prejel, kaj se hvalifh, kakor de bi ne bil prejel. 1. Kor. 4, 7.

Kako kristjan Bogu hvaleshnoft fkasuje?

Zhe boshje dobrote premifhluje, zhe rad od njih perpoveduje in jih v' to obrazha, sa kar mu jih je Bog dal, to je v' boshjo zhaft svojo laftno in svojiga blifh'niga svelizhanje.

Šmo dolshni Boga moliti?

Tudi moliti fmo ga dolshni, ker naf je sato ftvaril, de bi ga molili in mu flushili. „Moli Boga, svojiga Gospoda in njemu famimu flushi, pravi Jefuf.“ Mat. 4, 10.

Kdaj zhlovek Boga refnizhno moli?

Kader Boga sa svojiga narvikfhiga Gospoda, in sazhetnika v'figa dobriga fposna, ko njegovo nefkonzhno popolnamafh vefel hvali, in tako shivi, kakor on sapove.

Kaj je v' prvi sapovedi prepovedaniga?

V' prvi sapovedi je prepovedana nevera, malikovanje, krivoverftvo, vedeshvanje, prasna vera, vera v' zopernije, nesaupljivoft, ali pa tudi predersno saupanje v' boshjo miloft.

Kdo je nevere kriv?

Nevere je kriv, kteri v' praviga Boga, ali v' to, kar je Bog rasodel, ne veruje.

Kdo je malikvanja kriv?

Kteri ftvari kakor Boga moli, ali jim tako zhaft fkafe, ktera le famimu Bogu gre. Tako

fo ajdje, fonce, svesde, luno, imenitne ljudi, shivali in tudi druge rezhi kakor Boga molili.

Samore kristjan, ki le v' eniga Boga veruje, greha malikovanja kriv biti?

Tudi zhe namrezh kake stvaru toliko ali pa fhe bolj kakor Boga ljubi, ali zhe je perpravljjen is ljubesni do njih Boga rasshaliti. Satorrej sveti apostelj Pavl lakomnost malikovanja imenuje.

Kdo je krivoverstva kriv?

Krivoverstva je kriv, kteri kake od Boga rasodete refnize, ktere mati katoljshka zerkev sa take sposna in veruje, terdovratno sametuje.

Kaj je kristjanu storiti, de krivoverstva ne bo kriv?

Se more: 1) prevsetnosti varovati, sato ker is napuha krivoverstvo isvira.

2) More Boga ponishno sa stanovitnost v' katoljshki veri profiti.

3) Se more takih ljudi fkerbno ogibati, kteri radi soper. vero in kerfhanske zhednosti govore, ali fe is kakih boshjih rezhi radi norzhujejo.

Ta nauk nam f. Pavl da, ker pravi: „Eni fo, kteri vafmotijo in hozhejo preverniti evangeli Kristufov. Ali desiravno bi mi, ali kaki angel is nebes vam kaj osnanel, rasun tega, kar smo vam osnaneli, naj bo preklet.“ Galaz. I. 7. 8. In Titu perporozha: „Krivoverniga zhloveka fe na eno ali drugo svarjenje ogibaj, ker vesh, de taki je ves spazhen, in gresni,

kakor kdo, k' je skosi lafno fodbo obfojen.“
Tit. 3. 10. 11.

4) More fkerbeti, de bo v' katoljfhki veri dobro poduzhen.

5) Ne sme flabih bukev brati, ker govorjenje v' takih bukvih kakor rak okoli febe je.
2. Tim. 2, 17.

Kdo je vedeshvanja kriv?

Tifti, ki terdi ali veruje, de fe is kakih ismifhljenih snaminj prihodne rezhi vediti dado. „Se nima snajditi med tabo, kateri bi uganovavze oprafheval, ali na fanje in na pti-zhje petje dershhal, — tudi ne de bi vedeshe sa svet prafhal, ali prerokovavze, ali de bi od mertvih refnize ifkal. Sakaj vse to je gnjufoba Gospodu, in savoljo takih hudobij jih bo on per svojim prihodu pokonzhal.“ 5. Mos. 18, 10—12.

Samore zhlovek fkrivne ali prihodne sgodbe napovedati.

Zhloveku je to nemogozhe, zhe mu ni od Boga rasodeto. — Preroki fo fizer vidili prihodne sgodbe, pa le samo is boshjiga rasodenja.

Kdo je prasne vere ali vrash kriv?

Tifti, ki rezhem posebno mozh perpifuje, ki je ni ne po natori, ne po rasodenji Bog va-nje djal.

Kdo bi bil vere v' zopernije kriv?

Kteri bi se tako premotil, de bi veroval, de se s' pomozhjo vragov posebne rezhi storiti dado, in kateri vse take rezhi, kterih ne umejo

zopernikam in zopernizam perpifhejo. „Ne obernite se k' zopernikam, in odganvavzov nizh ne prafhajte, de ne bote po njih ognjufeni.“

3. Mof. 19, 31.

Kako zhlovek soper upanje grefhi?

Zhe premalo ali pa predersno na boshjo miloft saupa.

Kdaj zhlovek premalo v' Boga saupa, ali kdaj se s' nesaupljivostjo pregrefhi?

1) Zhe misli, de mu Bog njegovih grehov odpustiti ne more, ali zhe misli, de je to nemogozhe, de bi svoje pregrefhne navade saupstil, in se spreobernil.

2) Zhe v' boshjo previdnost ne saupa, in prevezh sa zhafne in telefne potrebe fkerbi. „Blagor zhloveku, kteri v' Boga saupa.“ Pfl. 33, 9.

„Jest sim bil mlad, in sim star postal, in fhe nisim vidil, de bi bil pravizhen sapufhen, ali de bi bil njegov sarod kruha profil.“ Pfl. 36, 25.

„Ne fkerbite sa svoje shivljenje, kaj bote jedli, tudi ne sa svoje telo, kaj bote oblekli. Ali ni shivljenje vezh kakor jed, in telo vezh kakor oblazhilo? Poglejte ptize neba, sakaj one ne fejejo, in ne spravljajo v' shitnize, in vash Ozhe nebeshki jih shivi, ali niste vi veliko vezh kakor one? — Vash nebeshki Ozhe ve, de vsiga tega potrebujete.“ Mat. 6, 25 — 34.

3) Zhe v' kakiga zhloveka, ali v' kako drugo stvar, ali sam v' se bolj kakor v' Boga saupa. „Boljshi je na Gospoda saupati, kakor fe na zhloveka sanesti. Boljshi je na Gospoda saupati, kakor fe na poglavarje sanesti.“ Pfl. 117, 8, 9.

Ne sanafhajte se na poglavarje, na zhloveshke otroke, per katerih ni pomozhi. Njih duh pojde is njih, in se bodo povernili v' svojo semljo, takrat bo vfiga njih smifhljevanja konez. Blagor temu, kteriga upanje je v' Gospodu, njegovim Bogu. Pfalm. 145, 2--10.

Kdaj pa zhlovek v' Boga predersno upa?

1) Kader se fam na svojo mozh sanafha, de bo bres boshje gnade dobro delal in se svelizhal. „Zhujte in molite, de v' skufhnjave ne padete“, naf Kristuf uzhi. Mat. 26, 41.

2) Zhe take rezhi od Boga perzhakuje, ali Boga sa-nje profi, katerih mu ni nikoli Bog obljubil. — To bi bilo, ako bi ne hotel delati, in bi si le vender od Boga obilnost shelil. Zhe bi se nevarnosti ne ogibal, in bi le vender hotel, de bi ga Bog obvaroval i. t. d.

Ali ni soper pervo sapoved, de angele in fvetnike zhastimo, in jih na pomozh klizhemo?

To ni soper pervo sapoved, temuzh dobro in koriftno je, de angele in fvetnike zhastimo, in na pomozh klizhemo, de bi Boga sa gnade profili, katerih nam je treba.

Kar to refnizo sadene, je mati katoljfhka zerkev v' Tridentinskim sboru tako rasfodila: Letá fveti sbor v' fim fhkofam in drugim pastirjem sapove kerfhanfko ljudstvo uzhiti, de je dobro in koriftno fvetnike zhastiti, se jim perporozhevati, ker oni per Bogu po Jesufu Kristufu, Gospodu nafhimu, sa naf profijo. Kteri pa predersno terdi, de zhast fvetnikam dana je malikovanje, ali de njim storjeno perporozhe-

vanje Kristufu, Odrefheniku nezhaft dela, ali de je nespametno misliti, de svetniki sa naf profijo, naj bo is fhtevila vernih isbrifam (preklet). **Šej 25.**

Kdaj kristjani svetnike prav zhafté?

Takrat 1) ko jih kakor svefte prijatle boshje in svoje prihodne tovarfhe v' nebeskim kraljestvu ljubijo.

2) Ko Boga sa gnade sahvalijo, ktere je svetnikam dodelil.

3) Ko njih shivljenje, to je, njih zhednosti posnemajo.

So svetniki vredni, de jih zhaftimo?

Svetniki so vredni nafhiga zhaftenja, in fizer sato, ker jih Bog sam ljubi in zhafti, ker je po njih veliko zhudeshev storil, ker jih je v' svoje kraljestvo vsel, sato ker so mu svefto flushili, in ker je njih veliko tudi svojo kri sa vero prelilo.

Ali profijo svetniki sa naf?

Oni profijo v' nebesih sa naf, sato ker naf ljubijo, in ker naf ljubijo tudi gotovo shele, de bi tudi mi svelizhani bili.

Zhe so svetniki ravno od naf po telefonu odlozheni, so le vender fhe smiraj s' nami s' ljubesnijo fklenjeni, in leta njih ljubesen do naf je sdaj fhe veliko bolj zhista in popolnoma kakor popred, dokler so fhe na svetu shiveli, torej nam fhe tolikanj vezh dobriga od Boga profijo.

Ali je soper boshjo zhaft, zhe kristjani svetnike profijo, de bi sa-nje Boga profili?

To ni soper boshjo zhaft, ker kristjani ve-

rujejo, de svetniki s' svojo lastno mozhjo nizeh storiti ne morejo, ampak de le Boga, od kteriga vsak dober dar pride, prosijo; in ker vedo, de molitev pravizhniga per Bogu veliko samore. **Jak. 5, 16.** — Torej per litanijah, kader v' Boga klizhejo, rezhejo: **Ozhe is nebes, vligamogozhni Bog, usmili se nas, in kadar k' svetnikom klizhejo, le rezhejo: Sa nas Boga profite.**

Kteriga med svetniki so kristjani s'he posebno zhasitati in profiti dolshni?

Prezhisto devizo Marijo, mater boshjo, ker ona je polna gnade per Bogu.

Sa ktere gnade je posebno treba, de se svetnikom perporozhujemo, de bi jih nam od Gospod Boga s'profili?

Posebno sa tiste gnade, ki so nam v' svelizhanje potrebne: de bi Boga prav s'posnali, ga zhes vse ljubili in brumno shiveli, in de bi se vsi gres'hniki spreobernili, in pravo pokoro storili.

Sakaj katolishki kristjani angele na pomozh klizhejo?

Sato angele na pomozh klizhejo, ker so jim sa varhe dani, ker jih ljubijo, sa njih svelizhanje s'kerbe, sa-nje prosijo, in ker Boga vedno gledajo, in mu molitev ljudi darujejo. „Kader si s' s'olsami molil, sim jest tvojo molitev pred Gospoda nosil“, je djal angel Rafael Tobiju. **Tob. 12, 12.**

„Glejte, de ne sanizhujete eniga letih majhnih, sakaj vam povem, de njih angeli v' nebesih vselej gledajo oblizhje mojiga Ozheta, kteri je v' nebesih.“ **Mat. 18, 10.**

Ali ni to soper pervo sapoved, de imamo v' katolshki zerkvi podobe?

Tudi to ni soper pervo sapoved, sakaj v' f. pismu je le podobe delati prepovedano, de bi jih molili. „Ne isresujte si podob, de bi jih molili.“ 3. Mos. 26, 1.

Sakaj katolshki kristjani podobe zhašte?

Sato ker podobe kaj zhaftljiviga, kako boshjo perfhono, mater boshjo, ali kakiga druga svetnika pomenijo. Zhaft se ne daja podob, temuzh tiftim, kogar podoba pomeni.

Zhimu pa katolshki kristjani svetinje zhašte?

Zhašte jih 1) ker so oftanki tiftih trupel, na kterih so svetniki savoljo Boga martre terpeli, ali ker so s' njimi pokoro delali, in s' drugimi dobrimi delami posebno lepo Bogu flushili.

2) Ker je Bog fkosi svetinje vezhkrat zhudeshe delal, in veliko dobrot ljudem fkasal.

Elisej vdari na vodo s' Elijavim plajshem, in voda se rasdeli na dve strani, in Elisej je fhel fkosi. 4. Kralj. 2, 3. Ko so mertviga v' grob Elisejevi vergli, je oshivel, kakor hitro se je kosti Elisejevih dotaknil. 4. Kralj. 13, 21. Senza f. Petra je bolnike osdravila. Apost. djan. 5. 15. Potne rute in opasila f. Pavla so na bolehne devali, in so osdravljeni bili. Apost. djan. 19, 12.

3) Ker bo Bog po vftajenji od smerti lih te oftanke, to je trupla svetnikov, vekomaj v' nebesih svelizhal.

II. Sapoved.

Kaj je v' drugi sapovedi prepovedaniga?

Boshjimu imenu nezhaft delati.

Kako se boshjimu imenu nezhaft dela?

1) S' vfakim greham. Vfaki greh je sanizhevanje in sametovanje oblasti, ker bi ljudje s' svestim spolnenjem boshje sapovedi Boga hvaliti, in mu pokorni biti mogli. S. apostelj Pavl to Rimljanam ozbita rekozh: „Ti se postave hvalish, in s' prelomljenjem postave Bogu nezhaft delash.“ Rim. 2, 23.

2) S' preklinjevanjem, kadar se od Boga, od f. vere in od svetnikov s' sanizhevanjem govori. „Kteri bo ime Gospodov preklinjal, naj smerti umerje.“ 3. Mos. 24, 16.

3) Kadar kdo bres potrebe, ali zlo po krivim perfeshe. „Ti ne smesh v' mojim imenu krivo persegati, tudi ne imenu svojiga Boga nezhaft storiti: Jest sim Gospod.“ 3. Mos. 19, 12.

4) Zhe Bogu storjene obljuje prelomi.

5) Kadar kdo boshje ime bres potrebe ali bres zhafti isrezhe. „Ne smesh imena Gospoda svojiga Boga po nemarnim imenovati, sakaj Gospod ne bo tega sa nedolshniga imel, kteri bo ime Gospoda svojiga Boga nemarno imenoval.“ 2. Mos. 20, 7.

6) Zhe kdo boshjo besedo sanizhuje, popazhi in krivo obrazha.

Od perfége.

Káko zhlovek perféshe?

Zhlovek perféshe, ko Boga na prizho vsame, de refnizo govori, ali de bo spolnil, kar govori.

Ali sme zhlovek Boga na prizho poklizati ali perfegati?

Zhlovek sme perfegati, kader je treba.

Ker Bog ni vikfhiga soper sebe imel, je je sam v' svojim imenu perfegel; in tudi veliko pravizhnih mosh je perfegalo.

„Perfegel sim sam per sebi, pravi Gospod Abrahamu, ker si leto rezh storil, in nisi salvjo mene svojim sinu persanetil.“ 1. Mos. 22, 16. Abimeleh je sa gotovo vediti hotel, de mu Abraham ne bo fhkodoval, sato rezhe Abrahamu: Perfeshi tedaj per Bogu, in Abraham je djal: Jest sim perfegel. 1. Mos. 21, 22—24.

Š. Pavl je vezhkrat perfegel. „Kar vam pa pishem, glejte, Bog je prizha, de ne lashem.“ Galazh. 1, 20. „Jest pa Boga na svojo dusho sa prizho poklizhem.“ 2. Kor. 1, 23. Jesus sam je pred velikim duhovnam perfegel, ker ga je uprafhal, ali je Šin boshji rekozh: „Jest te šarotim per shivim Bogu, de nam povefh, ako si ti Kristuf, Šin boshji. Jesus mu rezhe: Ti si rekel.“ Mat. 26. 63. 64.

Ali ni Jesus prepovedal perfegati?

Jesus ni prepovedal prav perfegati, prepovedal je pa nepotrebne in krive perfege.

Jesus je sizer rekel: Šte flishali, de je sta-

rim rezheno: **Ti** ne smesh krivo persegati, ampak imash **Gospodu** svoje persege dershati. Jest pa vam povém, zlo ne persegati, ne per nebu, sakaj ono je sedesh boshji; ne per semlji, sakaj ona je podnoshje njegovih nog, ne per Jerusalemu, sakaj on je mestu velikiga kralja; tudi per svoji glavi ne smesh persegati, sakaj ti ne moresh eniga lasu beliga ali zherniga storiti. Vashe govorjenje pa nej bo: **Je, je, ne, ne,** kar je pa vezh, kar leto, je od hudiga.“ **Mat. 5, 33—37.** To govorjenje **Jesufovo** je soper krive sapopadke, ktere so **Judje** od persege imeli, ker so fariseji uzhili, de nektere persege zhloveka ne veshejo; in soper njih nepotrebne persege, ki so jih navadno storili, kar se is **Jesufoviga** govorjenja per **f. Mat. 23, 16—22**, preprizhamo, ker pravi: „**Gorje** vam, vi flepi sapeljavzi, kateri pravite: **Kterikoli** bo persegel per tempeljni, ni nizh, kdor bo pa persegel per slatu tempeljna, ta je dolshan. Neumni in flepi! **Sakaj**, kaj je vezh slato ali tempelj, kateri slato posvezhuje? In kdor bo persegel per altarji, ni nizh, kdorkoli bo pa persegel per ofru, kateri je na najem, ta je dolshan. **Slepzi!** **Sakaj**, kaj je vezh ofer ali altar, kateri ofer posvezhuje? **Kdor** tedaj per altarji perfeshe, tisti perfeshe per njem in per vsm, kar je na najem, in kdor per tempeljni perfeshe, perfeshe per njem, in per tem, ki v' njem prebiva, in kdor perfeshe per nebu, perfeshe per sedeshi boshjim in per tistim, kateri na njem fedi“.

Satorej varite se kristjani vfake smote, de ne bote mislili, de nektera persega toliko ne velja, kakor nektera; vfake popolnoma zhloveka veshe, imenujte jo she veliko ali malo per-

lego, dershati jo morete pod velikim smertnim greham.

Varite se flabe in pregresfne navade, ktero nektele imajo, de vezhkrat reko: To je tako ref, kakor je Bog v' nebesih, per moji veri, per moji dufhi i. t. d.

„Pred vřim pa bratje moji, nikar ne prelegajte, ne per nebu, ne per semlji, in tudi ne s' kako drugo perfego. Vafhe govorjenje pa nej bo: Je, je, ne, ne, de ne bořte obfojeni.“ Jak. 5, 12.

Sakaj fo perfega perpuřhene?

řo perpuřhene, de refniza řkashe, in de fe pravde konzhajjo. To f. Pavl prizha rekozh: „Ljudje persegajo per komu, kleri je vikřhi kakor oni, in vřake njih pravde konez je perfega k' poterjenju.“ Heb. 6, 16. „Vři kleri v' Boga persegajo, fe bodo hvalili, ker fo tem uřta samafhene, kleri lash govoré.“ Pfl. 62, 12.

Ali je perfega Bogu prijetna in dobro delo?

Kadar je potrebna, refnizna in pravizna, ker v' perfegi kriřtjan Boga refnizhniga in pravizhniga řposna, in ga s' tem hvali. — Torej naj vřaki gleda, kako bo s' perfego pred Bogam obřtal.

Kdaj je perfega potrebna?

Kadar fe drugazhi febi, ali drugim velika řhkoda odverniti ne da, ali pa zhe gořpofka perfego řapove.

Kdaj fe zhlovek s' perfego řoper Boga pregresřhi?

Kadar řa řprasne rezhi perřefhe, ali kadar

ne spolne, kar je s' perfego obljubil, ali kadar po krivim perfeshe.

S' zhem Bog takim shuga, kateri po krivim perfeshejo?

Bog pravi, de tak bo preklet, kateri po krivim perfeshe. „Prekletstvo bo prifhlo v' hisho tiftiga, kateri lashnjivo v' mojim imenu perfega, in bo ostalo v' fredu njegove hishe, in bo konzhalo njo, in nje les, in nje kamnje. Zah. 5, 3. 4.

Tak ima tefhko vest vse dni svojiga shivljenja, nima notrajniga miru, nobeniga troshta ne v' shivljenji, ne ob zhafi smerti, ker je s' krivo perfego gnado boshjo in vezhno shivljenje sapravit.

Kaj je takim storiti, kateri je lashnjivo perfegel?

Tak je dolshan ojfiro pokoro delati, sato ker je to strafhna pregreha; in zhe je s' tem blishnjiga poshkodoval, mu more tudi fhkodo poverniti.

Kaj je takimu storiti, kateri je kako pregreshno rezh s' perfego obljubil?

Tak ne sme svoje storjene obljuje spolniti, temuzh naj nad svojo pregreshno obljudo pokoro dela.

Sgled take pregreshne perfege najdemo v' f. pismu. Vezh ko fhirdefet Judov se je sarotilo in so rekli, de nozhjo ne jesti, ne piti, dokler f. Pavla ne umore.“ Djan. apoft. 25, 12.

Kaj mu je storiti, kdor more perfezhi?

On more: 1) dobro v' ferzu premifliti, de

Boga vsigavedozhiga in zhes vse pravizhniga, ki ga sa prizho vsame, na mashevanje klizhe, zhe bo krivo persegel, ali zhe tega ne bo ravno tako spolnil, kakor s' perfego obljudi.

2) Zhe bo ko prizha persegati mogel, naj se na tanko smifli, kaj je vidil, ali flifhal, in kar refnizhniga od tiste rezhi ve, sa kar bo persegal; naj nizh vezh, in nizh manj ne pove, kakor kar prav ref ve, in naj se ne da od nobeniga omotiti, de bi od refnize prav ne prizhal. „In bosh persegel, kakor refnizhno Gospod shivi v' refnizi, v' pravizhnosti, in v' pravizi.“ Jerem. 4, 2.

3) Zhe mu je persegati, de bo spolnil, kar bo s' perfego obljudil. Naj pred, ko persehe, premifli, ali bo tudi to hotel in samogel spolniti, kar obljudi; ker more po storjeni perfegi svešto dopolniti, fhe tako teshko naj ga stane.

Od obljud.

Kaj je obljudba?

Obljudba je radovoljno storjen fklep Bogu k' zhafti kaj takiga storiti, kar nam po boshjih in zerkovnih sapovedih ni ravno sapovedano, pa nam vender pomaga, de smo boljshi in brumnifhi.

So obljudbe zhloveku k' pridu?

So, sato ker se po nje fhe kaj bolj dobri-ga spolne, kar bi se fizer ne bilo sgodilo.

Kakshne lastnosti more vsaka obljudba imeti, de je Bogu prijetna in dobra?

More biti: 1) radovoljna ne perfiljena.

2) S' premiselkam storjena, ker je veliko boljshi, de zhlovek nizh ne obljudi, kakor zhe storjene obljudbe ne spolne. Šir. 5, 4.

3) More biti pametna, to je, de zhlovek kako dobro rezh obljudi.

Kaj more zhlovek storiti, preden se s' kako obljudo saveshe?

More: 1) dobro prevdariti sebe, svoj stan, svoje flaboſti, svoje potrebe in druge okolſhine, zhe bo to, kar Bogu k' zhaſti obljuditi miſli, spolniti samogel.

2) More Boga sa rasſvetljenje profiti; in tudi dobro je ſpovednika sa ſvet vpraſhati.

Ali je to ſhe obljudba, zhe kdo miſli, ali ſheli Bogu k' zhaſti kaj ſoſebniga dobriga storiti?

To ſhe ni nobena obljudba, ampak le dober ſklep.

Je dolſhnoſt storjene obljudbe spolniti?

Dolſhnoſt je. Pred obljudo je zhlovek proſt, po obljudi je svesan. „Zhe nozhesh obljuditi, boſh bres greha, kar ſi pa obljudil, moreſh storiti.“ 5. Mos. 23, 22. 23.

Ali je greh odlafhati spolniti obljudbe?

Greh je, ſakaj Bog ſam pravi: „Nikar obljudbe spolniti ne odlafhaj, ſakaj ako boſh odlafhal, ti bo greh.“ 5. Mos. 23, 21.

Kdo ima oblaſt rasfoditi, zhe storjena obljudba zhloveka saveshe ali ne?

Oblaſt to rasfoditi ima zerkev. Sato naj

tisti, kateri ne vé, zhe je njegova storjena obljudba dobra ali ne; ali zhe mu je preteshka, ali zhe se mu nemogozha sdi, svojiga duhovniga pastirja vprasha. Zhlovek v' léti rezhi nikoli sam febi fodbe delati ne sme.

Kako se boshje ime posvezhuje?

Se posvezhuje: 1) Zhe Boga pred vsim svetam s' besedo in djanjem na ravnost sposnam. „Kdor me bo pred ljudmi sposnal, tistiga bom tudi jest pred svojim ozhetam v' nebesih sposnal.“ Mat. 10, 32.

2) Zhe od f. vere, od Boga, svetnikov in boshjih rezhi vselej s' veliko zhaftjo govorimo.

3) Zhe Boga v' vsih dushnih in telesnih potrebah pomozhi profimo. „V' me klizhi ob nadlogi, in otél te bom, in hvalil me bosh.“ Psalm. 49, 15.

4) Zhe s' pravizhno persego Boga na pri-zho vsamemo, de se nam veruje. „Gospoda, svojiga Boga se boj, in per njegovim imenu persegaj.“ 5. Mos. 6, 13.

5) Zhe obljuje, ki so Bogu storjene, sve-sto opravimo. „Kar si obljubil, spolni, in stori, kakor si Gospodu svojimu Bogu obljubil, in samovoljno is svojih ust isrekel.“ 5. Mos. 28, 23.

6) Zhe boshjo besedo pridno in svesto posluhhamo. „Srezhni so, kateri boshjo besedo slufhajo, in jo ohranijo.“ Luk. 11, 28.

7) Zhe boshje ime s' spodobno zhaftjo isrekujemo, in na pomozh klizhemo; in kar pozhnemo, Bogu k' hvali, in k' zhafti boshjiga imena oberujemo in Bogu darujemo.“ „Ali jeste,

ali pijete, all kaj drugiga delate, vse k' zhafti boshji delajte.“ 1. Kor. 10, 31.

III. Sapoved.

Kaj je v' tretji sapovedi sapovedaniga?

V' tretji sapovedi je sapovedano v' nedéljo, kateri dan je she od apostoljfkih zhafov v' spomin Kristusoviga od smerti vstajenja sa naf postavljen, od dela prejenjati, in le dela pogabomezhnosti dopernafhati.

Šo prasniki kristjanam potrebni?

Potrebni so. Zhlovek je dolshan svojiga stvarnika snotraj v' ferzu, in sunaj s' djanjem in tudi ozhitno per boshji flushbi zhaftiti, moliti in hvaliti in ravno sato, de bi se to loshej sgodilo, je Bog sedmi dan posvezhevati sapovedal.

Sakaj je Bog sedmi dan posvetil?

Sato, ker je v' fhestih dnevih nebo in semljo in vse, kar je, stvaril, in ker je sedmi dan stvariti jenjal. Mojses nam to tako pové: „In Bog je dokonzhal sedmi dan svoje delo, kteriga je storil, in sedmi dan je pozhival od vsiga svojiga dela, kteriga je storil. In on je poshegnal sedmi dan, in ga je posvetil, ker je tisti dan pozhival od vsiga svojiga dela, kteriga je stvaril in storil.“ 1. Mos. 2, 2. 3.

Kaj je Bog v' tretji sapovedi she v' starim testamentu sapovedal?

Bog je v' tej sapovedi Israelzam sapovedal, de naj fhest dni delajo, in vse svoje oprave

vila opravijo, in de naj sedmi dan pozhivajo in boshjo flushbo opravljajo. „Spomni se, de bosh dan fabote (nedelje) posvezheval. Šhest dni delaj, in vse svoje déla opravi. Ali sedmi dan je fabota Gospoda, tvojiga Boga; tisti dan ne smesh nobeniga déla delati, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hzhi, ne tvoj hlapez, ne tvoja dekla, ne tvoja shivina, ne ptuji, kateri se snotrej tvojih vrat snajde. Sakaj v' shestih dnevih je Gospod nebefa in semljo, in vse, ker je v' njih storil, in sedmi dan je pozhival, sato je Gospod dan fabote poshegnal, in ga je posvetil.“ Mos. 20, 8—11.

Sakaj kristjani nedeljo namest fabote prasnjujejo?

Sato, ker je Jesuf v' nedeljo od smerti vstal, in v' nedeljo aposteljnám f. Duh poslal. V' spomin teh velikih fkrivnost so aposteljni namest fabote nedeljo prasnovati sapovedali, de bi se kristjani hvaleshno na te dobrote vezhkrat spomnili.

Je she sadošti, zhe kristjani ob nedeljih od déla jenjajo?

To sbe ni sadošti, temuzh morejo tudi dobre déla delati. Pozhitik od zhasnih opravil je ob nedeljih le sato sapovedan, de bi ferze s' délam smoteno ne bilo, in de bi loshej leté svete dneve v' boshji flushbi, in v' dobrih délih dopernafhali.

Kakshne dobre déla so kristjani dolshni ob nedeljih posebno dopernafhati?

Kristjani so dolshni, zhe svelizhani biti hozhejo, sizer smirej hudiga se varovati in dobro

storiti, ob nedeljih morejo pa tudi s'he k' boshji flushbi v' zerkev priti, s' andohtjo per sveti mas'hi biti; naj bodo tudi per pridigi in popoldanshnim kerfhanf'kim nauki, per litanijah, in naj vezh, kakor druge dneve molijo, sato ker more zel dan Bogu posvezhen biti.

Kaj fosebno dobriga naj starshi in gospodarji ob nedeljih s'he store?

Starshi in gospodarji naj svoje otroke in podloshne flifhano pridigo in flifhan kerfhanf'ki nauk isprafhajo, in naj jih tudi fami opominajo, kako naj si po letéh flifhanih naukih shivéti persadevajo.

Kaj je v' tretji sapovedi prepovedaniga?

Šo prepovedane 1) vse hlapzhev'fke déla bres file in bres praviga perpushenja.

2) Vse druge opravila, ktere temu dnevu nezhaft delajo, ali njegovo posvezhevanje mudé in motijo.

Ktere dela so kristjanam ob prasnikih perpushene?

Take, ktere se bres fhkode odlafhati ne dado, to de le s' perpushenjem duhov'fke gosposke; in ktere is ljubeshni do Boga, in is ljubeshni do blishniga isvirajo. „Šabota, pravi Jesus, je savoljo zhloveka, ne zhlovek savoljo fabote (nedelje).“ Mark. 2, 27.

Je perpusheno ob nedelji in sapovedanih prasnikih na pot iti?

To sploh ni perpusheno, ampak le takrat, kadar se to drugazh ali bres fhkode odloshiti

ne da. Pregrešno je kako opravilo, kako kupzhijo ali kaj drugiga takiga na prihodni bilshni prasniki odlashtati famo sato, de bi se med tednam nizh ne samudilo.

Ali je kupzhija ob sapovedanih prasnikih perpushena?

Ni perpushena, ker leti sveti dnevi niso sa kupzhijo, temuzh sa boshjo flushjo. Bog je zhlovenu fhest dni sa zhasne opravila odlozhil, sedmiga je pa v' svojo flushbo perhranal, torej sapove zhasne fkerbi ob teh dnevih odloshiti.

Je kristjanam ob nedeljih in prasnikih kako veselje perpusheno?

Nedolshno veselje, ktero jih v' boshji flushbi ne moti, in od nje ne odvrazha, jim je perpusheno. — S' prasnimi pogovori, s' igro, s' plesam in s' drugimi takimi nerodnimi rezhmi dan sjubljevati, kteri je ljudem v' posvezhevanje sapovedan, je pregrešno.

Kaj shuga Bog tistim, kteri prasniki ne posvezhujejo?

Bog pravi: Kteri bo ta dan delal, tega dusha bo is frede njegoviga ljudstva poginila, tak bo umerl. Mos. 31, 14. 15.

IV. Sapoved.

Kaj je v' zheterti sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano starfhe sposhtovati.

„Kdor se Gospoda boji, sposhtuje starfhe,

in svojim vikfhim kakor gospodam flushi. Šposhtuj svojiga ozheta s' djanjem, s' besedo in s' vfo poterpeshljivoftjo, de njegov shegen zhes te pride, in do sadnjiga per tebi oftane; Ozhetov shegen otrokam hifhe uterdi, materna kletev pa jih do tal podéra. Šir. 3, 8—11. „Šposhtuj svojiga ozheta in svojo mater, ta je perva sapoved, ktera ima oblubo, de ti bo dobro, in de dolgo shivifh.“ Efesh. 6, 2. 3.

Kako fkashejo otrozi fposhtovanje svojim starfhem?

Zhe od svojih starfhev dobro mislijo, zhe s' zhaftjo s' njimi, in tudi s' drugimi od njih govore, zhe fe sa njih zhaft in dobro ime potegnejo, njih flabofiti pokrivajo, jih sagovarjajo, in tudi fami s' voljo prenafhajo, ko bi ravno fhe tako soperni bili.

Ali morejo otrozi fharfhe vselej fposhtovat?

Vselej, kar starfhi smirej njih starfhi oftanejo, tedaj tudi dolshnost jih fposhtovati smiraj oftane.

Tobija je svojiga fina tako uzhil: „Moj fin! poslufhaj besede mojih ust, in ohrani jih terdno v' svojim ferzu. Kadar bo Bog mojo dufho vsel, pokoplji mojo telo, in fposhtuj svojo mater vse dni nje shivljenja.“ Tob. 4, 2 — 5. To je mladi Tobija svefto spolnil, in dobri otrozi store tudi fhe dandanafhni.

Kaj fo otrozi savoljo fposhtovanje fhe svojim starfhem dolshni?

1) Dolshni fo jih tudi ljubiti.

Starfhi fo sa Bogam njih nar vezhi dobrot-

niki, oni otroke, slaſti dokler ſo majhni, s' vſim preſkerbe, in poſebno matere tudi veliko s' njimi terpe, tako de ſe njih dobrota in ljubesen nikoli ne more ſadoſti poverniti. Egipčovſki Joſhef, in tudi Jeſuf ſam je otrokam ſgled, kako naj ſvoje ſtarſhe ljubijo.

2) Šo dolſhni ſtarſhem hvalaſhni biti, ſato ker ſo po njih nar vezh prejeli.

3) Štarſhem v' vſih rezheh pokorni biti, zhe niſo boſhjim ſapovedam in njih ſvelizhanju naſproti. „Otrozi, bodite pokorni ſtarſhem v' vſih rezheh.“ Kolof. 3, 20.

„Moj ſin! ohrani ſapovedi ſvojiga ozheta, in ne ſapuſti poſtave ſvoje matere. Navesuj jih vedno na ſvoje ferze, in obefhaj jih na ſvoj vrat. Kodar boſh hodil, naj te ſpremljejo, kadar boſh ſpal, naj te varujejo, in kadar ſe ſbudih, imej s' njimi pogovor.“ Prip. 6, 20—22.

Sgled pokorſhine daje Iſak, ki je bil ſvoji-mu ozhetu Abrahamu v' vſim pokoren, zlo umoriti ſe bil dal ozhetu, de bi ga bil Bogu daroval. 1. Mos. 22. Egipčovſki Joſhef.

Kdaj ne ſmejo otrozi ſtarſhem pokorni biti?

Kadar bi jim ſtarſhi kaj hudiga ſapovedali; poſtavim, de naj bliſhnimu kako krivizo ſto-re, de naj ſe ſlaſhejo i. t. d.; ſakaj zhlovek more Bogu vſelej bolj, kakor ljudem pokoren biti. „Kdor ozheta in mater vezh ljubi kakor mene, mene ni vreden.“ Mat. 10, 37.

4) Še ſvojih ſtarſhev ne ſramovati, zhe ſo tudi bolj niſkiga in revniga ſtanu.

„Spomni ſe na ozheta in mater ſvojo, kadar v' ſredi mogožnih ſtojiſh.“ Šir. 23, 18. Lep

sgled da otrokam Joshef, ki je v' Egiptu prvi sa kraljem bil, se ni svojiga ozheta framoval.

5) Štaršem v' dušnih in telesnih potrebah pomagati. Bog pravi: „Moj sin! podpe-
raj svojiga ozheta v' njegovi starosti, in ne shali ga, dokler shivi, persanesi mu, ako mu na pameti smankuje, in ne sanizhuj ga per svoji mozhi, sakaj ufmilenje, ktero se ozhetu skashe, ne bo posabljeno, in sa persanesene prestopke tvoje matere ti bodo dobro vernjene. In ti bošh v' pravizi poterjen, tudi na dan nadloge se bo na te spomin imel, in tvoji grehi se bodo stopili, kakor led na fonzu.“ Sirah. 3, 14 — 17.

6) Sa staršhe moliti, de bi jim Bog dodelil, kar na dušhi in telefu potrebujejo, in zhe so she mertvi, de bi jih Bog, ako morebiti v' vizah terpé, k' febi vsel v' svoje nebeshko krajestvo.

7) Sadno voljo staršhev tako spolniti, kakor so narozhili, in njih navkov nikoli posabiti.

Kako otrozi v' dušnih potrebah svojim staršhem pomagajo?

Ako jih v' sopernoštih in v' britkostih tolašhijo; zhe jih, kadar kaj nevredniga nad njimi vidijo, s' spofhtovanjem lepo posvaré, in si vse presadenejo, de bi jih poboljšhali, in kadar jih v' bolesni s' svetimi sakramenti, in s' vso duhovno pomozhijo preskerbé.

Kako otrozi staršhem v' telesnih potrebah na strani stojè?

Kadar jim v' pomanjkanji, v' starosti ali v' bolesni, kolikor samorejo, pomagajo.

Kaj je v' zheterti sapovedi otrokam prepovedaniga?

V' zheterti sapovedi je otrokam prepovedano, svojim staršem nepokorin biti, s' njimi gerdo delati, jih sovrashiti, smerjati, sanizhevati, kleti, jih v' potrebah sapustiti, ali jim shkodovati. Shalofen sgled nepokorniga otroka imamo nad Abfolonam. 2. Kral. 15, 18. Nad Kamam, Noetovim sinam. 1. Mos. 9.

Ali s' pismo ojstro od tazih otrok govori, kateri s' svojimi starshi gerdo delajo?

Ojstro govori. Bog pravi: „Preklet bodi, kateri ne spofhtuje svojiga ozheta in svoje matere.“ 3. Mos. 20, 9. „Kdor svojiga ozheta ali mater kolne, more smerti umreti.“ Pripov. 20, 15, 16. „Kdor bo svojiga ozheta ali mater vdaril, ta more smerti umreti.“ 2. Mos. 21, 15. „Neumen sin je ozhetova shalof. Kdor ozheta shali in mater podi, je bres poshtenja in frezhe. Kteri kaj svojimu ozhetu in materi vsame, in pravi, de to ni greh, je ubijavzov tovarsh.“ Prip. 28, 14. „Okó tega, kateri ozheta saframuje, in porod svoje mater sanizhuje, naj od potokov krokarji iskljuvajo, in mlade postojne fnedo.“ Prid. 50, 17. In Jesuf sam pravi: „Kteri ozheta ali mater kolne, more smerti umreti.“ Mat. 15, 4.

Kako je Bog take hudobne otroke v' starim testamentu shtrafati sapovedal?

Bog je po Mojsefu sapovedal, de so mogli starshi take otroke pred sodnike peljati, jih salvoljo terdovratnosti toshiti, in de jih je moglo ljustvo s' kamnjam pobiti.

Kako morejo bratje in sestre, in shlahte med seboj shiveti?

Se morejo med sabo ljubiti, v' miru shiveti, eden drugimu radi storiti, kar je treba, se ne shaliti, ne samirljivi biti, eden drugiga pred greham varovati, in k' lepimu, bogabojezhimu shivljenju nagibati in opominjati. **S.** pismo pravi: „Glej! kako dobro, in kako veselo je, kadar bratje sastopno vkupej prebivajo.“ **Pfalm. 133 5.**

Lep sgled da Joshef, ki je s' svojimi brati tako ljubesnjivo ravnal, kako naj kerfhanfki bratje in sestre med seboj bodo. Veliko lét je preteklo, ko ni svojih bratov vidil. In kadar jih je vidil, se je od veselja na glas jokal, in ker ga niso posnali, jim je rekel: Jest sim Joshef vash brat, kteriga ste v' Egipt prodali. Nikar se ne bojte, in naj vam ne bo teshko, de ste me v' te kraje prodali, sakaj Bog me je pred vami savoljo vashiga shivljenja v' Egipt poslal. Vse svoje brate je kufhnil, in per vsakim je jokal. In rekel jim je: Hiite v' Egipt priti, in perpelite mi ozheta. Kadar jih je od sebe spustil, jim je djal: Nikar se po poti ne kregajte **1. Mos. 45.** Ravno tako lep sgled da Abraham v' sadershanji do Lota, svojiga striza.

Od dolshnost, ktere starfhi do svojih otrok imajo.

Kaj so starfhi svojim otrokam dolshni?

Sa dusho in delo svojih otrok svesto fkerbeti.

Sato morejo **1)** svoje otroke sa boshje, in sa vezhno svelizhanje stvarjene sposnati, ktere je

Bog isrozhil, de bi jih lepo v' boshjim strahu redili, varovali, in jim v' nebefa pomagali.

2) Vse svoje otroke bres raslozhka ljubiti.

3) Jih v' pravi veri poduzhiti, in zhe sami niso sato, jih drugim poduzhiti dati, jih k' pridigam in h' kerškanskim naukam svešto voditi, ali poshlijati. „Vera je is poslušhanja, poslušhanje pa škosi Kristufovo besedo.“ Rim. 10. 17. „Imash sinove, poduzhi jih, in perpogni njih vrat od njih mladosti.“ Šir. 7, 25.

Tako je stari Tobija svojiga sina uzhlil rekozh: „Šposhtuj svojo mater vse dni njeniga shivljenja; Boga imej smiraj pred ozhmi, in v' greh nikar ne pervoli. Od svojiga premoshenja daj ubogim, in tako bo Bog tudi tebi usmiljen. Ako obilno imash; obilno daj, ako malo imash, tudi malo rad podeli. Vari se moj sin vse nezhistosti. Napuha ne pušti v' mislih ali v' besedah gospodariti, sakaj napuh je sazhetek vsiga hudiga. Delavzu bersh plazhilo daj. Kar nozhesh, de kdo tebi stori, nikar tudi ti njemu ne stori. Ishi vselej sveta per modrim. Vsfaki zhaf hvali Boga, in profi ga, de tvoja dela obrazha. Mi fizer revno shivimo, pa veliko dobriga bomo imeli, ako se bomo Boga bali.“ Tob. 4.

4) Švoje otroke v' strahu boshjim isrediti, jih od perve mladost tako voditi, de bodo greh sovrashili, in se ga varovali; dobro pa ljubili, in s' veseljem delali, radi molili, in radi v' zerkev hodili.

Mati sedmih makabejskih bratov je starshem v' sgled, ker jih je vsih sedem v' takshnim boshjim strahu sredila, de so boshjo postavo tako mozhno ljubili, in greh sovrashili, de so raji

martre terpeli, in shivljenje sgrabili, kakor boshjo sapoved prelomili, in greh storili. 2. Mak. 7.

5) Morejo otroke pred vsim pohujshanjem varovati, jim ne dati v' flabe perloshnosti in tovarshije hoditi, in jim s' lepim bogabojezhim shivljenjem kasati, kako morejo shiveti, de bodo vezbno svelizhani.

„Kteri bo pa pohujshal, eniga od letih majhnih, kteri v' mene verujejo, temu bi bilo boljshi, de se obesi na njegov vrat malinski kamen, in se vtopi v' globozhino morja.“ Mat. 18, 6.

6) Morejo otroke s' ljubesnijo s'variti in shtrafovati, in kadar se poboljšhajo, jim spet dobri biti.

Šveto pismo pravi: „Komur se shibe shkoda sdi, sovraski svojiga sina, kteri ga pa ljubi, ga vedno strahuje.“ Prip. 13, 24. „Gladi sina, in te bo strahoval, igrej se s' njim, in te bo shalil. Nikar ga v' mladosti njegovi volji ne perpufti, in nikar v' nemar ne pufti, kar si umishlja. Perpoguj njegov vrat v' mladosti, in tepi ga s' shibo, dokler je otrok, de ne postane terdovraten, in tebi nepokoren, in de te ne bo ferze bolelo.“ Šir. 30, 4—11.

„Nikar otroku tepenje ne odtegni, sakaj ako bofh s' shibo udaril, ne bo umerl. Ti bofh njega s' shibo udaril, in njegovo dufho od pekla reffhil.“ Prip. 23, 13. 14.

Kakor je ozhe svojiga sgrabljeniga pa poboljšhaniga sina s' ljubesnijo sprejel, tako morejo tudi starshi svojiga poboljšhaniga otroka s' ljubesnijo sprejeti.

7) Ne smejo otrok drashiti in v' greh napelevati. „Ozhetje, nikar ne drashite svojih otrok k' ferdu, de jim ferze ne upade.“ Kolof. 3, 21.

8) Sa otroke moliti, de bi jih Bog v' svoji milosti ohranil, in jih na dusi in na telesu poshegnal. Job, pove s' pismo, je molil sa svoje otroke rekozh: Moji sinovi so morebiti greshili, in Boga v' svojih ferzih rasshalili: in sato je Bogu vfaki dan darove daroval. Job. 1, 5.

Kdaj so starshi posebno sa svoje otroke moliti dolshni?

Posebno takrat, kadar vidijo, de flabi postajejo, in kolikor bolj so v' nevarnostih, tolikan, bolj morejo sa nje k' Bogu sdihovati, de bi se spreobernili; ker svarjenje famo bres molitev she ni sadofti, ker le od Boga vfaki dober dar pride.

Š. Monika je sa svojiga fina Avgushtina smirej fkerbela in molila, in she posebno takrat, ko je bil sazhel pregreshno shiveti. Ona je veliko lét sa-nj molila, in Bog je bil njeno proshnjo uflifhal, in Avgushtina spreobernil.

Kako so dolshni starshi sa telo svojih otrok fkerbeti?

Dolshni so sa shivesh in druge potrebi, in sa sdravje telefa svojih otrok fkerbeti; jih delati, in druge dobre rezhi uzhati, ali drugim uzhati dati; jih pred lenobo varovati, in jim v' kaki stan pomagati, de bodo samogli fami sebe poshteno preshiveti.

Kakshno plazhilo bodo starshi prejeli, zhe svoje dolshnosti do otrok svesto in savoljo Boga spolnijo?

Taki starshi imajo: 1) per svojih otrokih she tukaj na tem svetu veliko veselje, ker vidijo ali flifhijo, de njih otrozi po resnizi shive.

2) Dobe pomozh od njih. 3) Bodo vezhno plazhilo v' nebesih prejeli, ker bodo Bogu svoje otroke oddali. „Shena bo pa svelizhana fkosi porode otrok, ako bo oftala v' veri, ljubesni, svetosti in zhednosti.“ 1. Tim. 2, 15.

Kaj pa takih starshev zhaka, kateri dolshnost proti svojim otrokom ne spolnijo?

Takih starshev zhaka zhasna in vezhna nefrezha in shalost. „Ako pa kdo svoje, in slasti sa domazhe fkerbi nima, je vero satajil, in je hujshi kakor nevernik.“ 1. Tim. 5, 8.

Kakshne dolshnosti imajo irofi ali ofkerbniki, in botri do sapushenih otrok?

Po smerti starshev tiste ko starshi, to je, sa njih dusho in telo, kolikor jim je mogozhe fkerbeti.

Sadene zheterta sapoved rasun otrok in starshev tudi druge ljudi?

Zheterta sapoved sadene tudi vse podloshne, in vse njih duhovske in deshelfke gospofke, ravno tudi vse uzhenike, in tudi vse tiste ljudi, ktere gre savoljo starosti in njih vikshiga stanu spofhtovati.

Od dolshnost kristjanov do duhovnov.

Kaj so kristjani duhovnam dolshni?

Kristjani so doshni jih spofhtovati, ljubiti, jim v' vsih duhovnih rezheh pokorni biti, sa njih moliti, in sa potrebni shiveh fkerbeti.

Sakaj so kristjani dolshni duhovne spofhtovati?

Sato, ker fo duhovni Jesufovi namestniki, delivzi boshjih skrivnoft in svetih sakramentov, in fredniki med Jesufam in ljudftvam.

„Is zele dushe ljubi svojiga Boga, in njegove duhovne spofhtuj.“ Šir. 7, 35. Jesuf pravi: „Kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. Mafhniki, kateri dobro vodijo, naj bojo v' dvojni zhafti dershani, slafti kateri delajo v' befedi in v' poduzhenji. 1. Tim. 5, 17.

Koga kristjani zhafté, kader mafhnike spofhtujejo?

Jesufa famiga, kteriga poslani in namestniki fo. Satorej pravi Jesuf: „Kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Nameft Kristufa smo k' vam poslani.“ 2. Kor. 5, 20.

Kako kashejo kristjani spofhtovanje proti duhovnim?

Zhe s' v'fimi vselej kakor s' boshjimi namestniki ponishno govore, jih v' prizho drugih s' zhaftjo v' mislih imajo; fe sa duhovski stan soper sanizhevavze poshenejo, zhe po njih opominovanji radi store, in s' njimi v' miru shivé.

Sakaj fo kristjani dolshni duhovne ljubiti?

Sato, ker duhovni sa njih svelizhanje fkerbe, in ker fo Kristufovi namestniki.

Kako kristjani ljubesen proti duhovnim kashejo?

Nar bolj s' pokorfihino, zhe tako vse store, kakor jih duhovni uzhe.

Sakaj so kristjani svojim duhovnim pastirjem pokorshino dolshni?

Sato, ker so duhovni pastirji Kristufovi namestniki, ker ne govore v' svojim ampak v' Kristufovim imenu, in ker jim je to, kar jih uzhé, k' svelizhanju potrebno. „Kdor vas poslušha, mene poslušha, in kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Kdor vas sprejme, tega sprejme, kateri je mene poslal.“ Mat. 10, 40.

Kako kashejo kristjani pokorshino proti svojim duhovnim pastirjem?

Zhe so jim radi pokorni, in si vse persadevajo, de bi jim s' pokorshino njih flushbo veselo storili. Š. apostelj Pavl pravi: „Pokorni bodite svojim vishim, in bodite jim podloshni, sakaj oni zhujejo, kakor taki, kateri bodo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljem store ne sdihovaje, sakaj to sa vas ni dobro.“ Hebr. 13, 17.

Sakaj so kristjani sa duhovne pastirje moliti dolshni?

Sato, de bi jih Bog rasvetlil, de bi jih vselej prav in tako uzhili, de bi svelizhani bili. Š. Pavl sam se je vernim v' molitev perporozhal rekozh: „Prosim vas po Gospodu nashimu Jesufu Kristufu, de meni pomagata v' svojih molitvah sa mene k' Bogu.“ Rim. 15, 30.

Sakaj so kristjani dolshni svoje duhovne pastirje preshiveti?

Sato, de duhovni s' zhasnimi fkerbmi niso

smotljeni, in de so loshej perpravljani ljudém v' dušnih rezhéh pomagati. Jesuf to sam ver-
nim perporozha, ker pravi, de je vsaki delavz
svoje jedi vreden. Mat. 10, 10. Ravno tako
tudi s. Pavl govori. „Ako smo vam duhovne
rezhi sejali, je kaj velikiga, de vashe telefno
shanjemo? — Ne veste, de kateri v' svetifhi
flushbo opravljajo, tudi od tega, kar je od
svetifha, jedo, in kateri altarju flushijo, se s'
altarjem delé? Tako je tudi Gospod tem, kateri
evangeli osnanujejo ukasal, od evangelia shi-
veti.“ 1. Kor. 6, 11 — 15.

Od dolshnost do Zesarja in drugih deshelskih gosposk.

Je deshelska gosposka potrebna?

Gosposka je savoljo hudobnih in nepokoj-
nih ljudi, savoljo pravize, savoljo sunajnega
miru in frezhe vsiga zhloveshkiga rodu filno
potrebna. „Oblastnik je na mestu Boga tebi k'
dobrim. Ako bosh pa hudo delal, boj se; sa-
kaj ne nosi sahtonj mezha, sakaj boshji hlapez
je on, mashevaviz k' strahovanju tega, kateri
hudo stori.“ Rim. 13, 4.

Od koga ima deshelska gosposka oblast?

Od samiga Boga. „Ni oblasti od drugod
kakor od Boga, ktera pa je, je od Boga po-
stavljena.“ Rim. 13, 1. To je tudi Jesuf po-
vedal pred Pilatusham rekozh: „Ti bi nobene
oblasti zhes me ne imel, ako bi ti ne bilo od
sgorej dano.“ Jan. 19, 11.

*Kaj smo dolshni zesarju in drugim od nje-
ga postavljenim gosposkam?*

Šmo jih dolshni spofhtovati, tode ne s' perlisnjenim jesikam, ampak is ferza kakor boshje namestnike in flushabnike. Rim. 13, 4.

Greh je od gosposke flabo misliti, jo flabo soditi, nje flabošti rasglašovati, jo kleti in ji hudo vofhiti. Š. pismo naf opominja, de se she k' takim, kateri gosposke ne spofhtujejo, predrushniti ne smemo, ker pravi: „Moj sin! boj se Boga in kralja, in ne perdrushi se k' njih sanizhevavzam.“ Prip. 24, 21. In Bog je she po Mojsefu prepovedal, de se sodniki opravljati ne smejo, kateri so namest Boga. 2. Mos. 22, 28.

Kako kashemo gosposkam spofhtovanje?

Kadar s' njimi ponishno govorimo, kadar jih v' prizho drugih, s' zhaftjo v' mislih imamo, in tudi ne perpuftimo, de bi drugi od njih sanizhljivo govorili.

Kaj so she vezh kristjani gosposkam dolshni?

1) Jim v' vsm pokorni biti, kar ni soper boshjo sapoved. „Bodite vsaki zhloveshki stvari podloshne, (pravi s. Peter) savoljo Boga, ali kralju kakor nar vishimu, ali vojvodam, kakor od njega poslanim, sakaj tako je volja boshja.“ 1. List. 2, 13 — 15. „Vsaki zhlovek bodi vikshi oblasti podloshen, sakaj ni oblasti od drugod, kakor od Boga, ktera pa je, je od Boga poslana.“ Rim. 13, 1.

2) Morejo kristjani svojim gosposkam davke dajati. To nam Kristuf sam sapove rekozh:

„Dajte zefarju, kar je zefarjeviga.“ Luk. 20, 25. Š. Pavl pravi: „Dajte tedaj vſim, kar jim gre, komur davk, davk, komur zol, zol.“ Rim. 13, 7. Jeſuf je tudi davk dal ſa-fe in ſa f. Petra, deſi je bil ſin boſhji, in kralj vſih kraljev. Mat. 17, 23 — 26.

3) Sa goſpoſke moliti, de bi jim Bog ſdravje in ſhivljenje ohranil, de bi jim mozh in modroſt dodelil, de bi ſvoje podloſhne po boſhji volji vodili. „Proſim te nar pred, de ſe ſtoré proſhnje, molitve, perporozhenje, ſahvalenje ſa vſe ljudi, ſa kralje in vſo goſpoſhino; de bi mirno in pokorno ſhiveli v' vſi brumnoſti in zhiſtoſti.“ 1. Tim. 2, 1. 2.

Pervi kriſtjani ſo per vſaki boſhji fluſhbi ſa kralje in ſa goſpoſke molili, deſi ſo ravno ſovraſhniki Jeſuſovi in njegove ſ. vere bili. Mati katoljſhka zerkev ſhe prezej od perviga ſazhetka per vſaki ſ. maſhi pred povſdigovanjem ſa papeſha, ſa ſhkofa in ſa zefarja ali kralja ſpomin ſtori, in to ſe ſhe v' poſebnih molitvah veliki petek per odgernjenji kriſha ſgodi.

Je greh ſe ſoper goſpoſko puntati?

Greh je ſe ſoper goſpoſko puntati, ſakaj kateri ſe oblaſti ſoperſtavi, ſe volji boſhji ſoperſtavi, in kateri ſe ſoperſtavijo, ſami ſebi pogubljenje nakoplujejo. Rim. 23, 2.

Je kriſtjan dolſhan goſpoſki raſodeti, zhe bi vedil, de ſe kdo ſoper goſpoſko ſpuntati hoſzhe?

Dolſhan je to ſtoriti, ſato de ſe. pregrehe in nefrezhe odvernejo.

Kaj je kristjanu storiti, zhe bi mi gosposka kaj takiga sapovedala, kar je soper boshjo sapoved?

Kaj takiga nikoli ne sme storiti, zhe bi savoljo tega tudi shivljenje sgubiti mogel, punta ti se pa vender nikoli ni perpusheno. Pervi kristjani so tudi ajdovske zefarje in kralje spofhtovali, in so jim bili v' vsih rezheh pokorni, ktere niso bile soper boshje sapovedi; kadar so jim pa malike moliti, in jim darovati sapovedovali, so raji kri prelili, kakor pa de bi jim bili pokorni.

Ali more zhlovek tudi hudobni gosposki pokoren biti?

Tudi, sato ker ima vsaka gosposka po besedah s. pisma svojo oblast od Boga. Jesus je bil krivizhnimu sodniku pokoren, in sizer pokoren do smerti.

Od dolshnost poslov.

Kakoshne dolshnosti imajo posli do svojih gospodarjev in gospodinj?

1) Jih morejo spofhtovati savoljo oblasti, ki jo od Boga zhes nje imajo.

2) Jim v' vsih rezheh, ktere niso boshjim sapovedam nasproti, pokorni biti. „Vi hlapzi, (pravi s. Pavl) bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem s' straham in trepetanjem v' preproshini svojiga ferza, kakor Kristusa. In nikar ne flushite na oko, (k' videsu) kakor de bi hotli ljudem dopasti, ampak kakor hlapzi Kristusovi, storite boshjo voljo is ferza radi, in flu-

shite s' dobro voljo, kakor gospoda in ne kakor zhlovekam." Efes. 6, 6. 7.

3) Jim sveſti biti, to je pridno delati, zhe jih goſpodar vidi ali ne; goſpodarjev ne poſhkodovati; ali jim kaj vſeti, bodi ſa ſe ali ſa druge, in tudi ne perpuſtiti, de bi jim kdo drugi ſhkodo delal, in de morejo s' goſpodarjevimi blagam ravno tako ſkerbno ravnati, kakor s' ſvojimi.

Lep ſgled dobrih poſlov je nam Eliezer Abrahamov hlapez; Jakob, ko je per Labanu ſluſhil; Egiptovſki Joſhef. 1. Mos. 24, 31 — 39. Evangeljſki hlapzi, kateri bi bili radi ljuliko ſmed poſhenize iſpleli. Mat 13, 27.

4) Morejo molzhezhi biti, in tega, kar ſe v' hiſhi ſgodi, ne okoli raſnaſhati. Sgled molzhezhiga poſla je nam Juditna dekla. Judit. 10.

5) Morejo ſheleti s' ſvojimi delami bolj Bogu kakor goſpodarju dopaſti, in ſi ſmiraj vezh ſa vezhno, kakor ſa zhaſno ſhivljenje perſadevati.

Kakſhni morejo poſti med ſeboj biti?

- 1) Morejo eden drugiga ljubiti.
- 2) Eden drugimu per delu pomagati.
- 3) Eden drugiga k' dobrimu opominjevati.
- 4) Eden drugiga ſlaboſti in pregreſhke s' voljo prenaſhati.
- 5) Med ſeboj v' miru ſhiveti.
- 6) Œe ne ſmejo med ſeboj ſovraſhiti, eden drugimu nevoſhljivi biti, ſe ne eden na drugiga jeſiti, eden drugimu nagajati, ne eden drugiga zherniti, in opravljati.

Kaj je poslu storiti, kadar vidi, de otrozi ali pa drugi posli gospodarju shkodo delajo?

Dober posel more take s' ljubesnijo posvariti, zhe pa svarjenje nizh ne pomaga, gospodarju povedati. Ravno to se more tudi takrat sgoditi, zhe od kteriga kaj pregreshniga ve, fizer je ptujiga greha deleshen.

Od dolshnosti gosposke in gospodarjev do njih podloshnih.

Kaj so gosposke in vikshi svojim podloshnim dolshni.

Gosposke in vikshi so svojim podloshnim vezh del vse to dolshni, kar starshi svojim otrokam; posebno pa de sa njih dufhne in telefne potrebe fkerbe, de jih per pravi veri ohranijo, pravizo med njimi delajo, in krivize od njih odvrazhajo.

Š. pismo pravi: „Zhes te, kteri podloshne imajo, bo nar ojftrajshi sodba, ker Bog ne bo na nikogar obras gledal, tudi se ne od nikogar vifokosti bal, ker je majhniga in velikiga stvaril, in sa vse enako fkerbi. Ali bolj mozhnih mozhnejshi terpljenje zhaka.“ Buk. mod. 6, 6 — 9.

Kaj so gospodarji svojim poslam dolshni?

1) Šo dolshni fkerbeti, de so posli v' veri dobro poduzheni. „Kdor sa domazhe ne fkerbi, je vero satajil, in je hujshi, kakor nevernik.“ 1. Tim. 5, 8.

2) Jim s' lastnim sadershanjem lepe sgle-

de dajati, in jih, kadar so nerodni, svariti, in jih od hudiga odvrazhati.

3) Jih ne smejo zhes mozh s' delam obkladati, pa tudi ne bres dela puhhati.

4) Jim morejo tudi pozहितek dati, posebno ob prasnkih.

5) Jim morejo potreben shivesh dajati, in jih tudi v' bolesni s' vsm, kar potrebujejo preskerbeti, in jim k' sdravju pomagati.

6) Jih morejo ob sgovorjenim zhasu poshteno plazhati.

7) Ne smejo takih poslev, kateri so jim v' mladosti svesto flushili, v' starosti sapustiti.

Kako se morejo uzhenzi do svojih uzhenikov sadershati?

Uzhenzi morejo svoje uzhenike ljubiti, jih poshtovati, se jim poduzhljive skasati, jim pokorni in hvaleshni biti.

Kako se otrozi in mladi ljudje vezhkrat nad starimi ljudmi pregreshe?

Se pregreshe, zhe jih sanizhujejo, safmehujejo, jih savoljo kakih flabost saframujejo, in jim primke dajejo.

Na kaj bi se mogli otrozi spomniti, de bi starih ljudi ne saframovali?

Spomniti bi se mogli na strashno pergodbostitih otrok v' starim testamentu, kateri so stari-ga preroka Eliseja, kader je v' mestu Betel shel, savoljo njegove plefhaste glave saframovali, ker so vpili: Plefhiz pridi gori, plefhiz pridi gori! Elisej se osre, in v' imenu Gospoda te otroke

sakolne. Bog spolne per ti prizhi njegovo pravizhno kletev, in kar prideta dva medveda is gojsda in rastergata dva in fhtirdefet teh rasujsdanih otrok. 4. Kralj. 2. Tukaj pokashe Bog, kako je to njemu soperno, zhe kdo stare ljudi saframuje. Otrozi! varite se tega greha, de val Bog ne bo vezhno fhtrafal.

V. Sapoved.

Kaj je v' peti sapovedi prepovedaniga?

Je prepovedano febi ali drugim shivljenje vseti, ali febe ali druge na shivljenju poshkodvati.

Kdo je zhloveku telo dal?

Bog mu ga je dal, in sato je tudi njegovo. 1. Kor. 6, 13.

Sakaj je Bog zhloveku telo dal?

Sato, de bi si s' njim vezhno shivljenje saflushil.

Kakshne dolshnosti imamo do svojiga telefa in do svojiga shivljenja?

1) Svoje telo varovati, de se ne poshkoduje, ker je velik dar boshji.

2) Škerbeti, de se per shivljenji ohranimo. Ravno sato je pridno delati potreba, de si potreben shivesh in obleko saflushimo.

3) Moramo sa sdravje fkerbeti, in sato moremo v' jedi in v' pijazhi smerni biti.

Sme zhlovek sebe umoriti?

Tega ne sme, ker ni gospodar svojiga shiv-

ljenja, ampak je le Bog, kateri mu ga vsame, kadar hozhe.

Ali tak, ki sebe umori, velik greh stori?

Tak neisrezheno velik greh stori, kateri mu ne more odpuščen biti, sato ker se, zhe se umori, nizh vezh spreoberniti in spokoriti, in torej tudi svelizhati ne more. Katoljshka zerkev takih na shegnano pokopalishe pokopati ne pušti.

Šme zhlovek svoje shivljenje v' nevarnost postaviti?

Bres file in potrebe nikoli ne.

Kdaj ga vender šme v' nevarnost postaviti?

1) Kadar bi greshti ali vero satajiti mogel. Kristuf pravi: „Kdor bo shivljenje ohranil savoljo mene, bo vezhniga sgubil; kdor ga bo pa savoljo mene sgubil; bo vezhniga dobil,

Egiptovški Joshef, Eleazar, devedeset let stari starzhek 2. Mak. 6, 18—31. in tolkanj marternikov in deviz ob prvih zhasih kerfhanstva so nam sgled, de so raji svoje shivljenje v' nevarnost in v' smert dali, kakor de bili Boga rasshalili.

2) Is ljubesni do blishniga; postavim v' kushnih in nevarnih bolesnih bolnikam postrezhi, ali blishnimu is kake nevarnosti pomagati. To de v' takih okolshinah se je potreba vender pametno, ne predersno sadershati.

3) Kadar zhloveka dolshnosti stanu veshejo, de se k' pridu blishniga v' nevarnost postaviti more; kakor duhovni, sdravniki in foldatje.

Šme kdo sebi smert sheleti?

Zhe si zhlovek smert is nepoterpeshljivo

sheli, ker ni nizeh vezh per volji teshav in britkost na svetu terpeti, je greh; zhe si pa smert le sato vofhi, de bi grebu konz storil, de bi is vsih pregresfhnih nevarnost in perloshnost refhen bil, de bi vezh Boga ne shalil, in she kmalo per Bogu bil, je hvale vredno. Š. Pavl si je tako smert shelil, ker je rekel: „Kristuf je moje shivljenje, in smert dobizhek; shelim rasvesan in s' Kristufam biti.“ Filip. 1, 21.

Šme zhlovek sebi na sdravji fhkodovati?

Tudi ne, ker je svoje sdravje ravno tako, kakor shivljenje varovati dolshan.

Kteri si na sdravji fhkodvajo?

1) Taki, ki si na svojim truplu kake rane napravijo, ali she zlo kak ud ofsekajo; postavim, de bi foldatje ne bili.

2) Kteri se per delu prefilijo.

3) Kteri bres mere jedo in pijo, in posebno, zhe kake take jedo, od kterih vedo, de jim fhkodvajo.

4) Kteri se prevezh jesé, shalujejo, in kteri rasujsdano shive, ali kaj drugiga takiga sdravju fhkodljiviga pozhno.

5) Kteri se v' bolesni nobenih sdravil posflushiti nozhejo, ako ravno bi to lohka storili.

Kaj je v' peti sapovedi prepovedaniga, kar blishniga sadene?

Prepovedano je blishniga umoriti, ali ga na sdravji posfhkodovati.

Je velik greh blishniga umoriti?

To je strafhno velik greh, kar nam sam

Bog rasodene. „Kaj si storil, (*rezhe Bog Kajnu*) glaf kervi tvojiga brata Abelna vpije k' meni od semlje. Sdaj hofh preklet. 1. Mos. 4, 10. 11. In Noetu Bog rezhe: „Kdorkoli bo zhloveshko kri prelil, tega kri bo prelita, sakaj zhlovek je po boshje stvarjen.“ 1. Mos. 9, 6. „Ali ne veste, de nima nobeden ubijavez obstojezhiga shivljenja v' sebi.“ 1. Jan. 3, 15. In f. Pavl pravi, de vbijaviz ne bo nebeshkiga krajestva dofegel.

Ali se le ubijavzi soper peto sapoved pregreshe?

Ne le famo taki, kateri blishnimu shivljenje vsamejo, ampak tudi tifti se pregreshe soper to sapoved, kateri kaj takiga svetujejo, kateri blishniga umoriti ukashejo ali pomagajo, in tudi taki, kateri blishniga tako pretepejo, funejo ali udarijo, de sato sboli, ali zelo umerje.

Kaj je ubijavez in vsak, kateri blishniga na truplu poshkoduje, storiti dolshan?

Tak more ojstro pokoro delati, in tudi blishnimu po svoji mozhi vso fhkodo poverniti, mu sdravila plazhati, in tudi vse poverniti, kar je v' bolesni samudil.

Kteri se she soper peto sapoved pregreshe, kar blishniga sadene?

Tudi tifti, kateri blishniga umoriti shele, in kateri mu v' ferzu smert shele.

Šme vikshi oblast hudodelnike moriti?

Vikshi oblast sme hudodelnike moriti. Š. Pavl pravi: „Oblastnik je na mestu Boga tebi k' dobrimu. Ako bosh pa hudo delal, boj se,

sakaj ne nosi saftonj mezha, sakaj boshji hlapez je on; mashevaviz k' strahovanju tega, kateri hudo stori." Rim. 13, 4.

Kaj je shevezh v' peti sapovedi prepovedaniga?

V' peti sapovedi je tudi jesa, nevošhljivost, sovrashtvo, pohujshanje, in vfako shalenje blishniga prepovedano.

Kaj je pohujshanje?

Pohujshanje je vfako tako govorjenje, djanje ali sadershanje, ktero blishniga v' greh napeljuje.

Je zhloveku mogozhe se vsiga pohujshanja proti blishnimu obvarovati?

Takiga pohujshanja se obvarovati ne more, kteriga si blishni sam is kake dobre rezhi, ki storimo, vsame. Tako, postavim, so se hudobni Judje nad nar lepfhimi Kristusovimi deli puhujshali. Tako pohujshanje ni dano, ampak le vseto.

Ali se je takih rezhi varovati potreba, od kterih vemo, de se bodo ljudje nad njimi pohujshali?

Zhe so lete rezhi potrebne in dobre, jih opufhati ne smemo. Kristuf je ob fabotih bolnike osdravljaj, desiravno so se Judje nad tem pohujshali.

Kaj nam je takrat storiti, ko vidimo, de se blishni is slabosti ali nevednosti nad kakim nashim dobrim delam pohujsha?

Takiga je potreba od tega dobriga dela poduzhiti in preprizhati, ali pa se ga, zhe posebno potrebno ni, popolnoma sdershati. Tako je s. Pavl storil, ker pravi: „Ako jed mojiga

brata pohujfha, ne bom mefa jedel na veko-
maj, de svojiga brata ne pohujfham.“ 1. Kor.
8, 13. Tako kristjan! bi tudi ti marfkaj ftoriti
fmel, pa zhe bi se nad tem tvoj blishni fpod-
tikoval, raji nikar ne ftori.

*Kteriga pohujfhanja se moremo vselej sder-
shati?*

Daniga pohujfhanja, to je takiga, k. fe s'
nerodnimi besedami, ali s' kakim pregresnim
sadershanjem da, od kar se dobro vé, de je
blishnimu k' fpodtikleju in napelovanju v' greh.

Je velik greh druge pohujfshati?

To je velik greh, kakor naf Kristuf uzhi
rekozh: „Kteri bo pa pohujfhal kteriga letih
malih, ki v' mene verujejo, temu bi bilo bolj-
fhi, de bi se mu malenski kamen na vrat
obefil, in se potopil v' globozhino morja. Gor-
je svetu savoljo pohujfhanja. Pohujfhanje fizer
more priti, ali vender gorje tiftimu zhloveku,
po kterim pohujfhanje pride.“ Mat. 18, 6—10.

Sakaj je pohujfhanje tako velik greh?

Sato, ker Bog hozhe, de bi se vfi ljudje
svelizhali, tifti pa kteri blishniga pohujfha; blish-
nimu v' pogubljenje pomaga.

Pohujfhliviz, kteri blishniga v' kak greh
sapelje, mu s' tem nedolshnost, boshjo gnado,
mir vesti in nebeshko kraljestvo odvsame. In
kako ne bo pohujfhanje velika pregreha, ker je
Kristuf tolkanj terpel, in tudi kri prilil, de
je naf is tushnosti ludizhove refhil; pohujfh-
liviz pa zhloveka fpet, tako rekozh, is Kristu-

fovih rok isterga, in ga hudizhu isda! Kaj more biti hujfšiga, kakor je to.

Kaj je takimu storiti, kateri je koga pohujshal?

Tak more storjeno puhujfšanje, kolikor mu je mogozhe, popraviti.

Kako zhlovek storjeno pohujfšanje popravi?

De zhlovek storjeno pohujfšanje, zhe tudi ne popolnoma, vsaj nekoliko popravi:

1) Mora vse opustiti, se od vsiga tistiga lozhiti, nad zhemur so se ljudje pohujfšali, zhe bi bilo zhloveku tudi she tako teshko; in more s' vsm s'vojim djanjem in nehanjem pokasati, de ni nizh vezh tak, kakor je bil, in de mu je savoljo storjeniga pohujfšanja možno shal.

2) More pohujfšane poduzhiti, de naj nikar tako ne shive, kakor so pred nad njim vidili.

3) More tudi Boga profiti, de bi vsm tistim, kateri so se nad njim pohujfšali, gnado spreobernjenja dodelil.

Š. Peter je bil Jesufa v' prizho drugih satajil, sato ga je pa tudi potlej pred drugimi s' toliko gorezhofstjo sposnal. Š. Pavl je pred zerkev boshjo preganjal, in sato si je potlej tolkanj persadjal, de bi bil vse k' Jesufovi veri spreobernil. Ozhitna grefhniza v' f. Evangelii je ozhitno s' jokam ljudem na snanje dajala, de s'voje hudobije obshaluje.

Kaj je v' peti sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano: 1) mir in spravo s' vsimi tudi s' takimi imeti, kateri so naf rasshalili. „Ako je mogozhe, imejte mir s' vsimi ljudmi, kar

je per vas. Ne delajte si sami pravize preljubi, ampak dajte prostor jesi, sakaj pifano je: Meni gre mashevanje, jest bom vernil, rezhe Gospod. Ampak ako bo tvoj sovrasnik lazhen, daj mu jesti, ako je shejin, daj mu piti, sakaj ako to storish, bosh sherjavzo na njegovo glavo nosil.“ Rim. 12, 18 – 20.

2) Vsim dobre sglede dajati. „Naj svéti vasha luzh pred ljudmi, de vashe dobre dela vidijo, in zhashte Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 5, 16.

3) Blishnimu duhovne in telesne dobrote deliti. „Vi pa bratje! ne utrudite se dobro delati.“ 2. Tefal. 3, 13.

VI. Sapoved.

Kaj je v' shesti sapovedi prepovedano?

V' shesti sapovedi so prepovedane nezhiste dela, vse nezhisto obnasljanje, nezhiste besede, radovoljno dopadajenje in pervolenje v' nezhiste misli in shelje, in vse, karkoli v' nezhistost napeljuje. „Dela meša pa so snane, in te so: preshehtvo, negnufnost, neframnost, nezhistost. Od takih del vam pred povém, kakor sim vam pred povedal, de kateri take rezhi delajo, ne bodo boshjiga kraljestva dosegli.“ Galazh. 5, 19 – 21. Kurbanje pa, in vsa nezhistost naj se med vami she zlo ne imenuje, ali norške ali gerde besede naj is vashih ust nikoli ne pridejo.“ Efes. 5, 4. 5.

Se je greha nezhistosti zlo bati?

Prav slo se ga je treba bati sato, ker zhlo-

vek grosno lohka va-nj pride, in ga filno teshko opusti. „Pregrehe njegove mladosti bodo njegove kolti napolnile in v' prahu s' njim pozhive.“ Job. 20, 11.

Ali je nezhistoſt velika in slo oſtudna pregreha?

Velika in slo oſtudna pregreha je nezhistoſt, ker kriſtjan per ſ. kerſtu Kriſtuſov ud in tempelj ſ. Duha poſtane, in ni le famo po duhi, ampak tudi po truplu Bogu poſvezhen.

Sato pravi ſ. apoſtelj Pavl, de nezhistoſt ſe ſhe med kriſtjani imenovati ne ſme, kakor ſe ſvetim ſpodobi, in de nezhistniki ne bodo nikoli v' nebefa priſhli. Ravno tako ſe tudi is ſhtrafeng, s' kterimi je Bog nezhistnike ſhtrafoval, lohka ſklene, kako Bog leto hudobijo ſovraſhi. Potop je bil po ſprizhovanji ſ. piſma ſhtrafenga nezhistoſti. Œodoma, Gomora, in dve druge meſta ſo bile ſavoljo nezhistoſti s' vſimi ſvojimi prebivavzi s' nebeſhkim ognjem pokonzhane. In ſ. apoſtelj Juda pravi, de ſo lete meſta ſgled terpljenja v' vezhnim ognji poſtale: „Kakor Œodoma in Gomora in bliſhne meſta, ktere ſo ravno tako neframno delale, in ſe pezhale s' drugim meſam, ſo ſgled poſtale terplejenje v' vezhnim ognji.“ Juda 7.

Ko ſe je bilo Israelfko ljudſtvo s' Moabiſhkimi hzherami pregreſhilo, je Bog Mojſefu ſapovedal, vſe tiſte, ki ſo ſe bili pregreſhili, na galge proti ſonzu obeſti, in tako je bilo na enkrat ſhtir in dvajſet tavſhent pomorjenih. 4. Mos. 25. 4—9. David je ſvojo pregreho ſponal, jo objokoval in ſe ſavoljo nje oſtro pokoril, greh mu je bil odpufhen, vender je ſavoljo

njega velike zhafne fhtrafenge terpel. Kako se bo pa fhe le takim godilo, kateri nobene pokore ne delajo!

So nespodobne misli in shelje vselej greh?

Takrat nifo greh, kadar si jih zhlovek ni sam kriv, in jih, zhe se mu v' glavo filijo, odganja. Greh fo pa vselej takrat, kadar jih je zhlovek sam kriv, kadar si nizh ne persadeva, de bi si jih is glave isbil, ali zhe fhe zlo dopadajenje nad njimi ima. „Povem vam, de vsak, kateri sheno pogleda, de je posheli, je she s' njo v' ferzu preshefhteval, pravi Kristuf: Mat. 5, 28.

Kaj v' nezhistost napeljuje?

V' nezhistost napeljuje nizhemerna in neframna nosha, prevsetnost, lenoba, poshreshnost v' jedi in pijazhi, pléf, preprijasno pezhanje s' drugim spolam, rasujsdani pogledi, pofhlufhanje gerdih pogovorov in pesem, in branje neframnih bukev. „Glej to je bila pregreha Šodome tvoje sestre: napuh, kruha fitost in obilnost, in nje in njenih hzhera shivljenje bres dela.“ Ezech. 16, 49.

Kaj isvira vezhi dél is nezhistiga greha?

1) Posabljenja Boga, 2) flepota uma, 3) oterpnjenost ferza, 4) vzhafi odstóp od vere, kakor imamo shalofsten sgled nad kraljem Šalomonam, 5) nevarne in ostudne belesni, in tudi vezhkrat presgodna smert. „Kdor se s' kurbami pezha, bo neframen, on bo delesh strohljivosti in zhervov, bo k' velikimu sgledu postavljen, in njegova dusha bo is fhtevila shivih vershena.“ Širah. 13, 3. 6) Savoljo lete pregrehe fo bile

she vezhkrat zele deshele, mešta in narodi od Boga fhtrafani.

Sakaj je v' leti sapovedi, kakor f. pismo govori, posebno presheshtvo prepovedano?

Sato, ker tiste perfhone, ktere sakon prelomijo, sraven ostudne pregrehe nezhistosti, tudi pregreho krivize dopernesejo.

Kaj je v' fhesti sapovedi sapovedaniga?

V' fhesti sapovedi je sapovedano se na duhi in na telesu zhisto sadershati, se tudi fhe zlo flabih misel varovati, se takih perloshnost fkerbno ogibati, ktere v' leto pregreho napeljujejo, in sploh nizh takiga ne storiti, kar bi si v' prizho staršhev, uzhenikov in drugih pametnih ljudi storiti ne upali. „To je boshja voljo vashe posvezhenje, de se nezhistosti sdershite, in de vsak smed vas svoje telo v' svetosti in v' zhašti ohrani, ne pa v' gerdih sheljah, hakor malikvavzi, kteri Boga ne posnajo.“ 1. Tefal. 4, 3.

VII. Sapoved.

Kaj je v' sedmi sapovedi prepovedaniga?

V' sedmi sapovedi je prepovedana tatvina, rop, golufija per méri in vagi, sadershanje ptujiga blaga ali saflushka, krivizhni zhimshi, in dobizhki, in vsako poshkodovanje blishniga na blagu in pravizah.

Kaj je tatvina, in kaj rop?

Tatvina je, zhe se blishnimu fkrivaj kaj

ukrade, rop pa, zhe fe kaj blishnjimu s' filo vsame. „Tatje in odertniki ne bodo boshjiga kraljestva posedli.“ Kor. 6, 10.

Ali se zhlovek le samo takrat soper sedmo sapoved pregreshi, kadar sam kaj ukrade, ali kaki rop stori?

Pregreshi se tudi, zhe drugim krafi ali ropati pomaga, zhe jim kaj takiga svetuje, ali perloshnost in potuho daje; zhe ukradeno blago hrani, kupi ali prodaja. Š. pismo pravi: „Kdor se s' tatam deli, svoje shivljenje sovra-shi. Prip. 29, 24.

Vfaki kristijan bi v' leti rezhi tako vesten biti mogel, kakor nam f. pismo od Tobija per-poveduje. Ko je koslizhek, kteriga je bila To-bijeva shena saflushila in domu pernefla, vezh-krat meketal, je Tobija zhes to tak nepokoj v' sebi obzhutil, de je rekel: „Glejte, de bi kje ukraden ne bil, dajte ga njegovimu gospodarju nasaj, ker nam ni dopusheno kaj ukradeniga jesti, ali se ga dotakniti.“ Tob. 2, 21.

Smejo otrozi starishem sa se ali sa druge kaj vseti?

Tudi otrozi ne smejo svojim starshem nizh vseti, sato ker je starsham fhe v' lasti. „Kdor kaj svojim ozhetu ali materi vsame in rezhe, de to ni greh, je vbijavzov tovarsh.“ Prip. 28, 24. Tega greha so tudi tisti deleshni, kteri otroke napravijo, de jim kaj od hifhe dajejo ali prodajajo, in ravno sato so dolshni storjeno krivizo popraviti. Tega greha so tudi tiste deleshni, kteri to, kar otrozi starshem ukradejo, hranijo.

Kdaj je zhlovek golufije kriv?

Takrat, kadar flabo blago sa dobro prodaja, kadar premajhno méro ali vago ima, ali kadar se podkupiti da, in kadar se kdo potrebe, nevednosti blishniga poflushi, de ga svije, in kaj na premoshenji pofhkoduje. Bog pravi: Nizh krivizhniga ne pozhnite, ne v' fodbi, ne v' méri." 3. Mos. 19, 35.

Kako se starshi, gospodarji in gospodine tudi vezkrat soper sedmo sapoved pregreshé?

Pregreshé fe: 1) zhe svojim otrokam premoshenje sapravljajo, sakaj Bog ne da ljudem blago sato, de bi ga sapravljali in s' njim delali, kakor bi hotli, ampak de s' njim gospodarijo, in de ga po kerfhanfko obrazhajo.

Ravno tako fe tudi gospodarji pregreshé, zhe svojih poslov in delavzov po pravizi ne plazhajo, ali zhe jim plazhila odlashajo. „Kteri kri prolije, in kteri najemniku plazhilo odterga, šta brata.“ Šir 34, 27. Plazhilo tvoji-ga najemnika naj nikar do drugiga dne per tebi ne oftane. 3. Mos. 19, 13. Torej je Gospod nograda svojim delavzam prez svezher plazhilo dal. Mat. 20, 8.

2) Še pregreshé, zhe fami, ali pa njih drushina s' shivino fosedam fhkodo delajo, ali zhe shivino nalash spufte, de gre kamor hozhe. „Kdor njivo ali nograd pofhkodje, in svojo shivino ispufti, de ptuje popafe, tak more s' tem, kar nar bolfhiga na svojim polju ali v' nogradu ima, po zeni fhkode sa to poverniti.“ 2. Mos. 22, 5.

3) Še pregreshé, zhe mejnike prestavijo.

„Ne prestavi mejnikov svojiga blishniga, ktere so postavili prvi ljudje v' tvoji lastnini.“ 5. Mos. 19, 14. „Ne prestopi štarih mejnikov, kteri so tvoji ozhetje postavili.“ Prip. 22, 28.

4) Še pregreshé, kadarkoli kako krivizo blishnjimu delati perpušte, ali kaj takiga pregledajo, in vselej kadar se krivizhno toshujejo, to je sa take rezhi, ktere jim po pravizi ne gredo.

Kako greshé antverharji ali rokodelzi in najemniki soper to sapoved?

Greshé, zhe predrago rajtajo, zhe svešto zeli dan ne delajo, kakor so najeti, ali zhe se kakiga dela podstopijo, ki ga ne snajo, in tako blago spridijo; zhe kaj od daniga blaga perdershe, ali namešt dobriga blaga flabiga nasaj dado.

Kako se kupzi s' golufijo pregreshé?

Še pregrefhe: 1) zhe blago predrago prodajajo in previlikih dobizhkov ishejo.“ Lakomnik, pravi f. pismo, ima tudi dusho naprodaj.“ Širah. 10, 10.

2) Zhe imajo krivizhno vago ali méro. „Ti ne smesh (*prepoveduje Bog*) dvojne vage ali mire, vezhi ali manjšhi v' svoji hišhi imeti, ampak morešh pravo in pravizhno vago, enako in pravizhno miro imeti. Sakaj ta, ki leto dela, je pred Gospodam gnusoba. 5. Mos. 25, 13—16.

2) Kadar flabo sa dobro prodajajo, in ga she sraven hvalijo.

4) Kadar prekupujejo i. t. d.

Kako se podloshni soper to sapoved pregreshé?

Pregreshé se, zhe ne opravljajo davkov,

defetin, ali kar po postavah in starih navadah gosposki gre.

Kako gresné dolshniki soper to sapoved?

Dolshniki gresné, zhe pofojeniga ob pravim zhasfu, ali pa s he zlo ne vernejo, ali kadar, zhe jim je bilo kako zelo orodje pofojeno, pokasheno nasaj dado.

§. pisno pravi: „Pofodi blishnjimu ob zhasfu njegove potrebe, poverni pa tudi ob zhasfu svojimu blishnjimu tebi pofojeno. Ispolni besedo, in svesto s' njim ravnaj, in ti bosh vfaki zhasf najdel, kar ti je treba. Mnogim se sdi, de je to najdeno, kar se jim pofodi, in tistim, kateri so jim pomagali, nadlego delajo. Dokler prejemejo, roke dajavzu kushujejo, in v' obetani ponishno govore. Ali ob zhasfu vrazhenja profijo sa odlog, dajejo soperne besede in memrajo, ter toshijo zhes drage zhasfe. Ako tudi poverniti samorejo, se branijo, in komaj polovizo od pofojeniga vernejo, in s he to unimu kakor kako najdeno rezh rajtajo. Ako pa nemorejo verniti, uniga ob dnarje perpravijo, in ga imajo bres potrebe sa svojiga fovrashnika, ja oni s' ozhitanjem in s' kletvijo plazhujejo, in mu na zhasf in dobrote saframovanje vrazhujejo. §ir. 29, 2 — 9.

Ali je dolshnost take dolgove plazhati, kateri se pred gosposko sprizhati ne morejo, ker nobenih pisem in prizh ni?

Dolshnost je pod greham, ker gosposka sa vse golufije vediti ne more; ker lohka is nednosti tudi krivizhno sodbo stori; ali savoljo tega more biti pravizhen dolg vse eno plazhan,

in sraven tudi fhe fhkoda povernjena; zhe jo je blishni savoljo tega terpel.

Kaj je storiti, kadar se kaka rezh najde?

Zhe se ve, zhidava de je, se more prezej nasaj dati, zhe se pa to ne vé, se more dati osnanit. „Kadar bofh vidil, de je vol ali ovza tvojiga blishnjiga safhla, jo v' svoje hifho pelji, in naj per tebi bo, dokler je tvoj brat ne ifhe in nasaj ne dobi. Ravno tako morefh storiti s' oblazhilam in vsako rezhjo svojiga blishnjiga. 5. Mos. 22, 1 – 3.

Kaj je takrat storiti, kadar se svediti ne more, zhidava je najdena rezh?

Se more kaki zhaf pozhakati, in zhe se nobeden ne oglafi; naj svojiga duhovniga pastirja vprasha, kaj je storiti.

Kaj je v' sedmi sapovedi sapovedaniga?

V' sedmi sapovedi je sapovedaniga vsakimu pustiti, kar je njegoviga, vsakimu dati, kar je njegoviga, ukradeno blago poverniti, in vfo storjeno fhkodo popraviti, in s' delam febi shivefh bres fhkode blishnjiga perdobiti.

Lep sgled lete resnize imamo v' f. pismu na Zahejam, kateri je Kristufu rekel: „Polovizo svojiga blaga dam ubogim, in zhe fim koga goljufal, povernem zhveterno.“ Luk. 19, 8.

Kdo je dolshan ukradeno ali perdershano blago poverniti, ali nasaj dati?

Tifti, ki ga je bil vsel, ali ki ga je perdershal, ali fhkodo storil. Zhe jih je pa vezh vkup bilo, de fo blishnjimu fhkodo storili, mo-

re fleherni toliko poverniti, kolikor na njega pride; zhe bi pa nekteri poverniti ne hotli, morejo pa njih tovarshi toliko vezh poverniti. Ravno tako bi mogel en sam poverniti, zhe bi drugi poverniti ne hotli.

Kdo more pa takrat ukradeno ali pogoljufano blago in storjeno fhkodo poverniti, kadar tisti, ktere ta dolshnost sadene, umerjo?

Takrat so pa njegovi erbi storiti dolshni, sakaj do krivizhniga nimajo tudi erbi nobene pravize.

Komu se more poverniti?

Pofhkodovanimu; zhe umerje pa njegovim erbam, in zhe se sa nobeniga erba ne vé, naj svojiga spovednika sa svet vprasha.

Kdaj se more poverniti?

Poverniti se more bersh ko bersh, sakaj s. Avgushtin pravi, de greh nemore biti pred odpufhen, dokler ukradeno blago povernjeno ni. In zhe se s' odlafhanjem blishnjimu nova fhkoda naredi, more potlej tudi ta fhkoda povernjena biti.

Koliko se more poverniti?

Toliko, kolikor je bilo vsetiga, ali kar je bilo fhkode storjene. Zhe so pa vsete rezhi pofhkodovane bile, je treba, de se popravijo, in popravljene povernejo.

Kaj je pa takrat treba zhloveku storiti, kadar tako obosha, de poverniti ne more?

Takrat more zhlovek vsaj refnizhno voljo imeti, de bi rad povernil, zhe bi mogel, in

more Boga profiti, de bi njegovo refnizhno voljo sa delo vsel.

Kaj fhe sedma sapoved sapove?

Sapove tudi blishnjimi, kolikor je nar bolj mogozhe, k' frezhi pomagati, pa fhkode varovati, in se mu v' potrebi dobrotljiviga fkasati.

VIII. Sapoved.

Kaj je v' osmi sapovedi prepovedaniga?

V' osmi sapovedi je prepovedano krivo prizhevanje, kriva toshba, vfaka lash, obrekovanje, opravljanje, krivo natolzvanje, krive fodbe in podpihovanje.

Kdaj se zhlovek s' krivim prizhevanjem pre-grefhi?

Takrat, kadar per gosposki ali per kakimu drugimu opravilu k' pridu, ali pa h' fhkodi svojiga blishnjiga kaj takiga, kar ref ni, govori. Daniel v' 12 v. perpoveduje, kako fta dva fodnika soper nedolshno Susano prizhala, in de pravizhni fhtrafengi nista odfhla, ker fta bila oba s' kamni pobita. „Kriva prizha ne bo bres fhrafenge, in kdor lash govori, ne bo (*fodbi boshji*) odfhel.“ Prip. 19, 5.

Je zhlovek famo takrat kriviga prizhevanja kriv, kadar sam krivo prizhuje?

Tudi takrat je kriv, kadar koga drugiga v' to napeljuje, mu svetuje, ali zhe mu sato kako plazhilo obeta, ali pa shuga, ako tega ne ftori,

Kaj je tak storiti dolshan, ki je po krivim prizhal?

Tak more vso storjeno fhkodo popraviti, ktero je blishnjimu ali na njegovim premoshenji, ali pa na njegovim poshtenji naredil.

Kdaj zhlovek lashe?

Vfelej, kadar drugazhi govori, kakor misli, sato de bi blishnjiga ogoljufal ali premotil.

Ali je tudi tako govorjenje lash, ktero se lohka na dvojno stran sastopi?

Tudi tako govorjenje je lash in torej pregresfno, ker tak ravno sato tako svito govori, de blishnjiga goljufa, ker vé, de bo blishnji drugazhi sastopil, kakor on misli.

Je vsaka lash greh?

Vfaka lash je greh, ker je vfaka lash refnizi nasproti, in kar je refnizi nasproti je Bogu nasproti, ker Bog je vezhna refniza.

Bog lash v' vezh krajih f. pisma prepoveduje. „Ne legajte, nobeden naj ne goljufa svojiga brata.“ 3. Mos. 19, 11. Lashnjive ufta dufho umore. „Modr. 1, 11. Gospod sovrashi vse, kateri lashnjivo govore.“ Pfl. 5, 7. „Opustite lash, vfaki naj govori refnizo s' svojim blishnjim, ker smo udje med feboj.“ Efes. 4, 25. Štrafhen sgled, kako Bog lash sovrashi, imamo tudi v' f. pismu nad Ananijem in Šafiro. Š. Peter Ananiju rezhe: Sakaj je fatan tvoje ferze smotil, de si se f. Duhu legal? In per ti prizhi je Ananija mertev na semjo padel. Ravno tako je bila njegova shena Šafira fhtrafana.

Ali je v' fili lash perpushena, ali pa sato, de bi se kaj hudiga odvernilo?

Lash ne more nikoli perpushena biti, ker se kaj hudiga nikoli storiti ne sme. Š. pismo pravi: „Sdershite se vsfaktere lash.“ Šir. 7. 14.

Kaj je takimu storiti treba, ki se je slegal?

Zhe je mogožhe, naj besedo nasaj vsame, in naj vfo storjeno fhkodo popravi, in naj svoji greh obshaluje.

Kdaj je zhlovek obrekovanja kriv?

Kadar soper blishnjiga kaj takiga pove, kar ref ni.

Ali je obrekovanje velik greh?

Velik greh je, sakaj tak zhlovek, kateri blishnjiga obrezhe, se pregrefhi nad refnizo, nad pravizo in nad ljubesnijo proti svojimu blishnjimu. „Ti ne smesh svojiga blishniga po krivim obdolshiti.“ 3. Mos. 19, 13. „Bog bo lashniviga opravljevza ponishal.“ Pf. 71, 4.

Kdo je opravljanja kriv?

Kdo kaj hudiga, pa fhe nesnaniga, od svojiga blishnjiga pove, ali tako na snanje da, de si drugi lohka od blishnjiga kaj flabiga miflijo. In tudi tifti, ki flabosti blishnjiga tako povikfha, de se ljudem velika pregreha sdi, ali zhe k' hudimu, kar ve, fhe sam kaj perstavi.

Kdo je opravljanja kriv?

Tudi tifti, kateri nalash sato od blishnjiga molzhi, kadar od njega kako govorjenje pride,

de si drugi lohka kaj flabiga od njega mislijo; tisti, ki bi lohka opravljanje uftavili, zhe bi hotli, in kateri opravljanje radi poslušajo.

Je opravljanje greh?

Greh je, sakaj s' opravljanjem se blishni-mu poshtenje odvsame, in vezkrat tudi she kaka druga shkoda stori. Bog opravljanje prepoveduje rekozh: „Nikar ne bodi opravljiviz in podpihovaviz med ljudstvam“. 3. Mos. 19, 16. Š. apostelj Pavl pravi, de opravljivzi ne bodo ravno tako, kakor ubijavzi in nezhistniki, ne-beshkiga kraljestva nikoli dosegli. 1. Kor. 6, 10.

Od kod isvira opravljanje?

Opravljanje isvira is prevsetnofti, vezhi dél sato, de bi zhlovek s' tem, ko druge ponishuje, famiga sebe povikshal. Vzhafi isvira tudi is lakomnofti, is nevoshljivofti, is sovrashtva, is pomankanja ljubesni, vezhkrat tudi is nepremislika.

Kaj je zhloveku takrat storiti, kadar opravljati slishi?

1) Ne sme prezej opravljivim besedam verjeli. „Velikrat je kaj sleganiga, ne verjemi sleherni besedi.“ Šir. 19, 14. 16.

2) More vstavljati opravljivza; in more od blishnjiga, zhe kaj dobriga vé, povedati, in ga kolikor se da, sagovarjati; ali zhe si ga sgovoriti ne upa, more pa vsaj she s' svojim obrasam pokasati, de mu opravljanje ni vfhez.

3) Še more drufhine takih, ki radi opravljejo, ogibati, de fzhafama tudi sam opravljiviz no postane.

Kaj more opravljiviz storoti, kadar je blishnimu poshtenje odvsel?

More, kolikor je mogoche, storjeno fhkodo popraviti, svoje lashnjivo govorjenje prekli-zati, in zhe je bilo to ref, kar je soper njega povedal, more pa kake druge njegove dobre lastnosti rasglafovati.

Ali je vselej greh od blishniga kaj hudiga povedati?

Zhe se to is hudobniga ferza sгоди, je vselej greh. Greh pa ni 1) takrat, zhe se hudobija blishnjiga le samo sato rasodene, de se kaki nedolshen fhkode ali greha obvaruje, kar bi se sгодilo, zhe bi se mu hudobija blishnjiga ne rasodela.

2) Ni takrat greh, zhe se hudobija blishnjiga tistim pove, ki jo lohka odvernejo, ali kateri takiga zhloveka lohka posvare. Tako je bil Mardohej prav storil, ker je kralju Afveru rasodel, de sta dva shivotna varha napravljena ga umoriti. Tako je tudi Jesus svojim uzhenzam od hinavshine farisejev pravil, sato de so se jih bolj varovati vedili.

Kdo je kriv krivizhne sodbe ali natolzovanja?

Tisti, ki svojiga blishnjiga bres vsiga praviga urshaha flabo fodi, ali flabi od njega misli.

Od kodi svirajo take krive sodbe?

Svirajo is napuha in is pomanjkanja ljubeshni. Prevseten zhlovek ne zhuti bruna v svo-jim ozhesu, pesdir v' ozhesu blishnjiga pa prezej vidi. Mat. 7. 5. Ker si napuhnjeni fariseji niso mogli drugazhi pomagati, so Kristufa kri-

vo fodili rekozh: „S' Belzebubam, vikshiga zhes hudizhev, hudizhe isganja.“ Mat. 9, 34.

Šo krive sodbe ali natolzvanje greh?

Greh fo vselej sato, ker fo soper ljubeshni blishnjiga, in ker jih Bog prepovedujo. „Niko-ger ne obdolshi, dokler ne isprafhafh.“ Širah. 11. 7. „Ne fodite; de ne bote fojeni.“ Mat. 7, 1. „Sakaj fodish svojiga brata? Vsi bomo stali pred sodnim stolam Josusovim.“ Rim. 14, 10.

Sakaj se je pa fhe treba varovati blishnjiga hudobno soditi.

Sato, ker se zhlovek neisrezheno lohka v' svoji sodbi goljufa.

Tako postavim je bil Heli brumno Ano krivo obfodil, de je pijana, ker je videl, de je v' tempeljnu dolgo molila. In satorej ji je rekel: „Kako dolgo bofh pijana, stresni se od vina, kteriga si polna. 1. Kralj. 1, 13. Tako fo tudi Judje binkufhtno nedeljo aposteljne, kteri fo s' svetim Duham napolnjeni mnoge jesike govorili, krivo obfodili, de fo pijani. Djanj. apost. 2, 13.

Kaj je storiti, de se zhlovek tega greha obvaruje?

1) Nikoli naj blishnjiga hudo ne fodi, dokler ni od njegove hudobije dobro preprizhan. 2) Naj djanje in nehanje blishnjiga vselej raji na dobro kakor na hudo obrazha. 3) Naj zhloveka, kadar kake hudobne dela nad njim vidi, kolikor se da, ne le famo pred drugimi, ampak tudi sam pred seboj isgovarja. 4) Naj si misli, de ima vsaki zhlovek kake slabosti nad seboj, in naj fkerbi svoje bolj sposnati, in bolj ponishno shiveti.

Kdo se greha podpihovanja kriviga stori?

Tisti, kateri ljudi drashi in shunta, de se med feboj prepirajo in sovrashijo. Šem se shitejejo vsi tisti perlisnjenzi, kateri smiraj pasijo, kaj bi kaj zhes blishnjiga flifhali in svedili, de bi mu bersh potlej s' potuhnjeno prijasnostjo povedali.

Ali je podpihovanje velik greh?

Velik greh je, ker is tega pridejo vezhkrat strashne sovrashitva in nemir po hishah. In pa she posebno sato, ker se satosheni zhlovek odgovoriti ne more, ker sa svoje pozhernenje ne ve.

Kaj s. pismo od tega greha govori?

S. pismo pravi: „Sheft rezhi je, ktere Gospod sovrashi, in nad sedmo se mu gnusi. (*Sedma rezh je pa ta:*) „Kteri med bratami raspertje trofi.“ Prip. 6, 16 — 19. „Preklet je podpihovaviz in dvajesizhnik, sakaj on bo veliko med feboj mirnih rasdrashil.“ Širah. 28, 15. Podpihovanje je storilo, de so bili trije mladenzhi od kralja Nabuhodonosarja v rasbeljeno pezh, Dan. 3. in brumni Daniel v' jamo levov versheni. Dan. 6.

Kaj je v' osmi sapovedi sapovedaniga?

V' osmi sapovedi je sapovedana refnizhnost in okritoserzhnost v' besedi in v' djanji, in potlej pa fkerb sa svojo in sa blishnjiga zhast in poshtenje; in de se mu, zhe mu je bilo dobro ime odvseto, spet nasaj sadobi. „Škerbi sa dobro ime, sakaj leto bo tebi bolj terdno ostalo, kakor tavshent drugih in velikih salog. Dobro shivljenje ima odshtete dni: dobro ime pa vekomaj ostane. Šir. 41, 15. 16.

Kako fkerbimo sa zhaft in poshtenje?

Sa svojo zhaft in sa svoje poshtenje fkerbimo, zhe si persadevamo, de bi vse lepe kerfhanfke zhednosti nad feboj imeli; zhe vse dolshnosti svojiga stanu na tanko spolnimo, zhe smo v' besedi in v' djanji refnizhni in ravni, in zhe si s' bogabojezhim in pametnim shivljenjem Bogu dopasti persadevamo. „Bratje, karkoli je refnizhno, karkoli je framoshljiviga, karkoli je pravizhno, karkoli je svetiga, karkoli je ljubesnivo, karkoli dobro ime daje, kar k' zhednosti, kar k' hvale vrednimu poduzhenju pelje, to mislite.“ Filip. 4, 8.

Kako se pa sa zhaft in poshtenje blishnjiga fkerbi?

Sa zhaft in poshtenje blishnjiga fkerbimo, zhe vselej od njega dobro mislimo in govori-
mo, in njegove dobre lastnosti drugim rasodevamo. „Ljubesen ne misli nizz hudiga, ljubesen vse veruje, vse upa.“ 1. Kor. 13.

Od dveh sadnjih sapoved.

Kaj nam dve sadnji sapovedi prepovedujete?

Sadnji dve sapovedi nam vse shelje po tém, kar nafhe ni, prepovedujete.

Kaj nam pa sadnji dve sapovedi sapovedujete?

Nam sapovedujete, de moremo biti zhiftiga ferza, de moremo krotiti svoje hude shelje, in de ne smemo nikoli nizz takiga posheleti, kar nafhe ni. „Svelizhani so, ki so zhiftiga ferza, sakaj Boga bodo gledali.“ Mat. 5, 8.

„Kteri so Kristusovi, so svoje meso s' grehi in hudimi sheljami vred krishali.“ Galazh. 5, 24.

Sakaj nam Bog tudi hudobne shelje prepoveduje?

De nam pokazhe: 1) de je nashih ferz gospodar. „Gospod vaguje ferza.“ Prip. 21, 2.

2) De mu ni nizeh skritiga, kar se v' nashih ferzih godi.

3) De je njegova postava boljshi, kakor vse zhloveshe postave, ktere le s' nashimi sunajnimi deli sapovedujejo, ne pa s' snotrajnimi mislimi.

4) De naf poduzhi, kako de je treba greh she prezej v' korenini, kar so hude shelje, satirati in sadushiti. „Vfak je pa skufhan, kadar je od svojiga poshelenja vlezhen in vabljen. Po tem kadar poshelenje spozhne, rodi greh, greh pa, kadar je storjen, rodi smert.“ Jak. 1, 14. 15.

Kaj se uzhimo is dvéh sadnjih sapoved?

Is dvéh sadnjih sapoved se uzhimo, de ni sadofti, de se zhlovek le od sunaj, to je v' svojih sunajnih delih prav sadershi, ampak de more tudi refnizhno voljo imeti, vse storiti, kar je prepovedaniga. „Ne vsaki, kteri mi pravi: Gospod, Gospod, pojde v' nebeshko kraljestvo, ampak kteri stori voljo mojiga Ozheta, kteri je v' nebesih.“ Mat. 7, 21.

Kaj je Bog tistim obljudil, kteri po njegovih sapovedih shive?

Bog je vsm takim vezhno shivljenje, in tudi na tem svétu svoj sveti shegen obljudil.

„Ako pa hozhefh v' shivljenje iti, spolni sapovedi.“ Mat. 19, 17. „Blagor tim, kateri se nedolshno sadershe, in po Gospodovi postavi shivé.“ Pfl. 118, 1.

Od zerkvenih sapoved.

Kako nar bolj fskashemo pokorfshino materi katolfshki zerkvi?

Zhe njene sapoved svefto spolnujemo.

Ali ima katolfshka zerkev oblast sapovedi dajati?

Katolfshka zerkev ima od Jesufa Kristufa oblast sapovedi dajati, in ona jih tudi daje fvojim vernim sato, de bi loshej boshje sapovedi spolnili, in se svelizhali. „Refnizhno vam povém, karkoli bofte savesali na semlji, bo tudi v' nebesih savesano, in karkoli bofte rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano.“ Luk. 10, 16.

Kako nam zerkvene sapovedi pomagajo loshej boshje sapovedi spolniti?

Nam pomagajo, ker nam nektere sapovedujeje take bogabojezhe dela, s' kterimi se boshje sapovedi dopolnijo; druge pa nam odkashejo zhaf, kdaj morejo kristjani boshje sapovedi dopolniti.

Smo dolshni zerkvene sapovedi dopolnovati?

Dolshni smo jih dopolniti.

1) Ker nam she zheterta boshja sapoved sapove duhovfkim in deshelskim gosposkam pokornim biti. „Pokorni bodite fvojim vishim,

in bodite jim podlošni, sakaj oni zhujejo nad vami kakor taki, kateri bodo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljem store ne pa sdihovaje." Hebr. 13, 17.

2) Ker je Kristuf nash sapovednik v' evangelji terdo sapovedal zerkev poslushati rekozh: „Zhe zerkve ne poslusha, imej ga kakor malikovavza in ozhitniga gresfnika.“ Mat. 18, 17.

Ali tudi imamo kake posebne zerkvene sapovedi?

Imamo jih pet.

Ktere so?

1) Posvezhuj sapovedane prasnike.

2) V' nedeljo in sapovedane prasnike s' spodobno andohtjo f. mafho flifhi.

3) Posti se sapovedane postne dni, nam-rezh fhirdefetdanfki post, kvaterne in druge sapovedane postne dni, in v' petek in v' saboto se mesnih jedi sdershi.

4) Špovej svojih grehov svojimu postavljenimu spovedniku nar manj enkrat v' letu, in ob velikonozhnimu zhasu prejmi sveto reshnje Telo.

5) Ne obhajaj shenitve v' prepovedanih zhafih.

Od perve zerkvene sapovedi.

Kaj perva zerkvena sapoved sapoveduje?

Sapoveduje prasnike, ki jih je zerkev postavila, ravno tako posvezhevati, kakor nedeljo, to je ob prasnikih pozhivati, ferze in roke od

posvetnih opravil odlozhiti, in se le v' Boga in Jesufu veseliti, in dobre dela delati.

Kteri prasniki so od zerkve sapovedani?

Vsi prasniki sunaj nedélje, ktéro je sam Bog postavil.

Kdo ima oblast v' zerkvi prasnike postaviti ali odstaviti?

Papesh in fhkofje imajo oblast prasnike postaviti ali odstaviti.

Zhému je zerkev prasnike postavila?

Zerkev je prasnike postavila in sapovedala k' boshji zhafti, k' poduzhenju in boljshanju vernih. Gospodovi prasniki so v' spomin svetih fkrivnost, ktere se take dni obhajajo; prasnike Matere boshje in drugih svetnikov so pa sato sapovedani, de bi verni Boga sahvalili sa toliko gnad, ki jih je Bog svetnikam dal, de se njih zhednosti spomnijo, de bi se uneli jih tudi svesto posnemali, in se svetnikam perporozhili, de bi sa-nje Boga profili.

Kako flushijo prasniki Gospodovi k' zhafti boshji?

Š' tem, ko naf opomnijo fkrivnost Jesufa Kristufa in njegovih del, ktere je sa nafhe svelizhanje storil, de sa nje Boga hvalimo in zhaftimo.

Kako pomagajo Gospodovi prasniki k' nafhim poduzhenju in boljshanju?

Š' tem, ko naf opomnijo milosti in dobre boshje, naf spodpadajo h' hvaleshnosti,

upanju in ljubesni do Boga, in naf uzhé, kako se moremo pred Bogam sadershati.

Tako postavim naf prasniki rojstva Jesufovi-ga opomni, de kar se je Šin boshji k' svelizhanju zhloveka tako globoko ponishal, in prez ob rojstvo sa grefhniga zhloveka sazhel pokoro delati, fe more tudi zhlovek fam ponishati, svojo nepremoshnost sposnati in shivo obzhutiti, in zhes svoje grehe pokoro delati, zhe hozhe po Jesufu Kristufu svelizhan biti. Opomni naf pa tudi nefkonzhne milofti in dobrote boshje, kako naf Bog ljubi, ko je svojiga ljubiga Šina sa naf dal. Tako premishljevanje naf u-shge Boga zhaftiti, hvaliti, terdno va-nji upati, in ga zhes vse ljubiti, in greha fe ogibati.

Kako fo prasniki devize Marije in drugih svetnikov k' zhafti boshji?

Tako, ko take dni mislimo na njih sveto shivljenje, in sato Boga hvalimo in zhaftimo, ker jim je svojo gnado dal, de fo samogli tako sveto shivet.

Kako flushijo prasniki devize Marije in drugih svetnikov k' nashim poduzhenju in boljshanju?

Nam flushijo, ko naf opomnijo njih svetiga shivljenja, naf poterdijo v' upanji, de je tudi nam mogozhe s' pomozhjo gnade boshje sveto shiveti, kakor fo oni shiveli, in naf budé po njih stopinah hoditi.

Kaj naj katoljshki kristjan ob prasnikih stori?

1) Naj gnade, ki jih je Bog ljudem sploh, ali svetnikam posebej dal, premishluje, in Boga sa-nje hvali.

2) Naj zhednosti svetnikov premislijuje, in si jih sa sgled vsame, kako more tudi on shiveti, in

3) naj sa svoje potrebe po njih profhnji per Bogu pomozh ishe.

Kaj zerkev v' prvi sapovedi prepoveduje?

Prepoveduje vse tisto v' prasnikih, kar je v' nedeljo prepovedaniga, namrezh: 1) hlapzhevsko delo bres potrebe in pravizhniga perpushenja.

2) Vse opravila in veselja, ktere tem dnevam ali nezhaft delajo, ali naf jih posvezhevat i motijo.

Kaj nam je tedaj storiti, de bomo nedelje in prasnike po volji zerkve posvezhevali?

Mi moremo v' zerkev iti, tam se lepo in andohtljivo sadershati, sveto masho flishati, pridigo in kerfhanfski nauk svesto in verno posluhati, svete sakramente vredno prejemati, duhovne bukve brati, doma brumne pogovore in svete premislike imeti, druge dobre dela opravljati, in terdno fkleniti, po saflishani boshji besedi shiveti. „Ne sapuštimo svojih sberalish, kakor imajo nekteri navado, ampak poveselujmo se, in toliko vezh, kolikor blishej vidite dan priti.“ Hebr. 10, 25.

Jesuf fam nam da svet sgled. Ko je bil 12 let star, je fhel s' svojo materjo Marijo in f. Joshefam v' tempelj; in sadne tri leta njegoviga svetiga shivljenja na semlji je pogoftama v' tempelj hodil, tam ljudi uzhil, jim sglededajal, kako se jim je v' tempeljnu sadershati, in je tam zhudeshe delal. „Sakaj ker so dva

ali trije sbrani v' mojim imenu, tam sim jest v' sredi med njimi." Mat. 18, 20. In prvi kristjani so se vsaki dan v' tempeljnu snajdili, pravi f. pismo. Djanj. apost. 2, 46.

Kaj kashemo kristjani, ko v' zerkev k' unajni flushbi boshji fkupej pridemo?

Kashemo, de sposnamo, de je Bog nash Gospod, kterimu smo v' vsih rezheh pokorshino dolshni; ker smo vsi v' njegovih rokah, pridemo kakor dobri otrozi k' svojimu ozhetu, ga hvaliti, zhashtiti, moliti, njegovi sveti nauk poslushati, mu vse nafhe reve in nadloge potoshiti, in ga sa gnado in pomozh s' otrozhjim saupanjem profiti. Jesuf pravi: „Vam povem, de ako bota dva is val ene misli na semlji, karkoli bota profila, se jima bo sgodilo od mojiga Ozheta, kteri je v' nebesih.“ Mat. 18, 19.

„Kako ljubeshnjive so tvoje prebivalisha o Gospod vojfká! Moja dusha sheli, in odmedljuje po hishi Gospodovi. Moje ferze, in moje meso se veseli v' shivim Bogu. O de bi tudi jest pozhival per tvojih altarjih o Gospod vojfká; moj kralj, in moj Bog. Srezhni fo, kteri v' tvoji hishi prebivajo, oni te bodo vekomaj hvalili.“ Pfl. 53, 2—5.

Kako naj se kristjan ob soprasnikih sadershi?

Naj pridno dela kakor druge delovnike.

Dober kristjan je v' vsim Jesufovi zerkvi pokoren; on vé, de je imela terdne in prave urshahe, ko je nektere prasnike odstavila; torej pa she sapovedane toliko bolj fkerbno in svesto posvezhuje.

Od druge zerkvene sapovedi.

Kaj je v' drugi zerkveni sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano v' nedéljo in prasník s' andohtjo sveto masfo flifhati.

Kaj je v' drugi zerkveni sapovedi prepovedaniga?

Je slasti lenoba per flushbi boshji v' nedéljo in prasníkih prepovedana, postavim:

1) Zhe ni kristjan per vsi sveti masfi, ali ne s' andohtjo, ali pa zhe je le po redkim per pridigi, ali per kerfhanfskim nauki ali pa rastrefen.

2) Zhe zhaf sapovedaniga duhovniga opravila s' jedjo, pijazho, igro in drugimi nepotrebnimi smotami sapravi, kateri ga od boshje flushbe sadershé. „Per vafhíh gostíjah fo zítre, arfe, boben, pífhali in vino, in sa Gospodovo delo vam ni mar.“ Isa. 5, 12.

Ali je kristjan kterkrat isgovorjen od dolshnosti ob prasníkih sveto masfo flifhati?

Je isgovorjen, zhe more bolniku v' nevarni bolesni strezhi, ali ko ne more do zerkve nekakor priti; ko ga víkfhi sapoved sadershi, ali kadar more k' odvernenju ali obvarvanju kake velike lastne ali blishnjiga fhkoda doma oftati. Zhe pa is lenobe proti dobrimu, ali is prasnih nizhémernih urshahov k' f. masfi ne gre, mu je greh.

Kaj more tísti kristjan storiti, ki po vestí is resnízhnih in pravízhnih sgovorov k' sveti masfi íti ne more?

Tak more doma moliti, in s' svojími míflí

v' zerkvi biti, kakor de bi per flushbi boshji bil, de bo deleshen ofra f. mafhe, in molitve svojih vernih bratov; doma refnize f. vére premihljevati, duhovne bukve brati, de to dolshnoft po svoji mozhi namesti, kak dar ubogim dati, in zhe je mozh, med tednam k' f. mafhi iti.

Ali je she stara navada v' prasnike f. mafho flifhati?

Ta navada je tako stara kakor zerkev. Od nedelje fe she v' djanji apofstelnov bere, de fo verni prvi dan po faboti; (to je v' nedeljo) fkupej prifhli, de fo bili per lomljenji kruha, (to je per f. mafhi) in de fo bili obhajani. Djan. apofst. 2.

Ali je kristjan dolshan tudi ob delovnikih f. mafho flifhati?

Ni dolshan, zerkev je to le ob nedeljih in prasnikih sapovedala, pa vender dobro in koriftno je, zhe ima perloshnoft in zhaf, de fe lohka sgodi, in de sraven dolshnoft svojiga ftanu ne samudi. Dober kristjan ne bo is sanikernofti nizh dobriga opuftil.

Kje naj kristjan ob prasnikih f. mafha flifhi?

Zhe je mogozhe v' svoji fari. Ovze gredo sa svojim paftirjem, ker posnajo njegov glaf, Jan. 10, 4.

Ali je sapovedano v' svoji fari sveto mafho flifhati?

Sapovedano je v' tridentinfkim sboru, de morejo fhkofje ljudftvo opominjati, de naj fe po gofto v' svoji fari snajde, fofebno ob nede-

ljih in velikih prasniki, in de tamkej f. mafho in boshjo besedo flifhi. Šej. 24, 4.

Sakaj je zerkev to sapovedala?

Sato, 1) de bi farmani s' svojim fajmoshttram ob nedeljah in prasniki (ob katerih sledni fajmoshter sa svoje farmane mafhujejo) fklenjeni ofer svete mafhe Bogu ofrovali, in boshjo besedo od svojiga duhovniga pastirja flifhali. 2) De farmani flifhijo oklize, in druge njim potrebne osnanila.

Kaj isgovori kristjana od dolshnost v' svoji fari f. mafho in pridigo flifhati?

Sagovori ga starost, boleshnost, zhe ni druge mafhe v' njegovi fari, h' kateri bi varhi samogli iti, in kadar se is drugih refnizhnih urshahov priti ne more.

Od svete mafhe.

Kaj je Jesus storil, de bi sakrament f. resh-njiga Telefa vedno v' njegovi zerkvi oflal?

Švojim aposteljniam in njih nastopnikam, in mafhnikam je dal oblast ravno to storiti, kar je sam per sadnji vezherji storil, kruh in vino v' njegovo pravo telo in njegovo pravo kri spremeniti, ker jim je rekel: „To storite k' mojemu spominu.“ Luk. 22, 19.

Kje mafhniki kruh in vino v' pravo telo in pravo kri Jesusovo spremene?

Per f. mafhi, ker ravno to store, kar je Jesus per sadnji vezherji storil.

Kaj je sveta masha?

Šveta masha je nekervavi ofer noviga testameta, vedni spomin kervaviga ofra, kteriga je Jesuf Kristuf na krishi opravil.

Sakaj se f. masha imenuje ofer?

Sato, ker se Bogu vsligamogozhnimu pravo telo in kri Jesufa Kristufa v' podobah kruha in vina daruje.

Sakaj se f. mashi pravi nekervava daritev?

Sato, ker se per f. mashi kri ne preлива, kakor je bila na krishi prelita.

Šveta masha je ravno tisti refnizhni ofer, ki ga je Jesuf na krishi sa naf opravil, ker je ravno tisto telo Jesufovo, ki je bilo sa naf na krishi dano, in ravno tista kri, ki jo je Jesuf sa naf prelil, per nar svetejšhim ofer f. mashe sa naf ofrano, samo s' raslozhkam, de per f. mashi ni kri prelivana, kakor jo je Jesuf na krishi prelil.

Zhimu je Jesuf Kristuf ofer f. mashe postavil?

Jesuf ga je postavil: 1) de je v' svoji zerkvi pravi in refnizhni ofer do konza svetá sapustil, po kterim se s' Bogam spravimo, fadu Jesufoviga terplenja deleshni postanemo in pravizi boshji sadoštujemo.

2) De je vedni spomin kervaviga ofra na krishi v' svoji zerkvi ohranil.

3) De je nam posebno snamnje svoje nekonzhne ljubeshni dal.

Kdo opravlja ofer f. mashe?

Nevideno ofruje Jesuf Kristuf sam sebe svo-

jimu nebeshkimu Ozhetu sa naf, videno pa opravljaja ta ofer maslnik.

Kako maslnik ofer f. mashe opravljaja?

Tako, de vse stori, kar je Jesus per posledni vezherji storil.

1) Prime kruh in kelh s' vinam.

2) Posveti oboje, in nad obema Kristosove besede isrezhe, s' kterimi se kruh in vino v' telo in kri Jesusovo spremeni.

3) Vshije telo in kri Jesufa Kristufa, in da oboje v' podobi kruha vernim vshiti, zhe k' f. obhajilu gredo.

Sakaj opravljaja maslnik ofer f. mashe?

1) De sposna, de je Bog Gospod vliga, in de ima vso oblast zhes vse stvar.

2) De obhaja spomin Jesusove smerti, ki jo je Jesus sa naf preterpel.

3) De sahvali Boga sa vse prejete dobrote; ker ga ne moremo bolj hvaliti, in se mu hvalesnih skasati, kakor zhe Jesufa darujemo, nad kterim ima Ozhe nebeshki vse dopadajenje.

4) De bi sprosil od Boga odpusljanje grehov.

Naf s' Bogam spraviti in nam odpusljanje grehov per boshji pravizi sadobiti, se je Jesus na krishi ofral, in se s'he sdaj na naltarji Ozhetu nebeshkimu daruje sa shive in mertve. „Sato tudi samore na vekomaj svelizhati té, kteri po njemu k' Bogu pridejo; ker vselej shivi, de sa naf profi.“ Hebr. 7, 25.

5) De bi od Boga sprosil vse gnade, ki jih potrebujemo sa dusno in telo.

Od Boga sadobimo vse le po Jesufu, per f. mashi pa njega kakor svojiga frednika Bogu Ozhetu darujemo, in ga s' terdnim saupanjem prosimo, ker vémo, de, ko je nam svojiga ljubiga Sina sa ofer dal, nam bo s' njim tudi vse dal. Torej radi k' f. mashi hodimo, in vse storimo po Jesufovi sapovedi, de bomo tega svetiga ofra deleshni in svelizhani.

Komu se ofer f. mashe opravlja?

Ofer f. mashe se Bogu opravlja, in le nje-mu se sme opravljati.

Ali se ofer f. mashe tudi svetnikam v' zhaft opravlja?

Tudi svetnikam v' zhaft in k' njih spomindu se ofer f. mashe opravlja; to de Jesuf Kristus ni njim, ampak famimu nebeskimu Ozhetu darovan.

Sakaj se ofer f. mashe tudi svetnikam v' zhaft opravlja?

Sato: 1) de Boga sa gnade hvalimo, ki jih je svetnikam, dodelil, de fo le sa-nj shiveli, in vezhno svelizhanje frezhno dofegli.

2) De svetnike prosimo, de bi nasho molitev f' svojo fklenili, in Boga sa nas profili, de bi nam gnado dal sveto shiveti, in enkrat v' njih drushbo v' nebefa priti.

3) De se na njih shivljenje spomnimo, in ga posnemati fklenemo, kar nas tudi molitve per f. mashi opominajo.

Sa koga mashnik mashe ofruje?

Sa shive in mertve pravoverne kristjane.

Ali se f. mafha sa vse mertve opravlja?

Sa vse dushe v' vizah, tako de ni nobena dusha posabljena, de bi bile is viz rešene, in de bi fkorej v' kraj nebeshke luzhi in miru prifhle.

Sa pogubljene pa se ne opravlja, ker so she v' vezhni ogenj obfojene; njim nobena prošnja vezh ne pomaga, in ne morejo sadu svete mafhe deleshni biti.

Ali se ofer svete mafhe sa eniga samiga opravlja?

Šveta mafha je ofer vse zerkve, in se nikoli sa eniga samiga, ampak sa vso zerkev opravlja; poseben spomin in prošnje se pa per sveti mafhi storé sa tiste, kateri so se mafhniku perporozhili.

Ob katerih dnevih mati katoljshka zerkev posebno ofer f. mafhe sa mertve opravlja?

Posebno na dan njih smerti ali pokopa, na tretji, na sedmi, na trideseti dan, in na letni dan po smerti, sizer pa tudi, kadar so mafhnik prošeni spomin sa kakiga mertviga storiti.

Kadar se sa kakiga mertviga posebej mafhuje, pomaga to tudi drugim mertvim?

Tudi vsm drugim vernim mertvim pomaga, ker mafhnik sa vse mertve per f. mafhi moli, ker pravi: Prošimo te o Bog, de te (*to je, ki so se v' spomin perporozhili,*) in vse, kateri so v' Kristusu saspali, denesh v' kraj hladu, luzhi in miru po ravno tistim Kristusu, Gospodu nashimu.

Sa ktere rezhi se sme kristjan masfniku perporozhiti, de bi per f. masfi sa-nj profil?

Nar pred sa dufhne potrebe, in potlej sa telefne, pa s' tem perstavkam, zhe so mu k' svelizhanju potrebne.

Kako se more f. masfa flifhati?

Šveta masfa se more vfa flifhati, se ne sme noben poglaviten del is lastne nemarnosti samuditi; in tudi ni sadofti le v' prizho biti, kadar je f. masfa, ampak jo more andohtljivo, spodobno in f' zhaftjo flifhati.

Kaj mertvim pomaga ofer f. masfe?

Pomaga jim, de jim je Bog miloftljiv, jim terpljenje polajfha ali pa pokrajfha.

Kaj je andohtljivo ali poboshno per f. masfi biti?

Andohtljivo per f. masfi biti se pravi rado- voljno ne rasmifhljen biti, v' dele svete masfe mifliti, in s' duham v' Bogu biti; in torej Boga v' ponishnosti moliti, ga sa prejete gnade in dobre hvaliti, novih gnad ga profiti, storjene grehe is ferza obshalovati, in terdo fkleniti sa ref se poboljfhati, in Boga nizm vezh rasshaliti.

Kaj se pravi spodobno in s' zhaftjo per f. masfi biti?

Š' zhiftim, ponishnim ali vfaj sgrevanim ferzam, in tudi f' spodobnim unanjim sader- shanjen per nji biti, torej se ne osirati, govo- riti ali kaj drugiga nespodobniga pozhenjati. Špomni se, kadar k' sveti masfi grefh, de

grefh na hrib kalvarjo, kjer se hozhe Jefuf is ljubefni do naf darovati in fposnaj fvoje ne- vrednoft per tako fvetim delu prizhijozh biti.

Ktere molitve fe nar bolj fpodobi per fveti mafhi moliti?

Tifte, ki jih mafhnik moli v' imenu vfe zerkve in vfih prizhijozhjih.

Kteri fo nar imenitniſhi deli f. mafhe?

Leti: evangeli, darovanje, povsdigovanje in obhajilo.

Kaj more křiſtjan per evangeliu ſtoriti?

Kadar fe evangeli bere, more vſtati, fe pokrhati in fe ſpomniti, de je dolſhnoft evangelfki nauk snati, po njem ſhiveti, pred vſim ſvetam ga terditi, in pripravljen biti raji umreti, kakor ga ſatajiti.

Kaj more křiſtjan per darovanju ſtoriti?

ſvoji miſli s' mafhnikovimi miſlimi ſkle- niti, in Jefufa Bogu Ozhetu darovati.

Sakaj fe f. mafha ſamimu Bogu, nebefhki- mu Ozhetu ofruje?

De mu ſkaſhe ſpodobno zhaſt, fe mu ſa prejete dobrete vredno ſahvali; de ga proſi odpufhanje grehov, in ſa vfe duſhi in teleſu potrebno dobrete, ſa vſo katoljſko zerkev, ſa duhovſko in deſhelfko goſpofko, ſa fvoje ſtarſhe, ſhlahto, ſa prijatle in neprijatle, ſa pravizhne in grefhniko, ſa vfe ſhive in mertve křiſt- jane. S' Jefuſam fe more křiſtjan pa tudi ſam febe Bogu darovati.

Sakaj se more kristjan per s. mafhi s' Jesusam Bogu darovati?

Ker se Jesus le sato svojimu Ozhetu daruje, de bi naf vredne storil se s' njim in pa njim darovati, in bi ne bile prav, zhe bi se fami s' njim vred Bogu ne darovali.

Kaj se pravi sebe s' Jesusam Bogu darovati?

Se pravi is ljubesni do Boga ravno tako perpravljen biti vse sa zhaft boshjo storiti, in vse preterpeti, kar je Bogu dopadljiviga, kakor je Jesus vse storil in preterpel.

Kaj more kristjan per povsdigovanji storiti?

1) Poklektni, in Jesufa v' podobah kruha in vina na altarji prizhijozhiga moliti.

2) Poln shalosti in grevenge nad svojimi grehi na perfi se terkati, in na snanje dati, de so nafhi grehi krivi Jesufove smerti.

3) Vero, upanje in ljubesen obuditi.

Kaj je kristjanu per s. obhajilu storiti?

Kadar se mafhnik na perfi terka in govori: O Gospod, nisim vreden, de gresh pod mojo streho, ampak rezi famo s' besede, in moja dusha bo osdravljena, naj se tudi kristjan trikrat na perfi udari, in naj ravno tiste besedo govori.

Zhe kristjan s. obhajila ne prejme, naj pa v' ferzu gorezhe shelje ima, de bi Jesufa v' duhu in v' ferzu prejel, de bi se s' vero, upanjem in ljubesnijo s' Jesusam sklenil. Naj Jesufa profi, kteriga njegova dusha zhes vse sheli, in ki ji je pred vsim potreben, de bi s' svojo gnado k' njem prishel, v' njem shivel, njego-

vo dušho rasvetil, s' gorezho ljubesnijo do nje-
ga, kakor shenina njegove dušhe, ushgaj; de
bi ga vodil, s' feboj fklenil, de bi le v' Jesufa
in sa Jesufa tukaj in v' vezhnosti shivel, in tako
je na duhovno visho obhajan.

Od pridig.

*Sakaj gre tudi pridigo in keršhanski nauk ob
nedeljih in sapovedanih prasnikih poslušhati?*

Sato 1) ker se je nauk od keršhanskih ref-
niz she perve zhase keršhanske zerkve v' prvi
veliki del s. mafhe fhtel. „Kadar smo pa per-
vi dan po saboti (*v' nedeljo*) vkup prihli kruh
lomit, jih je Pavl uzhil.“ Djan. apof. 20, 7.

Š. Justin marternik, ki je v' drugim stoletji
po Jesufvim rojstvu shivel in pifal, nam to
poterdi, ker pravi: Ob nedeljih pridemo vsi
vkup, po tem so nam, kakor zhas in okolifhi-
ne nanefo, listi apoftejnov in prerokov brani,
po tem duhovni pastir vkup sbrane verne uzhi,
in ljudstvo opominja, de naj tako store, kakor
jim je bilo brano. Apolog. 1.

2) Ker se per pridigah in keršhanskih nau-
kih boshjo besedo osnanuje in raslaga, ktera
nam pove, kako nam je shiveti, zhe hozhemo
svelizhani biti.

3) Ker malo ljudi do dobriga refnize ker-
škanske vere vé, ktere vediti je kristjanu k'
svelizhanju treba, in ker v' refnizah neveden
kristjan veliko hudiga stori, flabo shivi, in she
sato ne vé.

4) Ker se lohka posabi, kar se je od ker-

fhanfkih refniz vedilo, in ker zhlovek, zhe ni opominan in perganzan, rad odpufha, kar je storiti dolshan.

Zhe bi kristjan tudi sa ref prav dobro v' refnizah f. vere poduzhen, mu je vender fhe dobro, svefto k' pridigam hoditi. Sakaj v'fak zhlovek je ali grefhnik, ali pa pravizhen. Zhe je grefhnik, ga bo pridiga ali nauk k' pokori obudila. Kralj David je boshjo postavo dobro sposnal, on je dobro vedil, kaj je greh in kaj ni, in vender koliko zhafa je bil v' grehu, in na pokoro ni miflil, in tako dolgo ne, de mu ga je prerok Natan v' nauku rasodel. Ta ga je sbudil, de je sazhel na pokoro mifliti, in jo delati. Zhe je pa zhlovek tudi pravizhen, bo v' pravizhnosti bolj poterjen, in nauk mu bo tudi fhe v'felej kake pregrefhke in pomajnkli-vosti rasodel, ktere fhe poravnati more; in bo svedil, kako fhe samore v' popolnamafsti rasti, in se nevarnosti ogibati. „Kdor je is Boga, befedo boshjo poslufha.“

Kaj more storiti, kdor hozhe kaki prid od pridig imeti?

1) More pred pridigo in kerfhanfkim naukam f. Duha sa rasvetljenje profiti, de bi prav boshjo befedo saftopil.

2) Svefto puflufhati.

3) Kar flifhi na-fe, ne na druge obrazhati. On se more po saflifhani boshji befedi sprafhevati, ali je tako shivel, kakor da refniza uzhi, in ne v' drugih ozheh pesderja gledati, bruna pa v' fvojih ne zhutiti. Mat. 23.

4) S' dobre volje in shelje poslufhati, de

bi potlej tako storil, kakor je poduzhen, fizer bo njegovo poslufhanje bres svelizhaniga fadu. „Bodite pa delavzi befede in ne famo poslufhavzi, s' komor fami febe sapeljete. Jak. 1, 22.

Jesuf pravi: „Vfaki, kateri flifhi leté moje befede, in jih dopolne, bo enak dershan modrimu moshu, kateri je sidal svojo hifho na fkallo. — In kateri jih flifhi, in jih ne dopolne, bo enak dershan neumnimu moshu, kateri je sidal svojo hifho na pefek.“ Mat. 7, 24—27. „Moja mati in moji bratji fo ti, ki boshjo befedo poslufhajo in storé.“ Luk. 8, 21. Ravno to naf Jesuf v' perglihi od sijavza uzhi. Luk. 8, 4.

Od popoldanfke flushbe boshje.

Kaj gre k' popoldanski flushbi boshji?

Kerfhanfki nauk, vezhernize, roshenkranz, litanije, shegen s' fvetim refhnjim Telefam, in po fhegah zerkve tudi fhe druge opravila.

Kaj je f. roshenkranz?

Švet roshenkranz je v' katoljfhki zerkvi navadna molitev sloshen, is apostoljške vere, is ozhenafha in is zhefhena Marija.

Zhemu je f. roshenkranz v' katoljshi zerkvi v' navadi?

Je v' navadi k' pogostimu spominu fvetih fkrivnost Kristusoviga vzhlovezhenja, terpljenja, in on smerti vftajenja, in k' zhafti presvete devize Marije.

Od kod so vse te shrivnosti snane?

Is svetiga evangelia so vse snane. Torej je sveti roshenkranz lepa in perporozhljiva molitev, in kristjane, zhe ga prav molijo, in lete svete shrivnosti premisljujejo, k' brumnosti in k' svelizhanju napeljuje.

Od tretje zerkvene sapovedi.

Kaj se pravi se postiti?

Se postiti se pravi, od mesnih jedí se sder-shati, le enkrat, to je, opoldan do sitiga se najesti, svezher pa le malo, sizer pa zel dan nizh, sunaj posebne file; postavam zhe se zhloveku teshave delajo, in takrat se sme le toliko jesti, kolikor je treba, de teshave minejo.

Kako se s'he zhlovek posti?

Kadar sam sebe sataji; si kako perpusheno jed, veselje ali kaj drugiga perpusheniga savoljo Boga perterga, in de bi loshej svoje posheljenje premagal.

Sakaj katoljs'hka zerkev post sapoduje?

1) Sato, de bi se zhlovek od grehov ozhifil, ker grehi vezh del is meseniga posheljenja isvirajo. Jesus sam pravi, de nezhisti duh se is zhloveka ne da drugazhi isgnati, kakor s' molitvijo in s' postam.

2) De bi s' postam dolg svojih grehov plazhali, pravizi boshji sadoosti storili, in savoljo storjenih grehov saflushene shtrafenge odvernili; ker s'he ni sadoosti, de zklovek greh sapusti,

in se ga ozhifiti, ampak ga more tudi nad feboj fhtrafati, k' temu pa je post nar perpravnifhi pomozh.

3) De bi s' postam svoje nagnjenje do hudiga flabili, na svoji dushi pa mozhnejfhi perhajali, in tolkanj perpravnifhi bili dobro po boshji volji delati.

Ali je post Bogu prijeten?

De je post Bogu prijeten naf sveto pismo uzhi. David pravi: „Jest sim se postil in ponishal, in prejel bom, kar profim.“ Pfl. 34, 13. „Preobernite se k' meni, (pravi Gospod) is zeliga ferza s' postam, s' jokam in s' shalovanjem.“ Joel. 2, 12. Ninivljani so se postili, in mesto Ninive je bilo ohranjeno. Jon. 3, 10. Ester se je postila, Boga sa ohranjenje svojiga ljudstva profila, in uflifhana je bila. Ester. 14, 2—13.

Ali je post she sam na febi Bogu prijeten?

Post sam na febi she ni Bogu prijeten, more tudi s' obshalovanjem svojih storjenih grehov sdrushen biti, in dobro je, kar febi perterga, ubogim dati, in brumno shiveti si persadevati. „Boljshi je molitev s' postam in ubogajme dajanjem, kakor saloga slata spravljati.“ Tob. 12, 18. „Glejte, na dan svojiga posta delate po svoji glavi, in vashe dolshnike bres milofli terjate. Glejte, kadar se postite, fe pravdate in prepirate, in bijete s' pestjo neufmiljeno. Ne postite fe kakor do sdaj, de bi fe na vifokim vashe krizhanje flifhalo. Sim si mar taki post isvolil, de zhlovek zhes dan svoj shivot tare? de svojo glavo obefha, na ojstrim in pepeli leshi; bosh ti to post in Gospodu prijeten dan

imenoval? Štorei profte hrivizhno svesane. — Lomi lazhnimu kruh, pelji uboge in té, kateri kota nimajo, v' svojo hišo, kadar nagiga vidih, pokri ga, in ne sanizhuj svojiga mesa, in Gospodova zhaft te bo obdala. Takrat boš klizal, in Gospod bo uflifhal.“ Isa. 58, 3--9.

Ali so vsi kristjani dolshni se postiti?

Vsi so se postiti dolshni, kateri so 21 let štari, in katerih velika starost, bolesen, flabost, fosebne velike in teske dela ne sgovarjajo.

Ali delo isgovori kristjana od posta?

Delo nikoli, temuzh flabost, savoljo ktere bi kdo svojiga dela ne mogel prav opraviti, zhe bi se terdo postil.

Ali so tisti, ki se popolnoma ne morejo postiti, od vsiga posta sgovorjeni?

Niso, toliko se morejo postiti, kolikor se samorejo bres ozhitne fhkode na sdravji.

Ali si sme sam post polajshati, kateri misli, de je od posta sgovorjen?

Ne sme si ga sam polajshati, ampak more svojiga duhovniga pastirja sato profiti.

Ali velja pred Bogam to od duhovniga pastirja sadobljeno polajshanje posta?

Velja, zhe je ref potrebno, sizer pa ne.

Kaj je tistim storiti, kateri so pravizhno od posta odvesani?

Naj: 1) s' drugimi dobrimi deli, zhe uterpé s' ubogajme dajanjem, s' molitvijo, de vezh

v' zerkev gredo, namestijo, kar jim per spolenji pošta permajnka.

2) Boga profiti in sheliti, de bi jih pokore, molitve in pošta zerkve deleshne storil.

Ali moremo ob postnih dnevih se tudi od mesnih jedi sdershati?

Tudi od mesnih jedi se moremo sdershati, zhe pa fhkof dovolijo, de smemo mesnih jedi jesti, se vender ne smemo vezh kakor enkrat na dan, opoldan do sitiga najesti.

Kakshno dolshnost imamo ob petkih in sebotah?

Se moremo od mesnih jedi sdershati.

Ali so vsi kristjani dolshni to sapoved dershati?

Vsi katoljfhki kristjani, kateri se she pameti savedo, ki niso bolni, ali nimajo posebniga perpuhjenja od svojiga fhkofa is pravizhnih urshahov.

Sakaj zerkev v' petek in seboto sapove mesnih jedi se sdershati?

Zerkev sapove mesnih jedi se sdershati, v' petek v' spomin Jesufoviga terpljenja in smerti; v' seбота pa v' spomin, de je ta dan Jesuf v' grobu leshal.

Sakaj je zerkev shtirdefetdanski post postavila?

1) Sato, de bi kristjani Jesufa posnemali, ki se je 40 dni in nozhi v' puhavi postil.

2) De bi kristjani bolj perpravljani bili fkrivnosti Jesufove smerti in njegoviga vstajenja vredne obhajati.

3) De bi se s' postam, molitvijo in s' drugimi dobrimi deli k' velikonožni spovedi in k' velikonožnemu obhajilu perpravljali.

Sakaj sazhne zerkev veliki post s' pepeljenjem?

V' spomin ozhitne pokore, ktera se je na pepelnizhno fredo sazhela, in ko so greslniki v ojftré oblazhila oblezheni s' pepelam potrefeni bili.

S' kakshnim ferzam naj se kristjan pepeliti da?

S' ponishnim in sgrevanim ferzam in s' terdnim fklepam post v' pokoro svojih grehov obernti, de bi milost in odpufhenje per Bogu sadobil.

Sakaj pravi mafhnik, ko pepeli: Spomni se o zhlovek, de si prah, in de se bosh spet v' prah spremenil?

Sato ker ni nizh tako perpravniga, zhloveka ponishati in poboljshati, kakor spomin na smert in na fodbo boshjo.

Kako more kristjan shirdesetdanski post dershati?

Se more postiti, kratkozhasov se ogibati, vezh zhafa moliti, svete bukve brati, fosebno od Jesufoviga terpljenja, in ubogajme dajati, kolikor uterpi.

Sakaj je zerkev adventne poste postavila?

Sato, de se kristjani s' pokoro in poboljshanjem k' Jesufovimu prihodu in rojstvu po vrednim perpravljejo.

Sakaj je zerkev hvaterne poste postavila?

1) De bi se kristjani spomnili dolshnosti pokoro delati, in sa svoje grehe sadofti storiti.

2) De bi ponishno Boga profili, ker ob kvaternih tednih fhkofje mafhnike shegnajo, sa dobre in svefte namefhnike Jefusove, ker takih verni filno potrebujejo.

3) De bi Boga profili, de bi nam sad semlje dal in ohranil, in ga sa prejete dobrote hvalili.

Sakaj je zerkev poste pred nektermi velikimi prasniki sapovedala?

Jih je sapovedala, de bi se kristjani s' pokoro perpravljali prasnike bolj sveto, in k' vezhimu dufhnimu pridu prasnovati.

Koga se more kristjan she postne dni sdershati?

Kristjan se more postne dni tudi vsiga rasbotniga veselja sdershati, ker postne dnevi so dnevi pokore in shalosti, ne pa dnevi veselja.

Kaj pokashe ta, ki teh zerkvenih sapoved ne dopolni?

De je zerkvi nepokoren, in de mu ni veliko mar sa njegovo dufho in svelizhanje, ker se perpomozhkov, k' svelizhanju potrebnih, ne poflushi; in sraven pa she svojiga blishnjiga pohujsha, kterimu je dober sgled dolshan dati.

„Ako savoljo jedi svojiga brata shalish, she ne ravnash po ljubesni. Nikar ne pogubluj s' svojo jedjo tega, sa kteriga je Kristuf umerl.“
Rim. 14, 15.

Od zheterte zerkvene sapovedi.

Kaj je v' zheterti sapovedi sapovedaniga?

De naj se vfaki kristjan nar manj enkrat

vfako leto svojih grehov spové, in ob velikonožnim zhasu sveto refhnje Telo prejme.

Ali so prvi kristjani potrebovali te sapovedi?

Niso je potrebovali, ker so bili she tako vfi ognjeni sakrament f. pokore in f. refhnjiga Telefa prejemati, in so vedno sheleli s' Jesu-fam fklenjeni biti.

Zerkev je le potlej, kadar so kristjani mersli proti tem dvema sakramentama postali, vernim ta sapoved dala. Sraven pa zerkev gorezhe she-lje ima, de bi verni ta dan sveta sakramenta vezhkrat med letam vredno prejeli, kar dobri kristjani tudi store. Jesus pravi: „Ako ne bošte jedli mefa Šinu zhlovekoviga, in pili njegovo kri, ne bošte imeli shivljenja v' febi.“ Jan. 6, 54.

Kje naj kristjan ob velikonožnim zhasu spoved opravi, in f. Obhajilo prejme?

Zhe nima posebniga refnizhniga isgovora po sapovedi zerkve v' svoji fari.

Sakaj sapové zerkev, de naj kristjan ob velikonožnim zhasu spoved v' svoji fari opravi?

Sato, de duhovni pastir svoje ovze posna, od katerih bo mogel Bogu odgovor dajati, in njih dolshnost je, na dufhi flabe krepzhati, bol-ne sdraviti, in ranjene zeliti, raskropljene na-saj perpeljati, in sgubljeni ifkati. Ezech. 34, 4.

Ali je vsaki kristjan dolshan ob velikonožnim zhasu f. Oobhajilo prejeti?

Vfaki, kateri je od spovednika sa vredniga sposnan, in je prav perpravljjen. „Postergajte

stari kvasf, de bote novo testo. Sakaj nafhe velikonozhno jagnje Kristuf je ofrano. Obhajajmo tedaj velikonozh ne s' starim kvasam, tudi ne s' kvasam hudobije in malopridnosti, ampak s' opréfnimi kruhi zhistosti in refnize.“ 1. Kor. 5, 7. 8.

Doklej terpi zhasf velikonozhne spovedi?

V' ljubljanski fhkofii od druge postne nedelje do Kristusoviga v' nebohoda.

Od pete zerkvene sapovedi.

Kaj peta zerkvena sapoved prepoveduje?

Prepoveduje od perve adventne nedelje do svetih tréh kraljev, in od pepelnizhne frede do perve nedelje po velikonozhni shenitvanje imeti.

Sakaj je shenitev ob tih zhasih prepovedana?

Sato, de svete zhase v' pokori in v' flushbi boshji preshivimo, in velike fkrivnosti svete vere, ki jih nam zerkev takrat osnanuje bres rastrefenja premishlujemo, od kar naf per shenitvah vezhi del navadne pojedine in veselje odvrazhujejo.

Zheterti del.

Od svetih sakramentov.

Kaj more kristjan nar bolj sheleti, in si persadevati dosezhi?

Sheleti in vse persadevati si more kristjan, de bi takej brunno, sveto shivel, in enkrat svelizhan bil. „Sakaj to je volja boshja, vashe pofvezhenje.“ 1. Tefal. 4, 3. „Bog hozhe, de bi vsi ljudje svelizhani bili, in k' sposnanju refnize perfhli.“ 1. Tim. 2, 4.

Kdo pa naf je poduzhil, kako samoremo brunno in sveto shiveti, in svelizhani biti?

Jesuf Kristuf, nafh Svelizhar, kateri naf je pred Bogam opravizhil, naf je poduzhil, kako samoremo fkosi véro na njega, in s' dobrimi déli njegoviga nefkonzhniga saflushenja deleshni in svelizhani biti. „Sakaj perkasala se je gnada Boga, Svelizharja nafhiga, vsm ljudém, ktera naf uzhi, de se odpovejmo hudobii, in pofvetnim sheljam, de bomo tresno, pravizhno, in bogabojezhe shiveli na tem svetu, in zhakali na svelizhanfko upanje, in zhaftitljivi prihod velikiga Boga in Svelizharja nafhiga, Jesufa Kri-

stufa, kateri je dal sebe, naš rešhit od vse krivize, in sebi ozhivil ljudstvo, katero bi mu do padlo, in se po dobrih delih ravnalo.“ Tit. 2, 11 — 14.

Ali samoremo sami od sebe brumno shiveti?

Is lastne mozhi ne samoremo, pa s' pomozhjo gnade boshje in s' svojim persadevanjem samoremo pravizhno in sveto shiveti.

Kje pa sadobimo gnado boshjo?

V' svetih sakramentih.

Kaj je svet sakrament?

Svet sakrament je vidno snamnje nevidne gnade boshje od Jesufa Kristufa v' nashe posvezhevanje in svelizhanje postavljeno.

Sakaj se sakramenti imenujejo vidne snamnja?

Se imenujejo vidne snamnja sato, ker se per vsakim sakramentu kaj vidi, flifhi, ali zhuti; od sunaj nam kashejo, kaj Bog fkosi nje po duhovno in nevidno v' naš dela. — Tako se per svetim kerstu vidi voda, in se flifbijo besede, ktere se med oblivanjem isrekujejo.

So sakramenti samo snamnja gnade boshje?

Sakramenti niso samo snamnja gnade boshje, temuzh gnado, katero pomenijo imajo tudi v' sebi, in nam jo delé. Tako per svetim kerstu ravno tisti zhas, kadar se telo od sunaj obliva, in se besede svetiga kersta isrekujejo; gnada boshja dusho snotraj ponavlja in ozhihujejo od vsih grehov.

„Naf je, ne is del pravize, ktere fmo storili, ampak po svojim ufmiljenji svelizhal fkosi kopel prerojenja in ponovljenja svetiga Duha, kteriga je obilno v' naf slil: fkosi njegovo gnado opravizheni, postanemo erbi po upanji shivljenja. Tit. 3, 5—7.

Sakaj je Jesus svete sakramente postavil?

Jesus Kristuf je svete sakramente postavil sa nafhe posvezhenje.

Kaj sastopimo fkosi posvezhenje zhloveka?

Sastopimo, de zhlovek bo fkosi gnado boshjo, ki jo per f. sakramentih dobi, is grefhnika pravizhen in Bogu prijeten.

Kdaj bo zhlovek posvezhen?

Kadar odpuhanje grehov in posvezhujozho gnado dobi; ali ko mu je pomnoshena.

Kaj je posvezhujozha gnada boshja?

Je nesaflushen dar in pomozh boshjo, ki v' naf oftane in naf pravizhne, svete in Bogu ljube in prijete stori.

Š. Pavl pravi: „Upanje pa ne oframoti, sakaj boshjo ljubesen je islita v' nafhe ferza fkosi f. Duha, ki je nam dan.“ Riml. 5, 5.

„Naf je, ne is del pravize, ki fmo jih storili, temuzh po svojim ufmiljenji svelizhal fkosi kopel prerojenja in ponovljenja f. Duha, kteriga je v' naf obilno ulil fkosi Jesufa Kristufa, Svelizharja nafhiga.“ Tit. 3, 5. 6.

Kako naf sveti sakramenti posvezhujejo?

Šveti sakramenti naf posvezhujejo, de nam

nekteri gnado opravizhenja, ki jo fhe prej nimamo, dodele, nekteri pa jo v' naf pomno-shijo ali povifhajo.

Posvezhujozha gnado, ki nam jo nekteri f. sakramenti dele, nam smertni greh sbrishe, naf greshnike v' pravizhne, v' prijatle in v' otroke boshje prenaredi; nektere f. sakramenti pa nam pomno-shijo ali dodajo posvezhujozho gnado boshjo, de je mozhnejfhi in obilnifhi, de ker smo she prej v' gnadi boshji, fhe svetej-fhi in pravizhnifhi potlej poftanemo.

Kteri sveti sakramenti nam posvezhujozho gnado delé in naf opravizhijo?

Š. kerft in f. pokora nam posvezhujozho gnado delita in naf opravizhita.

Kako se f. kerft in f. pokora sato imenujeta, ker nam posvezhujozho gnado delita?

Š. kerft in f. pokora se sato imenujeta sakramenta mertvih.

Sakaj se imenujeta sakramenta mertvih?

Sato, ker je zhlovek, pred ko jih prejme, na dufhi mertev, in bres gnado boshjo, ktera je shivljenje dufhe; v' teh sakramentih pa je sadobi, in fkosi njih dufha oshivi sa vezhno shivljenje.

Kako se imenujejo sakramenti, kteri posvezhujozho gnado v' naf povifhajo?

Še imenujejo sakramenti shivih.

Sakaj se imenujejo sakramenti shivih?

Sato, kar more zhlovek, preden jih prejme,

she posvezhujozho gnado boshjo imeti, ktera po teh sakramentih obilnisthi in mozhnejshi postane.

Kteri so sakramenti shivih.

Sakramenti shivih so ti: f. birma, f. resh-nje Telo, f. poslednje olje, f. mafhnikov shegnovanje in f. sakon.

Kaj je treba shevezh od f. sakramentov vediti?

Je treba vediti: 1) de flehern sakrament tudi svoje lastne gnade deli.

2) De se nekteri sakramenti ne smejo vezh ko enkrat prejeti.

Kteri sakramenti se ne smejo vezh ko enkrat prejeti?

Š. kerst, f. birma in f. shegnovanje mafhnikov.

Sakaj se ti sakramenti ne smejo vezh ko enkrat prejeti?

Sato, ker vtisnėjo neisbrifljivo snamnje v' dufho, ki bo vedno obstalo.

Kakshne posebne snaminja dobimo per vsakim teh treh sakramentov?

V' f. kerstu dobimo snaminje kristjana in otroka boshjiga; per f. birmi snamnje Kristufoviga vojshaka, per shegnovanji mafhnikov snamnje flushabnika in namestnika Kristufoviga.

Bog naf je pomasal, in naf tudi sasnamijnjeval, in dal saštavo Duha v' nafhieh ferzah.⁶
2. Kor. 1, 21. 22.

Ali bo to snamnje tudi v' prihodnim shivljenji ostalo?

Vezhno bo ostalo, svetnikom v' zhaft, hudobnim pa v' oframotenje.

Od koga imajo sakramenti mozh?

Od Jesufa Kristufa.

Šo vsi sakramenti potrebni?

Vsi sakramenti so potrebni v' kerfhanfki zerkvi; pa niso vsi potrebni flehernimu zhloveku, le sveti kerft je v'fakimu zhloveku k' svelizhanju potreben.

Ali sadobi v'fak gnado boshjo, zhe kak f. sakrament prejme?

Ne v'fak, temuzh le, kdor je po Jesufovi volji prav perpravljjen. „Spokoriti se, in daj se flednji is vaf kerftiti v' imenu Jesufa Kristufa v' odpufhenje svojih grehov, in bofte prejeli dar f. Duha.“ Djanj. apoft. 2, 38.

Koliko je sakramentov?

Šedem jih je; in so ti: 1) Šveti kerft, 2) sveta birma, 3) sveto refhnje Telo, 4) sveta pokora, 5) sveti poslednje olje, 6) sveti mafhnikov shegnovanje, 7) sveti sakon.

Od svetiga kerfta.

Kaj je sveti kerft?

Šveti kerft je prvi in nar potrebnifhi sakrament, v' kterim je zhlovek s' vodo in boshjo

befedo od poerbaniga greha in od vsih pred kerstam storjenih grehov ozhishen, in je v' Kristufu, kakor nova stvar, k' vezhnimu shivljenju preroben in posvezhen.

Sakaj se f. kerst imenuje prvi sakrament?

Sato, ker more zhlovek prej kerfhen biti, preden sme kak drug sakrament prejeti.

Sakaj se imenuje nar potrebnifhi sakrament?

Sato, kar smo vsi kakor otrozi jese boshje v' poerbanim grehu spozhketi in rojeni, in torej bres kersta noben zhlovek, tudi otrok, ne more svelizhan biti. „Kdor ni preroben is vode in is svetiga Duha, ne more v' kraljestvo boshje priti.“ Jan. 3, 5. „Kdor bo veroval in bo kerfhen, bo svelizhan.“ Mark. 16, 16.

Kdaj je Jesus ta sakrament postavil?

Takrat, kadar je po svojim vftajenji od smerti svojim apostelnam rekel: „Pojte po vsm svetu, uzhite vse narode, in kerfhujte jih v' imenu Ozheta, Šina in svetiga Duha. Mat. 28, 19.

Kaj sadobimo per svetim kerstu?

Per svetim kerstu sadobimo:

1) Odfufhenje poerbaniga greha, in vsih drugih pred kerstam storjenih grehov; tudi vsih vezhnih in zhafnih fhtrafeng, ktere bi mogel grefhnik na tem ali na unim svetu sato terpeti, de bi sa-nje pravizi boshji sadosti storil; tako de bi zhlovek prez v' nebefa fhel, zhe bi po kerstu v' nedolshnosti umerl. „Dajte se kerstiti v' imenu Jesufa Kristufa v' odpuftenje grehov.“

Djan. apoft. 2, 38. V' prerojenih Bog' nizz ne fovrashi, nizz pogubljenja vredniga ni v' njih." Rim. 8, 1. Trident. fej. 5.

2) Sadobimo posvezhujozho gnado boshjo, ktera naf prerodi, opravizhi in posveti, de smo otrozi boshji in erbi nebeshkiga kraljestva „Grefhniki ste fizer bili, ali oprani ste in posvezbeni v' imenu Gospoda Jesufa Kristufa. 1. Kor. 6, 11. „Šam duh nashimu duhu sprizhujje, de smo otrozi boshji, ako smo pa otrozi, smo tudi erbi.“ Rim. 3, 16. 17.

3) Postanemo udje Jesufovi in katoljshke zerkve, in tempelj f. Duha, in smo deleshni Jesufoviga nefkonzhniga saflushenja. „Ne veste, de fo vashe telefa udje Jesufovi?“ 1. Kor. 6, 15. „Ne veste, de ste tempelj boshji, in Dub boshji v' vas prebiva.“ 1. Kor. 3, 16.

Ali so tudi sa ta svet vse shrafenge in nastopki poerbaniga greha per f. kerstu odpufheni?

Nifo, vse bodo she le na dan od smerti vftajenja popolnoma minule, kadar bo strohljivo nestrohljivoft, in umerjozho neumerjozhoft obleklo. 1. Kor. 15, 53. Š. pismo pravi: Teshak jarm je nad Adamovimi otrozi od dneva njih is-hoda is materniga telefa do dneva njih pokopa (v' semljo) v' mater vseh ljudi.“ Šir. 49, 1.

Zhimu slabosti nature, temota in nevednost uma, spazheno poshelenje, telefne in dufhne nadloge, bolesen in smert she po f. kerstu ofstanejo?

Sato ofstanejo, de je zhlovek bolj ponishen

in bolj shelen gnade boshje, in mu pomagajo, de si s' poterpeshljivostjo vezhi zhaft v' nebesih saflushi. „Tridentinski sbor pravi, de hudo poshelenje ostane sa vojfkovanje, ktero tistim ni fhkodljivo, kteri se s' gnado Jesusovo podperti vojfkujejo.“ Šej. 5, 5.

Kako samorejo odrasheni, kteri nimajo perloshnosti kersta vode prejeti, svelizhani biti?

Škosi kerst shelja in fkosi kerst kervi.

Kaj je kerst shelja?

Kerst shelja je, kadar nekerfhen zhlovek sposna, de je vera Jesusova prava, in ima gorrezhe shelje kerfhen biti, pa perloshnosti nima kersta vode prejeti, in vender Boga popolnoma ljubi, in s'voje storjene grehe is ferza obshaluje.

Kaj je kerst kervi?

Kerst kervi je, kadar nekerfhen zhovek sheli kerfhen biti, pa ne more, in s'vojo kri in s'voje shivljenje sa Boga in vero da.

Kdo sme kerfhevata?

Škofje in fajmosftri, in s' njih dovoljenjem tudi drugi duhovni in djakoni, v' sili pa vsak sme kerfhevati.

Kaj more storiti, kdor kerfhuje?

Kdor kerfhuje more: 1) misel imeti tako kerstiti, kakor je Jesus ta s. sakrament postavil.

2) More zhloveka s' pravo vodo obliti.

4) More med oblivanjem s' vodo te befede govoriti: Jest te kerstim v' imenu Ozheta in Šina in svetiga Duha.

Kako more odraſhen zhlovek perpravljjen biti, ki hozhe kerſhen biti?

1) More nar potrebnifhi refnize vere vediti in jih verovati. „Pojte in uzhite vſe narode, in kerſhujte jih — uzhite jih vſe ſpolnovati, karkoli ſim vam ſapovedal.“ Mat. 28, 19. 20.

2) More ſ. kerſt profiti, in voljo imeti ud zerkve Jeſuſove biti.

3) Œvoje grehe obſhalovati. „Œpokorite ſe, in ſledni iſ med vaſ naj ſe da kerſtiti v' imenu Jeſuſa Kriſtuſa v' odpuſhenje grehov.“ Djan. Apoſt. 2, 38.

4) Œe more hudizhu, ſvetu in grehu odpovedati, in obljubiti, de bo do konza po kerſhanſko ſhivel. „Ne veſte, de vſi, kateri ſmo v' Jeſuſu Kriſtuſu kerſheni, ſmo v' njegovi ſmerti kerſheni? Sakaj ſ' njim ſmo pokopani ſkosi kerſt v' ſmert; de moremo, kakor je Kriſtuſ vſtal od mertvih ſkosi zhaſt Ozhetovo, tako tudi mi v' novim ſhivljenji hoditi.“ Rim. 6, 3. 4.

Kdo nameſt otrok to obljubo ſtori?

Nameſt otrok botri obljubo ſtoré vſe ſpolniti, h' zhemur kerſt veſhe.

Kakſhni morejo botri biti?

Botri morejo biti: 1) katoljſhke, kerſhanſke vere, 2) v' veri dobro poduzheni, 3) ſhe birmani biti in 5) ne premladi.

Kakſhe dolſhnoſti imajo botri?

1) Botri imajo otroke, ktere ſo v' kerſt derſhali, ſoſebno ljubiti.

2) Œkerbeti, de ſo po kerſhanſko srejeni,

in zhe fo jim starshi odmerli, ali zhe fo sanikerni, naj fami sa njih kerfhanfko sadershanje in spolnjenje obljud fkerbé.

3) Sa njih moliti.

Komu smo se per f. kerstu odpovedali?

Per f. kerstu smo se odpovedali hudizhu, njegovimu djanju in napuhu.

Kaj hozhe rezhi, se hudizhu odpovedati?

To je toliko, kakor: nozhem njemu pokoren biti, in njegovim fkufhnjavam se nikoli podvrezhi.

Kaj je, njegovimu djanju se odpovedati?

To je, vsm hudim mislim, sheljam, besedam in delam, s' besedo, vsm greham se odpovedati.

Kaj je, njegovim napuhu se odpovedati?

Je toliko, kakor se vfi posvetni zhafti, hvali ljudi, nezhimernim oblazhiam, s' besedo, vsmu, kar hudobni ljudje ljubijo in ishejo, odpovedati.

Kaj smo per f. kerstu obljubili?

Šmo obljubili v' Boga, v' Jesufa Kristufa, v' f. Duha in v' katoljfhko zerkev verovati, po volji boshji shiveti, le sa boshjo zhaft delati, kakor je Jesuf delal; vse ljubiti, kar je Jesuf ljubil, vse savrezhi, kar je on savergel, in kakor dobri otrozi matere katoljfhke zerkve tudi nji vfo pokorfhino fkasovati.

Ali smo dolžni to obljubo spolniti?

Moremo jo spolniti, drugazhi svelizhani ne bomo.

Kako se per kerstu storjena obljuba ponovi?

Tako le: Verujem v' Boga Ozheta, Šina in f. Duha. Verujem v' Jesufa Kristufa, Šina boshjiga ediniga, ki je Bog in zhlovek fkupej, kateri je zhloveški rod s' svojim terpljenjm in f' svojo smertjo odrefhil. Verujem vse, kar je Bog rasodel, kar so Jefuf in njegovi aposteljni uzhili, in kar katoljfhka zerkev, ktere ud biti in do smeri oftati shelim, verovati sapoveduje. Odpovem se is zeliga ferza hudizhu, njegovimu napuhu in vsimu njegovimu djanju. Odpovem se tudi vsim greham, bahanju in vsim sapeljivim ukam tega sveta. Perpravljen sim po kerfhanfko shiveti; Bog me poterdi f' svojo mogozhno gnado v' fklepu Amen.

Kdaj se spodobi per f. kerstu storjeno obljubo ponoviti?

Špodobi se: 1) kmalo, ko se svoje pameti savemo.

2) Pred f. birmo.

3) Na dan svojiga godu, ali ob rojstni obletnizi.

4) Pred spovedjo in f. Obhajilam, slastiko se pervikrat k' f. Obhajilu gre.

5) Veliko in binkufhtno feboto.

6) Ob zhafu fkufhnjav, vezhkrat v' shivljenji, in sofebno v' smertni bolesni.

Ali more kristjan slo fkerbeti, de gnado ohrani, ki jo je per f. kerstu sadobil?

Slo more fkerbeti, ker je ta gnada nar imenitniſhi. Škosi njo je postal otrok boshji, brat Kristufov, erbizh nebeſhkiga kraljeſtva in tempelj f. Duha, in zhe bi jo sgubil, v' nar vezhi nefrezho pade, nedolshnoſt sgubi, in je ſpet fuſhen hudizhev.

Od ſvete birme.

Kaj je ſveta birma?

Šveta birma je ſakrament, v' kateri je kerſhen zhlovek s' pokladanjem rok in molitvijo fhkofa, in f' f. krishmo od f. Duha v' gnadi boshji poterjen, de ſvojo vero ſtanovitno prizha in po nji ſhivi.

Kaj ſadobimo per f. birmi?

Polvezhujozho gnado boshjo povikſha, in ſhe poſebno gnado da, de kristjan ſtanovitno vero ſpoſna, in po nji ſhivi; tudi vtifne duſhi neisbrifljivo ſnamnje, ſato ne ſme zhlovek vezh, ko enkrat birman biti. „Kteri pa naſ s' vami vred poterduje v Kristufu, in naſ je pomasal, je Bog, kateri naſ je tudi ſapezhatil, in je dal ſaſtavo Duha v' naſhah ferzih.“ 2. Kor. 1, 21. 22.

Ali je ſakrament f. birme vſim potreben?

Sakrament f. birme ni tako potreben, de bi kristjan bres njega ne mogel ſvelizhan biti, pa ſavolj gnade, ki jo povikſha, bi ſe kristjan pregreſhil, ko bi ga is ſanikernoſti ne prejel.

Kdo nas preprizha, de je zhloveku gnada f. Duha potrebna?

Aposteljni Jesufovi; oni so bili, pred ko so f. Duha prejeli, maloferzhni, kafniga ferza v' vervanji, nesumni; potlej pa, ko so binkufhtno nedeljo f. Duha prejel, so ferzhno Jesufa Kristufa v' simu ljudstvo osnanoi, in ga povfod bres strahu pred smertjo prizhali, in rajshi shivljenje sgubili, kakor od Jesufove vere odstopili. Tudi nam se je vojfkovati soper fkufhnjave, torej je nam tudi gnade treba, in ta nam je v' f. birmi pomnoshena.

Kdo je perve kristjane birmoval?

Aposteljni so perve kristjane birmovali. — „Kadar so aposteljni, ki so bili v' Jerusalemu, flifhali, de Šamarija v' besedo boshjo veruje, so k' njim poslali Petra in Janesa. Kadar sta prifhla, sta sa-nje molila, de so f. Duha prejeli. Sakaj v' nobeniga is njih fhe ni bil prifhel, ampak famo kerfheni so bili v' imenu Gospoda Jesufa. Tedaj sta roke na-nje pokladala, in so prejeli f. Duha.“ Djan. apof. 8, 14 — 17.

Kdo ima danafhne dni oblast birmovati?

Danafhne dni imajo v' redu le fhkofje oblast birmovati, ker oni so pravi namestniki apofteljnov.

Kako fhkof birmujejo?

Škof nad birmanzam roke rasprosté, molijo, in f. Duha v' njega klizhejo, potlej mu pomashejo zhelo s' sveto krishmo, in ga nekoliko na lize vdarijo, mu mir vofhijo, in na sadnje spet sa-nj molijo — Satorej morejo bir-

manzi per pervi molitvi, ki jo fhkof nad nji-
mi molijo, in per sadnji, kadar so she vse po-
birmali, v' prizho biti.

*Kaj pomeni pokladanje rok fhkofovih nad
birmanzi?*

Pomeni, de jih bo f. Duh s' svojo gnado
obvaroval in mozhne storil.

Kaj pomeni masanje s' f. krishmo?

Pomeni gnado f. Duha, ktera je v' f. bir-
mi pomnoshena, de je zhlovek v' veri poterjen
in Bogu prijeten.

*Sakaj storé fhkof s' f. krishmo krish na
zhelu birmanzu?*

V' spomin, de ima f. birma vfo svojo mozh
od Jesufoviga terpljenja in smerti na krishi.

Sakaj na zhelu krish storé?

V' spomin, de se birmanz ne sme framov-
vati Jesufoviga krisha in njegove vere.

Sakaj fhkof birmanza malo na lize vdarijo?

De se birmanz spomni, de more vselej per-
pravljjen biti sa Jesufa voljno in ferzhno terpeti.

*Kako more biti perpravljjen, kdor hozhe f.
birmo prejeti?*

More biti kershen; zhe je she odrashen,
more biti v' veri in v' tem, kar f. birmo sade-
va, dobro poduzhen, in v' stanu gnade boshje,
to je, bres smertniga greha.

Kako se more tedaj k' f. birmi perpravljati?

Po sgledu aposteljnov v' Jerusalemu se more

perpravljati s' molitvijo, zhe je she odraffen, f' postam in s' drugimi dobrimi deli, in zhe ima smertni greh nad seboj, se more spovedati, in f. odveso dobiti.

Kaj naj birmanz takrat stori, kadar fhkof molijo in roke rasprosterte dershe?

Takrat naj birmanz vero v' kershanfke refnize ponovi, in v' ferzu terdno fklene s' pomozhjo gnade f. Duha nikar od vere odstopiti, temuzh vselej po sapovedih f. vere shiveti, in naj f. Duha sato na pomozh klizhe.

V' kateri starosti se otrozi smejo birmati?

Zerkev sheli, de takrat, kadar se she svoje pameti savedo, de bolj sposnajo, kako potreben jim je ta f. sakrament, de se loshej in bolj perpravijo ga vredno prejeti, in se tudi loshej spomnijo, kdaj so bili birmani.

Sakaj se tudi k' f. birmi botri jemljejo?

Sato, de bi birmani k' dobrim napeljevali, od hudiga odvrazhevali, jih obljud opominjevali, de v' veri stanovitni ostanejo, in po nji shive.

Kaj more birman po f. birmi storiti?

Naj Boga sa ta sakrament sahvali, naj si persadeva Jesufove nauke zhedalje bolj sposnati, na tanko po njih shiveti, prejeto gnado s' molitvijo in dobrimi deli ohraniti, in se vsiga ogibat, s' zhimur bi gnado boshjo lohko sapravil.

Od presvetiga reshnjiga Telefa.

Kaj je sakrament f. reshnjiga Telefa?

Sakrament f. reshnjiga Telefa je nar svetejšhi sakrament, je pravo telo in prava kri nashiga Gospoda Jesufa Kristufa v' podobah kruha in vina.

Sakaj se ta sakrament nar svetejšhi imenuje?

Sato, ker ne posvezhuje famo zhloveka, temuzh ima v' febi Jesufa Kristufa, sazhetnika vse svetoſti.

Kakshne imena ima ta sakrament?

Ta sakrament se imenuje:

1) Sakrament altarja, ker se na altarji premenjenje kruha in vina v' telo in kri Jesufovo godi.

2) Nebeshki kruh, ker ima v' febi Jesufa Kristufa, kateri je per vzhlovezhenji is nebes prishel, in kateri fedi v' nebesih na desnizi svojiga Ozheta. — „To je kruh, kateri je is nebes prishel, ne kakor so jedli vafhi ozhetje mano, in so umerli; kdo ta kruh je, bo vekomaj shivel.“ Jan. 6, 29.

3) Kruh angelfki, ker ima v' febi Jesufa Kristufa, kteriga angeli v' nebesih gledajo in vshivajo.

4) Gospodova vezherja, ker je Jesuf ta presveti sakrament per sadnji vezherji postavil, in ga svojim apostelnjam vshiti dal.

5) Popotniza, ker je dushna jed, in kristjane shivi in mozhne stori, de popoti pravizhnosti hodijo. Sakaj kakor smo v' f. kerstu v'

novo shivljenje prerojeni, v' f. birmi poterjeni, de se samoremo fkufhnjavam vstavljati, jih premagovati, in od Kristufa ozhitno prizhati, tako ta f. sakrament shivljenje dufhe ohrani in jo shivi.

6) **Šveto Obhajilo**, ker kristjani per vshivanji tega f. sakramenta spomin Jesufove smerti in druge velike fkrivnosti obhajajo.

Kdaj je Jesuf ta f. sakrament postavil?

Jesuf je ta f. sakrament per sadnji vezherji, na vezher pred svojo smertjo, to je na veliki zhetertik, postavil.

Kako je Jesuf ta f. sakrament postavil?

Per vezherji, ko je f' svojimi apofstelnji velikonozhno jagnje jedel, je vsel kruh v' svoje svete roke, sahvalil nebefhkiga Ozheta, ga je f' svojo vfigamogozhno besedo posvetil, ga raslomil, in dal apofstelnjam rekozh: Vsemite in jejte: to je moje telo, katero bo sa vaf dano. — Potém je vsel kelh; sahvalil, posvetil in ga njim dal rekozh: Pite is tega vfi, sakaj to je moja kri nove savése, ktera bo sa vaf in sa njih veliko prelita v' odpufhenje grehov. To storite, kolikorkrat bote storili, h' mojimu spominu.

Kaj se je sgodilo na te Jesufove besede: To je moje telo, to je moja kri?

Velik zhudesh, de se je kruh in vino v' Jesufovo shivo telo in kri spremenilo, defiravno je podoba kruha in vina tudi potlej fhe oftala.

Kaj je Jesuf hotel s' besedami: To storite k' mojimu spominu?

S' temi besedami je Jesuf svojim apofstlj-

nam in vsim mafhnikam oblaf in sapoved dal, per f. mafhi ravno f' temi besedami, ktere je on isrekel, kruh in vino v' shivo telo in kri Jesufa Kristufa spremenjevati; tudi je s' temi besedami sapoved dal, de naj se per te fkrivnosti verni kristjani na njegovo ljubesen, terpljenje in smert hvaleshno spomnijo.

Kdaj se kruh in vino spremeni v' telo in kri Jefusovo?

Kruh in vino se spremeni v' Jefusovo telo in kri, kadar mafhnik zhes kruh isrezhe Jefusove besede: „To je moje telo,“ in zhes vino: „To je moja kri“.

Ali je po posvezhenji fhe kruh in vino?

Ni vezh kruh ne vino, ker Jefusove vfigamogozhne besede kruh in vino spremené v' njegovo pravo telo in pravo kri. Le podoba kruha in vina fhe oftane.

Kaj pa je podoba kruha in vina?

Podoba je to, kar se nad sakramentam s' zhloveshkimi pozhutki vidi in zhuti: farba, pokuf in duh kruha in vina.

Sakaj je Jefus Kristus f. refhnjo Telo po podobi kruha in vina postavil, defiravno je Jefus v' vsaki podobi posebej vef prizhejozh?

Sato de se dve rezhi raslozhijo, ki jih ta fveti sakrament v' febi fklene: ofer ali daritev f. refhnjiga Telefa, in fv. Obhajilo.

Koliko podob je k' ofru fv. mafhe treba?

Obéh podob je k' ofru fv. mafhe treba, ker

se **Jesuf** per **sveti mafhi** **nebefhkimu Ozhetu** sa **naš** ravno tako daruje, kakor se je na **krishi** daroval.

Jesuf, **Šin** boshji, je prišel na **svet**, de bi **grefhne Adamove** otroke, kateri bodo va-nj verovali, v' **boljšhi ljudi**, v' otroke boshje **pre-**naredil, de bi **svelizhani** bili. **Bog Ozhe** je hotel, de naj **njegov boshji Šin** grehe **všiga sve-**ta **na-se** vsame, naj se **terpljenju** **podvershe**, svojo **dufho** in **telo** **pravizi boshji** v' **spravo** sa **grefhnike** v' **dar** da, in svojo **kri** na **krishi** **pre-**lije. **Jesuf**, is **ljubesni** do **ljudi**, se je v' **voljo** boshjo **vdal**, in je **dolg** in **štrafenge**; ktere **fmo** mi **grefhniki** **saflushili**, **na-se** **vsel**, in je **našho** **dufho** in **telo** f' **svojim terpljenjem** od **vezhni-**ga **pogubljenja** **odrefhil**, nam **gnado** boshjo in **pravizhnoš** **saflushil**, ktero **fmo** po **grehu** **per-**vih **štaršhev** **sgubili**, in nam je **svoje** **neškonzhno** **saflushenje** **dal** in **vezhno** **shivljenje** **perdobil**.

*Kako se preprizhamo, de je **Jesuf Kristuf** sakrament **svetiga rešhnjiga Teleša** tudi ko ofer postavil?*

Jesuf Kristuf je bil na **krishi** **mašhnik** in **ofer**. Kakor **mašhnik** je **ofroval** svojo **dushu** in **telo** **nebefhkimu Ozhetu**; in je bil **ofer**, ko je **šam** **sebe Bogu** sa **ofer** dal, de je **pravizi bosh-**ji f' **svojim terpljenjem** in **šmertjo** na **krishi** sa **grehe** **všiga sveta** **sadošti** **štoril**, in **grefhnike** s' **Bogam** **spravil**. Kar je bil **Jesuf** na **krishi** sa **naš**, to je hotel is **ljubesni** do **svojih pravover-**nih na **vezhne** **zhafse** **biti**, po **redu Melhisede-**ka; sato je per **sadnji** **vezhérji** **spremenil** **kruh** v' **svoje** **pravo** **telo**, in **vino** v' **svojo** **pravo** **kri**, in je **oboje** **daroval** **svojimu** **nebefhkimu Ozhe-**

tu v' odpuščenje grehov sveta. Kar je Jezus storil, to je tudi svojim učenikom zapovedal, da naj v' njegov spomin store, kar so tudi storili. Povezhevali so kruh in vino, katero se je v' pravo telo in kri Jezusovo spremenilo (kosi boshjo mozg), so v' teh podobah Jezusovo telo in kri Boga ofrovali, in sakrament svetiga rešitvenjega telefa vshivali, kar tudi s'he sdaj mašniki store. — Tako je sakrament svetiga rešitvenjega telefa naša jed sa vezhno shviljenje in ofer noviga testameta.

Kaj katoliška cerkev od spremenjenja kruha in vina veruje in užije?

1) De se per poveženji kruh in vino (kosi besede Jezusove v' telo in kri Jezusovo spremeni, in de je Jezus v' tem sakramentu po boshji in zhloveshki naturi prizhijozh. — Defiravno imata kruh in vino prvo podobo in pokuf, v'ender ni vezh ne kruh, ne vino.

2) De v' podobi kruha in vina je zel Jezus Kristus. — V' podobi kruha tedaj ni fama telo Jezusovo, kakor v' podobi vina ne fama kri; temuzh v' slednji podobi, in tudi s'he tako majhna drobtiniza ali kapliza teh podob, je Jezus Kristus zel in ves, Bog in zhlovek, s' dušo in telefam, s' kervjo in s' mefam prizhejzoh.

3) De verni kristjani, ki Kristus le v' podobi kruha vshivajo, ravno tako Jezusa prejmejo, kakor mašniki, ki ga vshivajo v' podobah kruha in vina.

4) De pravizhni in gresniki per obhajilu Jezusa rešitvenno prejmejo; tode pravizhni gnado sadobe, gresniki pa smert.

5) De Jesuf Kristuf tako dolgo v' podobi kruha in vina ostane, dokler podobe ne minejo; v' zhloveku pa ostane f' svojo gnado, dokler smertno ne grefhi.

Ali smemo sakrament svetiga refhniga telefa moliti?

Smemo in dolshni smo ga moliti, ker je Jesuf Kristuf, Bog in zhlovek pod podobami kruha in vina refnizhno prizhejzoh, Boga pa smo dolshni moliti.

Kakshen kruh in kakshno vino more biti sa posvezhenje?

Kruh more biti oprefen is zhishte pfhenizhne moke, in vino pravo od vinfke terte.

Sakaj je Jesuf Kristuf ta presveti sakrament postavil?

1) V' spomin svojiga terpljenja in smerti. „Sakaj, kolikorkrat bote jedli ta kruh, in ta kelh pili, bote smert Gospodovo osnaneli, dokler ne pride.“ 1. Kor. 11, 26.

2) De bi bil on sam duhovna jed nashih duhf sa vezhno shivljenje. „Moje meso je ref jed, in moja kri ref pijazha. Kdor je ta kruh, bo vekomaj shivil.“ Jan. 56 — 59.

3) De nam je dal stanovitno sprizhevanje svoje ljubesni do nas; in de smo s' nebeskim Ozhetam spravljani.

4) De je f' svojo zerkvijo do konza sveta ne le f' svojo gnado, ampak tudi v' refnizi sam v' prizho.

Šo kristjani dolshni sakrament f. refhnjiga telefa prejemati?

Dolshni fo, ker

1) Jesuf lam to sapoveduje rekozh: „Refnizhno, refnizhno vam povem: ako ne bote mojiga mefa jedli, in moje kervi pili, ne bote imeli shivljenja v' febi.“ Jan. 6, 54.

2) Savoljo gnad, ktere kristjan v' tem sakramentu sadobi, kateri je jed in pitje nafhe dufhe sa vezhno shivljenje.

Ali je ta f. sakrament vernim sa svelizhanje potreben?

Ne tako, kakor f. kerst; ker otrozi, ki fhe nifo per pameti in nedolshni umerjo; odrashe ni, ker ga shele prejeti, pa jih smert prehiti de ga ne morejo; in tifti, kateri ob pamet pridejo, svelizhanje dofeshejo, zhe fo fizer vredni, defiravno nifo bili obhajani. Le tak, kateri je per dobrim sposnanju in ga nozhe prejeti, ne more biti svelizhan, ker gnado boshjo sametuje.

Kdaj smo dolshni sakrament f. refhnjiga telefa prejeti?

Po zerkveni sapovedi smo ga dolshni, pod smertnim greham, vfako leto nar manj enkrat, to je ob velikonozhnim zhasu prejeti.

Sakaj sapoveduje zerkev ob velikonozhnim zhasu f. Obhajilo prejeti?

Sato, ker je Jesuf Kristuf ob velikonozhnim zhasu terpel in umerl, in tudi ta fveti sakrament postavil, in ga dal fvojim apofsteljnam vshiti.

So kristjani dolshni fhe ob drugih zhasih f. Obhajilo prejeti?

Šveto Obhajilo fo dolshni kristjani prejeti v' smertni nevarnosti, sato, ker je popotniza v' vezhno shivljenje; zerkev pa tudi sheli, de bi ga vezhkrat v' letu prijeli.

Sakaj je dobro vezhkrat k' f. Obhajilu iti?

Zhe je kristjan, kolikor njegova flabošt samore, vreden, je dobro vezhkrat k' fvetimu obhajilu iti, ker je f. refhnjo telo duhovna jed, in daje mozh njegovi dushi. Šveti Avgufhtin pravi: Shivi tako, de bofh vreden vfak dan telo Gospodovo prejeti.

Je sanikernost v' prejemanji tega f. sakramenta greh?

Greh je, kar tak zhlovek kashe flabo vero, majhino ljubesen in hvaleshnoft do Jesufa.

Per kateri starosti fo dolshni otrozi pervo f. Obhajilo prejeti?

Nobeden ne more starosti, kdaj fo otrozi dolshni, ali kdaj smejo pervo f. Obhajilo prejeti, bolj vediti, kakor starfhi in spovedniki, kateri nar bolj vedo, zhe fo otrozi sadosti poduzheni, in zhe tako brumno shive, de fo f. Obhajila vredni.

Kakfhne gnade sadobi kristjan, zhe po vrednim f. refhnjo telo prejme?

Vredno f. obhajilo kristjana:

1) S' Jesufam fklene. „Kdor je moje mefo, in mojo kri pije, oftane v' meni, in jest v' njem.“ Jan. 6, 57.

- 2) Gnado boshjo v' njem ohrani, in povikfha.
- 3) Mu male ali odpufljive grehe odpufti.
- 4) Mu hudo pofheljenje pomanjflha in ukroti.
- 5) Obvaruje duflho od prihodniga hudiga.
- 6) Mu da faftavo zhaftitljiviga vftajenja telefa in vezhniga shivljenja. „Kdor je moje mefo, in mojo kri pije, ima vezhno shivljenje, in jelt ga bom obudil poflednji dan.“ Jan. 6, 55.

Kakflhne gnade sadobi kristjan od sakramenta fvetiga refhnjiga telefa ko ofra?

Ker je v' tem f. nekervavim ofru, ki ga per f. mafhi Bogu opravljamo, ravno tifti Kristuf, ki se je v' odpuflhanje grehov fвета na krishi Bogu daroval in kri prelil, sadobe vfi, ki prav verujejo, fo sgrevani in fpokorjeni, per f. mafhi miloft in gnado boshjo. Ozhe nebefhki, fkosi ta f. ofer potolashen, deli gnado prave pokore in odpuflhenje grehov, fhe tako veliki naj fo. Torej je ta ofer opravljen ne le sa odpuflhenje grehov, fhtrafing in v' sadofitev, in v' sadobljenje vfe potrebne gnade shivim kristjanam na semlji, temuzh tudi sa verne duflhe v' vizah, ki fhe nifo sadofiti ozhifhene. Trident. sbor. fej. 22.

Kdo deli vernim f. refhnje telo?

Mafhniki delé vernim f. refhnje telo.

Koga tedaj kristjan prejme kadar k' f. obhajilu gré?

Jesufa Kristufa, praviga shiviga Boga, s' duflho in telefam, f' kervijo in s' mefam.

Od perpravljjanja sa vredno pre- jemanje tega f. sakramenta.

Še sme bres perprave iti k' svetimu Obhajiu?

Ne sme se iti bres perprave k' svetimu Obhajilu; temuzh kdor ga hozhe vredno prejeti, more perpravljjen biti.

Kolikero more perpravljjanje sa vredno f. Obhajilo biti?

Dvojno: perpravljjanje dushe in telefa.

Kakfhna je perprava dushe?

1) More terdno verovati, de je pravo telo in prava kri Jesufova prizhejzha.

2) More vediti, de ni le s' nobeni zhlovekam v' fovrafhtvu, temuzh, de svojiga blishnjiga is ferza ljubi.

3) De more kristjan bres smertniga greha in v' gnadi boshji biti.

4) Tudi ne sme imeti ljubeshni do malih grehov.

5) Mora sheleti Jesufa vredno in poboshno prejeti.

Ali je velika pregreha Jesufa nevredno prejeti?

Velika pregreha je, ker je Jesufu velika nezhaft storjena. — Š. Pavl od tega tako govori: „Kdorkoli bo nevredno ta kruh jedel, in kelh Gospodov pil, je kriv nad telefam in kervijo Gospodovo, in si fodbo (pogubljenje) je in pije, ker ne raslozhi telefa Jesufoviga.“ 1. Kor. 11, 27 — 29.

Kteri f. Obhajilo nevredno prejemejo?

Vsi, ki so v' smertnim grehu.

Kdaj kristjan ta greh vedama stori?

Takrat, ko bi ne hotel spovedniku svojih grehov rasodet, ali ko bi per spovedi odvese ne dobil, in vender k. f. Obhajilu fhel.

Kako se grehu pravi, ki se s' nevrednim Obhajilam stori?

Boshji rop se mu pravi.

Kako Boga take fhtrafa, ki boshji rop store?

Bog jih vezhi del fhtrafa f' flepoto uma, s' sapufhenjem boshjim, terdovratnostjo ferza, f' zhasnimi nadlogami, in s' vezhnim pogubljenjem. „Sakaj kdor je ali pije nevredno, si sodbo je in pije, ker ne raslozhi telefa Gospodoviga. Savoljo tega je med vami veliko slabih in bolnih, in jih veliko spi.“ 1. Kor. 11, 29. 30.

Kaj se je is tega uzhiti, ko je nevredno prejemanje f. Obhajila tako velik greh?

Is tega se je uzhiti, de se zhlovek tega nikoli ne more dosti bati, in de je, zhe je nefrezhen bil v' ta greh pasti, dolshan se ga spovedati, in veliko pokoro delati.

Kaj more kristjan storiti, preden f. reshnje telo, prejme, zhe je v' smertnim grehu?

More pred svoj greh is ferza obshalovati, se ga zhisto spovedati, in f. odveso prejeti.

V' zhim obstoji poboshnost ali andoht ferza?

Poboshnost ferza obstoji v' tem, de zhlovek;

1) Vero, upanje in ljubesen obudi.

2) De moli Jesufa Kristufa v' sakramentu f. refhnjiga telefa.

3) De mifli s' hvaleshnim ferzam na smert Jesufa Kristufa, v' ktere spomin je ta f. sakrament postavljen, in sapovedano, de ga verni vshivajo.

4) De je ponishen, in de obudi greven-go nad grehi, in terden fklep svoje shivljenje zhedalje bolj po nauku Jesufvim ravnati, in de ima posebno ljubesen do blishnjiga.

Kako se obudi vera pred f. Obhajilam?

Tako, de kristjan terdno veruje, de je v' sakramentu altarja ravno tisti Jesuf Kristuf vpri-zho, kateri je na fvet prifhel naf odrefhit, kateri je terpel in na krishi umerl, kateri je tretji dan od smerti vstal, in fedu na defnizi Boga Ozheta.

Kako se upanje obudi?

Tako, de se kristjan na Jesufovo ljubesen terdno sanefe, de mu bo grehe odpuftil, svojo gnado, vezhno svelizhanje in vse potrebne pomozhi sa svelizhanje dal, ker je tako dobrotljiv in miloftiv, de se mu v' sakramentu vshivati da.

Kako se ljubesen obudi?

Tako, de ima kristjan, kateri k' f. Obhajilu gre, ferzhno veselje do Jesufa Kristufa, kteri-ga bo sdaj prejel.

Kako kristjan v' f. Obhajilu Jesufa f' ponishnostjo prejme?

Zhe premifhljuje, kako predzhudno veliko je Jesufova ljubesen, ktera je storila, de se je

on tolkanj ponishal, de je svojih vernikov duhovna jed in pijazha postal, de bi se s' njimi sklenil, de bi vezhno shivljenje imeli; de je on kralj nebes in semlje, zhlovek pa prah in pepel in sraven she grefhnik; kako se je tedaj dolshan pred Jesufam v' svoji nizh ponishevati.

Sakaj more kristjan pred f. Obhajilam tudi grevenga zhes svoje grehe obuditi, in terdno skleniti sa naprej brumno shiveti?

To more sato storiti, ker noben zhlovek ni sadofti zhift in popolnoma vreden Jesufa prejeti; in ker bo tako veliko gnado prejel, more tudi terdno voljo imeti ljubesniviga in dobrotljiviga Jesufa ne vezh shaliti.

Kako naj se verni kristjan she bolj perpravlja k' svetimu Obhajilu?

Verni kristjan naj se poprejsfni dan s' molitvijo, s' branjem svetih bukev in s' drugimi dobrimi deli, tudi s' sdershvanjem od dopufteniga vefelja, sa f. Obhajilo perpravlja.

Kako se more kristjan na telesu perpravljati sa f. Obhajilo?

1) De je, zhe ni nevarno bolan, od polnozhi tefh.

2) De spodobno oblezhen s' velikim spofhtvanjem k' boshji misi perstopi. „Vse pa naj se poshteno in po redu godi,“ sapove f. Pavl. 1. Kor. 14, 40.

Kaj more kristjan storiti, kadar se pred f. Obhajilam ozhitna spoved moli?

Takrat naj grevengo nad svojimi grehi po-

novi. Kadar rezhejo mafhnik: Glejte Jagnje boshje, ktero grehe svetá odjemlje, naj kristjan Jesufa moli; in kadar mafhnik pravijo: Gospod, nisim vreden de grefh pod mojo streho, temuzh rezi le s' besedo, in moja dusha bo osdravljena, naj obhajanz s' veliko ponishnostjo sposna, de ni vreden Jesufa prejeti, naj se trikrat na perse udari, in ravno te besede s' mafhnikam vred govori. Sraven naj tudi upanje obudi, de per Jesufu milost najde.

Kako se more obhajanz per prejemanji f. hostjo sadershati?

Kadar mafhnik f. hostjo podajo, more obhajanz ufta zhedno odpreti, jesik na spodnji shnabel poloshiti, in f' spofhtovanjem f. refhnje Telo prejeti; f. hostje ne shvezhiti, ne nalafh v' uftih perdershevati, ampak prez savshiti. Ako se f. hostja uft prime, je ne sme f' perftam, ampak s' jesikam odlozhiti, ne is uft pljuvati, in ne prez is zerkev iti.

Kaj more kristjan po f. Obhajilam storiti?

Kadar je kristjan f. refhnje Telo she prejel, naj poklekne na stran, de v' miru veliko gnado premifli, ktero je prejel, in v' teh brumnih mislih naj

1) Jesufa sahvali sa nefkonzhno gnado, ktero mu je fkasal, de je k' njemu prifhel.

2) Naj ga v' ponishnosti moli.

3) Naj mu dusho in telo ofruje, de bo oboje le na boshjo zhaft obrazheval.

4) Naj Jesufa profi, de bo f' svojo gnado stanovitno v' njem ostal.

5) Naj vero, upanje in ljubesen obudi in druge storjene dobre fklepe ponovi.

6) Naj ga prosi, de mu vse dodeli, kar mu je sa dušno in telo potrebno.

Sakaj se more kristjan f' tako fkerbjo k' f. Obhajilu perpravljati?

Savoljo svetosti tega f. sakramenta in savoljo velikiga fadu, ki ga is vredniga prejemanja tega f. sakramenta sadobi, in savoljo velikiga greha, ki bi ga fkosi nevredno f. Obhajilo storil.

Kako se more kristjan na dan f. Obhajila sadershati?

1) Še more varovati vfiga postopanja, doma biti, Jesufa vezhkrat sahvaliti, dobre dela opravljati, in sbranih svetih misel biti, in dobro je duhovne bukve brati.

2) V' zerkev iti, in poboshno moliti.

3) Vfiga posvetniga hruma in veselja, kar je mogozhe, se ogibati, in tudi potlej na Jesufa ne posabiti, kteriga je prejel, de vselej brumno shivi ker le f' takim Jesuf vekomaj fklenjen ostane.

Ali kristjan samo v' sakramentu f. reshnjiga Telefa Kristusa prejme?

Kristjan samore Jesufa Krišiusa tudi s' duhovnim obhajilam prejeti.

Kaj je duhovno obhajilo?

Duhovno obhajilo so mozgne shelje Jesufa in njegovo gnado prejeti, ktere ima kristjan is ljubezni do Jesufa in brumniga shivljenja.

Je kristjanova dolshnost vezhkrat take shele do Jesufa obuditi, ali duhovno obhajilo prejeti?

Kristjan se more vedno v' duhu ohajati, sakaj sakrament altarja mu je le vzhafi mogo-zhe prejeti; de bi pa Jesufoviga duha imel, more smirej sheleti, zhe hozhe dushe shivljenje ohraniti. Posebno pa more

1) Velike shelje do Jesufa in njegoviga duha obuditi, kader se perpravlja f. refhnje Telo prejeti.

2) Kadar savolj bolesni ne more Jesufa v' sakrament altarja prejeti.

3) Per f. mafhi, kadar se mafhnik obha-ja, in tudi drugekrat, kadar vidi druge k' f. Obhajilu iti.

Ali je dolshnost v' nevarni bolesni sakra-ment f. refhniga Telesa prejeti?

Velika dolshnost je, ker je takrat nar bolj potrebno, de dusha kristjanova mozh sadobi bolesen voljno terpeti, in frezhno umreti, to-raj se popotniza v' vezhnost ne sme do sadnji-ga odlafhati, ker je to nevarno.

Zhe kristjan, kateri je bil nekaj dni poprej per f. Obhajilu, sboli, ali mu je treba spet f. Obhajilu prejeti?

Treba mu je, de v' nevarni bolesni popot-niza prejme.

Kaj naj verni storé, kadar duhoven gredo bolnika obhajaj?

Verni naj Jesufa molijo in pozhafte, naj ga spremijo, in sa bolnika molijo, de bi mu

Jesuf grehe odpuštil, in se mu dal vredno prejeti; in naj tudi sa se profižo, de bi na sadnjo uro gnado imeli Jesufa vredno prejeti.

Od sakramenta svete pokore.

Koliko pomenov ima beseda pokora v' sebi?

Beseda pokora ima vezh pomenov, ali se vsame kakor zhednost, ali kakor sakrament, ali kakor sadostenje.

Kdo ima pokora kakor zhednost?

Tisti, kateri greh savolj Boga zhes vse sovrashi in obshaluje, terdno sklene ga vezh ne delati, in ga po vrednost nad seboj pokori, in upa, de mu ga bo Bog po svoji milosti odpuštil.

Je taka pokora vselej potrebna odpufhenje grehov sadobiti?

Vselej je potrebna, ker drugazhi se grešnik ne spreoberne, in mu tudi ni mogozhe odpufhenja grehov sadobiti, zhe grešnik greha ne sovrashi, in ga ne sapuſti. „Spreoberni se k' Gospodu, in sapuſti svoje grehe.“ Šir. 17, 21. „Ako se ne boſte ſpokorili, boſte vsi pogubljeni.“ Luk. 13, 3. „Duſha, ktera je grešhila, bo umerla, ako pa krivizhni nad svojimi grehi pokoro dela, ne bo umerl.“ Ezhel. 18, 20, 21.

Ali je lahko pokoro delati?

Ni lahko ampak teshko, ker je ſpazheni natori soperna; sakaj pokora jo lozhi od tega, kar ji je vſhez.

Ali samore grešnik sam od sebe pokoro delati?

Šam od sebe ne, temuzh f' pomozhjo gnade boshje, to de mu je treba sa-njo Boga profiti.

Kako sadobi grešnik dar pokore?

Bog ga grešniku da is svoje milosti savolj nekonzhniga saflushenja Jesufoviga, grešnik pa ta dar gnade boshje po svoji profiti volji sprejme, in ona njegove ferze k' Bogu nagne.

„Gospod obrni nas k' febi, in spreobrnjeni bomo.“ Shalost. pef. 3, 21. „Obrnite se k' meni, in se bom k' vam obrnil.“ Zaha. 1, 3.

Švet Tridentinski sbor uzhi, kako de se grešnik spreoberne, kako de je k' pokori napeljan, in is grešnika pravizhen postane. Grešnik poslufha boshja besedo, in jo premishluje, na to se mu vera obudi; po nji sposna svoj nefrezhen stan in svoje grehe, vidi strafhno sodbo boshjo, nevarnost vezhno pogubljen biti. Vera ga spodbode, sazhne misliti, kako hudo bo s' njim, zhe smiram hodoben ostane; sazhne se bati, in ves prestrafhen sklene greh sapustiti, persadeva si svoj dober sklep spolnovati, in svoj nefrezhen stan sapustiti. Pa vender s' vsim svojim persadevanjem ne more svojih slabost smagati in she greh stori; v' takshnih okolishinah bi grešnik obnemagal, ako bi po veri, ki je v' njem strah obudila, upanja ne sadobil. Vera ga uzhi, de grešnik se sizer is svoje lastne mozhi poboljšhati ne more, samore se pa poboljšhati f' pomzhjo gnade boshje, ktero mu je Jesus f' svojim terpljenjem saflushil. Ta ver-na resniza grešnika podpera, sazhne upati, in poln saupanja v' Josufovo saflushenje profi Boga

v' Jesufovim imenu sa gnado spreobernjenja in opravizhenja. Ko pa grehnik Boga sa gnado profi, si na mozh persadeva svoje flabe nagnjenja ukrotiti, f. Duh mu ljubesen v' serze vlije, sazhne ga Bog veseliti, is ljubesni do Boga, kteri greh sovrashi, sazhne greh sovrashiti in ga saviditi, fklene per sebi greh sapustiti in boshje sapoved spolnovati in po f. evangeliu shiveti; in de bi se svojih grehov snebil, s' Bogam se spravil, fklene sakrament f. pokore prejeti.

Kaj je sakrament f. pokore?

Sakrament f. pokore je sakrament, v' kterim sato postavljen masnik namest Boga grehniku po kerstu storjene grehe odpusti, zhe se jih sgreva in zhisto spove, in zhe ima tudi refnizhno voljo se poboljšhati, in pravo pokoro delati.

Kdo je postavljen masnik?

Tisti, kteriga njegov fhkof postavijo, de spoveduje.

Kaj je pokora kakor sadoštenje?

Šo tiste pokorne dela, ktere so zhloveku potrebne, de pravizi boshji sadošti stori. — Vsfak greh more fhtrafan biti, zhe ga zhlovek sam nad seboj ne fhtrafuje, ga bo Bog fhtrafal, ker je pravizhen, pravi f. Avgushtin.

Ali je sakrament f. pokore k' svelizhanju potreben?

Potreben je vsim tistim, kteri so po f. kerstu smertni greh storili.

Kdor je v' smertnim grehu, je na dushi mertev sa dobre dela delati, ki so vezhniga

shivljenja vredne; ako tak zhlovek ni fkosi gnado sakramenta f. pokore spet oshivljen, ostan mertev, od Boga lozhen in od nebeshkiga kraljestva, torej vezhniga pogubljenja vreden.

Kdaj je Jesus Kristus sakrament f. pokore postavil?

Tisti dan, ko je bil od smerti vstal, in se je svojim apostelnjam perkasal, in jim rekel: „Kakor je Ozhe mene poslal, tudi jest vas poshljem.“ Potlej je va-nje dihnil v' snamnje, de jih s' nevidno oblastjo navda, in jim rezhe: „Prejmite svetiga Duha. Kterim bote grehe odpustili, so jim odpusleni; in kterim jih bote sadershali, so jim sadershani. Jan. 20, 21—23.

Kdo ima dan donashni oblast grehe odpushati?

Dan donashni imajo oblast grehe odpushati fhkofje, ki so nastopniki apostelnjov in drugi mashniki, ker imajo oblast od Jesufa Kristufa.

Kteri grehi so odpusleni v' sakramentu f. pokore?

Vsi po kerstu storjeni grehi, naj bodo she tako veliki, in naj jih bo she tolikanj, se odpuste, zhe je greshnik prav perpravljen. — Kristus je rekel svojim apostelnjam: „Karkoli bote rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano. Mat. 18, 18.

Kako se morejo besede f. pis. vseti, ktero pravi, de nekteri grehi ne bodo odpusleni?

Té se morejo tako vseti, de bodo nekteri grehi teshko odpusleni, ne kakor de bi jih Bog

ne hotel odpustiti, temuzh ker gresnik po svoji prosti volji gnado boshjo sam savershe.

Kaj sadobimo v' sakramentu s. pokore?

Sadobimo 1) odpushtenje grehov.

2) Odpushtenje vezhnih shtrafeng.

3) Posvezhejozho gnado boshjo.

4) Mir vesti. — „Zhe se svojih grehov spovemo, je Bog svest in pravizhen, de nam nashe grehe odpusti, in nas od vse hudobe ozhisti.“ 1. Jan. 1, 9.

Kaj se pravi pravo pokoro delati?

Pravo pokoro delati se pravi k' Bogu se verniti, od kteriga smo se s' greham odvernili, svoje grehe zhertiti, jih resnizhno obshalovati, se jih spovedati, jih nizh vezh storiti, in sa nje sadohti storiti, in dobre dela delati.

Š ktero priliko nas je Jesus poduzhil, de more gresnik vse to storiti, zhe pravo pokoro dela?

Š' priliko od sjubljeniga sina. Luk. 15.

Kaj je potrebno v' sakramentu s. pokore, de se odpushtenje grehov sadobi?

Potrebno je:

- 1) Isprafhevanje vesti;
- 2) Grevengo nad storjenimi grehi;
- 3) Naprejšvsetje ali fklep se poboljšhati;
- 4) Zhista spoved;
- 5) Sadohti storiti ali nalosheno pokoro delati.

Kaj se pravi vest isprafhevati?

Vest isprafhevati se pravi, dobro premisliti, kaj je zhlovek od svojo sadnje dobro storjene fpovedi, ali od tistiga zhafa, kar je sazhel greh fposnovati, grefhil, s' mislimi, besedami, sheljani, s' djanjem ali s' samudo dobrih del.

Je isprafhevanje vesti potrebno?

Isprafhevanje vesti je silno potrebno, ker se grefhnik bres sprafhevanja vesti sam sebe ne more prav fposnati, se ne poboljshati, in ne zhisto fpovedati.

Je isprafhevanje vesti samo takrat potrebno, kader se grefhnik k' fpovedi perpravlja?

Ne le takrat, ampak vezhkrat naj svoje shivljenje premishljuje; posebno ob nedeljih, prasniki, po poslufhanji boshje besede, in vsak dan svezher, ker to pomaga, de se zhlovek loshej fposna, ponishuje in poboljsha.

Ali si more grefhnik per isprafhevanji vesti veliko persadeti?

Grefhnik si more per tem toliko in she vezh persadeti, kakor per kakim imenitnim opravilu.

Kteri grefhniki so dolshni svojo vest she bolj fkerbno isprafhevati?

Tisti grefhniki, kteri so se flabo fpovedali svojo vest malokrat sprafhevali, kteri svet in njegovo veselje ljubijo, in kteri imajo veliko posvetnih fkerbi in smotnjav.

Kaj more zhlovek storiti, de bo samogel svojo vest prav isprafhevati?

More s. Duha na pomozh poklizati, de ga rasvetli in njegovo grehno ferze omezhi, de prav sposna svoje grehe in sebe, kakor ga Bog posna, ki ga bo sodil; kakor je v' refnizi, ne pa kakor se sam sebi sdi.

Gresnik, zhe bolj greh ljubi, manj ga vidi, zhe ga bolj sovrahi, bolj ga sposna, ker sovrahtvo is sposnanja pride. Dokler se grešnik ne sazhe poboljševati, ne bo svojih grehov sposnal; zhe tudi vidne grehe sposna, je she vender flep, ker ne sposna njih hudobe. David, ko je svoj greh prav sposnal, in svojo nefrezho savoljo greha shivo obzhutil, je rekel: „Tvoje pshize, o Bog, v' meni tizhé, in tvoja roka je teshka nad menoj. Savoljo tvoje jese ni sdravja na mojim mesu, moje kosti nimajo pokoja savoljo mojih grehov. Savolj moje hudobije so zhes moja glavo srafle, in me tlazhijo kakor teshka butara.“ Psalm. 37, 3 – 5. Ravno tako je tudi sjubljeni sin sdihoval, ki je sam sebe premishljeval in sazhel svojo nefrezho sposnovati.

Na kaj more grešnik misliti, preden se storjenih grehov isprafhuje?

More premisliti, zhe je spolnil svoje per sadnji spovedi storjene fklepe in oblube, in kar mu je spovednik sa pokora naloshil, ali svetoval storiti, de bi se loshej greha varoval.

Na kaj more grešnik sploh misliti per isprafhevanju vesti?

Sploh more misliti:

1) Zhe je s' mislijo, s' sheljami, s' befedami ali s' djanjem, ali s' samudo dobrih del grefhil.

2) Kakfhen greh je storil.

3) Kolikokrat je en greh storil.

4) Na okoljshine greha, ktere hudobo storjeniga greha povifshujejo, ali smanjshujejo.

5) Kaj je is greha prifhlo, in kaj je k' grehu perloshnost dalo.

6) Is kteriga namena je grefhil.

Na kaj more grefshnik per isprashevanji vesti posebno misliti, de bo svoje grehe svedil?

1) Zhe ni grefhil soper defet boshjih ali pet zerkvenih sapoved.

2) Zhe ni kriv eniga ali vezh poglavitnih lastnih ali ptujih, soper f. Duha, ali v' nebo vpijozhih grehov.

3) Zhe ni opuutil del milosti do svojiga blishnjiga, ali kaj drugiga dobriga, ker je bil dolshan storiti.

4) Zhe ni dolshnost svojiga stanu v' nemar pufhal.

5) Zhe je storjeno krivizo poravnal in popravit, in f' svojim sovrashnikam se fpravil.

Na kaj more zhlovek per isprashevanji pre-grefshnih misel in shelja gledati?

Per fprashevanji hudih misel more gledati zhe jih je radovoljno imel, in per sheljah, zhe je va-nje pervolil.

Kako se more fhtevila grehov isprashevati?

More misliti, kolikrat je en smerten greh

storil; zhe posebej fhtečila ne vé, naj pomifli faj, kolikrat ga je v' mezzi v' tednu, ali na dan storil.

Sakaj se more tudi isprafhevati, kaj je is greha prifhlo, in kaj je k' grehu perloshnost dalo?

Sato, ker more per spovedi rasodeti, zhe je bil blishnji s' njegovim greham možno rashalen, poslukodovan ali pohujshhan, zhe je sa voljo tega sazhel v' bogabojezhnosti bolj mersel, sanikern perhajati. Ravno tako more tudi na spovedi povedati, kaj je k' grehu perloshnost dalo, zhe je greshil is flabe navade, ali ker se perloshnosti ni ogibal, ali radovoljno v' nji oftal.

Kako se isprafhuje vest nad dolshnostmi svojiga stanu?

Zhe pomifli, ali je kakor ozhe, gospodar, vishi, ali kakor otrok, posel, ali podloshen in i. t. d. svoje dolshnosti svesto dopolnoval, ali ne.

Kdaj je sanikernost v' isprafhevanji vesti velik greh?

Posebno takrat je velik greh, kader se zhlovek v' nevarnost postavi kak smerten greh posabiti, to se sgodi vezhi del per ljudeh, kateri velikrat smertno greshe, in se malokdaj spovedujejo.

Od grévenga.

Kaj je grévenga?

Grévenga je gnusenje nad greham, ki je nar vezhi hudo na fvetu, in serzhna shalost,

de je Bóg rasshaljen, fklenjena s' stanovitno voljo Boga nizh vezh rasshaliti.

Grévenga more biti: 1) notrajna ali ferzhna, 2) zhesnatorna, 3) nar vezhi, (zhes vsako drugo shalost,) 4) nad vfimi grehi.

Kdaj ima gresnik notrajno ali ferzhno grévengo?

Takrat, kader ni le v' ustih, ampak ga v' ferzi pezhe, in pokoja nima, de je Boga s' greham rasshalil, in se tudi poboljšha. Bog sapoveduje gresnikam rekozh: „Špreobernite se k' meni is zeliga ferza s' postam, s' jokam in shalovanjem, in pretergujte svoje ferze, ne svojih oblazhil.“ Joel. 2, 12. Isglede prave notrajne grévenge imamo nad s. Petram, nad Davidam, nad ozhitnim gresnikam, ki je v' temeljnu molil, na sgubljenim sinam i. t. d.

Sakaj more grévenga ferzhna shalost biti?

Sato, ker ima tudi greh v' ferzu svoj sazhetek. „Is ferza pridejo hude misli, ubijanje, preshehtva, loternija, tatvine, krivo prizhevanje, preklinvanje.“ Mat. 15, 18.

Kdaj ima gresnik zhesnatorno grévengo?

Kader ga gnada s. Duha in zhesnatorni urshohi k' shalvanju omezhe; de shaluje is ljubesni do Boga, ker je s' greham njega, nar vezhniga dobrotnika, rasshalil, gnado boshjo sapravit, pravizo do nebes sgubil, in se vezhniga pogubljenja vredniga storil.

Kdaj ima zhlovek natorno grévengo?

Takrat, kadar is natornih urshohov shalu-

je, de je s' greham oframoten in poshkodovan, v' bolesen padel, ali se mu je kaj drugiga, kar koli si she bodi, hudiga sgodilo. Kralj Antijoh si je v' svojim hudobnim shivljenji nesnane bolesen dobil, de fo ga shiviga zhervi jedli. Vfi fo ga sapustili, nobeden mu ni hotel strezhi. Sdej je obshaloval svoje pregresfno shivljenje, pa ne is ljubesni do Boga, ampak savoljo bolezhin, ki jih je terpel, in je shelel od njih refhen biti. Profil je Boga sa pomozh, in je ni dobil. 2. Mak. 9.

Ali gresfnik more s' sgolj natorno grevéngo per Bogu odpushanje sadobiti?

Ne more, ker taka grévenga ne pride is ljubesni de Boga, ampak is ljubesni do famiga febe.

Bi bila grévenga dobra in sadofti, ko bi zhlovek le sato shaloval, ki se pekla boji?

Taka grévenga bi ne bila sadofti, ker bi isvirala le is strahu pred peklam, ker tak, kteri is strahu nad greham shaluje, fe le boji goret, ne pa gresfhati.

Ali ni strah pred peklam gresfniku vender k' pridu?

Tudi tak strah je gresfniku k' pridu, ker ga od gresfnih del odvrazhuje, in k' dobrim napeljuje. „Gospodov strah je modrofti sazhetek.“ Prip. 1, 7. „Strah boshji je sazhetek njegove ljubesni. Šir. 25, 16.

Sakaj sgolj strah prave grévenge v' ferzu gresfnika ne napravi?

Sato ne, ker volje gresfnikove ne prena-

redi. — Tak grešnik ne sovrashi greha is ljubesni do Boga, temuzh sato, ker mu je greh fhkodljiv; on sheli, de bi bilo perpusheno, kar ljubi, ker se pa strahovanja postave boji, greh sovrashi, tode le permoran. Njegova volja je fhe hudobna, desiravno fo unajne dela dobre viditi. „Kdor ne ljubi, ostane v' smerti.“ 1. Jan. 3, 14. „Kdor ne ljubi Gospoda Jesufa Kristufa, naj bo preklet.“ 1. Kor. 16, 22.

Sakaj more grešnik greh sovrashiti?

Grešnik more greh sovrashiti is ljubesni do Boga.

Kako grešnik vé, de greh is ljubesni do Boga sovrashi?

Is tega, zhe je perpravljén rajshi vse sgu-biti, in se všim ljudem sameriti, kakor Boga f' smertnim greham rasshaliti. — Tako je storil Egiptovški Joshef, ker se je rajshi ljudem samerel in v' jezho fhel, kakor de bi bil grešhil. 1. Mos. 39, 9.

Sakaj je tedaj k' pravi grévengi potrebna ljubesen do Boga?

Sato, ker le tifti, kateri Boga prav ljubi, samore greh tudi prav sovrashiti in obshalovati, in f' tako grévengo odpushenje sadobiti. Jesuf pravi od ozhitne grešnize: „Veliko grehov ji je odpushenih; ker je veliko ljubila; komur je pa manj odpusheniga, manj ljubi.“ Luk. 7. 47.

Kaj se hozhe rezhi, grévenga more nar vezhi shalost biti?

Še hozhe rezhi, de grešnik more bolj shalovati, de je Boga rasshalil, gnado boshjo in

pravizhnost sgubil, kakor de bi bil nar ljubfhi rezh na fvetu sgubil.

Tako veliko shalofst je imel David, kateri sam od febe prizha rekozh: „Truden fim od sdihovenja, vse nozhi se na svoji postelji filno jokam, in svojo posteljo f' svojimi folsami mozhim. Od snotrajne shalofsti fo mi ozhi otemnele, med vfimi svojimi fovrashniki fim se postaral. Pfalm. 6, 7, 8. Moje ozhi bolj zhujejo, kakor zhuvaj, slab fim in nemorem savoljo velike snotrajne shalofsti govoriti. Pfalm. 76, 5.

Sakaj more biti shalofst nad grehi tako velika?

Sato, ker nobena nefrezha ni tako velika, kakor boshje rasshaljenje. — Kakor je zhlovek dolshan Boga, nar vezhi vse ljubesni vredna do brota, zhes vse ljubiti, tako more tudi greh zhes vse fovrashiti, kakor ga Bog zhes vse fovrashi.

Sam greh je edino hudo, ker greh Boga sanizhuje, in shali, dufho ostudno stori, in ji neisrezhene fhtrafenge saflushi. Jeremija prerok grefhniku to filno hudobijo ozhita rekozh: „Vidi in vedi, kako hudo in grenko je sa-te, de si sapuutil Gofpoda svojiga Boga.“ Jer. 2, 19.

Ali je lohka tako veliko shalofst imeti?

Teshko je, ker grefhni zhlovek ne sposna sadofti hudobije, ktero ima greh v' febi. Le posebna gnada boshja grefhniku pomaga, de hudobijo greha sposna, in ga obshaluje; in sa to gnado more Boga ponishno profiti.

Po zhim sposna grefhnik, de ima tako veliko shalofst?

Po tem, zhe fovrashi, kar ga je pred v'

greh napeljevalo, fe s' veliko nejevoljo spomni vfiga veselja, ki ga je v' grehu vshival, in ima nepremagljivo voljo rajshi vse terpeti, kakor fhe greshtiti, in tako voljo tudi v' perloshnosti ozhitno in refnizhno pokashe.

Kaj taki kashejo, ki svoje grehe v pogovorih s' veseljem ali s' merstoto perpovedujejo?

Taki kashejo, de nimajo grevéngenad svojimi grehi; sakaj ko bi jo imeli, bi fe svojih grehov framovali, in bi jih drugim ne perpovedovali, tamuzh fe pred Bogam ponishali, in ga milofiti profili.

Kdaj je grévenga zhes vse grehe?

Takrat, kader greshtnik nad vsemi grehi shaluje, nad velikimi in nad majhnimi, nad lastnimi in nad ptujimi, kterih je on deleshen.

Sakaj more greshtnik zhes vse grehe shalovati?

Sato, ker fo vfi grehi Bogu soperni in ga rasshalijo, in ker je Jesuf sa vsak greh terpel. — Bog pravi po preroku Ezechielu: „Ako krivizhni sa vse svoje grehe, ktere je storil, pokoro stori, in vse moje sapoved dopolni, prav in po pravizi ravna, bo gotovo shivel, in ne bo umerl.“ Ezech. 18, 21.

Je lohka nad v simi storjenimi grehi shalovati?

Ni lahko, sato ker ima vsak zhlovek posebno nagnjenje do kakiga greha, kteriga teshko opuhti. Tudi je teshko shalovati nad graham, kteri zhloveku dobizhek nefe, ali ga zhasno frezhniga stori.

Koliko zhasa more gresnik nad svojimi grehi shalovati?

Gresnik more do smerti shalovati, to je, svojo nehvaleshnost in hudobijo more smiram sposnati in sovrashiti. Kakor je dolshan Boga vselej zhes vse ljubiti, tako more tudi greh vselej zhes vse sovrashiti in obshalovati, ki ga je od ljubeshni boshje odvrazheval. — David, sgled prave pokore, je djal: „Jest sposnam svojo hudobijo, in moj greh je vedno pred mojimi ozhmi.“ Pfalm. 50, 5.

Kolikera je zhesnatorna grévenga?

Zhesnatorna grévenga jo dvojna, popolnoma in nepolnoma.

Kaj je popolnoma grévenga?

Popolnoma grévenga je shalovanje in gnu-fenje nad greham samo sato, ker je Boga nar vezhi dobroto, ktero zhes vse ljubi, rasshalil, f' terdnim naprejsvetjam fklenjena Boga nizh vezh rasshaliti.

Kako se popolnoma grévenga obudi?

Tale le:

Moj Bog meni je shal savoljo vsih mojih storjenih grehov, sato ker sim s' njimi tebe svojiga vse ljubeshni vredniga Boga, nar vezhi in nefkonzhno dobroto, ktero is serza ljubim, rasshalil. Terdno fklenem f' tvojo gnado svoje shivljenje poboljshati, in rajshi vse, tudi smert preterpeti, kakor tebe svojiga Boga, nar vezhi dobroto f' enim greham vezh rasshaliti. Daj mi gnado, de ta svoj fklep spolnim. Prosim te

sa to savoljo nefkonzhniga saflushenja tvojiga boshjiga Šina, nashiga Gospoda in svelizharja Jesufa Kristufa.

Kaj je storiti, kader se hozhe popolnoma grévenga obuditi:

Takrat moremo: 1) Boga sa gnado profiti. „Vfak dober dar je od sgoraj, in pride od Ozheta svetlobe.“ Jak. 1, 17.

2) Ši k' ferzu vseti, kdo je tifti, kteriga fmo rasshalili.

3) Še v' obudvanji te grévenge vezhkrat vaditi.

Kdaj je zhlovek dolshan popolnoma grévengo nad svojimi grehi obuditi?

1) Kader misli kak svet sakrament prejeti, pa se v' stanu smertniga greha snajde, in nima perloshnost se spovedati.

2) V' vfaki smertni nevarnosti. — „Ljubesen pokrije obilno fhtevelo grehov.“ 1. Pet. 4, 8.

Kdaj se more fhe sizer popolnoma grévenga obuditi?

Prav dobro je popolnoma grévengo vfaki dan obuditi, slasti pa, preden se spat gre.

Kaj stori popolnoma grévenga?

Popolnoma grévenga dodeli odpufhanje grehov tiftim, kteri nimajo perloshnosti, pa imajo vender terdno voljo kakor hitro bo mogozhe, se jih spovedati. Popolnoma grévenga fklene zhloveka popolnoma s' Bogam, torej so mugrehi odpufheni, ker tak zhlovek je saref poboljshan. To se vidi ozhitno nad Zahejam, Mag-

daleni, defnim rasbojnikam. Tako uzhi sbor v' Tridentu v' 14. Šej. 4.

Kaj je nepopolnama grévenga?

Nepopolnama grévenga je zhesnatorno shalovanje in gnusenje nad greham, is ljubesni do Boga sato, ker je greh sam na febi ostuden, ali pa, ker sgubo nebes in vezhno terpljenje v pekli pernese, fklenjeno f' terdnim fklepam Boga nizh vezh rasshaliti.

Kaj more gresnik, kteri nepopolnama grévengo obudi, fhe dalej storiti?

Taki gresnik more upati savoljo saflushe-
nja Jezufa Kristufa odpuštenje svojih grehov do-
fezhi, in more sazheti Boga, sazhetnika vse pra-
vizhnosti in svojiga opravizhenja zhes vse ljubiti.

Kako se nepopolnama grévenga obudi?

Tako le:

Moj Bog! meni je shal is zeliga mojiga ferza; in fovrashim is ferza svoje grehe savoljo njih ostudnosti, in sato, ker sim savolj njih nebesa sgubil, in pekal saflushil; in kolikor bolj greh fovrashim in zhertim, toliko bolj ljubim od sdaj pravizhnost in tebe, o moj Bog, ker si isvirk in sazhetnik vse pravizhnosti. Upam sadobiti od tvoje nefkonzhne milosti savoljo saflushenja Jesufa Kristufa, svojiga Odreshenika, odpuštenje svojih grehov, in terdno fklenem f' tvojo gnado sanaprej nizh vezh gresniti.

Kaj se dofeshe f'kosi nepopolnama grévengo?

Dofeshe se v' spovedi in f' spovedijo odpuštenje grehov.

Ktero grevengo si more grefhnik persadevati obuditi?

Desiravno je nepopolnoma grevenga k' sakramentu pokore sadoſti, ſi more vender grefhnik persadevati, de popolnoma grevengo obudi.

Je potrebno, de je s' grevengo tudi upanje ſklenjeno?

Potrebno je, de grefhnik v' ſvoji ſhaloſti v' Kriſtuſovo ſafluſhenje, v' boſhjo vſigamogozhnoſt in miloſt ſaupā, de mu bodo grehi odpuſhni, in de ga bo Bog ljubesnjivo ſprejēl, kadekoli ſe bo ſpreobernil; ker bi ſizer obnema-gal in obupal, in bi bil tako pogubljen, kakor Judesh Iſhkarjot.

Od terdniga ſklepa ali naprejvſetja.

Kaj je terden ſklep?

Terden ſklep je reſnizhna volja ſvoje ſhivljenje poboljſhati, in nizh vezh grefhiti. Jeſuf je rekel preſheſhtnizi: Pojdi, in ſanaprej vezh ne grefhi.“ Jan. 8, 11.

Ali je upati odpuſhenje grehov bres terdne volje ne vezh grefhiti?

Ni ga upati, ſakaj kdor reſnizhne volje ni-ma, nizh vezh grefhiti, ima ſhe ljubesen do greha pa ne de Boga, ima ſhe hudobno voljo, in mu Bog ne more odpuſtiti, ker Bog le do-bro voljo ljubi, greh pa ſovraſhi, grefhnik ga pa ljubi.

H' zhimu more biti perpravljén, kdor ima refnizhno voljo se poboljšhati?

Tak more perpravljén biti :

1) Vsih grehov, in tudi blishne perloshnosti in nevarnosti greha se ogibati. „Naj sapuſti hudobni ſvojo pot, in krivizhni ſvoje miſli, naj ſe k' Gospodu verne, in on ſe ga bo uſmilil, in k' naſhimu Bogu, ſakaj per njem je veliko odpuſhenje.“ Isa. 55, 7.

2) Vſakimu nagnjenju v' greh ſoper ſtati, ſvojo voljo boſhji volji podvrezhi, in ſi vſe potrebne pomozhi v' prid obernti, de gnado boſhjo ſebi ohrani, ſveſto more moliti, pogoſtama ſvete ſakramente prejemati, ſe poſtiti i. t. d.

3) Ptuje blago poverniti, s' greham ſtorjeno pohuiſhanje, in blishnjimu na zhaſti, ali na blago ali drugej ſtorjeno ſhkodo popraviti.

4) Vſim ſovraſhnikam in raſſhalnikam iſ ſerza odpuſtiti.

5) Vſe dolshnoſti ſvojiga ſtanu na tanko ſpolnovati, in od ſpovednika nalohene pokorila ſveſto opravljati, s' beſedo ſtariga zhloveka flezhi, in po ſnotranjim veſ drugi biti.

Kako lepe ſglede prave grevenge in refnizhniga ſklepa ne vezh greſhiti imamo v' ſveſtim piſmu nad ſgubljenim ſinam, nad Zahejem, nad ſ. Pavlam, kteri pravi: „Nobena rezh naſ ne bo mogla lozhiti od ljubeshni boſhje, ktera je v' Kriſtufu Jeſufu Gospodu naſhim.“ Rim. 8, 39. i. t. d.

Kaj more greſhnik ſtoriti, de bo terden ſklep ſe poboljšhati ſadobil?

1) Verno moliti, in uſmiljeniga Ozheta

fkosi Jesufa Kristufa sa gnado profiti: ker vfa nafha smoshnost je le od Boga.

2) Vrednost in prid gnade boshje, ktera je vezh vredna, kakor vse zhafne dobrote, in tudi fhkodo, ktero nar manjshi greh dufhi stori, in ktera je vezhi, kakor vse zhafne nefrezhe, vezhkrat premishljevati.

3) Pogošto premishljevati smert, sodbo, vezhnost, Jesufovo terpljenje, in vse to, kar v njegovim ferzu ljubesen do sveta manjsha, in njegovo ferze k' Bogu povsdiguje.

4) Vezhkrat ferzhno voljno ne vezh grehiti ponovljati, posebno pa, kadar fkufhnjave previdi ali obzhuti. „Kdor do konza stanoviten ostane, bo svelizhan.“ Mat. 10, 22.

Od spovedi.

Kaj je spoved?

Spoved je sgrevano in ponishno obtoshenje svojih storjenih grehov pred mashnikam k' spovedvanju pooblastenim, sato de bi f. odveso od njega prejel.

Ali je potrebno, de se greschnik na spovedi svojih grehov s' ponishnim in shalostnim ferzam obtoshi?

To je potrebno, drugazhi bi spoved dobra ne bila, ker grehi na spovedi niso le sato odpusheni, ko se jih spove, ampak savoljo snotrajne grevenge, ki jo greschnik nad grehi ima.

Kakšna mora spoved biti?

Spoved more biti, 1) ponishna, 2) zela, 3) zhišta, reſnizhna bres hinavſhine.

Kdaj je spoved ponishna?

Spoved je ponishna, kader se greſhnik veſ ſgrevan in oframoten ſvojih grehov obtoſhi, veſ nepotrebne iſgovore na ſtrani puſti, in ſe ſodbi ſpovednika podverſhe.

Sakaj ſe mora greſhnik ponishati?

On ſe more ponishati poſebno na ſpovedi, ker je neſveſt flushabnik boſhji, nehvaſeſhen otrok, hudodelnik pogubljenja vreden, pa vender ſheli in proſi miloſti, ktere ni vreden.

Od kod iſvira ponishnoſt?

Prava ponishnoſt iſvira iſ reſnizhniga ſpoſnanja ſvojih grehov in ſvoje nevrednoſti.

Sgubljeni, raſujsdani ſin, kader je ſpoſnal ſvojo hudobno nepokorſhino, je rekel ozhetu: „Ozhe, greſhil ſim v' nebefa in ſoper vaſ, vezh niſm vreden vaſh ſin imenovan biti.“ Luk. 15, 22. Ozhitni greſhnik je od delezh ſtal, in ſi ni upal ozhi v' nebefa vsdigniti, temuzh terkal je na ſvoje perſi rekozh: Bog bodi miloſtljiv meni greſhniku.

Kdaj je spoved zela?

Spoved je zela, kadar ſe greſhnik vſih ſvojih ſhe ne ſpovedanih grehov pred ſpovednikam na tanko, odkriſoferzhno in breſ hinavſhine tako obtoſhi, kakor ſe po ſkerbnim ſpraſhevanji veſti kriviga ſpoſna.

Kdaj je spoved zhišta, odkritoserzhna in bres hinavshine?

Takrat, kader 1) gresnik fhtevilo vsih smertnih grehov bres samolzhanja, in tudi okolshine, ktere greh sa sposnanje vezhi store, ali pa njegovo forto spremené, na tanko rasodene. Vender pa ne sme ljudi, s' kterimi je gresnil, nikoli imenovati, in se more varovati, de kaj ne pove, kar bi bilo poshtenju blishnjiga nasproti, in nepotrebnih rezhi tudi ne perpovedovati, ki k' spoved ne gredo.

2) Kadar to, kar od svojih grehov sa terdno vé, tudi sa terdno rasodene, od tega pa, kar ne vé sa terdno, pove, de ne vé sa terdno.

Ali velja spoved, kadar gresnik is strahu ali is framoshljivoſti per spovedi kak smerten greh samolzhi?

Takrat njegova spoved ne velja le nizh, temuzh takrat she nov smerten greh ſtori, s' kterim sakramentu pokore veliko nezhaft ſtori.

Kaj more gresnik ſtoriti, kteri je na spovedi kak smerten greh nalash, ali pa is gresne sanikernoſti samolzhal?

Tak gresnik ni le dolshan samolzhaniga greha se spovedati, ampak se more tudi obtoshiti.

1) V' koliko spovedih je ta greh samolzhal.

2) More vse spovedi, ktere je po samolzhanim grehu opravil, in v' kterih se je smertnih grehov obtoshil, popolnoma ponoviti.

3) Se more spovedati, ako je v' takim ſtanu presveti sakrament refhnjiga Telefa pre-

jel, kolikrat je to bilo, in zhe se je tudi ob velikanozhnim zhasu sgodilo.

4) More povedati, zhe je tudi druge svete sakramente v' tem stanu prejel.

Kaj more gresnik storiti, kateri je smerten greh ali is nevednosti, ali is posabljivosti samolzhal?

Tak gresnik more per prvi spovedi samolzhan greh povedati, zhe ga kmalo po spovedi in fhe pred Obhajilam vezh nemore povedati; treba mu pa ni tiste zeze spoved ponoviti.

Ali se nam je treba per spovedi framovati ali bati?

Ni se nam treba per spovedi ne framovati, ne bati, ker naf

1) ni bilo fram pred Bogam, kateri vse vidi, greshti, in se nismo bali od njega vekomaj pogubljeni biti.

2) Ker je boljshi svoje grehe na fkrivnim pred spovednikom rasodeti, kakor pa s' nepokojno vestjo shiveti, nesrezhno umreti, in sodni dan savoljo tega pred vsim svetam v' framoto priti.

3) Ker tudi spovednik ve sa svoje flabosti, in more savoljo tega do gresnika ufmljen biti.

4) Ker je spovednik savesan pod smertnim greham, in pod ojstrimi zhasnimi in vezhnimi fhtrafengami molzhati.

Kako naj gresnik na spovedi govori?

1) Vselej raslozhno, in kolikor je mogoche s' spodobnimi besedami.

2) Tako, de ga bo sam spovednik, ne pa drugi ljudje slišali.

Ali smo se dolžni tudi malih ali odpustljivih grehov spovedati?

Nismo se ravno dolžni, pa je to vendar prav dobro, in se vsakimu svetuje, ker se lahko sgodi, de grešnik ne vé, zhe je velik ali majhen greh.

Je treba vezhkrat k' spovedi iti?

Vezhkrat je treba k' spovedi iti sato:

1) Ker se vezhkrat grešni, in ker je nevarno spravo s' Bogom odlašati.

2) Ker pogostna spoved zhloveka varuje nevarnosti in perlošnosti greha, in dušo v' gnadi poterdi.

3) Ker pogostna spoved veliko perpomore, de je vest smiram bolj zhišta in obzhutljiva.

Ali je prav, zhe grešnik drugim pove, kako ga spovednik per spovedi vodi?

Ni prav, in vezhkrat je še škodljivo.

V' kateri starosti so otrozi dolžni k' spovedi iti?

Otrozi so dolžni k' spovedi iti, kader se pameti savedo, in sazhno dobro od hudiga lozhevati.

Kaj se more storiti, preden se sazhne svojih grehov spovedovati?

Preden se sazhne spovedovati, more poklekniti, s. krish storiti, in rezhi spovedniku: Jih

profim, duhovni ozhe, sa f. shegen, de fe bom mogel prav in zhisto svojih grehov spovedati.

Kaj more storiti potem, ko shegen od spovednika prejme?

Potem fe moli, zhe je zhaf in perloshnost, ozhitna spoved, in fizer tako:

Jest ubogi grefhnik, fe spovem Bogu vsigamogozhnimu, Marii, njegovi prezhaftiti materi, vsim ljubim svetnikam in njim, boshji namestnik, de sim od svoje sadnje spovedi, ktero sim (*povej, kdaj si bil sadnih per spovedi*) storil, velikrat in mozno grefhil, s' mislijo, s' besedo in s' djanjem, slasti pa fe obtoshim, de sim — (*takej se spovej svojih grehov tako, kakor se je pred uzhilo, in kakor se pred Bogam kriviga sposnash*).

Kako se spoved sklene?

Spoved fe tako sklene:

Savoljo tih in vsih mojih grehov, ki jih vem, in ki jih ne vem, ktere sim storil, ali sim kriv bil, de so jih drugi storili, mi je isferza shal sato, ker sim s' njimi Boga narvezhi, in vse ljubeshni vredno dobroto rasshalil. Terdno sklenem nizh vezh grefhiti, in fe vsih perloshnost, ktere v' greh napeljujejo, varovati. Profim jih duhovni ozhe sa svelizhansko pokoro, in sa potrebne nauke, in sa f. odveso svojih grehov, zhe sim je vreden.

Je velika dobrota f. odvesa?

Sveta odvesa je velika dobrota, ker s' njo grefhnik, zhe je refnizhno sgrevan, sadobi od-

pufhanje vseh grehov, ki jih je po f. kerstu storil, in vezhnih fhtrafeng, posvezhejozho gnado boshjo; duho, ktera je bila sa dobro mertva, oshivi sa vezhno shivljenje, postane otrok boshji, in sadobi pravizo do nebeshkiga kraljestva.

Kaj naj gresnik stori, kadar je sveto odveso prejel?

Naj Boga sahvali sa to sofebno gnado, ki je ni vreden.

Ali samore gresnik odveso svojih grehov po vrednim saflushiti?

To je nemogozhe, ker take velike gnade nihzhe ni vreden, temuzh spokorni gresnik jo le po milofti boshji sadobi.

Ima spovednik oblast kaderkolj hozhe gresnika od grehov odvesati?

Spovednik ima refnizhno oblast od Jesufa Kristusa gresnika od grehov odvesati, zhe je refnizhno sgrevan, zhe pa ni sgrevan, in pokore ne dela, ni f. odvese vreden.

Jesuf sam je le spokornim gresnikam grehe odpufhal, tako morejo tudi spovedniki storiti, ker jim je Jesuf dvojno oblast dodelil, grehe odpufhati, in sadershevati. Mat. 18, 18.

Kaj naj gresnik stori, kader ni odvesan bil?

Naj spovednika ne nadleshva, ker to bi bila prevsetnost, temuzh naj se ponisha, naj svojo nevrednost sposna, nad njo shaluje, naj Boga sa gnado prosi, in naj fkerbi svoje shivljenje poboljshati, in le tako bo miloft dosegel.

Kaj naj stori grešnik po spovedi?

Naj spremišli nauke, ki mu jih je spovednik dal, in naj prosi Boga, de bi mu pomozh dal jih spolnovati, in naj fklene se pokoriti, in po nauku in sgledu Jesufovim shiveti.

Od dolge spovedi.

Ali je dolga spoved, to je spoved od zeliga shivljenja, vsakimu potrebna?

Nekterim je potrebna, nekterim k' pridu, in nekterim pa tudi lahko fhkodljiva.

Kdaj je ponovljenje she storjenih spoved potrebno?

1) Kader je kdo v' poglavitnih refnizah kerfhanfke vere neveden bil.

2) Kadar je kak velik greh bodi fi is fra-moshljivosti, strahu, ali is pregreshne nevednosti, ali pa is sanikerne posabljivosti samolzhal.

3) Kadar je bil vezh zhafa v' pregreshnih navadah, ali ni imel prave grevenge in terdniga fklepa svoje shivljenje poboljshati.

4) Kadar po pameti previdi, de se ni prav spovedoval.

Kterimu je dolga spoved dobra in k' pridu?

1) Tistimu, kateri je fklenil bolj popolnoma shiveti.

2) Tistimu, kateri misli svoj stan spremeniti, de bo svoje dolshnosti v' novim stanu loshej dopolnil.

3) Tudi vsakimu je koristna, de se loshej k' smerti perpravlja, ker po smerti ni vezh zhafa pokoro delati.

Kterimu kristjanu bi bila dolga spoved lahko fhkodljiva?

Tistimu, ki jo je enkrat, ali vezhkrat opravil, in je sizer zagovitniga, bojezhiga serza, je lahko fhkodljiva.

Kako se more kristjan, kar dolgo spoved sadene, sadershati?

Kristjan se more s' svojim navadnim spovednikom posvetovati, in to storiti, kar mu on svetuje ali sapove, ne pa po svoji volji delati. Dalej naj skerbi sa vedno boljshanje shivljenja, sa rast v' dobrim in sa refnizhno pokoro bolj, kakor sa ponovljenje she vezhkrat storjenih spoved.

Od sadoftenja, ali naloshene pokore.

Ali ima vsaki zhlovek dolshnost se pokoriti?

Vsak zhlovek ima dolshnost se pokoriti, ali pokoro delati. Nedolshni se morejo pokoriti, de bi ne grefhili, ker tudi nedolshni nosijo bogastvo boshje gnade v' perstnih posodah. II. Kor. 4, 7. Grefhniki se morejo pokoriti, de bi gnado spreobernjenja in usmiljenja od Gospod Boga prejeli. Ninivljani so se postili, in so molili, de bi bili odpushenje sadobili, in Bog jih je uflifhal. Jon. 3. 8. Spreobernjeni grefhniki se morejo pokoriti, de se v' greh ne

povernejo. Tako je storil David, kar sam spri-
zhuje: „S' postam sim ponishal svojo dufho, in
sim shimnato oblazhilo oblekel.“ Pfalm 68, 11.
12. Ravno tako pravi s. Pavl od samiga sebe:
„Svoje telo satéram, in ga v' fushnost devam.“
I. Kor. 9, 27.

*Kaj je sadoštenje, ali naloshena pokora,
ktero je k' sakramentu s. pokore potrebno?*

Sadoštenje, ki je k' sakramentu s. pokore
potrebno, so tiste dela, ktere spovednik gresfni-
ku savoljo spovedanih grehov sa pokoro naloshi.

Sakaj se gresfniku dela pokore nakladajo?

Sato, 1) de Bogu sa nezhaft, ktera mu je
bila s' greham storjena, nekoliko sadofti stori.

2) De f' pokoro greh sam nad seboj fhtra-
fuje, in hudo, kar je s' greham storil, porav-
na, kolikor je mogozhe.

3) De so mu saflushene zhafne fhtrafen-
ge odpushene.

4) De je gresfnik sanaprej bolj varin in
vezh tako lahko ne gresfhi. „Storite vreden sad
pokore.“ Mat. 3, 8.

*Ali je v' zhlovekovi mozhi pravixi boshji sa-
dofti storiti?*

Zhlovek ne more is svoje mozhi rasshalje-
nimu Bogu nikakor sadofti storiti: ker zhloveko-
vo sadofti storjenje ne more nikoli rasshaljenju
neskonzhniga boshjiga velizhaftva enako biti. Po-
korila, ktere mafhnik per spovedi, ali pa gresf-
nik sam febi radovoljno naloshi, sadobe svojo ze-
no le od neskonzhniga saflushenja Jesufa Kristufa,

Ker je she Jesus sa grehe sveta boshji pravizi sadofti storil, sakaj morajo tudi gresniki sa svoje grehe she sadofti storiti?

1) Jesus je sadofti storil boshji pravizi sa grehe zeliga sveta; gresniki pa ne morejo drugaz Jesufoviga sadoftenja deleshni postati, ko f' svojim persadevanjem. Gresnik more namrezh nagibke; ki mu jih gnada boshja v' ferze sbudi, pokoriti se, po svoji profi volji sprejeti in fkleniti is ferza greh foverashiti, ga obshalovati, in vse storiti, she tako teshko naj bo, kar je treba, de po volji boshji shivi. Pokorila, ki si jih gresnik sam, ali ki mu jih fpovednik naloshi, so fhtrafenge sa storjene grehe, in terpljenje savoljo njih, in mu pomagajo, se Jesufoviga sadoftenja vdeleshiti. Pokorjenju gresnikovimi se le sato sadoftitev pravi, ker si persadeva, de mu je Jesufovo nefkonzhno saflushenje perlasteno, sakaj gresnik sam ne more boshji pravizi sadofti storiti.

2) Ker Bog gresnike, kterim dolg grehov in vezhne fhtrafenge odpufti, tudi she zhasno fhtrafa, ali na tem, ali pa na unim svetu.

Je sadoftenje potreben del sakramenta pokore?

Tako potreben je, de bres njega sakrament pokore ni zel, rasun zhe ga ni bilo mogozhe opraviti.

Sa ktere grehe moremo sadofti storiti?

Sa vse, ki smo jih storili, ker s' vsakim greham Boga rasshalimo, in vsak greh je fhtrafenge vreden.

Ktere dele se v' sakramentu f. pokore nakladajo?

Molitev, post, ubogajme dajati, in tudi sbe druge spokorne dela se grešniku po velikosti in okolštinah grehov sa pokoro nakladajo.

Gospodovi mašniki so dolšni modro po velikosti grehov, in po mozhi grešnikov permerjene spokorne dela nakladati, de ne bodo grešnikom nespametno spregledovali, in sa velike grehe majhniga pokorjenja napovedovali, ker bi savoljo tega grehov drugih deleshni bili. Trid. sbor. f-hod. 14, 8.

Kako se more naloshena pokora opravljati?

- 1) Š' ponishnim ferzam.
- 2) Svešto, tako, kakor je bila naloshena.
- 3) Bres odlafhanja, kakor hitro je mogozhe.

Ali je mogozhe in potrebno Bogu tudi s' drugimi spokornimi deli sraven naloshenih sadostlovati?

Mogozhe in treba je sato:

1) Ker spovednik savoljo nafhe flabošti in savoljo drugih pravizhnih sgovorov ne naloshi vselej graham prav permerjene pokore, in tedaj grešniku sbe marškaj ostane pokoriti.

2) Ker moremo po Kristufovi sapovedi vreden sad pokore storiti.

Ali nam nadloge k' pokorjenju pomagajo?

Vse, kar grešnika hudiga obišhe, bolesen, lakota, pomankanje, krivo obdolshenje, in vse, kar v' svojim stanu radovoljno terpi, in v' du-

hu pokore prenefe; in posebno tisto hudo, ktero si je s' greham sam napravil, in sa saflusheno fhtrafengo sposna, mu k' pokorjenju in sadoftenju pomaga.

§. Tridentinski sbor pravi: „Boshja milost je tako velika, de ne flushi famo to k' pokorjenju, kar grefhnik radovoljno teshkiga stori, ampak tudi zhafne nadloge, ktere voljno prenefe.“ Šej 14, 9.

Je she kaj drugiga, f' zhimur se sa zhafne fhtrafenge sadofti stori?

Odpustike so tudi pomozh, de se sa zhafne fhtrafenge sadofti stori.

Perstavek od odpustikov.

Kaj so odpustiki?

Odpustiki so odpufhanje zhafnih fhtrafeng, ktere bi mi po odpufhenim dolgu grehov v' tem shivljenji, ali pa po smerti imeli terpeti.

Kaj morejo katoljshki kristjani od odpustikov verovati?

1) De je prava zérkev od Jesufa Kristufa oblast prejela odpustike deliti.

2) De je prav dobro sa naf od zerkve dodeljene odpustike sadobiti.

Kdo ima v' pravi zerkvi oblast odpustike deliti?

Rimski papesh sam ima oblast v' zeli zerkvi odpustike deliti; fhkofje pa le v' svojih fhkofijah, pa vender po postavah od zerkve danih.

Kolkeri so odpustiki?

Dvojni, nekteri so popolnoma odpustiki, nekteri pa nepopolnoma.

Kaj je popolnoma odpustik?

Popolnoma odpustik je odpufhanje vsih zhafnih fhtrafeng, ktere je grefhnik saflushil.

Kaj so nepopolnoma odpustiki?

Nepopolnoma odpustiki so tifti, f' kterimi nifo vse zhafne fhtrafenge, ampak le kak del fhtrafeng odpufhen. Takfhni so odpustiki fhtridefet dni, eniga, ali vezh lét.

Na kaj so odpustiki uterjeni?

Odpustiki so uterjeni na fhaz zerkve, kteri je v' nefkonzhnim saflushenji Jesufa Kristufa, v' saflushenji presvete devize Marije in drugih svetnikov; to nam zerkev per dodelenji odpustikov perlasti.

Ali naf zerkev s' odpustiki ne odveshe od dolshnosti sa grehe se pokoriti?

Zerkev naf ne odveshe do konza od dolshnosti sa grehe se pokoriti, ona hozhe le:

1) duha pokore v' naf obuditi in trud plazhati, f' kterim fpokorne dela opravljemo;

2) Nafhi flabofti in nesmoshnofti na pomozh priti, ktera nam vzhasi ne perpufti Bogu tako sadofiti ftoriti, kakor fmo dolshni.

Kaj je she potrebno k' sadobljenju odpustikov?

1) De je zhlovek v' gnadi boshji; de se zhifto fpove in vredno prejme f. Obhajilo.

2) De k' sadobljenju odpuštika sapovedane spokorne dela opravi, in se sam potlej greha fkerbno varuje, in brumno shivi.

Ali pomagajo odpuštiki tudi dušham v' vizah?

Odpuštiki tudi dušham v' vizah pomagajo, kakor profhnja per Bogu, kadar so is tega namena dodeljeni; tedaj pa morejo shivi od zerkve k' sadobljenju odpuštikov sapovedane dobre dela sa mertve Bogu ofrati.

Kaj je odpuštik svetiga leta?

Odpuštik svetiga leta je popolnoma odpuštik, kteriga Rimski papesh ob nekterih perlošnostih f' posebnimi oblastmi in postavami dodeli.

Od sakramenta f. poslednjiga olja.

Kaj je sveto poslednje olje?

Šveto poslednje olje je sakrament, v' kterim bolnik fkosi mashnikovo pomasanje f' svetim oljem, in fkosi sapovedano molitev gnado boshjo sa osdravljenje dušhe, in kadar mu je k' svelizhanju, tudi telefa sadobi. „Je kdo bolan med vami, naj poshlje po zerkvene mashnike, oni naj molijo nad njim, in naj ga pomashejo s' oljem v' imenu Gospoda; in verna molitev bo bolnika osdravila, in Gospod bo dal, de mu bo boljshi, in ako je v' grehah mu bodo odpušheni.“ Jak. 5, 14. 15.

Sakaj se ta sakrament poslednje olje imenuje?

Sato, ker se med všimi svetimi masili, kte-

re je nash Svelizhar svoji zerkvi sapovedal, na sadnje deli.

Komu se f. poslednje olje deli?

Bolnikam, ki so nevarno bolni.

Kdaj se more f. poslednje olje deliti?

Zhe je mogozhe, takrak, dokler se bolniki she popolnoma savedo.

Kaj stori f. poslednje olje?

1) Posvezhejozho gnado poviksha.

2) Dodeli odpuštenje malih in tudi tistih smertnih grehov, katerih se bolnik is nepregreshne posabljivosti ni spovedal, ali ko se jih ni mogel spovedati;

3) Reshi od hudih nastopkov greha in njegovih ostankov.

4) Da mozh, hudizheve fkushnjave in sapelovanje premagovati.

5) Dodeli pomozh v' preveliki britkosti savoljo blishne smerti in prihodnje sodbe.

6. Osdravi tudi vezhkrat telo, zhe je duhi k' svelizhanju.

Kako se more bolnik sa f. poslednje olje perpravljati?

Bolnik se more sa f. poslednje olje perpravljati s' shivo vero in terdnim zaupanjem v' Boga, f' popolnim isrozhenjem v' hoshjo voljo; she pred pa se more f' sveto spovedjo v' stan gnade boshje postaviti, ali zhe se ne more spovedati, pravo grevengo in shalost nad svojimi grehi obuditi.

Kolikrat sme bolnik f. poslednje olje prejeti?

Bolnik sme f. poslednje olje tolikrat prejeti, kolikrat nova nevarnost smerti pride.

Kdo sme f. poslednje olje deliti?

Zerkveni masfniki.

Kako delé masfniki f. poslednje olje?

Masfniki pomashejo f' f. oljem bolniku ožhi, vshesa, ufta, nos, roke in noge, in Boga profijo de bi po svoji milosti in po tem f. sakramentu bolniku odpuftil, kar je f' peterim pozhutki grefhil.

Je f. poslednje olje potrebno k' svelizhanju?

Š. poslednje olje k' svelizhanju ni prav potrebno, vender ga pa bolnik ne sme samuditi prejeti, savoljo velikih gnad, ki jih fkosi njegga prejme.

Perftavek od bolesni.

Kaj naj misli kristjan, de je bolesen?

1) De je fhtrafenga poerbaniga greha. Bog je zhloveka lizer tudi po telesu neumerjozhiga stvaril; ker je pa grefhil, je sgubil, neumerjozhnost telesa, je bil flabostim, bolesnim in smerti podvershen.

2) De je tudi fhtrafenga laftnih grehov.

Je bolesen vselej le fhtrafenga sa greh?

Ni vselej, vezhkrat je le obiskovanje bosh-

je. — Bog je Joba, Tobijeta, ki sta bila boshja prijatla, pravizhna mosha, obiskal s' bolesnijo.

Kaj bolesen dobriga stori?

1) Štore, de zhlovek k' vezhimu sposnaju boshjimu pride, v' Boga bolj saupa, ga sa sdravje profi, in po sadobljenim sdravji sahvali.

Kraljizh v' Kafernavmi je Jesufa sa sdravje svojiga fina profil, in je bil uflifhan. Ravno tako fo per Jesufu sdravja profili in bili uflifhani: shena ki je bila dvanajst let na tekozhi kervi bolna, stotnik in od rojstva flepi. Vsi ti bi ne bili na Jesufa mislili in ne sposnali, zhe bi jih Bog ne bil s' bolesnijo obiskal; s' bolesnijo prefiljeni pa fo k' Jesufu prifhli, sdravje sprofili in s'he vezh, tudi dobroto svete vere sdravje dufhe, sadobiti.

2) Bolesen zhloveka ponisha, in k' molitvi nagne.

V' drugih nadlogah, v' preganjanji, v' ubofhtvu i. t. d. zhlovek le rad druge dolshi, v' bolesni pa boshjo roko vidi, ktera ga je sadela, ktera visbiga in niskiga tepe! tukaj more sposnati, de je njegovo shivljenje in njegova smert le v' boshjih rokah.

3) Bolesen zhlovekovo ferze od ljubesni do posvetnih dobrot in blaga odterga, in ga uzhi, de je vse nezhimernost.

4) Bolesen je grefhniku nar perpravnishi perloshnost pokore delati.

5. Bolesen opomni grefhnika smerti, de se sa-njo perpravlja, preden pride.

Kako naj se kristijan v' bolesni sadershi?

1) V' bolesni naj bo poterpeshljiv, naj misli, de ga Bog obiskuje in tukaj pokori, de mu bo v' vezhnosti sanesel.

2) Naj v' Boga stanovitno saupa, de ga ne bo zhes njegovo mozh fkushal in terpeti pustil, ker vé sa njegovo terpljenje, in mu samore pomagati, kadar bo njegova sveta volja, naj misli, de Bog vse prav stori. Joba in Lazara je Bog pustil terpeti, in oba sta bila frezhna, ker sta v' Boga saupala.

3) Naj svojo bolesen Bogu sa pokoro svojih grehov ofra, in naj bo tudi perpravljen umreti, de boshji pravizi sadosti stori.

4) Naj svojo dusho s' svetimi sakramenti preskerbi, in dobre fklepe v' ferzu stori po volji boshji vselej shiveti.

5) Naj sferbi, de sdravje sadobi; naj sdravnika poklizhe in sdravila vshiva, in sraven tega v' Boga saupa, od kteriga imajo sdravila svojo mozh. — Šveto pismo pravi: „Šposhtuj sdravnika savoljo potrebe, sakaj Narvishi ga je stvaril. Narvishi je is semlje sdravila stvaril, in pameten zhlovek se jih ne bo branil. Šin ne sapushaj sam sebe v' svoji bolesni, temuzh profi Gosпода, in osdravil te bo. Odverni se od greha poravnaj svoje dela, in ozhisti svoje ferze od vsiga greha; in potlej poklizi sdravnika, sakaj Gosпод ga je stvaril“. Sir. 38.

6. Naj svoje premoshenje rasravna, de po smerti ne bo prepira, jese, kletve in toshba, in zhe ima kaj krivizhniga blaga, naj ga blishnimu poverne.

Kaj naj kristjan stori, zhe mu Bog spet sdravje dodeli?

Osdraavljen kristjan naj Boga sa sdravje sa-
hvali, naj se greha varuje in dobro naj dela,
„Lej, osdraavljen si, nikaar vezh greha ne delaj,
de se ti kaj hujshiga ne sгоди, je rekel Jesuf
bolniku, ki je bil ofem in trideset let bolan, ker
ga je bil osdraavil.“ Jan. 5, 14.

Od mafhnikoviga shegnovanja.

*Kaj je sakrament posvezhevanja ali shegna
sploh?*

Sakrament posvezhevanja sploh je sakrament,
kteri tistim, ki se v' flushbo zerkve podajo, du-
hovno oblast in posebno gnado dodeli, zerkvene
opravila Bogu v' zhaft in dusham v' svelizhanje
prav in sveto opravljati. „Sato te opominjem,
de boshjo gnado obudish, ktera je v' tebi ikosi
pokladanje mojih rok.“ II. Tim. 1, 6.

*Kaj je sakrament shegnovanja mafhnikov
posebej?*

Sakrament shegnovanja mafhnikov posebej
je sakrament, kteri tistim, ki so mafhniki po-
fvezheni, oblast do praviga telefa, Jesufa Kri-
stusa in njegoviga duhovniga telefa, kar so verni,
dodeli.

V' zhim je oblast posvezhevanja mafhnikov?

Oblast posvezhevanja mafhnikov je v' tém,
de samorejo,

1) Kruh in vino v' pravo telo in pravo

kri nashiga Gospoda Jesufa Kristufa spremeniti, in ga nebeskemu Ozhetu dorovati.

2) Vernim grehe odpuščati ali sadershati, druge f. sakramente deliti, verne vishati, uzhati in druge duhovne opravila opravljati. „Kterim bote grehe odpuščili, tem fo odpuščeni, katerim jih bote sadershali, tem fo sadershani.“ Jan. 20, 23.

Kdo samore mafhnike posvezhevati ali shegnovati?

Šamo fhkofje imajo oblast mafhnike posvezhevati.

Kako morejo perpravljani biti, kateri shele mafhnikov shegnovanje prejeti?

Morejo imeti fosebno potrebno uzhenost, in savoljo fvojiga zhednosti polniga shivljenja dobro ime per kristjanih.

Kaj mafhnikovo shegnovanje stori?

1) Sraven tega, de posvezhejozho gnado, boshjo pomnoshi, dodeli tudi to posebno gnado, de je posvezhen mafhnik smoshen in perpraven fvojo zerkveno flushbo prav opravljati, in fвете sakramente fpodobno deliti.

2) Vtifne neisbrifljivo snamnje v' dufho shegnanih, ktero jih od drugih vernih raslozhi, in le famo sa flushbo boshjo postavi, sato fe shegnovanje mafhnikovo ne fme vezh ko enkrat prejeti.

Je sakrament mafhnikoviga shegnovanja potreben?

Slehernimu zhloveku ni potreben, sa zelo zerkev pa je potreben.

Od sakramenta f. sakona.

Kaj je sakrament f. sakona?

Sakrament f. sakona je nerasvesljiva svesa, s' ktero se neoshenjen kristjan in neomoshena kristjana, mosh in shena, po Jesufovi postavi do smerti savesheta, sa kar jima Bog svojo gnado da, de v' sakonskim stanu do smerti v' boshjim strahu shivita, in svoje otroke po kerfhanfko redita.

Kako imenuje f. Pavl ta sakrament?

Š. Pavl imenuje ta sakrament velik sakrament v' Kristufu in v' zerkvi, ker pomeni duhovno sdrushenje Kristufovo s' njegovo zerkvijo. „To je velik sakrament, jest pa rezhem, v Kristufu in zerkvi.“ Efesh. 5, 32.

Kdo je sakon postavil?

Sakon je Bog she v' sazhetku sveta v' paradishi postavil. Bog je rekel: „Ni dobro zhloveku, famimu biti; storimo njemu enako pomozh“. I. Mos. 2, 18. Takrat je stvaril Bog Evo, de je bila Adamova shena, tovarfhiza in pomozhniza.

Koliko zhasa sakon terpi?

Sakon vedno, to je, do smerti terpi. Jesuf pravi: „Kar je Bog vkup fklenil, naj zhlovek ne lozhi“. Mat. 19, 6.

Sakaj je sakon postavljen?

1) De se zhloveshki rod mnoshi in rafe. Bog je perve starfhe blagoslovil rekozh: „Ra-

lite, in mnoshite fe, in polnite semljo.“ Mos. 2, 22.

2) K' pomozhi eden drugimu.

3) Sa pomozh soper nezhistoft. Š. Pavl pravi: „Soper nezhistoft pa imaj v'fak svojo she-no, v'faka svojiga mosha“. 1. Kor. 7, 2.

Je sakon potreben?

Sakon je potreben zhloveshkimu rodu, pa ne v'fakimu zhloveku posebej.

Kaj je boljshi in Bogu bolj prijetno, tako oflati, ali se sarozhiti?

Boljshi in Bogu bolj prijetno je tako oflati, zhe fe to is ljubeshni do zhiftosti s'godi. „Ta, kdor zhiftoft ferza ljubi, bo savoljo svojih prijetnih shnablov kralja prijatla imel“. Prip. 22, 11. Š. Pavl pravi: „Neporozhenim in vedovam pa rezhem: Dobro je sa nje, zhe tako oftanejo kakor jest. Kdor svojo devizo omoshi, prav stori in kdor je ne omoshi, boljshi stori.“ 1. Kor. 7, 8 — 38. Desiravno pa je boljshi ne v' sakon stopiti, bodo tudi sakonfki ravno tako svelizhani, zhe svoj stan sveto in prav dershe.

Kaj da sakrament f. sakona?

Sakrament f. sakona pomnoshi gnado boshjo, in deli posebno gnado, de 1) sakonfki sveto do smerti med feboj shive, in sakonfko svetobo dershe.

2) De savoljo Boga teshave svojiga stanu voljno terpe.

3) De svoje otroke v' strahu boshjim srede, in vse druge velike dolshnosti dopolnijo.

Kaj hozhe zerkev od shenina in neveste, preden v' sakon stopita?

- 1) De ni med njima nobeniga sadershika.
- 2) De is taziga namena v' ta stan stopita, is kakorfhniga ga je Bog postavil.
- 3) De Boga sa gnado profita, de bi mogla v' tem stanu prav shiveti.

4) De se v' boshjim strahu, in f' zhifto vestjo v' ta stan podasta, de se tedaj pred spovesta, in f. Obhajilo prejmeta. „Naj se omoshi, f' komur hozhe, famo de v' Gospodu.“ I. Kor. 7, 39.

5) De sta v' kerfhanfkim nauku dobro poduzhena, de samoreta po kerfhanfko shiveti, in svoje otroke lepo uzheti.

Sakaj moreta shenin in nevesta pred klixana biti, preden se porozhita?

Sato, de se sadershki svedo, zhe fo, sato-rej je v'fak kteri sa kak sadershek ve, dolshan ga gospodu fajmoshtru rasodeti.

Kdo ima oblast porozhevati?

Fajmoshtri imajo oblast pred dvema prizhama porozhevati, ali pa drugi duhovni s' fajmashtrovim pooblastenjem.

Ktere nasprotne dolshnosti imata mosh in shena?

1) De mirno in po kerfhanfko med feboj shivita.

2) De mosh svojo sheno kakor svoje lastno telo ljubi, jo shivi, varuje, in ji sgled v' lepих zhednostih daje, shena pa, de je moshu

v' pravizhnih in spodobnih rezheh pokorna; in de vse odvrazhnjeta, kar je sakonski zhiftofti in sveftobi nasproti.

3) De se v' nadlogah ne sapuftita, temuzh svefto do smerti vkupej oftaneta.

Sakaj more mosh svoja sheno ljubiti?

Mosh more sheno, ko sam sebe ljubiti, ker Bog tako sapove. „Moshje ljubite svoje shene, kakor je tudi Kristuf zerkev ljubil in se sam sebe sa njo dal.“ Efes. 5, 25. „Moshje ljubite svoje shene, in ne bodite zhmerni do njih.“ Kol. 3, 19.

Sakaj morejo shene moshem pokorne biti?

Ravno sato, ker Bog tako sapove. „Shene naj bodo svojim moshem pokorne, kakor Gospodu. Sakaj mosh je shenina glava, kakor je Kristuf glava zerkve. — Kakor je pa zerkev Kristufu podloshna, tako naj bodo tudi shene svojim moshem v' vsih rezheh.“ Efes. 5, 22—24.

Ktere dolshnosti imajo sakonski do svojih otrok?

Dolshnosti sakonskih do otrok so, de jih po kerfkanfko redé, sa njih zhafno in vezhno shivljenje fkerbe, in nizh ne store, kar bi dufhi ali telefu njih otrok vtegnilo fhkodovati. „Ozhetje redite svoje otroke v' uku in v' boshjim strahu.“ Efes. 6, 4.

Peti del.

Od kerfhanfke pravize.

Ali je k' svelizhanju sadoſti, de kriſtjan le veruje, kar je Jeſuf uzhil, in kar mati katoljſhka zerkev verovati ukasuje?

Ni sadoſti, on more tudi is ljubesni in pokorſhine do Boga vſelej to ſtoriti, kar Bog ſapove, in le ſato ſtoriti, kar Bog ſapove.

„Ne vſaki, kateri mi pravi: **Gospod, Gospod**, pojde v' nebeſhko kraljeſtvo, ampak kateri dopolne voljo mojiga **Ozheta**, ki je v' nebeſih, tiſti pojde v' nebeſhko kraljeſtvo“. **Mat. 7, 19 — 21.**

Kaj je tedaj kerfhanſka praviza?

Kerfhanſka praviza, ali pravizhnoſt je hudiga ſe varovati in dobro delati.

Kteri del kerfhanſke pravize je prvi?

Hudiga ſe varovati.

Od greha.

Kaj je greh?

Greh je savedno in radovoljno prelomljenje boshje sapovedi.

Koliko fort je greh?

Greh je dvojni, poerbani, in djanfki.

Kaj je poerban greh?

Poerban greh je tifti, ki ga je Adam v' paradishi storil, in mi v' Adamu, in ki ga mi vfi od njega poerbamo.

Sakaj temu grehu poerban greh pravimo?

Sato, ker ljudje, kateri od Adama pridejo, ta greh in njegove fhtrafenge poerbajo, in tudi vse, kar hudiga is njega isvira, terpeti morejo.

Kaj je djanfki greh?

Djanfki greh je prelomljenje boshje sapovedi, ki jo grefhnik sam radovoljno prelomi.

Kako se djanfki greh stori?

Djanfki greh se stori s' mislimi, sheljami, besedami, delmi in s' samudo dobrih del.

Sakaj se pravi, de je greh savedno in radovoljno prelomljenje?

Sato, ker zhlovek ne grefhi, zhe se ne save, in zhe v' greh ne pervoli. — Hudobo greha je v' tem, de se zhlovek Boga vstavlja, ne mara sa hoshje sapoved, hozhe le po svoji volji shiveti, in se brani to storiti, kar Bog ho-

zhe. Tako postavim, majhni otrozi, ki se fhe ne savedo svoje pameti, in norzi, ki so ob njo prišli, ne greshe, zhe ravno kako sapoved prelomijo; tako tudi jetnikam, ni v' greh peršheto, ko v' nedeljo k' masli ne gredo, zhe iti ne smejo in ne morejo, sato ker nimajo proste volje.

Ali je pa odraslen zhlovek, ki je per pameti, isgovorjen, zhe ne vé, de je kaj greh?

Nevednost, posabljivost, smota in kaj takiga zhloveka isgovarja, zhe ima dobro voljo sraven, de hozhe le to storiti, kar Bog sapove; ako je pa radovoljno neveden, ni isgovorjen: sato je

1) pred Bogam, isgovorjen, kateri s' sheljnim ferzam boshjo voljo sposnati in vediti ishe, in sato rad boshjo besedo poshlufha in moli: tode vender v' ponishnosti in v' strahu more vsak shiveti, ker ne more vediti, zhe vse to dela, ali ne.

2) Kteri pa je len, nemaren, spazheniga ferza, in v' greh saljubljen, nima isgovora sa svojo nevednost, ker je radovoljno neveden, in bi lahko vedil, kaj je prav, ko bi hudoben ne bil.

Kdaj zhlovek s' mislijo greshi?

Greshi, kadar hudobne, ali svoji brumnosti nevarne rezhi premishluje. „Hudobne misli lozhijo od Boga.“ Buk. modr. 1, 3. „Is ferza pridejo hudobne misli.“ Mat. 15. 19. „Hudobne misli so pred Gospodam gnusoba.“ Prip. 15. 16.

Kdaj se greshi s' sheljami, ali s' posheljenjem?

Se greshi, kader zhlovek kaj prepovedaniga s' pervoljenjem storiti shelji. Mat. 5, 18.

Zhe pa zhloveku zhes njegovo voljo kaka huda misel v' glavo pade, ali se mu kaka huda shelja v' ferzu sbudi, in jo odganja, ker mu je soperna, mu ni greh. Š. pismo pravi: „On je v' tem skufhan in popolnoma snajden, on bo vezhno zhašt imel, on bi bil samogel prelomiti sapovedi, in vender jih ni prelomil, hudo storiti, in ni storil. Šir. 31, 10.

Kdaj se s' besedo greshti?

S' besedo se greshti, kadar zhlovek refnizi alj ljubeshni kaj nasprotniga, ali pa kaj takiga govori, kar gre samolzhati. „Jest pa vam povem, de sa vfako prasno besede, ki jo bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali fodni dan.“ Mat. 12, 56.

Kdaj se greshti v' djanji?

V' djanji se greshti, kadar zhlovek kako neperpusheno ali prepovedano delo stori. „Vsi se moremo pred Kristufovimi fodnimi stolami pokasati, de vfak prejme, kakor je delal v' svojim telesu, ali dobro, ali hudo.“ 2. Kor. 5, 11.

Kdaj se greshti s' samudo dobrih del?

S' samudo dobrih del se greshti, kadar zhlovek ne stori, kar mu je Bog sapovedal. „Tisti hlapez pa, kateri voljo svojiga Gospoda vé, in se ni perpravil, tudi po njegovi volji storiti, bo slo tepen.“ Luk. 12, 47. „Kteri tedaj vé storiti dobro, in ne stori, mu je greh.“ Jak. 4, 17.

S' opushenjem dobriga se nar vezhi fhtevilo grehov stori, in nar manj se na-nje misli. Boga ne ljubiti, va-nj ne upati, sa prejete

gnade mu ne sahviliti, zhes svoje posheljenje ne zhuti, svojiga krisha ne s' voljo nositi, svojih sovrashnikov ne ljubiti, sebe ne satajiti, fromakam ne pomagati, dolshnost svojiga stanu ne svesto dopolniti, zhafa ne k' dobrimu obrniti; i. t. d. is vsige si ljudje malo storé, desiravno je vse greh, kar zhlovek stori takiga, ki je Bog prepovedal, in opuisti to, kar je Bog sapovedal. Gospod pravi **Jesuf**, je nesvestiga (leniga) hlapza samo sato savergel, ker je bil saupan talent le sakopal, desiravno ga ni sapravitl.

Kakshen raslozhek je med grehi?

Med grehi je ta raslozhek: nekteri so veliki ali smertni, nekteri pa majhni ali odpustljivi grehi; nekteri so lastni, nekteri pa ptuji grehi.

Ta raslozhek med grehi najdemo v' f. Pifmu. **Jesuf** pravi **Pilatushu**: „Tisti, ki me je tebi sdal, je vezhi greh storil“. **Joh. 19. 11.** „Kaj pa vidish pesdir v' ozhesu svojiga brata, bruna pa, kateri v' tvojim ozhesu tezhi, ne zhutish.“ **Luk. 6, 41.**

Kaj je smertni greh?

Smertni greh je radovoljno veliko prelomljenje boshje sapovedi.

Kaj je mali ali odpustljivi greh?

Mali ali odpustljivi greh je malo prelomljenje boshje sapovedi.

Bolj ko zhlovek hudo sposna, in bolj radovoljno ko hudo stori, in vezhi ko je dolshnost, ki jo prelomi, in vezhi ko je hudobija volje ali ferza, is ktere greh svira, vezshi in

hujfhi je tudi greh. Nagloft, nesavednoft, smota, nesadolshena nevednoft i. t. d., smanjfhajo hudobijo greha, torej tudi dolg in fhtrafengo: is tega pride raslozhek med grehi, de fo nekteri vezhi, nekteri pa manjshi.

Kaj fhkoduje smertni greh?

Šmertni greh vfelej zhloveka na dufhi, in vezhkrat tudi na telefu nefrezhniga ftori; odvsa-me mu duhovno shivljenje, to je gnado boshjo; zhlovek poftane foverashnik boshji, sgubi Boga in nebefa, je fushen hudizha in vreden vezhni-ga pogubljenja. „Bog enako foverashi hudobniga in njegovo hudobijo.“ Buk. modi. 14, 9. „On bo zhes grefhnike saderge deshil, ogenj, shve-plo in pifh bodo odlozhik njih terpljenja.“ Pfalm. 10, 7. „Kdor greh ftori, je is hudizha, sakaj hudizh od sazhetka grefhi.“ 1. Jan. 3, 8.

Kaj naf preprizha, de Bog greh foverashi?

Šrafenge, f' kterimi je Bog she fvet, de-shele in ljudi pofamim savoljo greha pokoril. Šhtrafal je Bog hudobni fvet f' potopam ob zhafu Noeta, mefta Šodomo in Gomoro s' ognjem, Egipt savoljo terdovratnofti kralja fkosi Mosefa, Israelze v' puhavi, Adama in Evo, kralja Šavla, Davida in vezh drugih fo nam v' sgled, de bi se uzhili greh zhertiti, in se ga bolj kakor ftupene kazhe ogibati, ker ga Bog foverashi, in ga she na tem fvetu vezhkrat hu-do fhtrafuje, kako ga bo fhe le na unim fvetu v' vezhnofti fhtrafoval. Tudi v' novim testa-mentu najdemo sgled, kako Bog greh fhtrafuje, nad rasdjanim meftam Jerusalemfkim, in nad vřimi tiftimi, ki fo nesnane hudobije delali.

Kaj nas šte bolj prepriža od hudobije greha?

Terpljenje in smert Jesufa Kristufa, Šina boshjiga. Nad njim je Ozhe nebeshki vse dopadenje imel, ker je bil fama svetost in nedolshnost, in vender je savoljo greha, ki ga nikoli storil ni, toliko terpel, svojo sveto kri prelil, in svoje shivljenje dal, de je plazhal nash dolg pred pravizo boshjo, kteriga bi fami nikoli ne bili mogli plazhati, in bi bili ravno sato vezhno pogubljeni. „On je bil ranjen savoljo nashih grehov, rastert savoljo nashih pregeh.“ Isa. 53, 5.

Ali se je treba smertniga greha varovati?

Treba se ga je fkerbno varovati savoljo velike fhkode, ki jo stori, ker dušho in telo vezhno pogubi. „Tvoja hudobija te je toshila, in tvoje odvernjenje od mene se bo zhes te vsdignilo. Vedi in vidi, kako hudo in grenko je sate, de si sapustil Gospoda svojiga Boga, in de se me ne bojish, rezhe Gospod, vfigamogozhni Bog. Jerem. 2, 19. „Plazhilo sa greh je smert.“ Rim. 6, 23. Po tem, kadar posheljenje spozhne, rodi greh, greh pa, kadar je storjen, rodi smert.“ Jak. 1, 15.

Sakaj se je treba tudi malih grehov varovati?

1) Sato, ker se tudi s' malim greham Bog rasshali.

2) Ker Bog tudi male grehe fhtrafuje. „Nizh omadeshevaniga ne pojde v' nebefa.“ Škriv. ras. 21, 27.

3) Ker moremo perpravljene biti rajshi

vse preterpeti, kakor Boga tudi s' nar manjšim greham rasshaliti.

4) Ker mali grehi, desiravno posvezhejozhe gnade boshje ne odvsamejo, vender store, de zhlovek drugih posebnih gnad boshjih ne sadobi, nagnenje k' hudimu pa rase, in takiga gresfnika po zhasu v' vezhi grehe sapelje. „Kdor maliga ne zhifla, bo po zhasu padel.“ Šir. 19, 1.

„Kteri je svešt v' nar manjšim, bo tudi svešt v' vezhim, in kteri je v' majnim krivizhen, je tudi v' vezhim krivizhen.“ Luk. 16, 10.

Ali Bog shtrafuje gresfnika she na tem svetu po saflushenji?

Ne vfelej, shtrafal ga bo pa v' vezhnosti po saflushenji, ker je pravizhen. V' perglibi od bogatiga mosha in sirotniga in bolniga Lazara vidimo, de bogatimu je na telefonu prav dobro bilo, dusha njegova pa je bila nefrezhna, in ko je umerl je bila v' pekel pokopana. Nasprot se je brumnimu Lazaru tukej sa telefon shivesh prav hudo godilo, sraven je pa she bolan bil; ali njegova dusha je bila Bogu ljuba, torej frezhna, in ko je umerl, so jo angeli v' nebefa nefli. Luk. 16.

Gresfnik je pa na dushi tudi v' tem shivljenji nefrezhen, ker nima gnade boshje, bres ktere ne more nizh vezhniga shivljenja vredniga storiti; vest ga pezhe, vezhkrat zlo oterpne, zhe dalej v' vezhi grehe pada, posabi Boga, in nefrezhno umerje.

Vezhkrat je pa tudi fkosi hude nastopke greha na telefonu nefrezhen, postavim: sgubi sdravje, si perkrajsha shivljenje, obosha, nad-

logo in pomankanje terpi, zhaft sgubi, je saframovan, preganjan, sovrashen i. t. d.

„Kdor hozhe shivljenje veselo imeti, in dobre dni viditi, naj dershi svoj jesik od hudiga, in njegovi shnabli naj ne govore golufije. Naj se varuje hudiga, in dobro naj dela, naj miru ishe, in se njega dershi; sakaj ozhi Gospodove so obernjene na pravizhne.“ 1. Pet. 3, 10—12.

Kaj so lastni grehi?

Lastni grehi so tifti, ki jih zhlovek sam stori.

Kaj so ptuji grehi?

Ptuji grehi so tifti, kterih sizer sami ne storimo, kterih pa smo vender krivi, zhe druge napeljemo, de jih store, ali zhe jih ne odvernemo, ko smo dolshni in tudi v' stanu jih odverniti.

Kolikeri so djanski grehi?

Djanski grehi so ti:

- 1) Šedem poglavitnih grehov.
- 2) Šhest grehov v' svetiga Duha.
- 3) Štiri v' nebo vpizozhi grehi.
- 4) Devet ptujih grehov.

Od sedmih poglavitnih grehov.

Kteri so poglavitni grehi?

Poglavitni grehi so: 1) napuh, 2) lakomnost, 3) nezhistost, 4) nevošhljivost, 5) shertje ali samogoltnost, 6) jesa, 7) lenoba.

Sakaj je tem greham poglavitni pravi?

Sato, ker se is v faki ga njih veliko drugih isvira.

Kaj je napuh?

Napuh je nesmirna ljubesen famiga febe, posheljenje svoje lastne visokosti, ktera stori, de zhlovek sam febe bolj kakor druge zhifla, in tudi sheli bolj kakor drugi zhiflan biti.

Je greh napuha pogosto med ljudmi?

Greh napuha je pogosto med ljudmi vsih stanov, she per otroku se kashe, in stariga na sadnje ne sapusti, vtika se med dobre dela, in pokriva se s' unanjo ponishnostjo. Prevsetnost ali napuh je bil greh savershenih angelov in pervih starishev.

Kaj pride is napuha?

Is napuha pride nesmerena ljubesen famiga febe, lakomnost zhashti in hvale, bahanje, lastna hvala, sanizhevanje Boga, vere, zerkve in blishnjiga, rasboj, prepir in kreg, terdovratnost, nepokorshina, hinavshina in krivoverstvo. „Napuh je fleherniga greha sazhetek: kdor v' njem tezhi, bo s' kletvo napolnjen.“ Šir. 10, 15.

Shtrafuje Bog prevsetnost?

Bog shtrafuje prevsetnost, ker jo sovrashi. „Bog in ljudje napuh sovrashijo.“ Šir. 10, 7. „Gospod bo prevsetnih hisho poderel.“ Prip. 15, 25. „Kdor bo sam febe povisheval, bo ponishan.“ Mat. 23, 12. „Bog prevsetnim soper stoji, ponishnim pa da gnado.“ Jak. 4, 6. Š.

pismo nam vezh takih sgledov pokashe, kako Bog prevsetniga fhtrafuje. Farao je v' rudezhim morji utonil. 2. Mos. 5, 2. Kore f' svoji mi tovarfhi je bil v' semljo pogresnjem. 4. Mos. 10, 31. Holofernu je bila glava odsekana. Judit. 13, 10. Amon je bil obefhen. Ester. 8, 10. Kralja Antioha so shiviga zhervi jedli. 2. Mak. 9, 5. Farisej je bil savershen. Luk. 18, 14.

Kaj je lakomnost?

Lakomnost je napazhna shelja po dnarjih in po blagu. „Nizh ni hudobnisthiga, kakor ohernik. Nizh ni kervizhnisthiga, kakor denar ljubiti, sakaj tak zhlovek ima tudi dufho na prodaj.“ Šir. 10, 9. 10.

Ali si ne sme zhlovek zhasniga blaga perdobiti?

Poshteno, po pravizi, in ljudem bres fhkode si ga sme perdobiti, de bi s' njem vezh dobriga storil. „Dobro je premoshenje, v' zhi gar vesti ni greha.“ Šir. 13, 30.

Kdaj zhlovek nesmerno ljubi zhasno blago?

Takrat, kader ljubi blago savoljo blaga, in bogastvo rafe, nikar ferza na-nj ne obefite.“ Pfalm 61, 11. Bogatim tega sveta sapove sveti Pavl, de ne smejo visokih misel biti, tudi ne upanja staviti na minljivo bogastvo, ampak na shiviga Boga, ki nam daja vsiga obilno k' vshivanju. 1. Tim. 6, 17.

Kako se sposna, de je ferze na blago navesano?

1) Zhe je neumno vesel v' frezhi, in prevezh shaloften v' nefrezhi.

- 2) Zhe mermra zhes fvoj reven stan.
- 3) Zhe varuje blaga f' straham in nepokojnostjo.
- 4) Zhe sheli krivizhno obogatiti.
- 5) Zhe je nevoshljiv tistim, ki obilno imajo.
- 6) Zhe od obilnosti svojiga blaga ubogim ne deli.

Kako se sposna ferze, de ni lakomno?

1) Zhe ne sheli obilnosti blaga, in svoje uboshtvo voljno terpi.

2) Zhe s' hvaleshnim ferzam ushiva, kar mu je Bog dal, in od svoje obilnosti fromakam rad podeli.

3) Zhe ni nesmerno vesel v' frezhi, in bres mere shalosten v' nefrezhi; zhe je perpravljen tudi vse dati in sgubiti, ako je volja boshja, kakor je bil Job v' vsih nadlogah f' svojim Bogam fklenjen rekozh: Bog je dal, Bog je vsel, hvaljeno bodi njegovo ime. Job. 1. 21.

4) Zhe je zhlovek raj ubog, kakor de bi nar manji krivizo storil, ker vé, de blago vsiga sveta mu nizh ne pomaga, zhe na dufhi fhkodo terpi, in de od tega blaga ravno tako ne bo nizh is sveta nesel, kakor ni nizh na svet pernefel.

Kteri grehi isvirajo is lakomnosti?

Is lakomnosti isvira nepokoj, jesa, svijazhe, golufije, krivize, isdajanje, krive perfege, neufmiljeno in k' boshjim rezhem neobzhutljivo ferze. „Lakomnost je korenina vsiga hudiga.“ I. Tim. 6, 10.

Shaloften sgled lakomnosti je Judesh, ki je Jesufa prodal.

Kaj naj kristjan stori, de se bo pred lakomnostjo obvaroval?

1) Naj denar sa pomozh sposna, f' kterim samore veliko dobriga sa nebefa storiti, in misli naj na Jesufove besede, ker pravi: „Lo-shej je, de kamela fkosi uho shivanke gre, ka-kor de bogat (*lakomni bogatin*) v' boshje kra-ljestvo gre.“ Mat. 19, 24.

2) Naj Boga sa gnado profi, de se bo s' njo pred lakomnostjo obvarovati samogel.

Kako se zhlovek greha nezhistosti kriviga stori?

S' radovoljnimi, nezhistimi mislimi in she-ljami, s' nezhistim govorjenjem, norzhijami in pesmi, in nespodobnim in neframnim djanjem.

Kaj isvira is nezhistosti?

Is nezhistosti isvira oflepljenje pameti, od-pad od vere, filne shelje po zhafnim shivljenji, posabljenje Boga, smerti in prihodne fodbe, oterp-nost volje, obupanje, in na sadrje pogubljenje.

Kaj je zhloveku storiti, de se bo nezhistosti varoval?

1) More Boga sa gnado profiti. „O Bog, ftvari v' meni zhisto ferze.“ Psalm 50, 12. „Go-spod ti Ozhe in Bog mojiga shivljenja — vse hude shelje od mene odverni. Odvsemi meni poshreshne shelje, in naj se me ne poloti nez-histo posheljenje, ne isdaj me neframnimu in rasedanimu ferzu.“ Sir. 23, 4 — 6.

2) Še more hude perlošnosti fkerbno ogibati. „Bejši pred hudobnimi, de ne dobifš perlošnosti fvojo duſho pohujſhati.“ Prip. 22, 25. O Goſpod! ti veſh, de niſim nikoli med take fhla, kateri ſi neſpodobno kratek zhaſ delajo, in f' takmi, kateri ſo neſramniga ſhivljenja, ſe niſim pezhala, (*govori zhiſta ſara*). Tob. 3, 16. 17.

3) Še more lenobe varovati, in delaven biti. „Sazhetik hudobije ſodomſke je bilo ſhivljenje bres dela.“ Ezech. 16, 41.

4) More smerin v' jedi in pijazhi biti, in fvoje pozhutke satajevati. „Kteri ſo Kriftuſovi, ſo fvoje meſo krishali s' grehi in ſheljami vred.“ Gal. 5, 24. „Shivljenje bres dela in kruha ſitoſt je bil sazhetek hudobije ſodome.“ Ezech. 16, 49.

5) More framošljiv pred Bogam in ljudmi biti, fvoje telo v' zhaſti imeti, ſoſebno v' prizho nedolſhnih otrok, in tudi vſakiga zhloveka. „Vſak ſmed vaſ naj ohrani fvoje telo v' ſvetoſti in zhaſti.“ 1. Tef. 4, 4.

6) Vezhkrat in pogoftim k' ſpovedi in k' f. Obhajilu hoditi, de bo gnada boſhja v' njem povikſhana, in de ſe bo loſhej ſoper ta greh vojkoval.

7) Vſak dan in poſebno ob zhaſu ſkuſhnjav na ſmert in prihodno ſodbo miſliti.

8) More Jeſuſovo terpljenje vezhkrat premifhlevati.

Kdaj je zhlovek nevoſhljiv?

Nevoſhljiv je zhlovek, kadar je ſhaloſten, ko ſe bliſhnjimu dobro godi, kakor de bi bila

to njegova fhkoda, in sheli, de bi on sam dobro imel, ne pa njegovi blishnji.

Je nevosfhljivost velik greh?

Nevosfhljivost je velik greh, sato:

1) Ker je ljubeshni blishnjiga nasproti.

2) Ker je hudizhev greh. „Škosi hudi-
zhevo nevosfhljivost je smert na svet prifhla.“
1. Buk. mod. 2, 24.

3) Ker is nje veliko drugih grehov isvira,
in nevosfhljivi nebesfhkiga kraljestva ne bo dosegel.

Kaj hudiga pride is nevosfhljivoſti?

Is nevosfhljivoſti pride obleganje, krivo ob-
dolshenje, opravljanje, kriva sodba, in sovraš-
tvo blishnjiga, veselje, kadar se mu hudo, in
shalost, kadar se mu dobro godi. Is nevosfh-
ljivoſti so Egiptovſkiga Joshefa bratje prodali.
Nevosfhljivoſt je Daniela v' jamo levov perpravi-
la, in is nevosfhljivoſti so Judje Jesufa krishali.

Kaj je shertje in ſamogoltnost?

Shertje in ſamogoltnost je napzhino poshe-
ljenje jedi in pijazhe, ali nesmernost v' jedi in
pijazhi. „Sakaj veliko je takih, od kterih sim
vam she vezhkrat povedal, sdaj pa tudi f' ſol-
sami povem, de shivé, kakor sovrašniki krisha
Kristuſoviga, kterih konz je pogubljenje, kte-
rih Bog njih trebuh.“ Filip. 3, 18. 19.

Kdaj se zhlovek tega greha kriviga ſtori?

1) Kadar vezh je, kakor je treba k' ohran-
jenju shivljenja. „Gorje vam, ki ste nasiteni,
sakaj vi bote lazni.“ Luk. 6, 25.

2) Kadar je s' prevelikim sheljami in sato, de svojimu posheljenju streshe. „Ne bodi per nobeni jedi samogolten, in ne posheli vfa-kiga jedila.“ Šir. 37, 32.

3) Kadar se v' pojedinah in pijazhah pre-moshenje sapravlja. „Kdor pojedne ljubi, bo v' pomankanju.“ Prip. 21, 17.

4) Kadar je zhlovek sdravju fhkodljive jedi, sato ker se njegovimu posheljenju perleshejo.

Je pijanost greh?

Pijanost je velik greh, ker pijanzi ne bodo kraljestva boshjiga dosegli. 1. Kor. 6, 10. „Hodimo poshteno, kakor po dnevi: ne v' poshreshnosti in pijanosti, ne v' nezhistosti in ne-framnosti, ne v' kregu in nevoslhivosti.“ Rim. 13, 13,

Kaj pride is shertja in samogoltnosti?

Is shertja in samogoltnosti pride oflepljenje uma, neperpravnost k' boshjim rezhem, samuda dolshnost svojiga stanu, neframnost v' govorjenji, nezhistost, kreg, kletva, ubijanje, uboshtvo, bolesen, prekrajshanje shivljenja in sgodna smert.

Kaj je jesa?

Jesa je mozhno rasferdenje ferza, in she-lje se mashevati.

Je vfaka jesa greh?

Ni vfaka jesa greh, pravizhna jesa je per-pushena, ker sveto pismo pravi: „Jesite se, in nikar ne grefhite“. Pfalm. 4, 5.

Kdaj ni jesa pregrešna?

Jesa ni pregrešna, kader pride is pravizhniga urshaha, is gorezhnosti sa boshjo zhaft in svelizhanje blishnjiga, in is shalosti nad krivizo. Taka jesa, zhe le ni nesména, in drugim k' pohujshanju, je pravizhna, ker isvira is ljubeshni boshje in blishnjiga. Mojsef je imel tako jeso, kader je is gore prifhel, je vidil Israelze okrog slatiga teleta plefati, in od velikiga ferda nad to hudobijo, je ob tla sagnal in rasbil table, na kterih je bila boshja postava sapifana. 2. Mos. 32. Tako jeso je imel David, kader je pergliho od ovze flifhal. 2. Kralj. 12, 5. Jesuf, kadar je kupze in prodajavze iz tempeljna isgnal. Jan. 2, 14. Mat. 21, 12. Tako jeso imata ozhe ali mati nad nerodnostjo svojih otrok, duhovni pastir nad rasedanjem svojih nepokornih ovaz, gospodar ali gospodinja nad svojo nepokorno drushino i. t. d.

Kaj isvira is pregrešne jese?

Is pregrešne jese isvira nejevolja, kreg, fovrashtev, smerjanje, kletva, mashevanja, pravde, omota pameti, poboj in v' zhasih morija. „Vsa grenkost, in jesa, in ferd, in vpitje, in preklinvanje naj bo dalez od vas s' vso hudobijo.“ Efesh. 4, 31. „Jest pa vam povem, de vsak, kteri se nad svojim bratom po krivim ferdi, bo fodbi podvershen. Kdor bo pa svojimu bratu rekel raka, bo sboru podvershen. Kdor bo pa rekel norz, bo podvershen peklenfkimu ognju. Mat. 5, 22.

Kako se gre kristjanu per pravizhnih pravdah sadershati?

Kristjan naj se tudi pravizhne pravde f'

persadevanjem ogiblje, kolikor je mogozhe; zhe se je pa nikakor ne more ogniti, naj ravna:

1) f' svojim neprijatlam po ljubesni.

2) Naj konzha pravdo hitreji ko more, zhe prav kaj fhkode terpi.

3) Naj bo po dokonzhani pravdi f' svojim sopernikam dobrovoljen. „Kdor hozhe tebe v' pravdo spraviti, in tvojo fuknjo vseti, temu tudi plajsh pufti.“ Mat. 5, 40. Bodi hitro dobrovoljen proti svojimu soperniku, dokler fi s' njim na poti.“ Mat. 3, 25.

Kdaj je zhlovek lenobe kriv?

Lenobe je zhlovek takrat kriv, kadar nerad in s' nejevoljo stori, kar je k' boshji zhafti in k' svelizhanju njegove dufhe potrebniga. „Preklet, kdor Gospodovo delo nesvesto dela.“ Jer. 48, 10. „Delaj po mozhi, karkoli tvoja roka storiti samore; sakaj v' grobu, kamor hitish, ni dela, ni rasuma, ne modrosti, ne snanja.“ Prid. 9, 10.

Kako se bo godilo zhloveku, kateri je sa boshjo zhaft in sa svelizhanje dufhe sanikern in len?

Tako se mu bo godilo, kakor figovimu drevesu, ki ga je Kristuf preklel. Mat. 21, 19. Kakor hlapzu, ki je svoj talent sakopal, in kteriga je njegov gospod v' unajno temo vrezhi sapovedal. Mat. 25, 30.

Kaj pride is lenobe?

Sanikernost v' flushbi boshji samuda v' sadobljenji gnade boshje in potrebnih pomozh vezhno svelizhanje dofezhi, shalost, klavernost,

odlašhanje spreobernenja in pokore, nespokornost in sadnih obupanje nad svojim svelizhanjem.

Od fheftih grehov v' f. Duha.

Kteri so grehi v' fvetiga Duha?

Ti le: 1) predersno v' boshjo miloft gre-
fhiti.

2) Nad boshjo miloftjo obupati.

3) Šposnani kerfhanfki refnizi se vftavljati.

4) Švojimu blishnjimu savolj boshje gna-
de nevofhliv biti.

5) Do lepiga opominvanja oterpnjeno fer-
ze imeti.

6) V' nespokornosti terdovratno oftati.

Kaj pravi Jefus od grehov v' f. Duha?

Jefus pravi: „Vfak greh in preklinvanje bo zhloveku odpuſheno, ampak preklinvanje Duha ne bo odpuſheno. In kdorkoli bo kako befedo rekel soper Šinu zhlovekoviga, mu bo odpuſheno, kdor bo pa govoril soper f. Duha, mu ne bo odpuſheno, ne na tem fvetu, ne v' prihodnim“. Mat. 12, 31. 32.

Kaj fe pravi v' f. Duha greſhiti?

Še pravi, dobroto in gnado boshjo, ktera fe ſolebno perlaſtuje f. Duhu, od kteriga vſe dobro v' naſ iſvira, s' oterpnjeno hudobijo ſametovati in ſanizhevati.

Sakaj fe rezhe, de grehi v' f. Duha bodo

teshko odpuszeni, ali pa she zelo ne v' tem, ne v' unim shivljenji?

Sato, ker tak gresnik vezhi del gnado boshjo in vfo pomozh sa svoje svelizhanje do konza shivljenja is hudobije sametuje, bres gnade boshje pa se ne more poboljshati in spokoriti, in ravno sato ne v' nebefa priti.

Kdaj gresnik predersno v' boshjo milost gresni?

Kadar greh na greh naklada, in si misli, Bog je usmiljen, nobeniga ne savershe, nebefa je sa nas stvaril; Kristuf je sa gresnike umerl; po svoji neskonzhni milosti mi bo she odpustil, in po svoji volji napazhno shivi, takrat predersno na boshjo milost gresni. **Š.** Duh pa pravi: „Ne rezi: Greshil sim, in kaj shaliga fe mi je sgodilo. Sakaj Narvikfhi je poterpeshljiv mafhevaviz. In ne rezi: Usmiljenje boshje je veliko, Bog fe bo usmilil nad obilnostjo mojih grehov, sakaj njega ferd fe tako hitro perbli-sha, kakor usmiljenje, in v' gresnike fe njegov ferd osera.“ **Šir. 5, 4 — 7.** „Ali sanizhujesh bogastvo njegove dobrote in poterpeshljivosti in sanafhanja? Ne vesh, de te boshja dobrota k' pokori napeljuje.“ **Rim. 2, 3.**

Kaj je, nad boshjo milostjo obupati?

Nad boshjo milostjo obupati je upanje sgu-biti nad odpushanjem grehov, in nad persadevanjem v' nebefa priti. Kriva sta bila tega greha Kajn in Judesh.

Kdaj je sploh zhlovek tega greha kriv?

Kriv ga je 1) zhe sgubi vfo ferzhnost sa

nebesa fkerbeti, kader le veliko fhtevilo svojih smertnih grehov premishljeje in rezhe: Moji grehi so preveliki, in prevezh jih je, de bi mi jih Bog odpuhtil, jest morem pogubljen biti.

2) Zhe zhlovek sizer sposna svoj pregreshni stan, pa misli, de je preflab pravo pokoro storiti, f' straham smisli na svojo she vkoreninjeno pregreshno navado, in pravi, ne morem jo premagati, Bog mi ne da gnade, in tako ostane v' svojih grehah.

Kaj more greshnik storiti, kadar svoje grehe sposna in obshaluje, de ne obupa?

1) More premisliti de boshja milost je nesmerana, in terpljenje Jesufa Kristufa je nekonzhne zene, sato sme tudi in more terdno upati, de mu bo Bog vse grehe odpuhtil, ako se poboljsha. „Gospod zhaka, de se bo vas usmilil, in bo povikshan fkosi to, ker bo vam odpuhtil.“ Isa. 30, 18. „Rezite bojezhim: Bodite serzhni, nikar se ne bojite: sam Bog bo prishel, in vas reshil.“ Isa. 35, 4. „Tam, kjer je greh obilin, je gnada she obilnishi postala.“ Rim. 5, 20.

2) More misliti, de Bog nozhe smerti (*pogubljenja*) greshnika, ampak de se spreoberne is shivi, torej mu bo tudi gnado dal se spreoberniti, zhe bo ponishno in saupljivo sa-njo profil. „Zhe bo hudobni pokoro storil, tudi vsih hudobij ne bom vezh spomnil; kakor refnizhno shivim: jest nozhem smerti greshnika, ampak de se spreoberne in shivi.“ Ezech. 18, 21, 22.

3) More premishljevati, de Jesuf Sin bosh-

ji ni na svet prifhel, de bi svet fodil, ampak de bi ga svelizhal. Jan. 3, 17.

4) Ob zhafu fkufhnjav in v' shalosti se more tolashiti s' tem, de misli, kako ljubesnivo in ufmiljeno je Jesuf s' sgrevanimi gresfhniki ravnal.

Petra je milo pogledal, ki ga je satajil, in nikoli mu tega greha ni ozhital. Tako prijasno je tudi Magdaleno sprejel, in de jo je v' upanni odpuhanja grehov poterdil, se ji je na prvo, in potlej Petru po svojim od smerti vstajenju perkasal. Sgrevano presfeshtnizo vprasha: Shena, te ni nobedin obfodil? Odgovorila je: Gospod, nobedin. In Jesuf ji rezhe: Tudi jest te ne bom obfodil, pojdi, in sanaprej vezh ne gresfi. Jan. 8, 10. Tako tudi rasbojnika na krishi uflifhi sadnjo uro, in mu rezhi: Danf bofh s' mano v' paradishi. Luk. 23, 43.

Kdaj se zhlovek sposnani kerfskanski refnizi vstavlja?

Zhe posna in vé refnizo katoljfhke vere, pa is hudobije drugazhi veruje, govori in uzhi, kakor je Bog rasodel, in katoljfhka zerkev verovati sapové. Taki so bili fariseji, saduzeji in vezh drugih ob Jesufvim zhafu; torej jim je f. Shtefan rekel: Vi terdovratni in neobresani na ferzih in ufhesih se vedno svetinu Duhu vstavljati, kakor vasfi ozhetje, tako tudi vi. Apost. djan. 7, 51. In f. Pavl se je jesil nad Elimam, ki je hotel deshelniga oblastnika od vere odverniti, in mu je rekel: O poln vsih svijazh in vse hudobije, sin hudizhev, sovrashnik vse pravize, ne jenjash prave poti Gospodove prevrazhati. Djan. apost. 13, 10.

Od kod isvira ta greh?

Ta greh isvira vezhi del is prejšniga pre-grešnega shivljenja, ker tak zhlovek bolj temo kakor luzh ljubi, sakaj njegove dela so hude, sato luzh sovrashi, in ne pride na svetlobo, de niso njegove dela svarjene. Jan. 3, 19. 20. Šofebin isvirk tega greha je nezhistost; nezhistnik hozhe samopafšno shivéti, sato se pa refni-zi soper stavi. „Shivinški zhlovek ne umé tega, kar je boshjiga Duha.“ 1. Kor. 2, 14.

Kdo je svojimu bratu savolj boshje gnade nevoshljiv?

Kdor je shalostin in savidi svojiga blishnjiga, ker fkosi gnado f. Duha bogabojezhe shivi, in si s' dobrimi deli nebefa flushi: in zhe ne sheli se poboljšhati, ampak ga smotiti in sape-ljati. Tak nevoshljiviz je hudizh, tak je bil tudi Kajn do svojiga brata Abelna.

Kdo ima do lepiga opominvanja oterpnjeno ferze?

Do lepiga opominovanja ima oterpnjeno fer-ze, kdor v' pregrehah smiram ostane; vse dobro opominovanje in svarjenje sametuje, in zlo sa fhtrafenge ne mara. Farao ni maral sa Mojses-fa, ki mu je pravil, kaj Bog hozhe, in tudi sa fhtrafenge ne.

Kdo v' nepokori terdovratno ostane?

Kdor ve, de je grešnik, in ve, de vse, kar je Bog Jesufu storil, je le sato storil, de bi zhlovek svelizhan biti samogel, pa si ne persadeva se poboljšhati temuzh oterpnjen v' grehish shivi.

Taki grešniki so bili Kajn, Farao, Šavl, Antioh, Judesh isdajavez in vezh takih, ki so pregrešno shiveli in nefrezhno umerli. „Ishite Gospoda, dokler se da najditi, klizhite ga, dokler je bliso. Naj sapusti hudobni svojo pot, in krivizhni svoje misli, naj se k' Gospodu verne, in on se ga bo usmilil, in k' nashimu Bogu, sakaj per njem je veliko odpušhanja.“ Isa. 55, 6.

Od v' nebo vpijozhkih grehov.

Kteri so v nebo vpijozhi grehi?

- 1) Radovoljni ubój.
- 2) Mutašti ali Šodomski greh.
- 3) Satiranje uboshzov, vdov in sirot.
- 4) Delavzam in najemnikam saflushik sadershevati ali utergovati.

Kdaj je zhlovek radovoljniga uboja kriv?

Radovoljniga uboja je zhlovek kriv, kadar f' premishlikam, radovoljno in brespravizhne oblasti svojiga blishnjiga umori ali sam ali pa fkosi drugi. Tako je umoril Kajn Abelna, David Urijeta. 2. Kralj. 13. Jesabel Nabota, 3. Kralj 21. Judje Kristufa.

Sakaj se drugimu v' nebo vpijozhimu grehu mutašti ali sodomski pravi?

Sato, ker je tako grosin in Bogu toliko sopern, de se od njega she govoriti ne sme; sodomski pa sato, ker so ga Šodomljani doper-

nafhali, ktere je pa Bog savoljo tega strafhni-
ga greha tudi s' ognjem is nebes fhtrafal. 1.
Mos. 19. 24.

Kdo je tretjiga v' nebo vpijozhiga greha kriv?

1) Kdor uboge satira. „Ne stori file ubo-
gimu sato, ker je ubog: tudi ne satiraj med
vratmi sodne hifhe potrebniga. Sakaj Gospod bo
njegovo rezh fodil, in bo tiste stiskal, kateri so
njega stiskali.“ Prip. 22, 22. 23. „Profhnja
ubogiga bo is njegovih ust do Boga prifhla, in
hitro se mu bo praviza sgodila. Šir. 21, 6.

2) Kdor vdove in sapushene otroke kakor
si bodi, satira. Vdovam in srotam ne delej te
fhkode. Ako jim fhkodjete, bodo k' meni vpili,
in jest bom njih vpitje uflifhal, in moj ferd se
bo ushgal. 2. Mos. 22. 22. Kaj vdovine folse
ne tezhejo po njenih lizih, in njeno vpitjo zhes
tega, kateri jih stiska? Ali is njenih liz gredo
gori v' nebefa. Šir. 35, 18. 19.

*Kdo je zhetertiga v' nebo vpijozhiga greha
kriv?*

Kdor delovzam, najemnikam ali poslam
saflushek uterga ali pa od dne, do dne pla-
zhati odklada. „Glejte plazhilo od vas utergano
delavzam, kateri so vashe polje posheli, vpije,
in njih vpitje je do ufhes Gospoda, Šabaot,
prifhlo.“ Jak. 5, 4. „Ne sadershuj saflusheniga
plazhila svojimu potrebnimu ubogimu bratu, sa-
kaj on je uboshin, in se is tega shivi, de ne
bo soper tebe k' Gospodu klizal, in de ne bo
tebi v' greh perpifano.“ 5. Mos. 24, 14. 15.

Sakaj je tem greham v' nebo vpijozhi pravi?

1) Sato, ker je, v' f. pismu od v'faziga posebej rezheno, de v' nebo po shtrafenge vpijejo.

2) Ker boshjo pravizo fosebno k' shtrafovanju filijo.

Od ptujih grehov.

Kteri so ptuji grehi?

1) V' greh svetovati. — Kdor v' kako delo svetuje, ki je soper ljubesen do Boga ali do blishnjiga, in zhe je storjeno, je kriv tega greha. Kajfesh je svotoval v' Jesufovo smert. Herodija je svoji hzheri svetovala, de naj si isvoli Janesovo glavo.

2) Greshiti velévati. — Kdor oblast ima sapovedovati, in sapové svojim podloshnim kako pregreshna rezh storiti, je tega greha kriv. David je sapovedal Joabu, de naj postavi Urijeta predej, kjer je boj nar hujshi, in naj ga popufti, de ga sovrashniki ubijejo, in de umerje. 2. Kralj 11, 15.

3) V' drugih greh pervoliti. — Kdor greh raynotako hozhe ko drugi, v' hudobne naklepe drugih pervoli, ali v' karkoli si bodi, ki je soper boshjo sapoved ali soper dobro vest, je v'figa hudiga deleshin, kar se je sgodilo, s' njimi vred, ki so storili. Pilatush je v' Jesufovo smert pervolil. Š. Pavl pishe, de ne famo kteri hudo delajo, so smerti vredni, ampak tudi, kteri hudobnim pervolijo. Rim. 1, 29 — 32.

4) Druge v' greh napeljevati — Kdor druge

spodbada bodi si s' besedo, s' djanjem ali s' sapeljivim sunajnim obnašanjem, de se boshjimu imenu nezhaft godi, kako dolshnoft opufti ali samudi, kako krivizo ali kar si bodi flabiga sгоди, se vdelesi greha njih, ki so ga storili; on je ko hudoben duh, sapeljiviz. Jeroboam Israelfki kralj je svojim podlošnim dva slata teleta moliti postavlil. 3. Kralj. 12, 28.

5) Drugih grehe hvaliti. — Kdor druge flepi, de jim dopade, in sato njih flabo pregrešno shivljenje pravo imenuje, jih s' hvalo she predersnishe v' grehah stori, je neframni perlisnjenz, in deleshin grehov hvaleniga. Takim Bog hudo shuga, in jim bo gorje. Gorje vam, kateri hudo dobro, in dobro hudo imenujete, kateri imate temo sa luzh, in luzh sa temo. Isa. 5, 20. „Gorje tem, kateri ljudem vsake starosti podglavje pokladajo; de love njih dufhe.“ Ezech. 13, 18.

6) K' grehu molzhati. — Kakor je Pilatus molzhal, ker so Judje Jesufa po krivim k' smerti obfodili. Mat. 27.

7) Greh pregledati (grehov ne svariti.) — Teh dveh grehov je vsak deleshen, kteriga flushba, stan pa ljubesen do blishnjiga veshe se hudimo vstavljati, pa is nemarnosti, mlazhnosti ali is strahu pred flabimi jesiki svojo dolshnoft opufti. Heli je vedil, de se njegova sinova hudobno in pohujshljivo vedeta, pa jih ni fhtrafal. 1. Kralj. 3, 23.

8. Greha se deleshniga storiti. — Vdelesi se grehov drugih, kadar v' greh pomaga, postavim: zhe tatém potuho daja, ukradene rezhi prodaja, i. t. d. od otrok in poslov rezhi

vsame, ki so jih staršem in gospodarjem ukradili, ishodilha slabih ljudi v' svoji hihi terpi, perloshnost slabim ljudem, hudo storiti, nakloni i. t. d. Taki ljudje so v' flushbi hudobniga duha, njegovi pomagavizi. Judesh pelje Jesufove sovrashnike ga lovit. Mat. 26.

9) Greh sagovarjati. — Tega greha je kriv, kteri je tako hudoben, de se sa greh poteguje, kakor de bi nize hudiga v' njem ne bilo, desiravno je nar vezhi hudo na svetu. „Kdor hudobnimu perterdi, in pravizhniga pogubi, sta gnufoba pred Bogam.“ Prip. 17, 15.

Kdaj sploh smo ptujih grehov krivi ali delshni?

Kadar smo krivi, de jih drugi storé, ali zhe jih od grehov ne odvernemo, ker smo jih dolshni in v' stanu odverniti.

Sakaj smo dolshni hudo odverniti, kolikor samoremo?

1) Is dolshne ljubesni do Boga, ki se s' grehmi rasshali.

2) Is ljubesni do blishnjiga, kteri fkosi greh vezhno nefrezhen postane; ker je Bog flednimu sapovedal sa blishnjiga fkerbeti. Šir. 17, 12.

3) Vezhkrat tudi is dolshnosti stanu, kakor gosposke, starfhi, gospodarji in uzheniki.

Ko je greh nar vezhi hudo na svetu, is kteriga vse hudo na svetu in vezhno pogubljenje isvira, kdo naf bo od njega refhil?

Gnada boshja naf refhi od greha. Gnada boshja ali pomozh, ktero Bog greshniku sa-

voljo Jesufoviga saslusjenja daje, budi, spodbada in daja mozh grešniku, greh sapustiti, pravizhno shiveti, tode grešnik more gnado boshjo radovoljno sprejeti, ji pokoren biti, si na vso mozh persadevati greh zapustiti, in svojo voljo boshji volji podvredzhi; tako bo rešhen od grehov. „Jest nefrezhen zhlovek, kdo me bo rešhil od telefa smerti? gnada boshja po Jesufu Kristufu Gospodu našhim.“ Rim. 7, 25. „S' gnado boshjo pa sim, kar sim, in njegova gnada v' meni ni bila prasna, ampak sim vezh ko vsi drugi delal, ali ne jest sam, ampak gnada boshjo s' menoj.“ 1. Kor. 15, 10.

Drugi del kerfhanfke pravize: Štore dobro.

Kaj je dobro?

Dobro je vse, kar je po boshji volji, ali po boshji sapovedi.

Kaj je po boshji sapovedi?

Po boshji sapovedi so zhednosti in dobre dela.

Kaj je kerfhanfka zhednost sploh?

Kerfhanfka zhednost sploh je dar, kteriga Bog dufhi s' posvezhejozho gnado daja, de zhloveshko voljo k' takim delam perpravno in nagnjeno štore, ktere so po postavi Jesufa Kristufa, in vezhniga shivljenja vredne. „Bog je kteri v' vas dela, de hozhete, in dopolnite po njegovi dobri volji.“ Filip. 2, 13.

Koliko je zhednost, ktere more kristjan v' djanji fkasati?

Nektere so boshje kakor vera, upanje in ljubesen, druge pa zhednosti sadershanja, ali djanjške.

Ali je zhlovek dolshan se v' treh boshjih zhednostih vaditi?

Dolshan je, ker v' tem obstoji shivljenje kristjana.

Kdaj je kristjan fosebno dolshan ti boshje zhednosti obuditi?

- 1) Kakor hitro se pameti savê.
- 2) Vezhkrat v' shivljenji.
- 3) Kadar kak fvet sakrament prejme.
- 4) Ob zhasu fkušnjav soper te zhednosti.
- 5) Ob smertni nevarnosti in na smertni posteli.

Kako se da vera obuditi?

Vera se da tako obuditi: Moj Bog! verujem v' tebe praviga, shiviga Boga, ediniga v' natori, in trojniga v' perfhonah: Ozheta, Šina, in f. Duha: verujem, de je Šin boshji, druga perfhona v' sveti Trojizi sa naf zhlovek postal, terpel in umerl; de je tretji dan od smerti vstal, in de po svojim v' nebo obhodu fedi na defnizi Boga Ozheta, in bo prifhel sodit shive in mertve: verujem, de je Jesus Kristus svete sakramente postavil, de nobedin bres vere in kersta, in po tem, kadar v' greh pada, bres pokore svelizhan ne bode: verujem, de je gnada boshja v' sim potrebna: verujem tudi, de ti moj

Bog vse dobro s' dobrim, in vse hudo f' hudim plazhujesh, de nam nafhe saflushenje famo fkosi tvoje pomaga: verujem neumerjuzhnost zhloveshke dushe: verujem sadnizh tudi vse, kar si ti fkosi svojo sveto katoljshko zerkev sapovedal verovati, in de sunaj njenobedin svelizhan ne bode. Vse to pa sato verujem, ker si ti to rasodel, kateri si vezhna modrost in refniza, ki ne moresh ne goljfat, ne goljfan biti. V' ti in sa to katoljshko vero shelim shiveti in umreti. O moj Bog! poterdi me f' svojo gnado v' ti sveti veri.

Kako se da upanje obuditi?

Upanje se da tako obuditi: Moj Bog! terdno upam po saflushenji, terpljenji in smerti svojiga Gospoda in Svelizharja, Jesusa Kristusa sadobiti odpuhanje vsih svojih grehov: saupam f' tvojo gnado in pomozhjo tvojo voljo dopolniti, greha se varovati, in tako vezhno veselje in svelizhanje dosezhi. In vse to upam sato, ker si ti, moj Bog, to obljubil, kateri si vsigamogozhen, neskonzhno dober in svest v' svojih obljubah. Moj Bog in Gospod! stori fhe vezhi to moje upanje.

Kako se da ljubesen obuditi?

Ljubesen se da tako obuditi: Ljubim te moj Bog! is zeliga ferza, in zhes vse, sato ker si ti fam v' febi nar vezhi, vse ljubeshni in zhashti vredna dobrota in lepota. Is te ljubeshni proti tebi je meni mozhno shal savoljo vsih grehov mojiga zeliga shivljenja; ker sim s' njimi, tebe svojiga Boga rasshalil: in fklenem od sdaj na dalej tebe svojiga Boga nikoli vezh rasshaliti,

tebi samimu shelim flushiti, tebi v' vsih rezheh dopasti: svojiga blishnjiga hozhem savoljo tebe, kakor febe ljubiti, in tako shelim v' té ljubeshi shiveti in umreti. **O Bog!** ushgi v' meni ogenj svoje ljubeshi, de bom v' svojim serzu gorezho ljubeshen do tvoje dobrote vedno ohranil. Amen.

Od djanfskih zhednost.

Ktere so poglavitne djanfske zhednosti, ki jih gre kristjanu imeti?

Poglavitne zhednosti so: 1) modrost, 2) smernost ali smafnost, 3) praviza, 4) serzhnost. „Ako kdo pravizo ljubi: nje dela so nar vezhi zhednosti; sakaj ona uzhi tresnost in rasumnost, pravizo in terdnost, ktere rezhi so ljudem v' shivljenji k' nar vezhimu pridu.“ Mod. buk. 8, 7.

Kaj je kerfhanska modrost?

Kerfhanska modrost je zhednost, f' ktero kristjan k' svelizhanju perpravne pomozhi isvoli in jih prav obrazha, in opuhti vse, kar bi ga svelizhanje sadobiti odvrazhevalo.

Kako se sadershi modri kristjan?

Modri kristjan 1) nizz takiga ne stori, kar bi ga posneji grevalo. „Sin, bres sveta nizz ne stori, in storjeno delo te ne bo grevalo.“ Sir. 32, 24.

2) Škosi soperne sgodbe ne bo smotljen, in se ne premenja; v' vsih okoljshinah se ve tako sadershati, de voljo boshjo dopolni. „Modri ni kakor zholn od viharja sem ter tje me-

tan.“ Šir. 33, 2. „Bodito rasumni kakor kazhe, in priprofti kakor golobje.“ Mat. 10, 16.

3) Modri nizh pred ne govori in ne ſtóri, de preudari, kaj bi utegnili is tega priti. „Bra-tje, glejte, kako bi varno hodili, ne kakor neſpa-metni, ampak kakor pametni, odkuplujte zhaſ, ker ſo dnevi hudi, nikar tedaj neumni ne poſta-nite, ampak ſaſtopite, kaj je volja boſhja.“ Efesh. 5, 15 — 17.

4) Švoji laſtni modroſti ne upa. „Preden kaj ſazhneſh, poprej ſveſto oprafhuj, in preden kaj ſtorifh, poprej k' temu terden ſvet pojifhi.“ Šir. 37, 20.

6) Per vſih ſvojih delih preudari, kaj je dobro, Bogu dopadljivo, in ga ſamore ſvelizha-ti, ſato ſe ne ravna po ſvetu.“ Ne verſite ſe po tem ſvetu, ampak ſpremenite ſe ſkosi ponov-ljenje ſvojiga uma: de preudarite, ktera je do-bra, dopadljiva in popolnoma volja boſhja.“ Rim. 12, 2.

6) Modri ſe le f' pametnimi tovarſhi pe-zha. „Kdor ſe s' modrimi pezha, bo moder, kdor je pa neſpametnih prijatel, bo njim enak poſtal.“ Prip. 13, 20.

Kaj je kerſhanſka ſmernofť ali ſmaſnofť?

Kerſhanſka ſmernofť je zhednofť, ſkosi kte-ro kriſtjan vſe napzhno in greſhno nagujenje v' ſebi kroti in ſatira, in zhaſno blago in veſelje vedno le s' mero vſhiva, in ferza na-nje ne veſhe.

Ali je ta zhednofť kriſtjanu potrebna?

Slo potrebna mu je, ker njega po njegovi ſpazheni notori vſe ſtvari s' ſvojo ſapeljivo

sladkosti od ljubesni do Štvarnika odpeljujejo, in njegovo serze na se vlezhejo, in storé, de namest, de bi jih le is hvaleshnosti do Boga vsihal, jih vezhkrat bolj kakor Boga ljubi.

Kaj s. pismo od te zhednosti uzhi?

Š. pismo od te zhednosti uzhi, dé ne sme mo mesu po njegovih sheljah strezhi, ne shelja mesa spolnovati, ampak po duhu shiveti, in se vsiga sdershati, kar posheljenje sdrashi, vse pa si persadjati, de bi ga loshej premagali, in vselej tresni in zhujezhi bili. „Glejte pa fami nase de vashe serza ne bodo preobleshene v' poshreshnosti in pijanosti in zhasnih fkerbeh. Zhujte tedaj, in molite vsak zhas.“ Luk. 21, 34 — 36.

Kaj je kerfhanfka praviza?

Kerfhanfka praviza je zhednost, f' ktero kristjan is ljubesni do Boga vse dopolni, kar je Bogu in blishnjimu dolshan.

Kaj s. pismo od pravize govori?

Š. pismo pravi: „Praviza ljudstvo povsdigne, in fkosi pravizo bo kraljevi sedesh uterjen.“ Prip. 14, 34, in 16, 12. „Dajte zefarju, kar je zefarjeviga, in Bogu, kar je boshjiga.“ Mat. 22, 11. „Dajte vsim, kar jim gre: komur dazija, dazijo: komur zol, zol: komur strah, strah: komur zhasht, zhasht.“ Rim. 13, 7.

Kaj je kerfhanfka serzhnost?

Kerfhanfka serzhnost je zhednost, f' ktero kristjan is ljubesni boshje dobro delati sazhe in stori, zhe ravno sadershke in teshave prema-

gati more; blago in tudi shivljenje raji sgubi, kakor boshje sapovedi prelomi.

Kaj govori f. pismo od te zhednosti?

Š. pismo opominja, de se zhlovek nikogar ne sme bati, ampak de more v' dopernafhanji dobriga, in premagovanji hudiga serzhen biti.

„Ne bojite se tistih, ki telo umore, dushe pa ne morejo umoriti.“ Mat. 10, 28. „Hudobni beshi, ako ravno ga nobedin ne podi, pravizhni pa bo serzhen kakor lev bres strahu.“ Prip. 28, 1. „Kdo bo vam shkodoval, ako bote sa dobro uneti. Štrahovanja njih (*hudobnih*) se ne bojite, in ne dajte se motiti.“ 1. Pet. 3, 13. 14. To zhednost so stari Eleazar, sedem makabejskih bratov, 2. Makab. 6, 7. aposteljui in marterniki kristjanam v' sgled fkasali.

Ktere zhednosti so sedmim poglavitnim graham nasproti?

1) Ponishnost napuhu, 2) Radodarnost lakomnosti, 3) Zhiftoft nezhistofti, 4) Ljubesen nevosfhljivofti, 5) Smernost shertju in famogoltnofti, 6) Poterpeshljivost jesi, 7) Gorezhnost ali aifer v' dobrim lenobi.

Kaj je ponishnost?

Ponishnost je zhednost, fkosi ktero zhlovek od sebe in svojih lastnost tako sodi, kakor je, in ne gleda le svojih sofebnoft, kakor napuhnjeni, in se savoljo njih ne povsdiguje zhes druge, ampak she bolj svoje napzhnofti in flabosti sposna, in se torej ponishuje?

Je prava ponishnost k' svelizhanju potrebna?

Prava ponishnost je tako potrebna, de bres nje ne bo nobedin svelizhan, ker je refniza vere, de bres gnade boshje zhlovek ne more svelizhan biti, Bog pa svojo gnado lé ponishnim daje, prevsetnim se pa soper stavi. Jak. 4, 6. In Jesuf pravi: „Ako ne bote postali, kakor otrozi (*ponishni*) ne pojdete v' nebesko kraljestvo. Mat. 18, 3.

Sakaj she more zhlovek ponishen biti?

Zhlovek more pa tudi sato ponishen biti, ker ni drugiga, kakor prah in pepel, in sraven she grehnik, in kar dobriga nad seboj ima, je vse le dar boshje gnade, ne pa zhlovekova lastina. „Ako kdo od sebe meni, de je kaj ker nizh ni, sam sebe sapelje.“ Gal. 6, 3.

Kdo nas refnizhno ponishnost uzhi?

Jesuf Kristuf sam s' besedo in sadershanjem, „Uzhite se od mene, sakaj jest fim krotak in is ferza ponishen.“ Mat. 11, 29. Jesuf je sam sebe v' nizh storil, in podobo hlapza na-se vsel, med nevedne in grehnikе prifhel, zhe je ravno luzh sveta in svetnik svetnikov bil, vender sam febi ni dopadel. Škrit, od sveta odlozhen, je shivel, in se je le takrat ozhitno pokasal, kadar se je sa zhast svojiga Ozheta potegnil. Marijo prezhisto devizo med vsimi devizami si je savoljo nje velike ponishnosti mater svolil. Lep isgled ponishnosti nam je tudi sveti Janes kerstnik dal, Mat. 3, 11. stotnik, Mat. 8. Peter v' zholni, Luk. 5. ozhitni grehnik, Luk. 18. in vezh drugih.

Kako se resnizhno ponishni sposna?

Še sposna: 1) saref ponishni je poterpeshljiv v' nadlogah, sopernoftih, preganjanji, fovrashenji, in opravljanji, sa ref ponishni pravi v' takih okoljshinah: Grefhil fim, dobro je sa me, de fim ponishan.

2) Saref ponishni, kar dobriga nad feboj ima, sagerne kolikor je treba pred svetam, sato de ga drugi ne hvalijo, de bi nad hvalo dopadenja ne imel, in de bi tako njegovo dobro delo pred Bogam svoje vrednosti ne sgubilo. „Glejte, de svojih dobrih del ne delate pred ljudmi (njim k' videsu) fizer ne bote imeli plazhila per svojim Ozhetu.“ Mat. 6, 1.

3) Ponishni sakriva svoje napzhnosti in flabosti, pa ne sato, kakor de bi se sanizhevavnja bal, ampak sato, de drugih ne pohujfha. On pokashe pa tudi svoje dobre dela ali zhednosti, tode le takrat, kadar je k' povikfhanju hoshje zhafti potrebno, savoljo lastne hvale pa nikoli. To storiti Jesus sam sapove. „Naj sveti vafha luzh pred ljudmi, de bodo vidili vafhe dobre dela, in zhaftili Ozheta, ki je v' nebesih.“ Mat. 5, 16.

4) Ponishni sposna, de je grefhil, pa se ne sgovarja, ne jesi, zhe mu kdo njegove napzhnosti rasodene, ampak se vefeli to flifhati, kar ga ponishuje, in profi sa odpuhanje.

5) Ponishni malo govori, per delih ni sbiraven, je svojim vikfhim rad in vselej pokoren, in do ljudi svoje enakosti ali flabshiga stanu postfreshljiv in prijasen.

6) Ponishni nad drugimi le dobro, nad

leboj pa slabosti vidi, torej od drugih le dobro govori, in kadar hudiga dela nad blišnjim ne more sgovoriti, sgovarja njegovo misel, ali pa rezhe: morebiti se je prenagnil, Bog ve, kako velike se bile njegove skufhnjave, ali kaj bi bil s he le jest v' takih okoljshinah storil, in le gnada boshja me je dosdaj pred takim greham obvarovala.

7) Ponishni is ferza sa gnado boshjo profi.

Kaj je radodarnost?

Radodarnost je zhednost, ktera se v' djanji kashe, kadar zhlovek potrebnim ljudem rad, in kolikor uterpi, od svojiga da. „Dajte, in se vam bo dalo, dobro natlazhen, verhato mero.“ Luk. 6, 38. „Ne posabite pa dobrotljivosti in podarovanja: sakaj s' takimi darmi se Bogu perkupimo.“ Heb. 13, 16. „Slehern daj ne s' shalostjo ali po fili, sakaj veseliga darovavza Bog ljubi.“ 2. Kor. 9. 6.

Kakshne so dolshnosti bogatiga zhloveka?

Šo te le:

1) Naj bo Bogu sa bogastvo hvaleshen, in naj ga sposna kakor dar njemu pofojen, f' kterim je dolshan veliko dobriga storiti, ker bo mogel Bogu kdaj od svojiga bogastva odgovor dati. Vdova Tabita mu more biti sgled. Djan. apoft. 9, 36 — 42.

2) Savoljo bogastva ne sme prevseten in neufmiljen biti. „Bogatim tega sveta sapovej, de ne smejo visokih misel biti, tudi ne upanja staviti na neobstojezhe bogastvo, ampak na shiviga Boga, kteri nam vsliga obilno k' vshivanju

da. De naj dobro store, bogatijo naj v' dobrih delih, radi naj podajo, s' drugimi naj delé, in naj si perpravljajo stanoviten saklad sa prihodno, de bodo dosegli vezhno shivljenje.". 2. Tim. 6, 17 — 19.

Kaj je zhistost?

Zhistost je zhednost, ktera se v' djanji fka-she, kadar se zhlovek vsiga prepovedaniga mēfeniga veselja v' mislih, besedah in djanji sder-shi. „O kako lep je zhift rod, kateri se od zhednosti sveti! sakaj njegov spomin je vezhen, ker per Bogu in ljudeh hvalo ima. Buk. mod. 4, 1.

Je zhistost Bogu dopadljiva?

Zhistost je Bogu dopadljiva zhednost, in bres nje zhlovek ne pride v' nebefa.

Ta zhednost, pravijo sveti uzheniki zerkve, poviksha zhloyeka zhes angele, sakaj angeli zhistost ohranijo bres vojske zhes skushnjave, ker so zhifti duhovi, zhlovek se pa more sa njo vojfkovati. Jesuf je veliko vrednost zhistosti vidno pokasal. Devizo vsih deviz, Marijo, si je mater svolil, in zhiftiga Joshefa svojiga rednika.

Kaj je ljubesen?

Ljubesen je zhednost, fkosi ktero se drugih dobriga in frezhe veselimo, in jim vse dobro voshimo in tudi storimo.

Kaj je smernost?

Smernost je zhednost, fkosi ktero zhlovek napzhno posheljenje jedi in pijazhe v' febi kroti, in s' mero vshiva.

Je sdershnost zhloveku k' velikimu pridu?

K' velikimu pridu mu je, sakaj pomaga mu k' sdravju, posebno pa mu prav pride, ker zhlovek svoje telo sa storjene grehe pokori, in saflushene shtrafenge odvrazhuje, pa tudi pred prihodnimi grehi se varuje, ker svoje posheljenje flabi, de ga toliko v' greh ne vlezhe, dela se vredniga gnade boshje, bres ktere bi se ne mogel ne grehu ubraniti, in dobriga storiti.

Kaj naj kristjan misli, kadar se per kakim veselji snajde?

Takrat naj na pravo in refnizhno veselje v' nebesih misli, ker svet s' vsim svojim veseljem mine, in le ta, kateri boshjo voljo stori, ostane vekomaj. I. Jan. 2, 17.

Ktero veselje more kristjanu nar vikshi biti?

Voljo boshjo dopolniti, more pervo in nar vikshi veselje kristjanu biti, kakor je Jesus govoril: Moja jed je, de storim voljo tistiga, kateri me je poslal, in de dopolnim njegovo delo. Jan. 4, 34.

Kaj je poterpeshljivo?

Poterpeshljivo je zhednost, fkosi ktero zhlovek terpljenje in sopernosti v' voljo boshjo vdan preterpi.

Ali poterpeshljivo veliko pomaga?

Veliko pomaga:

1) Terpljenje polajsha. „Hvalimo se s' nadlogami, ker vemo, de nadloga poterpljenje pernese, poterpljenje pa skushnjo, skushnja pa u-

panje, upanje pa ne oframoti.“ Rim. 5, 3 — 5. „Nepoterpeshljiv bo neumnost dopernafhal.“ Prip. 14, 17.

2) Poterpeshljivost nafhe saflushenje per Bogu poviksha, ker stori, de nadloge voljno poterpimo. „Menim, poterpljenje sdajniga zha-fa ni veliko proti prihodni zhafti, ktera bo nad nami rasodeta. Rim. 8, 18.

3) Škosi voljno terpljenje sa svoje grehe Bogu sadofti storimo. „Tega, ki Gospod ljubi, ga pod fhibo ima, tepe pa vsakiga otroka, kteriga sprejme.“ Heb. 12, 6. Rasbojnik na krishi je fposnal, de terpi, kar je saflufhil. Luk. 23, 41.

Je poterpeshljivost tudi potrebna zhloveku, in kdaj posebno?

1) Tudi potrebno mu je, kadar na svo-jim blagi fhkodo terpi. Takrat naj f' poterpeshljivim Jobam rezhe: „Nizh nisim na svet pernefel, kakor tudi nizh feboj ne ponefem. Gospod je dal, Gospod je vsel, kakor je Gospo-du dopadlo, tako se je sgodilo; naj bo hvalje-no ime Gospodovo.“ Job. 1, 21.

2) V' bolesni. „Šin, ne sapufti fam febe v' svoji bolesni, ampak profi Gospoda, in te bo osdravil. Odverni se od greha, poravnaj svoje delo in ozhifiti svoje ferze od vsiga greha.“ Šir. 38, 9. 10.

3) Kadar se mu zhes zhaft in poshtenje govori. Zhe je refnizhno, kar se govori, naj terpi kakor fhtrafengo sa svoje napazhno sader-shanje; zhe pa ni refnizhno, naj se veseli, de ima perloshnost sa Boga kaj terpeti, in si tako nebefa flushiti. „Šrezhni ste vi, kadar vas bodo

kleli in preganjali, in vse hudo soper vas lashnjivo govorili savoljo mene: veselite se sato, ker je vashe plazhilo obilno v' nebesih." Mat. 5, 11, 12.

4) Kadar ga bres sadolshenja ljudje ne spofhtujejo. Premagaj shelje ljudem dopasti, sakaj sovrashniza je tvojiga svelizhanja, in rezi f' f. Pavlam: „Ako bi ljudem dopadel, bi Kristufov hlapez ne bil“. Gal. 1, 10. Hvala ljudi zhloveka pred Bogam nizh boljshiga ne stori.

5) Kadar ga sovrashniki preganjejo, in mu krivizo in hudo delajo, kjer le morejo.

Takrat naj zhlovek ne misli na hudo, kar se mu stori, ampak na to, de jim odpuisti, jih ljubi in jim dobro stori, kakor je Jesuf sapovedal in storil. „Vam pa povem, hudimu se ne stavite, ampak kdokoli te bo vdartil na tvoje desno lize, temu pomoli she drugo. In kdor te hozhe v' pravdo spraviti in tvojo sukngo vseti. temu tudi plash pusti, (*rajshi kakor de bi se pravdal*).“ Mat. 5, 39. 40.

6) Kadar ima opraviti s' napuhnjenim in v' febe saljubljenim zhlovekam, ker prevsetni hozhe, de bi vselej le njegova veljala. Prepri f' takim ljudem nikoli dobriga ne stori, she dobre rezhi je boljshi molzhati, kadar se vidi, de jih blishinj ne bo poterdil in gori vsel. „Svoje ufta sim obersdal, sim omolknil, in sim v' svoji ponishnosti tudi dobro samolzhal.“ Pf. 38, 2, 3.

7) Kadar ima opraviti f' togotnim, jesnim zhlovekam. S. Duh pravi: „Ne delaj prijasnosti s' jesi podvershenim zhlovekam, tudi se ne pezhaj f' togotnim mosham, de se njegoviga sadershanja ne nauzhish, in perloshnosti ne dobish svojo dusbo pohujshati.“ Prip. 22, 24, 25.

„Sladka beseda veliko prijatlov napravi; in vtolashi sovrašnike, in dobriga zhloveka prijasen jesik obilno dobriga pernese.“ Šir. 6, 5.

8) Je treba poterpeshljivosti per nehvaleshnih, katerim se je dobro storilo. „V' svoji poterpeshljivosti bote svoje dushe ohranili.“ Luk. 21, 19.

9) V' dolshnostih svojiga stanu in v' v'fakdanjih krishih.

Kaj je gorezhnost ali ajfer v' dobrim?

Je zhednost, fkosi ktero kristjan vesel vse stori, kar boshjo zhast in svelizhanje dushe sadene.

Kako se sposna kristjan, de ima ajfer k' dobrimu?

De 1) tak kristjan rad boshjo besedo poslusha, ne is navade, ampak is ferzhne shelje, de bi sposnal in storil, kar je Bogu dopadljiviga, torej jo v' dobrim ferzu ohrani.

2) Od boshjih rezhi rad in vesel govori.

3) Še tudi per drugih sa boshjo zhast poshene.

4) V' molitvi svoji troshta in mozhi ishe, torej rad moli.

5) Veselje sveta in prasni pogovori so mu soperni, torej je le rad med poboshnimi.

5) V'fako dobro delo ga veseli, sato fkerbi, kako bi samogel prav veliko dobriga storiti, v'fak greh zherti, sato ga odverne, kjer in kakor ga po resnizi odverniti samore.

Je gorezhnost k' dobrimu potrebna?

Potrebna je, de premagujemo lenobo k'

dobrim, in poftanemo sveti, ker naf je Bog k' svetofti poklizal. Efesh. 1, 4.

Ktere dolshnosti je Jesus Kristus posebno perporozhil?

Le te: 1) Nar prej boshjiga kraljestva in njegove pravize ifkati. 2) Šam sebe satajiti. 3) Švoj krish nofti. 4) Sa Kristufam hoditi. 5) Krotak in ponishen biti. 6) Šovrashnike ljubiti, dobro ftoriti tem, kateri naf fovrashijo, moliti sa te, ki naf shalijo in preganjajo.

Kaj se pravi boshjiga kraljestva in njegove pravize ifkati?

Še pravi: Jesufov nauk smiraj bolj fposnovati, po njem na tanko shiveti, in tako boshje ljubesni, gnade in vezhniga svelizhanja se vredniga delati.

To vidimo Jesufa ftoriti, na svet je savoljo nafhiga odrefhenja in svelizhanja prifhel, uboshno je shivel, preganjanje terpel, kervavi pot potil, f' ternjem kronan, krishan in umorjen bil. Vse to je sa naf terpel, de bi mi v' boshje kraljestvo prifhli. Zhe si je Kristus sa nafhe svelizhanje toliko persadjal, moremo tudi mi pred vřim drugim narprej boshjiga kraljestva ifkati, in si vse persadjati, de ga sado-bimo, sakaj vse druge je nam saftonj, zhe ne-befa sgrabimo.

Kaj se pravi sam sebe satajiti?

Še pravi svoje grefhno nagnjenje satirati, hudo opuřtiti, zhe nam fhe toliko dobizhka in veselja obeta, in dobro ftoriti, zhe je nam fhe tako soperno. „Ako kdo hozhe sa menoj priti,

naj sataji sam sebe.“ Luk. 9, 23. „Kteri so pa Kristufovi, so svoje meso krishali s' grehi in sheljami vred.“ Gal 5, 24. Postavim, ko bi bil rasshaljen, nagnjenje te k' jesi fili, ti pa ne storish, kar natora, ampak kar Bog hozhe, se ne jesish, slabiga ne vofhish in ne govorish, slabo perloshnost sapustish, takrat si sam sebe satajil.

Je satajenje samiga sebe vsakterimu potrebno?

Vsakimu zhloveku, naj bo pravizhen, gresnik ali spokornik je potrebno.

Sakaj pravizhnimu?

Sato, ker nagnjenje k' hudimu smiraj tudi v' pravizhnim ostane, ktero zhe dalej mozhnejshi perhaja, zhe se mu nasproti ne stavi, in nar svetejshiga zhloveka v' velik greh sapelje. Shalosten sgled k' poterjenju te refnize so nam Šavl, David, Šalomon, Judesh Ishkarijot.

Sakaj gresniku?

Sato, de bi od Boga gnado sadobil, de bi se spreobernal, bres satajenja samiga sebe pa svojiga shivljenja spreoberniti ne more; on more vse sapustiti, kar mu je bilo perloshnost k' grehu, ali drugim k' pohujshanji. Zhe je ravno vse to teshko, se vender sgoditi more, ker bres tega ni refnizhniga poboljshanja, in ravno sato tudi svelizhanja ne.

Sakaj spokorniku?

Dokler je she greh delal, mu je hilo satajenje samiga sebe potrebno, de je gnado od Boga sadobil, sdaj mu je potrebno, de gnado boshjo ohrani. Zhe gresnik tudi greh sapusti,

pa nagnjenje k' hudim grešnikom ne sapuſti, torej ſe more ſatajevati.

Š. Pavl je bil ſa ref popolnoma ſpreobertjen, in veſ Bogu vdan, in kakſhen ſgled ſatajenja ſamiga ſebe daja vſim ſpokornikom, ker govori. „Tarem ſvoje telo, in ga v' fuſhnoſt devam.“ I. Kor. 9, 27.

Kaj je ſvoj kriſh noſiti?

Švoj kriſh noſiti je bolesen, uboſhtvo, nefrezho in vſako ſopernoſt voljno in ſtanovitno terpeti.

Šo kriſhi kriſtjanam k' pridu?

Šo k' velikimu pridu:

1) Zhe kriſhe voljno terpimo, Bogu ſa ſvoje grehe ſadoſtujemo.

2) Brumnifhi, pravizhnifhi in Bogu dopadljivifhi perhajamo. „Kakor ſlato v' ognji, tako ſkufha Goſpod ferza.“ Prip. 17, 3.

3) Ši vezhi krono v' nebeſih ſkosi voljno terpljenje ſafluſhimo. Torej vdajmo ſe vſelej v' voljo boſhjo, naj poſhlje Bog, karkoli ho-zhe zhes naſ, de bomo po premaganih zlo majhnih nadlogah ſedajnega ſhivljenja vredni vezhni neſtrohljive krone. „Kdor ne vſame ſvojiga kriſha, in ne hodi ſa mano, ni mene vreden.“ Mat. 10, 38.

Kaj ſe pravi ſa Kriſtuſam hoditi?

Še pravi, po njegovim ſgledu ſhiveti; to je, vſe naſhe miſli, beſede in djanjé morejo Jeſuſovim enake biti. „Jeſt ſim luzh ſveta, kdor

sa mano hodi, ne hodi po temi, ampak bo imel luzh shivljenja.“ Jan. 8, 12.

Kako naj Jesus Kristus krotkost in ponishnost uzhi?

S' besedo in sadershanjem. „Uzhite fe od mene, sakaj jest sim krotak in is ferza ponishen.“ Mat. 11, 29. Pofvaril je Jakoba in Janeša, ker sta hotla oginj is nebes sprofiti, de bi bil poshgal mesto, v' ktero Jesufa niso hotli sprejeti. Kristus poln krotkosti jima rezhe: „Ne vesta kteriga duha sta.“ Luk. 9, 55.

Sakaj smo dolshni sovrashnike ljubiti?

1) Ker so sovrashniki nafhi ravno tako, ko mi, otrozi boshji, po podobi boshji stvarjeni, od Jesufa odresheni, in namenjeni sa nebesa.

2) Ker Jesus sapove sovrashnike ljubiti, in jim is ferza odpustiti. „Ljubite tudi svoje neprijatle, storite dobro tem, kateri vas sovrashijo, in molite sa te, kateri vas preganjajo in krivo dolshe, de bote otrozi svojiga Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 5, 44. Kristus je s. Petru rekel, de naj blishnjimu sedem desetkrat, to je vselej odpusti. Mat. 18, 21, 22.

3) De odpufhanje svojih grehov od Boga sadobimo. Kristus naj to she v' ozhenafhu uzhi, ker molimo po njegovi sapovedi: „Odpusti nam nafhe dolge, kakor tudi mi odpufhamo svojim dolshnikom.“ Mat. 6, 12. Ravno tako fe to tudi is preglihe od hlapza vidi; ki je bil svojimu Gospodu deset tavshent talentov dnarjev dolshan. Ker Kristus na sadnje pravi: Ravno tako bo tudi moj nebeshki Ozhe vam storil, ako ne bote

odpuštili vsakeri svojimu bratu is svojih ferz.“
Mat. 18, 23 – 35.

4) Moremo svoje sovrashnike ljubiti, de so nafhe druge dobre dela Bogu dopadljive, sa-kaj tako dolgo, dokler sovrashnikov ne ljubimo, tudi nafhe dobre dela Bogu dopasti ne morejo. Satorej pravi Kristuf: „Kadar svoj dar k' altarju pernefesh, in se tam spomnish, de tvoj brat kaj soper tebe ima, pušti ondi svoj dar, in pojdi popred se spravit f' svojim bratom, in potlej pridi, in daruj svoj dar. Mat. 5, 23. Ako bote ljubili te, kateri vas ljubijo, kakfhno plazhilo bote imeli? ali ne delajo tega tudi zolnarji. Mat. 5, 46.

5) Šmo dolshni sovrashnike ljubiti, de nebeshkiga Ozheta posnemamo, kateri pušti svoje sonze is-hajati zhes hude in dobre, in kateri desh pofhilja zhes pravizhne in krivizhne. Mat. 5, 45. In ravno tako tudi vemo, de je Jesuf fhe na krishi sa svoje sovrashnike molil. Luk. 23, 34.

Kaj naj storimo, de bomo loshej sovrashnike ljubili?

1) Še moremo varovati, de se v' svojih sodbah ne prenaglimo, in de si kakiga zhloveka sovrashnika ne mislimo, dokler se v' refnizi ne preprizhamo, de nam fhkodovati hozhe. Prava ljubesen, (*pravi f. Pavl*), ne misli huda. I. Kor. 13.

2) Moremo blishnjiga she sami pred seboj isgovarjati, de morebiti tako hudo ni mislil, ali de fhe zlo vedil ni, de naf bo to, kar je govoril ali storil, rasshalilo; ali de se je more-

biti prenaglil, ali pa s^{he} popolnoma is nevednosti storil. „Ozhe! odpu^{sti} jim, sej ne vedo, kaj delajo.“ Luk. 23, 34.

3) Še moremo spomniti, de nam tudi sovrashniki veliko k² dobrimu perpomorejo. Sakaj oni nam perloshnost dajo, de se bolj fami sebe sposnamo, ker nam marfkaj ozhitajo, sa kar pred nismo vedili, in kar nam je lastna ljubesen smiram perkrivala. Sovrashniki nam dalej perloshnost dajo, de svojo lastno ljubesen premagamo, de pokoro delamo, de sa nebefa vezh storimo, in de se bolj v² poterpeshljivo^{sti} in v² ponishnosti vadimo. „Tistim, kteri Boga ljubi^{jo}, (pravi s. Pavl), vse k² dobrimu tekne.“ Rim. 8, 28.

4) Moremo sovrashnikam dobro storiti, de jih spet v² prijatle spreobernemo, „Ako bo tvoj sovrashnik lazhen, nasiti ga, ako bo shejin, daj mu piti, sakaj tako bo^{sh} sherjavzo na njegovo glavo spravljal, in Gospod bo tebi povernil.“ Prip. 25, 21. 22.

Kaj gre s^{he} k² ker^{sh}anski pravizi?

K² ker^{sh}anski pravizi gre s^{he} tistih ofem prelepih zhednost, ktere je Kristuf v² svoji pridigi na gori uzhil, in savoljo kterih je tiste, ki jih imajo, frezhne imenoval, in ktere se ravno sato svelizhanske zhednosti imenujejo.

Ktere so te svelizhanske zhednosti?

Te le: 1) Blagor ubogim v² duhu, ker njih je nebeshko kraljestvo.

2) Blagor krotkim, ker semljo bodo pofedli.

3) Blagor shaloftnim, ker potroftani bodo.

4) Blagor jim, kateri so lazni in shejni pravize, ker nafiteni bodo.

5) Blagor ufmiljenim, ker bodo ufmiljenje dosegli.

6) Blagor jim, kateri so zhistiga ferza, ker Boga bodo gledali.

7) Blagor mirnim, ker otrozi boshji bodo imenovani.

8) Blagor jim, kateri savolj pravize preganjanje terpé, ker njih je nebesko kraljestvo.

Kteri so ubogi v' duhu?

Ubogi v' duhu so: 1) tifti, kateri so ref uboshni, in kateri obogatiti ne shelé, in s'voje uboshtvo s' voljo prenas'hajo.

Ubogi v' duhu so pa, 2) tudi lahko bogati in premoshni, kateri na to, kar imajo, s'voji-ga ferza ne navesujejo, in kateri so savoljo Boga vse s'voje blago sgubiti perpravljani, in ga ravno sato febi in drugim v' svelizhanje obrazhajo. Taki ubogi v' duhu, desiravno bogati, so bili: Job, Abraham, kralj David, aposteljni in prvi kristjani, ki so se savoljo Kristusove vere vsimu bogastvu odpovedali. — Tifti mladenzh pa, kateri je Kristusa vprashal, kaj de naj stori, de bo nebesko kraljestvo dosegel, in kterimu je Kristuf rekel, de naj vse s'voje premoshenje proda, de naj denarje med uboge rasdeli, in de naj sa njim hodi, ni bil ubog v' duhu, sakaj shalofstin je bil teh Kristusovih besedi ravno sato, ker je bolj s'voje premoshenje ljubil, kakor pa de bi bil sa Kristufam hodil.

Ali je stan ubogih sanizhljiv stan?

Stan ubogih ni sanizhljiv, kar 1) še lahko is tega sklenemo, ker si ga je bil Jezus sam isvolil; ako ravno je stvarnik vseh rezhi, kralj nebes in semlje, je le vender smiram od svojiga rojstva noter do sadnjiga sdihleja v' uboshtvi shivel, in tudi uboshtne aposteljne in uzhenze imel.

Stan ubogih 2) ni sanizhljiv, ker je Jezus uboge posebno ljubil. Ko so bili Janesovi uzhenzi Jesusa vprafhat prifhli, kdo de je, zhe je on Mesija sveta, ali de naj drugiga zhakajo? jim je tako odgovoril: Pojte in povejte Janesu: Šlepi vidijo, glubi flifhijo, kruljevi hodijo, in ubogim se evangeli osnanuje.

3) Ubošhtvo pelje k' popolnamasti, kakor je Kristus mladenzhu povedal rekozh: „Ako hozhefh popolnoma biti, pojdi, prodaj, kar imafh, in daj ubogim in bosh saklad v' nebesih imel.“ Mat. 19, 21.

4) Ubošhtvo je lahko nar lepshi pokora. Zhe zhlovek svoje uboshtvo s' voljo prenafha, si s' njim lahko vezhno nebeshko veselje saflushi.

5) Ubošhtvo zhloveka marfkakih hudob obvarje, in mu perloshnost da bolj na Boga misliti, in svojiga ferza na posvetne rezhi ne navesovati.

Kteri se imenujejo krotki?

Tisti, kteri se ne rasferdé, zhe jih kdo shali, kteri hudo s' hudim ne vrazhujejo, ampak vse voljno preterpe, in v' miri svoje dushe ostanejo.

Je krotkost kristjanu potrebna?

Krotkost je kristjanu potrebna, sato, ker

ga malopridni, nevkretni in svojoglavni ljudje vezhkrat shaliyo, in ker vezhkrat med takimi shiveti more. Jesuf je svojim aposteljnám rekel: „Pofhljem vas, kakor ovze v' fredo volkov“. Mat. 10, 16.

Sakaj tedaj Kristuf krotke frezhne imenuje?

Sato, ker so v' refnizi frezhni, sakaj njih ferze 1) nobeniga takiga nepokoja nima, kteriga jesen zhlovek obzhuti.

2) Ker to malo, kar imajo, v' lepim miru vshivajo.

3) Ker bodo Gospodove dobrote v' deshelih shivih (*to je v' nebesih*) vidili.

Ktere shalofne Kristuf frezhne imenuje?

1) Tiste, kteri zhes svoje ne le famo smertne ampak tudi majhne grehe shalujejo.

2) Kteri so savoljo svojih, s' grehi pomnoshenih, hudih shelja shalofni.

3) Kteri savoljo pomankljivosti per svojih dobrih delih shalujeja, ker jih niso vselej izzhiste ljubeshni do Boga dopernashali.

4) Kteri savoljo velikih fkušnjav in pregrešnkih nevarnost, v' kterih se snajdejo, sdihujejo, in she vsi po nebesih hrepené.

5) Kteri nad grehi drugih shalujejo.

Sakas more zhlovek nad svojimi smertnimi grehi shalovati?

Sato, ker je smerten greh sa zhloveka narvezhi hudo; ker f' smertnim greham sgubi gnado boshjo, boshjo prijasnost, pravizo do ne-

befhkiga kraljestva, in se vezhniga pogubljenja vredniga ftori.

Sakaj more zhlovek tudi zhes svoje majhine grehe shalovati?

Sato, ker tudi majhini grehi Boga shalijo, in ker ga tudi majhini grehi od boshje ljubesni odvrazhajo, de Boga tako ne ljubi, kakor ga je dolshan ljubiti.

Ktere se imenujejo lazlni in shejni pravize?

Tifti, kateri po resnizah in po brumnim shivljenji ravno tako hrepene, kako lazlni po jedi in shejni po pijazhi hrepene. Taki, defiravno so pravizhni, si persadevajo, de bi fhe pravizhnifhi bili, in njih persadevanje ni saftonj, ker sadobé, kar shele.

Kdaj je kristjan milostljiv?

Takrat, kadar svojimu blishnimu v' dufnih in telefnih potrebah pomaga. To se sgodi, zhe blishnjimu kaj k' brumnofti perpomore, zhe pohujfhanje odvrazha, nevedniga poduzhi, mu kak dober fvet da, in ga na dobro opominja. Ravno tako tudi na telefonu, zhe ga nefrezhe varuje in mu k' frezhi pomaga.

Komu je kristjan milost fkasati dolshan?

Vfakimu zhloveku bres raslozhka, kakor je tudi nebefhki Ozhe proti vfm, proti dobrim in hudobnim milostljiv. „Semlja je polna Gospodoviga usmiljenja.“ Pfalm 118, 64.

Satorej more:

1) S' ubogimi prijasno govoriti, jih v'

nadlogah tolashiti, in jim po svojih premoshenji pomagati.

2) Usmiljen proti grešnikom biti, jih savolj njih shiviljenja ne sovrashiti, ker so le usmiljenja in objokovanja vredni. Spomniti se more, de bi morebiti on s he hudobnišhi bil, zhe bi v' ravno takih okolšhinah bil, in zhe bi ga Bog s' svojo gnado ne podpiral.

3) Usmiljen biti proti svojim sovrashnikom, jim is ferza odpuštititi, se s' njimi spraviti, in sa-nje moliti.

4) Usmiljen biti proti svojim vikšhim, sa-kaj tudi vikšhi so mnogim slabostim podversheni, tudi oni se lahko v' kaki rezhi pregreshe. Torej je dolshnost s' njimi poterpljenje imeti, jih sgovarjati, njih prestopke sakrivati, in se nikoli predersniti jim savoljo tega nepokoršhino fkasati.

5) Usmiljen biti proti podlošnim, ker imajo po besedah svetiga pisma tudi oni Gosпода v' nebesih, kateri na stan nobeniga ne gleda. Efesh. 6, 4.

6) Usmiljen biti tudi proti mertvim, sa-nje moliti, in druge dobre dela sa-nje Bogu ofrati.

Ktere imenuje Kristus zhištiga ferza?

Tiste, kateri niso le v' svojim sunajnim sadershanji zhišti, ampak tudi v' svojih mislih in v' svojih sheljah. Taki she na tem svetu Boga bolj sposnajo, in v' nebesih ga bodo vekomaj od oblizhja do oblizhja gledali, in vekomaj vshivali.

Ktere imenuje Kristus mirne?

Tiste, kateri blishnjimu radi odjenjajo in se s' njim spravijo, in tudi raji krivizo terpe, kakor de bi jo delali.

Koliko sort je pravi mir?

Pravi mir je trojni, mir s' Bogam, sam f' feboj, in f' svojim blishnjim.

Kdaj ima zhlovek mir s' Bogam?

Takrat, kadar po njegovi sveti volji, to je, po njegovih f. sapovedih shivi, sakaj greh mir med Bogam in zhlovekam vselej rasdere.

Kdaj je zhlovek v' miri sam f' feboj?

Takrat, kadar je njegova vest mirna, in mu nizh hudiga ne ozhita. „Tisti, kateri tvojo postavo ljubijo, imajo velik mir, in nizh jih ne pohujsha. Psalm 118, 165.

Kdaj ima zhlovek mir s' blishnjim?

Kadar s' njim prijasno, sloshno shivi, in se ne prepira, ampak njegove flaboſti s' ljubesnijo prenaſha.

Kaj more kristjan storiti, de v' miri s' blishnjim shivi?

More vse opuſtiti, kar ljubesen do blishnjiga smanjshuje, in vse storiti, kar ljubesen do blishnjiga ohrani. V' to je pa posebno ponishnost, krotkost, poterpeshljivost in persaneshljivost potrebna.

Kdaj je mir goljufen?

Takrat, kadar zhlovek svojimu posheljenju

in svojimu nagnjenju pervoli, in svojo vest tako sadufhi, de v' nji nobeniga nepokoja ne zhuti. „Sa hudobne ni miru, pravi Gospod po preroku.“ Isaija. 48, 22.

Kaj se pravi savoljo pravize preganjan biti?

Še pravi, savoljo Boga, savoljo njegovih svetih refniz, ali savoljo brunniga shivljenja kake sopernosti prestat. Takim Kristuf posebno plazhilo obeta rekozh: „Vefelite se, in od vefelja poskakujte, sakaj vashe plazhilo je obilno v' nebesih. Mat. 5, 12. In sveti Peter pravi: „Ako bote savoljo Kristufoviga imena saframovani, bote frezhni, sakaj nad vami pozhiva, kar je hvale, zhasti in mozhi boshje, in njegovi duh.“ 1. Peter 4, 14.

Od dobrih del in njih saflushenja.

Kaj je dobro delo kristjana?

Je tako djanje, ktero je Bogu prijetno, in ktero zhloveku v' svelizhanje flushi.

Šo dobre dela v' svelizhanje potrebne?

Potrebne so: 1) sato, ker je zhlovek she sato stvarjen? de bi s' dobrimi deli Bogu flushil, in si nebefa saflushil. „Blagor mertvim, kateri v' Gospodu umerjo, sakaj njih dela gredo sa njimi.“ Škriv. rasod. 14, 13.

2) Ker je vera bres dobrih del ravno tako mertva, kakor truplo bres dushe. Jak. 2, 20 — 26.

Kaj s' dobrimi deli sadobimo?

1) Dobre dela gnado boshja v' zhloveku mozhnejshi store, in ga k' popolnamasti peljejo. „Vidish (*pravi f. Jakob od Abrahama*) de je vera s' njegovimi deli delala, in is del je vera popolnoma postala.“ Jak. 2, 22.

2) Bog je takim, kateri dobro delajo, vezhno plazhilo obljubil. „Tisti, kateri so dobro storili, bodo prifhli (is svojih grobov) k' shivljenju, ti pa, kateri so hudo delali, k' obsojenju.“ Jan. 5, 29. „Kdor stori voljo mojiga Ozheta, kateri je v' nebesih, in tisti pojde v' nebeshko kraljestvo.“ Mat. 7, 21.

Samore zhlovek is svoje lastne mozhi dobre dela delati?

Dobrih del, kakorshne so k' svelizhanju potrebne, in per Bogu saflushenja vredne, zhlovek is svoje lastne mozhi ne more delati, temuzh le s' gnado boshjo. „Ne kakor is febe, ampak nasha mozh je is Boga.“ 2. Kor. 3, 5.

Kako se morejo dobre dela opravljati?

1) V' stanu gnade boshje, 2) radovoljno, 3) ne is sgolj natornih in nezhimernih nagibkov; postavim ne savoljo hvale ljudi, ali savoljo kakiga zhafniga dobizhka, ampak le savoljo Boga.

Fariseji so bili per vsih svojih dobrih delih, per vsih svojih dolgih molitvah, in ojsstrih postih gnusoba pred Bogam, sato, ker so vse to le savoljo ljudi pozheli, de bi jih bili hvallili. Satorej pravi Kristuf: „Povem vam, ako vasha praviza ne bo obiluishti, kakor pismarjov

in farifejov, ne pojdete v' nebeshko kraljestvo.“
Mat. 5, 20.

Ktere so nar imenitnishi dela?

Nar imenitnishi dobre dela so: molitev, post in ubogajme dajati. „Boljsi je molitev s' postam in almoshno, kakor saloge slata spravljati.“ Tob. 12, 18.

Kaj sapopade v' sebi molitev?

Molitev v' sebi sapopade vse bogabojezhe premishljevanje, vsak dober sklep, vsako lepo djanje, ki se Bogu k' zhaсти stori, in s' besedo vse, kar se savoljo Boga pozhne. „Molitev bres prenehanja.“ I. Tef. 5, 15.

Kaj sapopade v' sebi post?

Post ne sapopade le samo tega, de se zhlovek po sapovedi katoljshke zerkve ob sapovedanih postnih dnevih v' jedi in pijazhi kaj perterga, ampak sapopade vse, kar zhlovek svojimu posheljenju nasproti stori. Post je, zhe zhlovek svoje hudo nagnjenje kroti, svoje pozhutke satira, si marfkako posvetno dopusheno veselje odrezhe, in druge take spokorne dela dopernasha.

Kaj je almoshna?

Vfaka dobrota, ktera se blishnjimu ali na truplu ali na dusi fkashe.

Ali je ubogajme dajati sapovedano, ali je le svetovano?

Ubogajme dajati je sapovedano, torej dolshnost ker :

1) Na to Bog she v' starim in tudi v' novim testamentu veleva. „Sin, ne odtegni mu daru, in ne odverni svojih ozhi od ubogiga, ne sanizhuj lazhniga, in ne rasshali ubogiga v' njegovi potrebi, ne shali revniga ferza, in potreb-nimu ne odlashaj daru dati.“ Šir. 4, 1—6. „Dajte ubogajme od tega kar imate.“ Luk. 11, 41.

2) Ker smo blishnjiga tako, kakor sami sebe ljubiti dolshni, ljubesen pa se more v' djanji fkasati. „Ako bi kdo premoshenje tega sveta imel, in bi vidil svojiga brata, de je v' potrebi, in bi svoje ferze pred njim saperl, kako prebiva boshja ljubesen v' njem? — Ne ljubimo s' besedo, tudi ne s' jesikam, ampak v' djanji in v' refnizi.“ I. Jan. 3, 17. 18.

3) Ker Kristuf tistim, kateri ubogajme ne dajejo, vezhno gorje shuga rekozh: „Poberite se prekleti v' vezhni oginj, kateri je hudizhu in njegovim angelam perpravljjen. Sakaj jest sim bil lazhben, in me niste nasitili, jest sim bil she-jin, in me niste napojili, jest sim bil ptuj, in me niste pod streho vseli, jest sim bil nag, in me niste obleki, i. t. d. Mat. 25, 41 — 46.

4) Is hvaleshnosti proti Bogu, ktero nar bolj f' tem fকাশemo, zhe smo tako, kakor je on nam dober, tudi mi drugim njegovim otrokam, dobri. Vse kar revnim storimo, je po besedah samiga Jesufa ravno tako, kakor, de bi bili njemu storili. Mat. 25, 40.

Ali so bogati ubogajme dajati dolshni?

Vfak je ubogajme dajati dolshan, kolikor uterpi. „Kakor bosh premogel, tako bodi ufmi-ljen; zhe bosh veliko imel, obilno dajaj, zhe

bofh malo imel, glej de tudi malo rad pode-
lilh.“ Tob. 4, 8. 9.

*Po kateri versti se more ubogajme dajati,
kadar zhlovek ne more vsim kaj?*

Tistim, kterim je vezhi sila, se more dati
pred, kakor drugim, svoji uboshni shlahti pred
kakor ptujim, brumnim pred kakor pregresh-
nim, bolnim pred kakor sdravim, delavnim
pred kakor sanikernim, domazhim pred kakor
nesnanim.

*Ali je ubogajme deliti zhloveku k' velikim
pridu?*

K' velikim pridu mu je, sakaj zhe ubo-
gajme daje sadobi: 1) odpufhanje grehov, gna-
do boshjo in vezhno shivljenje. „Almoshna od
fmerti refhi, in ona je, ktera grehe sbrishe,
in pomaga najti milost in vezhno shivljenje.“
Tob. 12. 9. „Blagor temu, kteri se ubogiga
in fromaka usmili, Gospod ga bo ob hudim
dnevu obvaroval, in ga bo na semlji frezhniga
storil. Psalm. 40, 1. 2. Dajte ubogajme od tega,
kar imate, in vse vam bo zhisto. Luk. 11, 41.
Korneli je bil savoljo almoshne gnado prave
vere in svelizhanja dosegel. Torej mu je rekel
angel: „Tvoje molitve in almoshne so prishle
v' spomin pred Bogam.“ Apost. djan. 10, 4.

Kako se more ubogajme dajati?

Ubogajme se more dajati: 1) Is ljubesni.
1) Od svojiga premoshenja. 3) S' veseljem.
bres godernjanja in ozhitanje. 4) Ne savoljo
hvale ali savoljo kakiga drugiga zhafniga do-
bizhka. 5) Po pameti, to je, de je potrebam

ubogiga permerjeno. „Kadar ubogajme dajesh ne trobi pred feboj, kakor hinavci delajo, de bi bili hvaljeni. Gotovo vam povem, oni so prejeli svoje plazhilo. Kadar ubogajme dajesh, naj ne vé tvoja leviza, kaj dela tvoja desnize, de bo tvoja almoshna na fkrivnim, in tvoj Ozhe, kteri na fkrivnim vidi, ti bo povernil.“ Mat. 6, 2.

Ktere so telefne dobre dela?

Te le: 1) Lazhne nasititi. „Lomi lazhnimu svoj kruh, pelji uboge in té, kteri kota nimajo, v' svojo hiho. „Jes. 58, 7.

2) Shejne napojiti. „Kdorkoli bo piti dal komu is tih majhnih en kosarz mersle vode v' imenu uzhenza, refnizhno vam povem, de ne bo sgubil svojiga plazhila. Mat. 10, 42.

3) Popotne prenozhevati. Tako je delal Abraham, Lot. Mos. 18 in 19.

4) Nage oblezhi. „Kader nagiga vidish, pokri ga, in ne sanizhuj svojiga mefa.“ Isa. 58, 7. „Kdor ima dve fuknji, naj da eno temu, kteri nobene nima.“ Luk. 3, 11.

5) Bolnike obiskovati. „Ne bodi len bolnika obiskati, sakaj f' tem bofh v' ljubesni poterjen.“ Šir. 7, 39.

6) Jetnike refhiti. „Šim bil vjet, in ste k' meni prifhli.“ Mat. 25, 36.

7) Merlizhe pokopavati.

Je sadofti, zhe se bolniki le obifhejo?

To fhe ni sadofti, ampak bolnike je treba tolashiti, jih k' voljnimu poterpljenju opomi-

njevati, de naj se v' boshjo voljo vdajo, in de naj svoje teshave v' duhu pokore prenasfajo. Per bolnikih se je varovati polvetnih pogovorov in vfiga, kar bolnika od Boga odvrazha.

Je merlizhe pokopovati dobro delo?

Dobro delo je, zhe fe is prave kerfhanfke ljubefni sfodi.

Kako nam je Bog to rasodel?

Po angelu Rafajelu, kteri je Tobiju tako govoril: „Kadar fi f' folsami molil, in mertve po dnevi v' svoji hifhi perkrival, po nozhi pa pokopoval, fim jefi tvojo molitev pred Gospoda nosil.“ Tob. 12, 12.

Kaj more kristjan sforiti, kadar mertviga k' grobu spremlja?

More sa njegovo dufho moliti, in sraven tudi na svojo smert in na nesnano uro mifliti, ktera bo tudi njega is sfveta vsela, sato de ga ne bo neperpravljfeniga najdla.

Bo dobro tem sfodni dan, kteri telefne dobre dela dopernafhajo?

Dobro in lahko jim bo, sakaj pravizhni sfodnik jim porezhe: Pridite, vi ljubi mojiga Ozhetta, in prejmite kraljestvo od sazhetka sfveta vam perpravljeno. Sakaj lazhen fim bil, in vi fte me nafitili. — Refnizhno vam povem, karkoli fte sforili nar manjshimu mojih bratov, to fte meni sforili.“ Mat. 25, 34 — 29.

Kako bo pa neufmiljenim sfodni dan?

Strafhno hudo jim bo, ker jim boshji sfod-

nik porezhe: Poberite se spred mene, vi pre-
kleti, v' vezhni oginj, ki je hudizhu in vsm
njegovim angelam perpravljén. Sakaj jest sim
bil lazhen, in me niste nasitili. — Refnizhno
vam povem, karkoli niste storili enimu smed
teh nar manjshih, meni niste storili. Mat. 25,
41 — 45.

Je sadoſti le sa truplo bliſhnjiga ſkerbeti?

To ſhe ni sadoſti, ampak ſhe bolj, kakor sa
truplo, ſe more tudi sa njegovo duſho ſkerbeti.

Ktere ſo duhovne dela miłoſti?

1) Greſhnike ſvariti. 2) Nevedne uzhiti.
3) Tem kateri dvomijo ali zvizblajo dober ſvet
dati. 4) ſhaloſtne troſhtati. 5) Krivizo voljno
terpeti. 6) Tem, kateri naſ raſſhalijo, is ſerza
odpuſtiti. 7) Sa ſhivé in sa mértvé Boga profiti.

Ali je greſhnike ſvariti dobro delo?

To je prav dobro delo, ker ſe ſ' tem
bliſhnji vezhkrat is poti pogubljenja na pot sve-
lizhanja perpelje. „Bratje! ako bo kdo od ka-
kiga greha prenaſljen, takiga vi, kateri ſte du-
hovni, poduzhite v' duhu krotkoſti.“ Gal. 6, 1.
„Bratje moji! ako bo kdo med vami od refni-
ze ſaſhel, in ga bo kdo naſaj vernil, naj vé,
de kdor greſhnika verne od njegove krive po-
ti, refhi njegovo duſho od ſmertí, in pokrije
veliko ſhtevelo grehov.“ Jak. 5, 9. 10.

Kako more kriſtjan ſvojiga bliſhnjiga ſvariti?

ſvariti ga more vſelej s' ljubeshnijo in ſ'
krotkoſtjo, ob pravim zhaſu in na pravim kraji,
in more tudi po ſvarjenji s' njim prijaſen biti.

Tako je Natan Davida. 2. Kralj. 12, 7. Elija Judovsko ljudstvo. 3. Kralj. 18, 22. Janes kerstnik Herodesha. Mat. 14, 4. sveti Štefan Jude svaril. Apost. djan. 7, 51.

Švariti torej ga ne sme nikoli isjese, ali nevohljivosti, in tudi ne, zhe preprizhan ni, de je blishinj refnizhno tega kriv, kar je obdolshen. Švariti ga ne sme takrat, kadar ni blishinj svarjenja poslushati perpravljjen, ne v' prizho drugih, de ga s'he bolj ne rasherdi in ne rasshali, tudi ne smiram eno sa drugim in preterdo, sakaj tako svarjenje nikoli dobriga ne stori. In kar se s'he posebno posabiti ne sme, je, de kdor s' pridam svariti hozhe, naj svarjenje s' molitvijo fklene. „Starshiga ne smerjaj, ampak profi ga kakor ozheta, mlajs'he kakor brate, stare shene kakor matere, mlade dekleta kakor sest're v' vsi zhiftofi.“ 1. Tim. 5, 1. 2.

Kako se pa more svarjeni zhlovek sadershati?

Naj ponishno, krotko in poterpeshljivo svarjenje poslusha, in naj ga na-se vsame. „Rasumen in poduzhen mosh ne bo godernjal, kadar bo svarjen“. Šir. 10, 28. „Kako dobro je na posvarjenje pokasati spokorjenje, sakaj tako boh radovoljnimu grehu obeshal.“ Šir. 20, 4.

Ali so le duhovni druge uzhiti dolshni?

Ne le duhovni, ampak vfakteri po perloshnosti, posebno pa starshi s'voje otroke, gospodarji in gospodinjo s'voje podloshne, uzheniki s'voje uzhenze i. t. d.

Kadar je zhlovek v' kakim zvizblu, koga more sa svet vprashati?

Vprashati more pametniga, sastopniga in

brumniga zhloveka, ne pa perlisnjenja: kateri taka govori, kakor vidi, de zhlovek rad ima. „Imej veliko takih, kateri bodo f' teboj mirni; ali smed tavshent imej le eniga svetovavza.“ Šir. 6, 6. „Norzu fe njegova pot prava sdi, kdor pa je moder, sveta poslušha.“ Prip. 12, 15.

Na kaj more svetovaviz per svetvanji gledati?

Vfelej na zhaft boshjo in na svelizhanje svojiga blishnjiga. Zhe mu sam svetovati ne ve, naj mu to odkrito pove, de ga ne sapelja, in naj mu koga drugiga nasvetuje.

Kako fe morejo shalofstni tolashiti?

Še morejo vfelej s' ljubesnjivo besedo in f' kerfhanfkimi refnizami, ne pa s' nezhimernimi, posvetnimi rezhmi, in s' prasnim upanjem trofhtati, in jim, zhe njih shalofst is pomanjkajna isvira, pomagati. Opominjati jih je treba, de naj fe v' boshjo voljo vdajo, bres ktere fe nizh ne sgodi, in bres ktere fhe laf is nafhe glave ne pade. Špomniti jih je, kaj je Kristuf nedolshno jagnje terpel, in de naj torej tudi oni s' voljo terpe, ker so gresfniki, in de naj pomislijo, de jih bo terpljenje v' nebesfko vefelje perpeljalo.

Kako fe more shalofsten zhlovek sam tolashiti?

Tolashiti fe more: 1) s' molitvijo. „Je kdo med vami shalofsten, naj moli.“ Jak. 5, 13.

2) Naj fe spomni, de je Bog per njem, in de vse dobro ve, kako fe mu godi. Jest fe spomnim Boga, in to me rasveseli.“ Pfl. 76, 4.

3) Ne fme na zhafne rezhi, na zhafno ter-

pljenje tolkanj gledati, in naj misli, de terpljenje ni ravno tako hudo, kakor si ga lastna ljubesen misli.

4) More premisliti, de vse zhafne teshave in nadloge le nekej zhafa terpe, in se vse zhafno terpljenje brumnih v' nebesih v' veselje spreoberne.

5) Zhe si je zhlovek svoje shalofti sam kriv, naj jo nosi v' dubu pokore, in naj se v' prihodno varuje takih rezhi, ktere shaloft perneso.

Ali tisti, kteri krivizo s' voljo terpi, svojimu blishnjimu milost skashe?

Škashe mu jo, ker ga jese in vezh grehov obvaruje, kar bi se ne sgodilo, zhe bi goder-njal, se jesil, hudo f' hudim povrazheval in ga toshil. „Eden drugiga butaro nosite, tako bolste Kristusovo postavo dopolnili.“ Gal. 6, 2.

Kdaj kristjan shesto duhovno delo usmiljenja svojimu blishnjimu skashe?

Zhe mu, kadar ga rasshali, is ferza odpusti, mu dobro ltori, sa njega moli, in si vse persadene, de si ga spet v' prijatla spreoberne. Tako zhlovek svojimu blishnjimu veliko dobroto fkashe, ker sovrashtvo vstavi, ktero bi morebiti she dolgo zhafa terpelo.

Kaj je pa storiti tistim, kteri blishnjimu nobeniga do sdaj imenovaniga dobriga dela skasati ne morejo?

Taki naj pa sa svojiga blishnjiga, posebno pa sa terdovratne grehnikke, molijo, ker jim Bog vse to lahko dodeli, kar bi jim oni radi

sterili. Molite eden sa drugiga, de bote ohranjeni, sakaj stanovitna molitev pravizhniga veliko samore.“ Jak. 5, 16. Tako je Abraham profil sa Šodomljane. I. Mos. 18, 23. Mojsef sa Israelze. 2. Mos. 32, 11.

Ali smo le sa shive moliti dolshni?

Ne le sa shive, ampak tudi sa mertve, ki fo morebiti v' vizah. She v' starim testamentu fe bere, de je Juda Makabej v' Jerusalem dnarjev poslal, de fo fe darovi sa mertve opravljali. 2. Mak. 12, 43.

Od evangelfkih svetov.

Kaj fo evangelfski sveti?

Šo take dobre dela, ktere fame na febi k' svelizhanju nifo potrebne, ktere fo pa le vender od Jesufa Kristufa ljudem po famim svetovane, pa ne sapovedane.

Zhemu pa fo evangelfski sveti?

De zhlovek loshej bolj popolnoma shivi, in fe svelizhanja vredniga stori.

Kteri fo evangelfski sveti?

Leti trije: 1) Radovoljno uboshtvo. 2) Vedno divishtvo. 3) Vedna pokorshtina pod kakim duhovnim poglavarjem.

*Per kteri perloshnosti je Kristus od rado-
voljniga uboshtva govoril?*

Takrat, ko ga je mladenzh vprafhal, kaj de naj stori, de bo nebeshko kraljestvo dosegel.

Kakšen je bil ta pogovor?

Kristuf mu rezhe: Mladenzh, zhe hozhefh v' shivljenje iti, spolnuj sapovedi. Mladenzh ga vprafha: ktere? Kristuf odgovori: Ne vbijaj, ne preshehtevaj, ne kradi, ne prizhaj po krivim, spofhtuj ozheta fvojiga in mater svojo, in ljubi fvojiga blishnjiga kakor fam febe. Mladenzh mu rezhe: Vse to fim spolnoval she od svoje mladosti, kaj mi pa fhe manjka? Jesus mu pove: Ako hozhefh popolnoma biti, pojdi, prodaj, kar imafh, in daj ubogim, in bosh saklad v' nebesih imel, in potlej pridi, ter hodi sa mano. Mat. 19, 16 — 22.

Kako f. pismo vedno devifhtvo perporozha?

Jesuf hvali tiste, kateri savoljo nebeshkiga kraljestva v' devifhkim ftanu oftanejo. Mat. 19, 9 — 12. Š. Pavl od devifhtva v' I. Kor. 7. 7 — 40. Tako govori: „Shelim de bi vi vfi tako bili, kakor fim jest, ali vsak ima lasten dar od Boga, eden fizer tako, eden pa tako.“ — „Od deviz nimam Gospodoviga povelja, fvet pa dam, ker fim od Gospoda miloft prejel, de naj bom svest. Satorej menim, de je to dobro savoljo sdanje nadloge, ker je zhloveku dobro tako biti. — Zhe pa kdo v' fvojim ferzu terdno fklene, in ni permoran, in je gospodar svoje volje, in v' fvojim ferzu fklene svojo devizo tako ohraniti, prav ftori. — Boljshi pa bo sa njo, ako bo po mojim fvetu tako oftala; menim pa, de imam tudi jest Duha boshjiga.

Kaj je vedno devifhtvo?

Je radovoljno Bogu ftorjena obljuba vedno

zhisto shiveti, in v' sakonfki stan nikoli ne stopiti sato, de se bolj popolnoma in bolj sveto na duhu in na telesu shivi. „Deviza misli, kar je Gospodoviga, de bi bila sveta na telesu in duhu. Ktera je pa omoshena, misli kar je tega sveta, kako bi moshu dopadla.“ I. Kor, 7, 34.

Kaj je mati katoljska zerkev od devishki-ga stanu vselej mislila?

Mati katoljska zerkev je devishki stan vselej sa bolj shlahtni, kakor sakonfki stan, imela, pa sato je vender sakonfki stan zhaftila. V' devishkim stanu se loshej, kakor v' sakonfkim, Bogu flushi. Š. Janes pravi od deviz v' fkriv. rasod. 14. 1 — 5., de v' nebeshkim kraljestvu sa Jagnjetam hodijo, in novo pesem pojejo, ktere nobeden drugi peti ne more.

Kakshni morejo biti, kteri hozhejo v' vednim devishtvu ostati?

Morejo 1) sa dar zhifosti Boga profiti: „Ker sim vedil, de ne morem drugazhi sdershen biti, kakor zhe mi Bog da, — sim pred Gospoda stopil in ga profil.“ Buk. mod. 8, 21.

2) Morejo biti ponishni in framoshljivi v' besedah in v' vsim svojim sadershanji.

3) Bres potrebe v' drushino drugiga spola ne hoditi, in Marijo devizo posnemati, ktera se je bila she zlo angela ufrashila.

4) Šamoto in molzhezhnost ljubiti.

5) Delavno in spokorno shiveti. Smiram kaj delaj, de te hudizh nikoli bres dela ne najde, (pravi sveti Hieronim v' listu do Hilariona).

6) Svoje truplo v' zhafti imeti, in se ponishno nositi.

7) Ne smejo sheleti, de bi jih drugi vidili, in de bi drugimu spolu dopadli.

8) Morejo v' jedi in pijazhi smerni biti. Šit trebuh, je sijavniza nezhistofiti, (pravi sveti Hieronim, v' listu do Nepoziana).

Sakaj je devizam ponishnost potrebna?

Sato, ker je ponishnost korenina vsih zhednost, in ker ravno sato Bogu bolj dopade ponishna shena, kakor pa prevsetna deviza. Bog, pravi f. pifmo, se prevsetnim soperstavi, in le ponishnim dodeluje svojo gnado.

Kaj je vedna pokorshina pod kakim duhovnim poglavarjem?

To, kadar se kdo svoji volji popolnoma odpove, in se savoljo Boga, to je, de bi bolj popolnoma bil, kakimu duhovnimu poglavarju podvershe, in njegovo povelje f' ponishnim ferzam spolnuje. Leta evangelfki svet vsi tisti nase vsamejo, kateri v' kaki klofhterfki stan stopijo.

Kaj je sploh misliti od evangelfkih svetov?

To je misliti, de so evangelfki sveti prav dobri, de kristjanu, kateri se jih svesto poprime, veliko k' svelizhanju pomagajo, ker ga k' vikfhi popolnamasti napeljujejo, in ga v' skufhnjavah mozhnejfhiga, in v' boshjih ozheh bolj prijetniga, in vezhi plazhila vredniga delajo. Kristuf pravi: „Sledni, kateri bo sapustil hisho, ali brate, ali sestre, ali ozheta, ali mater, ali sheno, ali otroke, ali njive savoljo mojiga ime-

na, bo famoſto prejel, in vezhno shivljenje do-
segel. Mat. 19, 10 — 25.

Od ſhtirih poſlednjih rezhi.

Ktere ſo ſhtiri poſlednje rezhi?

Štiri poſlednje rezhi ſo: Šmert, ſodba, pekcl in nebefa. „Per vſih ſvojih delih ſpomni ſe ſvojih poſlednjih rezhi, in ne boſh nikdar greſhil. Šir. 7, 40.

Od ſmerti.

Kaj je ſmert?

Šmert je lozhitev duſhe od teleſa?

Ali morejo vſi ljudje umreti?

Vſi morejo umreti. „Ti ſi prah, in v' prah ſe boſh povernil.“ I. Mos. 3, 19.

Od kod pride, de vſi ljudje umreti morejo?

De vſi ljudje umreti morejo, pride od po-erbaniga greha. Zhe bi Adam ne bil greſhil. bi bili tudi na teleſu neumerjozhi oſtali. Šmert je plazhilo greha. Sakaj Bog je zhloveka ne-umerjozhiga vſtvaril, in ga je po ſvoji podobi ſtoril. Po hudizhevi nevoſhljivoſti pa je ſmert na ſvet priſhla. Buk. mod. 2, 24.

Ali vemo, kdaj in kako bomo umerli?

Tega ne vemo, to le ſam Bog vé: „Šin zhlovekov bo priſhel ob uri ſa ktero ne veſte,

pravi Jesuf.“ Mat. 24, 42. Prilika od 10 deviz. Mat. 25, 1. in od hlapza. Luk. 12, 43.

Kaj naf to uzhi, ko ne vemo, kdaj in kako bomo umerli?

To naf uzhi, de naj se vsak k' smerti fkerbno in vedno perpravljaja tako, de f' f. Pavlam lahko porezhe: „Tek sim dokonzhal, vero ohranil, meni je perpravljena krona pravize, katero mi bo Bog dal, pravizhni sodnik, in ne le samo meni ampak vsim, kateris' vefeljem dneva njegoviga prihoda zhakajo. 2. Tim. 4, 78.

Kako se more zhlovek k' smerti perpravljati?

Tako: 1) Ker vemo, de naf bo smert od sveta lozhila, se moremo she pred v' shivljenji vezhkrat v' duhu od sveta lozhiti, kakor nam sveti Pavl perporozha rekozh: „Zhaf je kratek, kateri svet vshivajo, naj bodo, kakor bi ga ne vshivali, sakaj podoba tega sveta prejde.“ I. Kor. 7, 27 — 31.

2) Ker vemo, de se bomo ob smerti od svojiga telefaja lozhili, mu ne smemo vsiga pervoliti, kar posheli, in mu prevezh strezhi, de nam ne bo na sadnje lozhitev od njega preteshka.

3) Ko vemo, de naf bo smert od nafhih starshhev: od nafhe shlahte ali sorodovine, in od vsih nafhih prijatlov in snanzov lozhila, se na nje prevezh navesovati ne smemo, ljubesen do njih naj ne bo vezhi, kakor ljubesen boshjo voljo spolniti. „Kdor svojiga ozheta, svojo mater, svoje brate in sestre bolj ljubi ko mene, meni ni vreden pravi Kristuf.“ Mat. 10, 37.

4) Ker se po smerti ni vezh mozh spreobniti in se spokoriti, in ker po besedah f. pisma drevo tako obleshi, kakor pade, si persadevajmo, de nas smert v' grehah ne dobi. satorej nikar pokore ne odlafhajmo, in shivimo tako, de nas smert, naj pride, kadar hozhe, nikoli neperpravljenih ne najde.

5) Bodimo vedno ravno tako v' shivljenji kakor v' smerti v' boshjo voljo vdani, in dajmo f. smertjo Bogu radovoljno sadnji ofer, kteriga, od nas imeti hozhe savoljo svojih grehov.

Ali je prav odlafhati, se ob zhafu bolesni fhe le k' smerti perpravljati?

Ni prav 1) ker zhaf bolesni ni perpravni savoljo telesnih flabost in smote zhafnih fkerbi se k' smerti prav perpravljati.

2) Je zhaf bolesni vezhkrat prekratek, de bi velik grefhnik samogel vse poravnati, in se fkosi refnizhno spreobnjenje s' Bogam spraviti.

3) Ker ne vemo, kako bomo umerli, ali na naglim bres vse bolesni, ali po dolgi bolesni.

Kakfzna je smert pravizhnih?

Smert pravizhnih je frezhna. Sveto pismo pravi: „Draga je pred ozhmi Gospoda smert njegovih svetnikov. Psalm 115, 15. — Sa pravizhne je smert veliko veselje, ker takrat sapufti dolino fols, in je v' nebefa vset, ker sgu-bi zhafno premoshenje, pa nebefhke dobrote dofeshe, ker se fizer od ozheta, od matere, od bratov, od fester in od prijatlov lozhi, tode namesti njih nebefhnikiga Ozheta, Jesufa Kristufa, f. Duha dobi, in pride is drushine grefh-

nikov v' družino svetnikov in svetniz. Sa pravizhniga je smert konz terpljenja in sazhetek vezhniga vefelja, konz fkušnjav in pregrefhnih nevarnost, in sazhetek vezhniga miru, in prave zhiste boshjo ljubesni.

Kakfhna je smert grefhnikov?

Šmert grefhnikov je filno strafhna. „Šmert grefhnikov je prav huda.“ Pf. 53, 22.

Sakaj je smert grefhnikova strafhna?

Šmert grefhnikova je strafhna, 1) ker mu vezhi del neprevideno pride, in ga neperpravljeniga najde, kakor je gospodar v' f. evangelji hlapza najdel, kateri je v' svojim ferzu rekel: Moj gospodar odlafha priti. „Norez to nozh bodo tvojo dufko od tebe terjali, kar si pa vkup spravil, zhigavo bo.“ Luk. 12, 20.

2) Je strafhna smert sa grefhnika, ker popred v' sdravji nikoli na-njo ni mislil; in zhe mu je tudi v' zhasu na misel preshla, si jo je bersh spet is glave isbil.

3) Je strafhna, ker vidi, de se od sveta lozhiti more, kteriga je tolikanj ljubil; od svojiga blaga, na kteriga se je tolikanj sanafhal, in ga f' toliko fkerbjo vkup spravljal; od prijatlov in snanzov, smed kterih ga nobedin pred fodni stol boshji ne spremi, in mu nizh pomagati ne more.

4) Je strafhna, ker mu vest toliko fhtevilo strafhnih grehov ozhita, in ko ve, de ga po smerti drugiga ne zhaka, kakor vezhno pogubljenje.

*Ali se ne samore grešnik ob zhasu smerti
resnizhno spreoberniti?*

Bogu je vse mogoče, on ga samore naglo spreoberniti, kakor se je s' dešnim rasbojnikom sgodilo; ali to bi bila posebna velika gnada, na katero se nehvalešni grešnik ne sme sanashati.

Od sodbe.

Kaj nam je od sodbe vediti?

To, de bo Jezus dušno vsakiga žhloveka prezej po smerti vsako posebej, konz sveta pa vse skupej dušno in telo sodil. Š. pismo per-poveduje, de sta bila Lazar in bogatin prezej po smerti obfojena. Lazarjevo dušno so angeli v' Abrahamovo narožje nesli, dušha bogatina pa je bila v' pekel sakopana. Luk. 16, 22. Š. Pavl pravi: Žhlovekam je postavljeno enkrat umreti, potem pa je sodba. Heb. 9, 27.

Jesus naš od sodbe v' prilikah od saupanih talentov Mat. 25, 14. od hišnika Luk. 16, 1. prav saštopno poduzhi, in s. Pavl v' perglihi od fetve. Gat. 6, 9.

Po katerih rezheh bo Jezus vsakiga žhloveka sodil?

Jesus bo vsakiga žhloveka po vsih njegovih mislih, sheljah, besedah in po vsim njegovim djanji in nehanji sodil, in vsakimu, kakor si bo saflushil, ali plazhilo ali šhtrafengo odlozhil.

„Sakaj vsi se moremo pred Kristusovim sodnim stolam pokasati, de vsak prejme, kakor je delal v' svojim telefu ali dobro ali hudo.“ 2. Kor. 5, 10.

Kaj naf misel na posebno sodbo uzhi?

Uzhi naf, 1) de naj si persadevamo lepo, po Kristusovih naukih shiveti, ker naf ne bo sodil tako, kakor ljudje mislijo ali govore, ampak po svoji sveti besedi in po svojih sapovedih. „Beseda, ktero sim vam govoril, bo zhloveka sodila poslednji dan.) Jan. 12, 48. „Do smerti ne jenjaj v' dobrim rahti, sakaj boshje plazhilo vekomaj ostane.“ Sir. 18, 22.

2) De naj se takrat, kadar naf ljudje po krivim sodijo, alj kader se nam tukej na svetu hudo godi, f' tém tolashimo, de se bo per boshji sodbi praviza fkasala, in de nam bo tamkej v' frezhni vezhnosti vse terpljenje v' veseljesaleglo.

Kam je dusha per posebni sodbi obsojena?

Kamor si je saflushila, ali v' vize, v' pekeli, ali pa v' nebefa.

Kaj so vize?

Vize se imenujejo tifti kraj, kjer dushe zhafne fhtrafenge sa svoje odpuhfene grehe terpe, kterih se v' shivljenji she niso sadofti spokorile.

Kakfhne fhtrafenge terpe dushe v' vizah?

Dushe v' vizah posebno sato veliko terpe, ker Boga gledati in ga vekomaj vshivati vse hrepené, in ga le vender ne morejo, sravin tega imajo pa tudi she veliko terpljenje, ki jim ga je boshja praviza perfodila.

Ali se more kaj dusham v' vizah pomagati?

Pomaga se jim in sizer: s' daritvijo f. mafhe, s' molitvijo, in s' drugimi dobrimi deli. „Juda Makabej, pravi sveto pismo, je dvanajft

tavshen drahem frebra v' Jerusalem poflal, de bi bil sa mertve dar opravljen, ker je dobro in verno od vftajenja miflil." 2. Mak. 12, 43.

Šmo dolshni dufham v' vizah pomagati?

Dolshni fmo fploh vfm dufham v' vizah pomagati she is ljubesni, f' ktero fmo s' njimi fklenjeni; posebno pa fmo to fvojim ftarfhem, bratam in fefttram, prijatlam in dobrotnikam is hvaleshnosti ftoriti dolshni.

Doklej oftanejo dufhe mertvih v' vizah?

Tega vediti ne moremo, toliko fe lahko rezhe, de dufhe fo ali dalej ali manj zhafa v' vizah, kakor fo Boga bolj ali manj rasshalile; kakor fo ali vezh alj manj v' shivljeni pokore ftorile, in kakor jim verni kristjani na semlji ali bolj ali manj na pomozh pridejo.

Ali dufhe v' vizah voljno terpe?

Dufhe v' vizah fo volji boshji vse vdane in voljno terpe, ker fposnajo, de je po pravizi.

Kaj naj fe is premifhlevanje terpljenja v' vizah uzhimo?

De fe moremo vfakiga fhe tako majhniga greha varovati, ker ga praviza boshja fhtrafati more, in zhe fmo ga ftorili, ga na tem fvetu fhtrafujmo, de ne bomo v' vizah terpeli, in od gledanja oblizhja boshjiga sadershevani.

Sakaj bo Bog konz sveta vse ljudi fhe enkrat fodil?

Sato, 1) de bo dufha f' fvojim telefam fojena in plazhilo ali fhtrafengo s' njim prejela, ker je f' telefam vred dobro ali hudo delala.

2) De fe bo boshja praviza, modrost in previdnost pred vřim ljudem ozhitno pokasala, ko bo vsak po svojih delih plazhilo ali fhtrafengo prejel.

Pravizhni bodo preprizhani, kako potrebne so jim bile nadloge, ktere so jih na řvetu vezhkrat stiskale, in kako nizh je bila frezha hudobnih, ki so jo na řvetu vřhivali.

3) De bodo pravizhni ozhitno od hudobnih lozheni, kterih řvet vezhkrat ni posnal, in dostokrat tudi savoljo njih brumnosti řhe savidil, fovrashil, in preganjal. „Tedej bodo pravizhni s' veliko frezhnostjo soper te řtali, kteri so jih stiskali, in njih dela odvseli. Kadar bodo hudobni to vřidili, bodo od grošniga řtrahu vři prepadeni, in se bodo sazhudili, kako so uni tako naglo in zhes vse upanje svelizhanje dofegli. Tukej bodo fami per sebi rekli, ker se bodo kfali in od duha britkořti sdihovali: 'Ti so tifti, kterim řmo se mi nekđaj posmehovali, in jih v' saframljiv pogovor imeli. Mi neumni řmo njih řhivljenje sa nespamet imeli, in njih konz sa nezhaft. Poglej kako so sdaj perřhteti med boshje otroke, in njih odlozhik je med řvetniki. Pravizhni pa bodo vekomaj řhiveli, in per Gospodu je njih plazhilo, in Narvikřhi sa-nje řkerbi, sato hodo prejeli zhařtitijivo kraljestvo in lepo krono is Gospodove roke: sakaj on jih bo ř' svojo defnizo pokrill, in ř' svojo řveto roko branil.“ Buk. modrost. 5, 1 — 17.

Ali je snano, kdaj bo řodni dan?

To nikomur ni snano, le řam Bog vė. ř. Peter od tega dneva tako govori: „Prifhel bo pa dan Gospodov, kakor tat, ob kterim bodo

nebesa f' velikim pokanjem preshlež, in elementi se bodo od vrozhine raspuštili, semlja pa in stvari, ktere so v' nji, bodo sgorele. Ker ima tedaj vse to rasdjano biti, kakšni morete vi biti v' svetim in brunnim sadershanji? s' sheljnim zhakanjem hrepenite po prihodu Gospodoviga dneva, ob katerim bodo nebesa gorele, in se rasfule, in elementi od vrozhine ognja se raspuštili.“ 2. Pet. 3, 10 — 12.

Od pekla.

Kaj je pekel?

Pekel je kraj, kjer pogubljeni vezhne fhtrafenge terpé.

Kakšne so peklenške fhtrafenge?

1) Pogubljeni so spred boshjiga oblizhja vekomaj pahnjeni. „Poberite se stran vi prekleti v' vezhni oginj, kateri je hudizhu in njegovim angelam perpravljén.“ Mat. 25, 41. „Med vami, in med nami je velik prepád postavljén, de ti, kateri hozhjo od tod k' vam iti, ne morejo, in tudi ne od ondod sem priti.“ Luk. 16, 26.

2) Bodo v' vezhnim ognji goréli, v' grosno temo bodo pahnjeni, kjer bo tulenje in fhkripanje f' sobmi; huda vest jih bo neprenehama pekla, ker bodo vedno sposnali, de so sami te nefrezhe krivi, in vse nar strashnej terpljenje bodo na dufhi in na telefonu vse vezhne zhase imeli, bres de bi si upanje delati mogli, de bi jim kdaj njih terpljenje smanjshano, ali de bi kdaj refheni bili. Š. pismo te refnize f' temi

befedami poterdi. „Njih zherva ne bo konz, in oginj ne pogafne.“ Mark. 9, 47. „Otrozi tega kraljestva bodo venkaj pahnjeni v' unajno temo, ondi bo jokanje in fhkripanje s' sobmi.“ Mat. 8, 12, Bogati mosh v' peclu tako gavori: „Ozhe Abraham! ufmili se me, in poshli Lazarja, de pomozhi konz svojiga persta v' vodo, in obladi moj jesik, ker grosovitno terpim v' tem plemenu.“ Luk. 16, 24.

Kaj naj premishljevanje peklenfkgiga terpljenja per naf opravi?

Leto premishljevanje naj naf opomni, kako strafhno je pasti v' roke pravizhniga Boga, in kako fkerbno naj se grehe varujmo in si persadevajmo, de bi se tukej fpokorili in rasshaleni pravizi boshji sadofti storili. „Strafhno je pasti v' roke shiviga Boga.“ Heb. 10, 31.

Od nebes.

Kaj fo nebefa?

Nebefa fo tifti frezhni kraj svetnikov, kjer se Bog svojim flushabnikom od oblizhja do oblizhja rasodeva, in kjer je on fam njih nefkonzhno plazhilo.

Je nebeshko veselje veliko?

Nebeshko veselje je neisrezheno veliko. „Oko ni vidilo, uho ni flishalo, tudi v' ferze zhlovekovo ni prishlo, kar je Bog tem, kateri njega ljubijo, perpravil. 1. Kor. 13, 12.“

Kakšno je nebeshko veselje?

1) Isvoljeni boshji bodo Boga od oblizhja v' oblizhje, kakor je sam na sebi, vekomaj gledali, ga ljubili in vshivali. „Sdaj vidimo skosi serkalo, kakor v' megli, takrat pa bomo vidili od oblizhja v' oblizhje. Sdaj sposnam le nekoliko, takrat pa bom sposnal, kakor sim bil sam sposnam.“ 1. Kor. 13, 12.

2) Bodo vse, kar si je mogozhe dobriga misliti, ali sheleti, na telefonu in na dušhi vekomaj imeli.

„Hvaljen bodi Bog, in Ozhe Gospoda našega, Jesufa Kristufa, kateri naš je po svojih velikim usmiljenji prerodil k' shivimu upanju skosi ustajenje Jesufa Kristufa od mertvih, k' nestrohlivim deleshu v' nebeshih, perhranjeno sa vas.“ 1. Pet. 1, 4 — 4.

3) Ne bodo nobeniga tudi nar manjšiga slega ne na dušhi, in ne na telefonu imeli.

„Jagnje, katero je v' fredu trona, jih bo vodilo, in peljalo k' studenzu shive vode, in Bog bo sbrifal vse folse od njih ozhi.“ Škriv. ras. 7, 17. „Bog bo sbrifal vse folse od njih ozhi, in smerti ne bo vezh, tudi ne shalovanja, ne vpitja in bolezhine ne bo vezh, ker je pervo minilo.“ Škriv. ras. 21, 4.

4) Bodo v' družini svoljenih svetnikov, angelov in tudi svojih, ki so v' gnadi boshji umerli.

Ali so kaki raslozhki v' nebeshkim veselji?

Šo, sakaj kdor je vezh dobriga storil, bo tudi vezhi plazhilo v' nebeshih prejel. „Kdor sko-

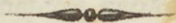
po feje, pravi f. Pavl., bo tudi škopo shel: Kdor obilno feje, bo tud' obilno shel.“ 2. Kor. 11, 6.

Kaj se is premišljevanja nebeshkiga veselja uzhime?

1) Še uzhimo, de naj vse krishe in teshave, ki naf na svetu sadenejo, poterpeshljivo preterpimo, ker vsi niso nizh proti veselju, ktero je isvoljenim v' nebesih perpravljeno. „Terpljenje sdajnega zhasa ni veliko proti prihodni zhasi, ktera bo nad nami rasodeta.“ Rim. 8, 18.

2) De se vse zhasno veselje f' nebeshkim veseljem permeriti ne more. — Vse zhasno veselje zhloveshkiga ferza nikoli popolnoma nasiti ne more, sakaj sa Boga je stvarjeno, pravi f. Avgushtin, in ravno sato je tako dolgo nepokojno, dokler v' tebi, o Gospod! pokoja ne najde. Vse zhasno veselje le malo zhasa terpi, vse je od danš do jutri, nebeshko veselje pa bo vekomaj terpelo; isvoljeni boshji bodo vekomaj nesapopadljive nebeshke fladkosti vshivali, in vender se nikoli ne bodo navelizhali.

3) De stanovitno dobro delajmo, zhe naf tudi she tako teshko stane. „Kadar pa dobro delamo, nikar se ne utrudimo, sakaj ob svojim zhasu bomo shéli, ako se ne utrudimo.“ Gal. 6, 9.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000320748

